

EUROPEAN COMMISSION
HEALTH & CONSUMERS DIRECTORATE-GENERAL
Unit 04 - Veterinary Control Programmes

SANCO/12907/2010

*Programmes for the eradication, control and monitoring of certain
animal diseases and zoonoses*

Control programme of Salmonella

Approved* for 2011 by Commission Decision 2010/712/EU

Greece

* in accordance with Council Decision 2009/470/EC

Πρόγραμμα για τον έλεγχο της Σαλμονέλλωσης στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης

ΜΕΡΟΣ Α

Α) Αναφορά του σκοπού του προγράμματος

Σκοπός του προγράμματος είναι :

α)η μείωση του μέγιστου ποσοστού σμηνών ενηλίκων ινδορνίθων αναπαραγωγής που εξακολουθούν να είναι θετικά στη *Salmonella Enteritidis* και στη *Salmonella Typhimurium* σε 1% ή και λιγότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2012 και

β)η μείωση του μέγιστου ποσοστού σμηνών ινδορνίθων κρεατοπαραγωγής που εξακολουθούν να είναι θετικά στη *Salmonella Enteritidis* και στη *Salmonella Typhimurium* σε 1% ή και λιγότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2012.

Η μείωση αυτή είναι σημαντική ενόψει των αυστηρών μέτρων που θα εφαρμοστούν από τις 12 Δεκεμβρίου 2010 στο νωπό κρέας από μολυσμένα σμήνη ινδοορνίθων πάχυνσης, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) αριθ. 2160/2003. Συγκεκριμένα, το νωπό κρέας πουλερικών διατίθεται στην αγορά για κατανάλωση από τον άνθρωπο, μόνο εάν δεν υπάρχει σαλμονέλλα σε 25 γραμμάρια του κρέατος.

Β)Υποβολή στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι το πρόγραμμα συμμορφώνεται με τις ελάχιστες απαιτήσεις δειγματοληψίας οι οποίες προβλέπονται στο μέρος Β του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με αναφορά του σχετικού ζωικού πληθυσμού και των φάσεων παραγωγής που πρέπει να καλύψει η δειγματοληψία.

Ινδόνιθες___ Πτηνά που προορίζονται για σφαγή

Σύμφωνα με το σημείο 1 του άρθρου 3 και το παράρτημα Ι της υπ' αριθμ. 354008/30.12.2009 (Β' 2640) απόφασης μας «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις ινδορνίθες αναπαραγωγής και πάχυνσης», με την οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης στη χώρα μας, οι επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής και τα εκκολαπτήρια των αυγών επώασης του αυτού είδους, καθώς και οι εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων πάχυνσης, υποχρεούνται να διενεργούν τους αυτοελέγχους στις φάσεις παραγωγής που προβλέπονται στο μέρος Β του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Τα στοιχεία των παραπάνω αυτοελέγχων καταγράφονται στο αρχείο που πρέπει υποχρεωτικά να τηρεί η επιχείρηση αναπαραγωγής ή πάχυνσης ή το εκκολαπτήριο, σύμφωνα με το άρθρο 4 της παραπάνω απόφασης.

Κατά τη διάρκεια του επίσημου ελέγχου, ο επίσημος κτηνίατρος ελέγχει το αρχείο της επιχείρησης ή του εκκολαπτηρίου και επομένως διαπιστώνει εάν έχουν εφαρμοσθεί οι προβλεπόμενοι αυτοελέγχοι. Τα αποτελέσματα του παραπάνω ελέγχου καταγράφονται σε έκθεση που καταρτίζει ο κτηνίατρος που διενεργεί τον έλεγχο.

Γ) Υποβολή στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι το πρόγραμμα συμμορφώνεται με τις ειδικές απαιτήσεις που προβλέπονται στα μέρη Γ, Δ, και Ε του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003.

Οι απαιτήσεις του παραρτήματος Ε του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 για το κρέας των ινδορνίθων πάχυνσης θα αρχίσουν να εφαρμόζονται από τα τέλη του 2010

Σύμφωνα με το σημείο Α3 του άρθρου 7 της υπ' αριθμ. 354008/30.12.2009 (Β' 2640) απόφασης μας «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις ινδορνίθες αναπαραγωγής και πάχυνσης», όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* αποτελέσματα στις ινδορνίθες αναπαραγωγής, η

αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με απόφασή της λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα :

α) χαρακτηρίζει το σμήνος "θετικό για σαλμονέλλα" .

β))Απαγορεύει τη μετακίνηση:

i. πουλερικών και αυγών επώασης από ή προς την επιχείρηση εκτός αν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να θανατωθεί και να καταστραφεί υπό έλεγχο ή προκειμένου να σφαγεί σε καθορισμένο σφαγείο, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (κανονισμός 853/2004, παράρτημα ΙΙΙ, τμήμα ΙΙ), για την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων.

ii. στρωμνής και κόπρου από την επιχείρηση εκτός εάν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να υποστούν επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

γ)Επιβάλλει τη σφαγή ή την καταστροφή όλων των πουλερικών-συμπεριλαμβανομένων των νεοσσών μιας ημέρας- του σμήνους, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα , ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης της σαλμονέλλας. Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων .Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση μετά από θερμική επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Εάν δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά χρησιμοποιούνται ή διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002.

δ)Επιβάλλει την καταστροφή των μη επωασμένων αυγών του θετικού για σαλμονέλλα σμήνους ή μετά από κατάλληλη σήμανση επιτρέπει τη μεταφορά τους με άδειά της, προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία, η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

στ)Προβαίνει σε επιζωοτιολογική διερεύνηση και έλεγχο, για την εξακρίβωση της πηγής της μόλυνσης της προσβληθείσας επιχείρησης ή

του εκκολαπτηρίου.. Σε ειδική έκθεση καταγράφονται λεπτομερώς τα ευρήματα της τήρησης των μέτρων βιοασφάλειας που περιγράφονται στο παράτημα Ι της παραπάνω απόφασης.

ζ)Συστήνει τον καθαρισμό και την αποτελεσματική απολύμανση των χώρων μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα Εθνική και Κοινοτική Νομοθεσία (Κανονισμός 1774/2002.)

η)Επιτρέπει τον επαναπληθυσμό των επιχειρήσεων με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα. Ο επαναπληθυσμός επιτρέπεται μετά την παρέλευση 21 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών, αυγών, στρωμνής και οτιδήποτε άλλου μπορεί να μεταδώσει τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.

Για την επιβεβαίωση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης γίνεται εργαστηριακός έλεγχος της αποτελεσματικότητας από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης ή την αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

θ)Σε περίπτωση κατά την οποία τα προς επώαση αυγά που προέρχονται από σμήνη όπου διαπιστώθηκε η παρουσία ενός από τους ορότυπους *Salmonella Enteritidis*, ή *S. Typhimurium*, βρίσκονται σε ένα εκκολαπτήριο, τα αυγά αυτά καταστρέφονται ή υπόκεινται σε επεξεργασία σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1774/2002 και στο εκκολαπτήριο διενεργείται σχολαστική απολύμανση των μηχανών επώασης και εκκόλαψης και γενικότερη απολύμανση όλων των χώρων του.

Δ)Διευκρίνιση των ακόλουθων σημείων:

1. Γενικά

1.1. Σύντομη περίληψη αναφερόμενη στην εμφάνιση της σαλμονέλλωσης (ζωονοσογόνος σαλμονέλλα) στο κράτος μέλος, με ειδική αναφορά στα αποτελέσματα που ελήφθησαν στο πλαίσιο επιτήρησης, σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, υπογραμμίζοντας ιδίως τις τιμές επιπολασμού των οροτύπων σαλμονέλλας που αποτελούν στόχο των προγραμμάτων καταπολέμησης της σαλμονέλλας

Με τα Π.Δ 83/1982, 43/1986, 448/1990, 224/1998 και 211/1992, η Ελλάδα εφαρμόζε στα σμήνη αναπαραγωγής, πρόγραμμα για τον έλεγχο και την καταπολέμηση των σαλμονελλών και λήψης μέτρων στην περίπτωση *S. Pullorum*, *S. Gallinarum*.

Το 2006 σε εφαρμογή της κοινοτικής απόφασης 2006/662/ΕΚ της Επιτροπής της 29^{ης} Σεπτεμβρίου 2006 «Περί της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας για τη διενέργεια βασικής μελέτης στα κράτη μέλη σχετικά με τον επιπολασμό της *Salmonella* στις γαλοπούλες», αποφασίστηκε να εφαρμοστεί πρόγραμμα επιζωοτιολογικής διερεύνησης της σαλμονέλλωσης στις ινδόρνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης της χώρας μας. Ο λόγος εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος ήταν η ανάγκη προσδιορισμού του επιπολασμού της νόσου στις εκτρεφόμενες ινδόρνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης όλων των Κ-Μ. Ο προσδιορισμός αυτός έδωσε στη συνέχεια τη δυνατότητα καθορισμού του επιδιωκόμενου κοινοτικού στόχου για τη σαλμονέλλα.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής :

Από τα 100 σμήνη αναπαραγωγής και πάχυνσης (8 σμήνη αναπαραγωγής με πάνω από 250 πουλερικά και 92 σμήνη πάχυνσης όλων των μεγεθών) που έπρεπε να εξεταστούν, τελικά εξετάστηκαν 67 (6 σμήνη αναπαραγωγής και 61 σμήνη πάχυνσης) και εξ αυτών βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα 7 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανεβρέθησαν θετικά στη *S. Enteritidis/Typhimurium* 0 σμήνη και 7 σμήνη σε άλλους ορότυπους.

Το πλήθος των σημνών που τελικά εξετάστηκαν ήταν μικρότερο του πλήθους που σχεδιάστηκε να εξετασθεί, διότι ο αριθμός σημνών που τοποθετήθηκαν ήταν μικρότερος από τον αναμενόμενο.

Από 01/01/2010 θα αρχίσει η εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σημνή ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης.

Όσον αφορά την εξέλιξη της ασθένειας στις ινδορνίθες αναπαραγωγής και πάχυνσης τα τελευταία 3 έτη στη χώρα μας, διαθέτουμε τα στοιχεία που φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα :

Ετος	Αριθ. Σμνών που εξετάστηκαν	Αριθ. Θετικών σημνών	%S, Enteritidis/ S. Typhimurium	Άλλοι ορότυποι
2005	-			
2006	67	7	0%	7
2007	29	3	3,4%	

1.2 Δομή και οργάνωση των σχετικών αρμόδιων αρχών. Να γίνει αναφορά στη ροή πληροφοριών μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στην εφαρμογή του προγράμματος.

Αρμόδιοι Φορείς για την εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης είναι :

1. το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
2. οι Κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων,
3. τα 2 Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης .
4. Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο της Χαλκίδας που είναι το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα.

5. Οι υπεύθυνοι των εκμεταλλεύσεων αναπαραγωγής και πάχυνσης ινδορνίθων .

1. Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων , της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

- είναι η αρμόδια αρχή σε κεντρικό επίπεδο για τη θέσπιση των μέτρων εφαρμογής του προγράμματος και τον συντονισμό όλων των αρμοδίων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του , σε όλη τη χώρα.
- καθορίζει τις αρμοδιότητες των αρμοδίων αρχών και των φορέων εφαρμογής του προγράμματος.
- παρέχει κατάλληλες οδηγίες και διευκρινίσεις προς τις υπηρεσίες και φορείς εφαρμογής του προγράμματος με σκοπό τη διευκόλυνση και ενίσχυση του έργου τους.
- συλλέγει στοιχεία και αξιολογεί τα αποτελέσματα του προγράμματος , ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και συμμετέχει σε ομάδες εργασίας της παραπάνω Επιτροπής.

2. Οι Κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων είναι επιφορτισμένες με την διενέργεια των επίσημων ελέγχων στις εκμεταλλεύσεις αναπαραγωγής και πάχυνσης ινδορνίθων. Οι επίσημοι έλεγχοι περιλαμβάνουν τον έλεγχο της σωστής εφαρμογής του προγράμματος από τους υπεύθυνους των εκμεταλλεύσεων, τη διενέργεια των επίσημων δειγματοληψιών, τη λήψη των απαραίτητων μέτρων στην περίπτωση θετικών αποτελεσμάτων και την ενημέρωση της αρμόδιας Κεντρικής Αρχής.

3. Τα Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης είναι αρμόδια για τη παραλαβή των αποστελλομένων δειγμάτων από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές γεωγραφικής αρμοδιότητάς τους και τη διενέργεια σε αυτά

των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση της σαλμονέλλας. Επίσης είναι αρμόδια για την αποστολή των θετικών στη σαλμονέλλωση καλλιεργειών στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών στη Χαλκίδα.

4. Το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών της Χαλκίδας

Είναι αρμόδιο για:

- i) τον προσδιορισμό του οροτύπου των θετικών για τη σαλμονέλλωση καλλιεργειών που του αποστέλλονται από τα άλλα κτηνιατρικά εργαστήρια.
- ii) την παραλαβή των αποστελλομένων επισήμων δειγμάτων από τις συμμετέχουσες στο πρόγραμμα Κτηνιατρικές αρχές της περιοχής δικαιοδοσίας του και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων, για την ανίχνευση και οροτυποποίηση της σαλμονέλλας.
- iii) τη συνεργασία με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα.
- iv) τη διασφάλιση της κοινοποίησης των πληροφοριών που παρέχει το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων και στα εργαστήρια που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.
- v) την παροχή επιστημονικής και τεχνικής συνδρομής στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων για την εφαρμογή συντονισμένων σχεδίων ελέγχου της Σαλμονέλλας.
- vi) την παρακολούθηση των εξελίξεων σχετικά με την επιδημιολογία της σαλμονέλλας.
- vii) την ενημέρωση του κοινοτικού εργαστηρίου αναφοράς για θέματα σχετικά με τα στελέχη του εμβολίου σαλμονέλλας και άλλες ειδικές μεθόδους ελέγχου.
- viii) τον συντονισμό των προτύπων και των μεθόδων διάγνωσης που εφαρμόζονται σε κάθε εργαστήριο διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα. Για το σκοπό αυτό:

-Προγραμματίζει την προμήθεια των απαραίτητων αναλωσίμων υλικών διάγνωσης για την κάλυψη των αναγκών των κρατικών εργαστηρίων που ασχολούνται με την απομόνωση της σαλμονέλλας.

-Ελέγχει την ποιότητα όλων των υποστρωμάτων και αντιδραστηρίων που χρησιμοποιούνται από τα κρατικά κτηνιατρικά εργαστήρια, καθώς και από το ίδιο.

-Οργανώνει μία τουλάχιστον συγκριτική δοκιμή ανά έτος (ring test).

-Διατηρεί απομονώματα των σαλμονελλών για 2 έτη και είναι αρμόδιο για την προαιρετική διενέργεια φαγοτυπίας και δοκιμής αντιμικροβιακής ευαισθησίας στα θετικά δείγματα.

-Συνεργάζεται με τα άλλα εθνικά εργαστήρια της χώρας που ασχολούνται με την απομόνωση των σαλμονελλών που προσβάλλουν τον άνθρωπο.

-Διοργανώνει, ενδεχομένως, μαθήματα κατάρτισης για το προσωπικό των εργαστηρίων διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα.

5. Το μέρος του προγράμματος που αφορά τις δειγματοληψίες με πρωτοβουλία του υπευθύνου των εκμεταλλεύσεων αναπαραγωγής και πάχυνσης ινδορνίθων, διεξάγεται από τους υπευθύνους των εκμεταλλεύσεων αναπαραγωγής και πάχυνσης ινδορνίθων , οι οποίοι είναι αρμόδιοι να πραγματοποιούν τις δειγματοληψίες και τους εργαστηριακούς ελέγχους σε ιδιωτικά κτηνιατρικά εργαστήρια, να τηρούν τα αρχεία των αποτελεσμάτων τα οποία υποχρεούνται να έχουν στη διάθεση των αρμοδίων αρχών ελέγχου. Οι εν λόγω υπεύθυνοι υποχρεούνται να ενημερώνουν άμεσα τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε κάθε θετικό για σαλμονέλλα αποτέλεσμα, καθώς και για κάθε θετικό αποτέλεσμα που αφορά τους δύο (2) ορότυπους της Σαλμονέλλας του προγράμματος.

1.3 Εγκεκριμένα εργαστήρια στα οποία αναλύονται τα δείγματα που συλλέγονται στο πρόγραμμα.

Η ανάλυση των επίσημων δειγμάτων που συλλέγονται στα πλαίσια του εθνικού προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης, πραγματοποιείται στα παρακάτω κρατικά κτηνιατρικά εργαστήρια του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων:

Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών, Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Θεσσαλονίκης και Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας.

Τα δείγματα των αυτοελέγχων εξετάζονται σε ιδιωτικά εργαστήρια, όχι απαραίτητα διαπιστευμένα, τα οποία υπόκεινται στην επίβλεψη του Κτηνιατρικού Εργαστηρίου Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών), και θα συμμετέχουν στις συγκριτικές δοκιμές που αυτό διοργανώνει.

Τα παραπάνω εργαστήρια περιέχονται σε λίστα που συνεχώς επικαιροποιείται και είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Στην περίπτωση απομόνωσης *Salmonella spp.*, τα παραπάνω εργαστήρια υποχρεούνται, βάση του άρθρου 5 της απόφασης αριθ. 354008/30.12.2009 (Β' 2640) , να κοινοποιούν τα αποτελέσματα αυτά στην αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Γενικής Δ/σης Κτηνιατρικής.

Με την εγκύκλιό μας με αριθ. 240915/15.04.2010 καθορίσαμε τη διαδικασία συμμετοχής των ιδιωτικών εργαστηρίων που πραγματοποιούν αναλύσεις των δειγμάτων του αυτοελέγχου μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής των Εθνικών Προγραμμάτων Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης (ΕΠΕΣ), καθώς και τις προϋποθέσεις που πρέπει αυτά να πληρούν.

1.4 Μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στην εξέταση των δειγμάτων στο πλαίσιο του προγράμματος.

Για την ανίχνευση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η μέθοδος που συνιστάται από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Bilthoven (Κάτω Χώρες). Αυτή η μέθοδος περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002), για την ανίχνευση ειδών *Salmonella* σε περιπτώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής.

Όσον αφορά τον προσδιορισμό του ορότυπου, γίνεται προσδιορισμός του ορότυπου τουλάχιστον ενός απομονωθέντος στελέχους από κάθε θετικό δείγμα, σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Όσον αφορά τα δείγματα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι μέθοδοι ανάλυσης που προβλέπονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προετοιμασία των δειγμάτων, των μεθόδων ανίχνευσης και προσδιορισμού του ορότυπου , εάν πιστοποιούνται σύμφωνα με το πρότυπο EN/ISO 16140/2003.

1.5 Επίσημοι έλεγχοι (συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων δειγματοληψίας) σε ζωοτροφές, σμήνη ή /και αγέλες)

Α.Όσον αφορά τον επίσημο έλεγχο των σμηνών , πραγματοποιούνται οι παρακάτω επίσημοι έλεγχοι, μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης :

A1. Σχήμα επίσημης δειγματοληψίας στις επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής

Η δειγματοληψία από την αρμόδια αρχή πραγματοποιείται :

A1.1 Μια φορά το χρόνο σε όλα τα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής στο 10% των εκμεταλλεύσεων που έχουν πάνω από 250 ενήλικες γαλοπούλες αναπαραγωγής ηλικίας μεταξύ 30 και 45 εβδομάδων. Σε αυτό το 10% συμπεριλαμβάνονται και όλες οι επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής στις οποίες ανιχνεύθηκε *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* κατά τη διάρκεια των προηγούμενων 12 μηνών, καθώς και όλες οι επιχειρήσεις που εκτρέφουν ινδορνίθους αναπαραγωγής ελίτ, γονείς προπατόρων και προπατόρων. Αυτή η δειγματοληψία μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί στο εκκολαπτήριο.

A1.2 Σε όλα τα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής επιχειρήσεων στις οποίες ανιχνεύθηκε *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* από τα δείγματα που λαμβάνονται στο εκκολαπτήριο από τους υπευθύνους της πτηνοτροφικής μονάδας ή μέσα στο πλαίσιο των επισήμων ελέγχων, για να ερευνήσουν την προέλευση της μόλυνσης.

A1.3. Κάθε φορά που η αρμόδια αρχή το θεωρεί απαραίτητο.

A2. Σχήμα επίσημης δειγματοληψίας στις εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων πάχυνσης

Η δειγματοληψία από την αρμόδια αρχή πραγματοποιείται :

A.2.1 Μια φορά το χρόνο σε όλα τα σμήνη στο 10% των εκμεταλλεύσεων με τουλάχιστον 500 ινδορνίθους πάχυνσης.

A.2.2 Σε όλα τα σμήνη εκμεταλλεύσεων ινδορνίθων πάχυνσης ,στις οποίες ανιχνεύθηκε *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* σε ένα σμήνος της εκμετάλλευσης στα δείγματα που συλλέχθηκαν από τους υπευθύνους της πτηνοτροφικής μονάδας, εκτός και αν το κρέας των ινδορνίθων των σμηνών αυτών προορίζεται για βιομηχανική θερμική επεξεργασία ή άλλη επεξεργασία για την εξάλειψη της σαλμονέλλας.

A.2.3 Σε όλα τα σμήνη στην εκμετάλλευση , όταν ένα σμήνος βρεθεί θετικό στη *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* κατά τη διάρκεια του

προηγούμενου κύκλου, στα δείγματα που συλλέχθηκαν από τον υπεύθυνο της πτηνοτροφικής μονάδας.

A2.4. Βάση αξιολόγησης κινδύνου:

A2.4.1 σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium*, ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

A2.4.2. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* σε δειγματοληψία που πραγματοποίησε ο υπεύθυνος του σφαγείου σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2073/2005.

A2.4.3 σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* κατά τον επίσημο έλεγχο στο σφαγείο σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 854/2004.

A2.4.4 σε περίπτωση ανίχνευσης αντιμικροβιακών ουσιών, στα πλαίσια του προγράμματος ανίχνευσης καταλοίπων, κατά τους επισήμους ελέγχους στο σφαγείο.

Β.Όσον αφορά τον επίσημο έλεγχο των ζωοτροφών για τη σαλμονέλλα ισχύουν τα ακόλουθα :

Στα πλαίσια του Κανονισμού (ΕΚ) 183/2005 σχετικά με τον καθορισμό των απαιτήσεων για την υγιεινή των ζωοτροφών προβλέπεται η θέσπιση μικροβιολογικών κριτηρίων με βάση τα επιστημονικά κριτήρια κινδύνου. Ως εκ τούτου, σχετικά με τον έλεγχο των ζωοτροφών για τη σαλμονέλλα, πρόκειται να ολοκληρωθεί η έκδοση νομοθεσίας από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αμέσως μόλις ολοκληρωθεί η συζήτηση (σε επίπεδο Επιτροπής) για τα μικροβιολογικά κριτήρια στις ζωοτροφές.

1.6 Μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τα ζώα ή τα προϊόντα στα οποία έχει ανιχνευθεί παρουσία σαλμονέλλας, ιδίως

προκειμένου να προστατευθεί η δημόσια υγεία και οιαδήποτε προληπτικά μέτρα λαμβάνονται, όπως ο εμβολιασμός.

Α)Όσον αφορά τα μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τα ζώα ή τα προϊόντα τους στα οποία έχει ανιχνευθεί παρουσία σαλμονέλλας, ισχύουν τα ακόλουθα:

A. Ινδورνίθες αναπαραγωγής

Αν ύστερα από την εξέταση που διενεργείται τόσο κατά τους ελέγχους με πρωτοβουλία του υπευθύνου της επιχείρησης αναπαραγωγής, όσο και κατά τους επίσημους ελέγχους, επιβεβαιωθεί η παρουσία σε ένα σμήνος ινδορνίθων αναπαραγωγής κάποιου από τους δύο (2) ορότυπους που περιλαμβάνει το πρόγραμμα,

B. Ινδορνίθες πάχυνσης

Αν ύστερα από την εξέταση που διενεργείται τόσο κατά τους ελέγχους με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, όσο και κατά τους επίσημους ελέγχους, επιβεβαιωθεί η παρουσία σε ένα σμήνος ινδορνίθων πάχυνσης κάποιου από τους δύο (2) ορότυπους που περιλαμβάνει το πρόγραμμα, τότε :

1) Κανένα πτηνό του σμήνους δεν επιτρέπεται να εγκαταλείψει τον εν λόγω θάλαμο, εκτός αν η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή το επιτρέψει, προκειμένου να σφαγή σε σφαγείο που ορίζεται από τη νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία.

2) Όταν τα πουλερικά του σμήνους σφάζονται , λαμβάνονται όλα τα μέτρα, ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης. Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων .Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση, μετά από θερμική επεξεργασία σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

3) Μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών οι θάλαμοι καθαρίζονται και απολυμαίνονται αποτελεσματικά. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα Κοινοτική Νομοθεσία (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου).

4) Η επαναπληθυσμός των επιχειρήσεων γίνεται με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα.

5) Η επανεισαγωγή πουλερικών γίνεται μετά την παρέλευση 15 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών, αυγών ,στρωμνής και οποιονδήποτε άλλων προϊόντων μπορούν να μεταδώσουν τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών και τελικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης και τη διενέργεια δειγματοληψίας για την επαλήθευση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.

6) Στα μολυσμένα σμήνη απαγορεύεται η εφαρμογή οποιουδήποτε θεραπευτικού σχήματος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1177/2006 ΕΚ.

Σε περίπτωση που πρόκειται να δοθεί στο ύπτιπο για σαλμονέλλα σμήνος αντιβιοτική θεραπεία για οποιοδήποτε άλλο μικροβιακό παράγοντα πέραν της σαλμονέλλας, πριν τη χορήγηση της θεραπείας θα πρέπει να ενημερώνεται εγγράφως η αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή για τους λόγους που απαιτείται η θεραπεία στο συγκεκριμένο σμήνος, καθώς και για τη διάρκειά της και το θεραπευτικό σχήμα, ώστε μετά από έγκριση της αρμόδιας τοπικής κτηνιατρικής αρχής να επιτρέπεται η χρήση από τον υπεύθυνο της επιχείρησης των συγκεκριμένων αντιμικροβιακών.

Α)Όσον αφορά τα μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τα ζώα ή τα προϊόντα τους στα οποία έχει ανιχνευθεί παρουσία σαλμονέλλας, ισχύουν τα ακόλουθα:

Α1) ΣΜΗΝΗ ΙΝΔΟΡΝΙΘΩΝ ΑΝΑΙΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Σύμφωνα με τα σημεία Α1 και Α3 του άρθρου 7 της υπ'αριθμ. 354008/30.12.2009 (Β' 2640) απόφασης «Πρόγραμμα Ελέγχου της

σαλμονέλλωσης στις ινδόρνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης», όταν κοινοποιούνται:

α) από τις επιχειρήσεις, στα πλαίσια των αυτοελέγχων τους, θετικά για *Salmonella* spp αποτελέσματα ή

β) όταν δεν αποκλείεται υποψία προσβολής από σαλμονέλλα, ή

γ) όταν κοινοποιούνται θετικά για την ανίχνευση αντιμικροβιακών ουσιών αποτελέσματα, ή

δ) όταν κοινοποιούνται θετικά για *Salmonella* spp αποτελέσματα στα πλαίσια διενέργειας του επίσημου ελέγχου

η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με απόφασή της χαρακτηρίζει τα σμήνη «ύποπτα για σαλμονέλλα» και διενεργεί επίσημο έλεγχο στα πλαίσια του οποίου:

i) για την περίπτωση α) λαμβάνει τα κατά την κρίση της κατάλληλα επίσημα δείγματα, τα οποία αποστέλλει προς τα αρμόδια κρατικά κτηνιατρικά εργαστήρια, για τη διενέργεια των απαραίτητων εξετάσεων απομόνωσης και οροτυποποίησης των σαλμονελλών, στις περιπτώσεις εκείνες που υποπτεύεται λανθασμένα θετικά αποτελέσματα αυτοελέγχου.

ii) για την περίπτωση β) λαμβάνει τα κατά την κρίση της κατάλληλα επίσημα δείγματα, τα οποία αποστέλλει προς τα αρμόδια κρατικά κτηνιατρικά εργαστήρια, για τη διενέργεια των απαραίτητων εξετάσεων απομόνωσης και οροτυποποίησης των σαλμονελλών

iii) για την περίπτωση γ) επαναλαμβάνει, εφόσον εξακριβώνεται ότι η παρουσία αντιμικροβιακών ουσιών ή ανασταλτικών παραγόντων της ανάπτυξης των βακτηρίων οφείλεται σε θεραπεία, τη δειγματοληψία στο σμήνος, μέχρι να μην ανιχνεύεται πλέον κανένας ανασταλτικός παράγοντας, ή σαλμονέλλα ή μέχρι να καταστραφεί το σμήνος αναπαραγωγής.

Για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μέχρι να αποκλειστεί ή να επιβεβαιωθεί η παρουσία των σχετικών οροτύπων σαλμονέλλας και μέχρι να μην ανιχνεύεται πλέον αντιμικροβιακή ουσία ή παράγοντας, τα παραγόμενα αυγά διατηρούνται με ευθύνη του υπευθύνου της εκμετάλλευσης, ξεχωριστά από άλλα αυγά. Στην περίπτωση κατά την οποία στην αμέσως επόμενη επίσημη δειγματοληψία, η οποία πραγματοποιείται το πολύ εντός τριών εργασίμων ημερών από την έκδοση του προηγούμενου αποτελέσματος, ανιχνευθεί εκ νέου ο ανασταλτικός παράγοντας ή η αντιμικροβιακή ουσία, τα αποθηκευμένα αυγά με απόφαση της Δ/νσης Κτηνιατρικής καταστρέφονται ή οδηγούνται για θερμική επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

iv. για τις περιπτώσεις α, β και δ δεν επιτρέπει τη μετακίνηση των πουλερικών προς το σφαγείο, πριν την έκδοση του αποτελέσματος της οροτυποποίησης.

Εφόσον απομονωθούν οι ορότυποι *S. Enteritidis/S. Typhimurium*, τότε λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα :

- 1) Κανένα πτηνό του σμήνους δεν επιτρέπεται να εγκαταλείψει το εν λόγω κτίριο, εκτός αν η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή το επιτρέψει, προκειμένου να θανατωθεί και να καταστραφεί υπό έλεγχο ή προκειμένου να θανατωθεί σε σφαγείο που ορίζεται από τη νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία.
- 2) Τα μη επωασμένα αυγά που προέρχονται από το εν λόγω σμήνος πρέπει είτε να καταστρέφονται, είτε μετά από κατάλληλη σήμανση, να μεταφέρονται, υπό έλεγχο, προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.
- 3) Όλα τα πουλερικά του σμήνους πρέπει να σφάζονται ή να καταστρέφονται έτσι ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης της σαλμονέλλας. Η σφαγή πρέπει να διεξάγεται σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Τα προϊόντα που προέρχονται από

αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Εάν δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά πρέπει να χρησιμοποιούνται ή να διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3^{ης} Οκτωβρίου 2002, για τον καθορισμό των υγειονομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για την κατανάλωση από τον άνθρωπο.

- 4) Μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών οι χώροι πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται αποτελεσματικά. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα Κοινοτική Νομοθεσία.
- 5) Η επαναπληθυσμός των επιχειρήσεων πρέπει να γίνεται με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα.
- 6) Η επανεισαγωγή πουλερικών δεν πρέπει να γίνεται πριν την παρέλευση 21 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών, αυγών ,στρωμνής και οποιονδήποτε άλλων προϊόντων μπορούν να μεταδώσουν τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης και τη διενέργεια δειγματοληψίας για την επαλήθευση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.
- 7) Αν τα προς εκκόλαψη αυγά που προέρχονται από σμήνη όπου διαπιστώθηκε η παρουσία ενός από τους δύο ορότυπους *Salmonella Enteritidis* ή *I*και *Salmonella Typhimurium* βρίσκονται σε ένα εκκολαπτήριο, τα αυγά πρέπει να καταστρέφονται ή να υπόκεινται σε επεξεργασία σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1774/2002.
- 8) Στα μολυσμένα σμήνη απαγορεύεται η εφαρμογή οποιουδήποτε θεραπευτικού σχήματος σύμφωνα με τον κανονισμό αριθ. 1177/2006 ΕΚ.

Σε περίπτωση που πρόκειται να δοθεί ,στο ύψιπτο για σαλμονέλλα σμήνος, αντιβιοτική θεραπεία για οποιοδήποτε άλλο μικροβιακό παράγοντα πέραν της σαλμονέλλας, πριν τη χορήγηση της θεραπείας θα πρέπει να ενημερώνεται

εγγράφως η αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή για τους λόγους που απαιτείται η θεραπεία στο συγκεκριμένο σμήνος, καθώς και για τη διάρκειά της και το θεραπευτικό σχήμα, ώστε μετά από έγκριση της αρμόδιας τοπικής κτηνιατρικής αρχής να επιτρέπεται η χρήση από τον υπεύθυνο της επιχείρησης των συγκεκριμένων αντιμικροβιακών.

A2. ΣΜΗΝΗ ΙΝΔΟΡΝΙΘΩΝ ΠΑΧΥΝΣΗΣ

Σύμφωνα με τα σημεία Β1 και Β2 του άρθρου 7 της υπ' αριθμ. 354008/30.12.2009 (Β' 2640) απόφασης «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις ινδόρνοιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης», όταν κοινοποιούνται:

α) από τις επιχειρήσεις, στα πλαίσια των αυτοελέγχων τους, θετικά για *Salmonella* spp αποτελέσματα ή

β) όταν δεν αποκλείεται υποψία προσβολής από σαλμονέλλα, ή

γ) όταν κοινοποιούνται θετικά για την ανίχνευση αντιμικροβιακών ουσιών αποτελέσματα, ή

δ) όταν κοινοποιούνται θετικά για *Salmonella* spp αποτελέσματα στα πλαίσια διενέργειας του επίσημου ελέγχου

η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με απόφασή της χαρακτηρίζει τα σμήνη «ύποπτα για σαλμονέλλα» και:

ι. για τις περιπτώσεις α, β και δ δεν επιτρέπει τη μετακίνηση των πουλερικών προς το σφαγείο, πριν την έκδοση του αποτελέσματος της οροτυποποίησης. Όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* αποτελέσματα ή όταν το εξεταζόμενο σμήνος ταυτοποιηθεί ως η πηγή μιας συγκεκριμένης εστίας τροφιμογενούς λοίμωξης, η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής

Αυτοδιοίκησης κοινοποιεί άμεσα το εργαστηριακό αποτέλεσμα στον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης και με απόφασή της λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα :

α) χαρακτηρίζει το σμήνος "θετικό για σαλμονέλλα" .

β)Απαγορεύει τη μετακίνηση:

i. πουλερικών από ή προς την εκμετάλλευση εκτός αν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να σφαγεί σε καθορισμένο σφαγείο, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (κανονισμός 853/2004, παράρτημα II, τμήμα III), για την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων.

ii. στρωμνής και κόπρου από την επιχείρηση εκτός εάν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να υποστούν επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

γ)Επιβάλλει η σφαγή να πραγματοποιηθεί σε καθορισμένο σφαγείο, στο τέλος της παραγωγικής διαδικασίας, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα , ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης της σαλμονέλλας.. Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Τα σφάγια των πουλερικών που προέρχονται από το θετικό σμήνος υποβάλλονται σε επίσημη δειγματοληψία για σαλμονέλλα, σύμφωνα με το ακόλουθο σχήμα δειγματοληψίας : για τη λήψη δειγμάτων στο σφαγείο από τα σφάγια των θετικών σμηνών ,λαμβάνονται τυχαία δείγματα από 15 σφάγια τουλάχιστον και μετά την ψύξη. Πρέπει να λαμβάνεται τεμάχιο περίπου 10 g από το δέρμα του λαιμού για κάθε σφάγιο. Πριν από την εξέταση πρέπει να ομαδοποιούνται τα δείγματα από το δέρμα του λαιμού τριών σφαγίων, προκειμένου να σχηματισθούν 5X25 g τελικά δείγματα.

Εφόσον τα αποτελέσματα για σαλμονέλλα είναι θετικά για *S. Enteritidis/S. Typhimurium*, τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πουλερικά ,μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση μετά από θερμική επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Εάν δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά χρησιμοποιούνται ή διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002.

δ) Συστήνει τη βελτίωση και την αυστηρότερη τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας, καθώς και τον καθαρισμό και την αποτελεσματική απολύμανση των χώρων μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα Εθνική και Κοινοτική Νομοθεσία .

ε) Η επαναπληθυσμός των εκμεταλλεύσεων γίνεται με πουλερικά που προέρχονται από σμήνη αναπαραγωγής στα οποία εφαρμόζεται το παρόν πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης και τα οποία βρέθηκαν αρνητικά για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος.

στ) Ο επαναπληθυσμός των εκμεταλλεύσεων με πουλερικά γίνεται μετά την παρέλευση 15 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών και της μολυσμένης στρωμνής και οποιονδήποτε άλλων προϊόντων μπορούν να μεταδώσουν τη νόσο ,την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών και τελικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.

Για την επιβεβαίωση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης γίνεται εργαστηριακός έλεγχος της αποτελεσματικότητας από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης ή την αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

β) Όσον αφορά τον εμβολιασμό, τα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής επιτρέπεται να εμβολιάζονται με εγκεκριμένα εμβόλια κατά των σαλμονελλών, ως προληπτικό μέτρο εφαρμογής και επίτευξης του στόχου του παρόντος προγράμματος. (άρθρο 9 της απόφασης αριθ. 354008/30.12.2009 (Β' 2640)).

1.7 Εθνική νομοθεσία σχετική με την εφαρμογή των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων οιασδήποτε εθνικών διατάξεων σχετικά με τις δραστηριότητες που καθορίζονται στο πρόγραμμα.

1. Απόφαση με αριθ. 354008/30.12.2009 (Β' 2640) του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις ινδορνίθες αναπαραγωγής και πάχυνσης, με την οποία τίθεται σε εφαρμογή το

εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης.

2. Π.Δ 41/2006 (Α 44) " Παρακολούθηση των ζωνοδόσων και των ζωνοσογόνων παραγόντων σε συμμόρφωση προς την οδηγία 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου."
3. Π.Δ 224/1998 (Α 175) που αφορά υγειονομικά και λοιπά μέτρα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης των πουλερικών.
4. Π.Δ 211/1992 (Α 100), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, με το οποίο εναρμονίστηκε στη χώρα μας η Οδηγία 90/539/ΕΟΚ του Συμβουλίου τη 15^η Οκτωβρίου 1990 ,σχετικά με τους όρους υγειονομικού ελέγχου που διέπουν τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές για τις εισαγωγές πουλερικών και αυγών για επώαση από τρίτες χώρες

1.8 Οιαδήποτε οικονομική βοήθεια η οποία παρέχεται στις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών στο πλαίσιο του προγράμματος.

Οι κάτοχοι των επιχειρήσεων ινδορνίθων αναπαραγωγής , οι οποίοι στο πλαίσιο εφαρμογής των μέτρων του παρόντος προγράμματος υποχρεώνονται να προβούν σε σφαγή και θερμική επεξεργασία των μολυσμένων σμηνών, καθώς και σε θερμική επεξεργασία ή καταστροφή των αυγών που προέρχονται από μολυσμένα σμήνη, αποζημιώνονται σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα κοινή υπουργική απόφαση περί οικονομικών ενισχύσεων .

Η παραπάνω απόφαση οικονομικών ενισχύσεων είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου και επιπλέον αποστέλλεται σε όλες τις Δ/σεις Κτηνιατρικής των Ν.Α.

2.Όσον αφορά τις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών που καλύπτονται από το πρόγραμμα

2.1 Διάρθρωση της παραγωγής των εκάστοτε ειδών και προϊόντων τους

Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή, υπάρχουν **69** εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων πάχυνσης , οι οποίες διαθέτουν συνολικά περίπου **95** σμήνη και **7** επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής, οι οποίες διαθέτουν συνολικά περίπου **11** σμήνη.

Στην Ελλάδα η εκτροφή των ινδορνίθων πάχυνσης έχει επαχθικό χαρακτήρα. Υπάρχουν δύο κατηγορίες εκτρεφόμενων ειδών ινδορνίθων πάχυνσης :

A)Η «κλασσική εμπορική γαλοπούλα» (classical commercial hybrids).

Το είδος αυτό τοποθετείται σαν νεοσσός μιας ημέρας στα τέλη Αυγούστου – αρχές Σεπτεμβρίου και σφάζεται σε ηλικία 4 μηνών, λίγο πριν τα Χριστούγεννα, όταν το ζών βάρος του είναι γύρω στα 5,5Kg, το οποίο θεωρείται ιδανικό βάρος για τις γαλοπούλες των Χριστουγέννων.

Η προέλευση των τοποθετούμενων νεοσσών μιας ημέρας του παραπάνω είδους είναι άλλα Κράτη- Μέλη.

B)Η «παραδοσιακή γαλοπούλα» (traditional turkey).

Το είδος αυτό τοποθετείται σαν νεοσσός μιας ημέρας το μήνα Μάιο –Ιούνιο και σφάζεται σε ηλικία 6-7 μηνών, λίγο πριν τα Χριστούγεννα, όταν το ζών βάρος του είναι γύρω στα 5,5Kg, το οποίο θεωρείται ιδανικό βάρος για τις γαλοπούλες των Χριστουγέννων.

Οι τοποθετούμενοι νεοσσοί μιας ημέρας του παραπάνω είδους προέρχονται είτε από άλλα Κράτη-Μέλη είτε από τα εγχώρια εκκολαπτήρια.

Πρέπει να επισημανθεί, ότι επειδή η αγορά των Χριστουγέννων της γαλοπούλας είναι επισφαλής, παρατηρούνται σημαντικές διακυμάνσεις στον αριθμό των σμηνών ινδορνίθων που τοποθετούνται κάθε έτος.

2.2 Διάρθρωση της παραγωγής ζωοτροφών

Η παραγωγή ζωοτροφών για πτηνά πραγματοποιείται:

- Σε παρασκευαστήρια που παράγουν ζωοτροφές αποκλειστικά για πτηνά είτε για ιδιοκατανάλωση είτε για πώληση σε συνεργαζόμενους κτηνοτρόφους.
- Σε παρασκευαστήρια που παράγουν ζωοτροφές για εμπορία που προορίζονται για πτηνά αλλά και για άλλου είδους ζώα, π.χ. μηρυκαστικά.

Ειδικότερα, οι ζωοτροφές παρασκευάζονται σε βιομηχανίες ζωοτροφών από πρώτες ύλες που είναι είτε ιδιοπαραγόμενες στην Ελλάδα (δημητριακά, παραπροϊόντα δημητριακών) ή που προέρχονται από άλλα Κ-Μ ή Τρίτες χώρες (δημητριακά, σόγια).

Τα προσθετικά ζωοτροφών μπορούν επίσης είτε να είναι ιδιοπαραγόμενα , είτε να προέρχονται από άλλα Κ-Μ ή τρίτες χώρες.

2.3 Σχετικές κατευθυντήριες γραμμές για ορθές κτηνοτροφικές πρακτικές ή άλλες κατευθυντήριες γραμμές (υποχρεωτικές ή εθελοντικές) για μέτρα βιοασφάλειας, οι οποίες καθορίζουν τουλάχιστον :

- Υγιεινή διαχείρισης στις εκμεταλλεύσεις
- Μέτρα για την αποφυγή εισερχομένων μολύνσεων που μεταδίδονται από ζώα ,ζωοτροφές, πόσιμο νερό ή από άτομα που εργάζονται στις εκμεταλλεύσεις και
- Υγιεινή κατά τη μεταφορά ζώων προς και από τις εκμεταλλεύσεις

Στο παράρτημα Ι της απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αριθ. 354008/30.12.2009 (Β' 2640) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις ινδورνίθες αναπαραγωγής και πάχυνσης , με την οποία τίθεται σε εφαρμογή το εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ινδورνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης, εμπεριέχονται οδηγίες σχετικά με τα βασικότερα μέτρα βιοασφάλειας που πρέπει να τηρούνται

υποχρεωτικά από τον ιδιοκτήτη της εκμετάλλευσης αναπαραγωγής ή πάχυνσης και του εκκολαπτηρίου και τα οποία αφορούν στη διαχείριση υγιεινής στην εκμετάλλευση και στο εκκολαπτήριο, στα μέτρα για την πρόληψη εισόδου της μόλυνσης στην εκμετάλλευση και το εκκολαπτήριο (μέσω άλλων ζώων – φορέων, μολυσμένων ζωοτροφών, πόσιμου νερού και των εργαζόμενων), και στη τήρηση των κανόνων υγιεινής κατά τη μεταφορά ζώων και των αυγών από και προς την εκμετάλλευση.

Ειδικότερα:

A.Μέτρα βιοασφάλειας στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής :

A.1) στην εκμετάλλευση

1. Οι εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων πρέπει να είναι κατάλληλα κατασκευασμένες και να περιβάλλονται από φράκτη στην είσοδο του οποίου να υπάρχει σήμα που να απαγορεύει την είσοδο.
2. Σε κάθε εγκατάσταση θα πρέπει να εκτρέφεται μόνο ένα είδος πουλερικών και εάν είναι δυνατόν να εφαρμόζεται το σύστημα "all in all out".
3. Στις περιπτώσεις που στην επιχείρηση υπάρχουν περισσότερα του ενός σμήνη, τότε το κάθε ένα από αυτά αντιμετωπίζεται σαν ξεχωριστή οντότητα.
4. Οι θάλαμοι ,καθώς και οι χώροι αποθήκευσης των ζωοτροφών πρέπει να είναι προστατευμένοι από την είσοδο άγριων και βλαβερών ζώων.
5. Όλες οι επιφάνειες των θαλάμων πρέπει να είναι κατασκευασμένες από υλικά που να επιτρέπουν τον εύκολο καθαρισμό και την απολύμανση αυτών.
6. Ο χώρος που περιβάλλει τους θαλάμους καλό θα ήταν να είναι καλυμμένος με τσιμέντο ή άλλο ανάλογο υλικό και σε κάθε περίπτωση απαλλαγμένος από βλάστηση ή χαλάσματα. Εξαιρέση αποτελεί η παρουσία δένδρων (εκτός αυτών για την παραγωγή φρούτων) για την προστασία των κτιρίων από τη ζέστη.

7. Η πρόσβαση κατοικίδιων ζώων στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης πρέπει να απαγορεύεται.
8. Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προστασίας για την αποφυγή της διασποράς των ασθενειών μέσα στην επιχείρηση . Στο παραπάνω συμβάλλει η ύπαρξη αποδυτήριων , καθώς και χώρων (πχ ντουζιέρες), για την προσωπική υγιεινή του προσωπικού και των επισκεπτών.
9. Μετά την απομάκρυνση των πουλερικών , η κόπρος πρέπει να απομακρύνεται και να ακολουθεί καθαρισμός και απολύμανση των χώρων. Συνιστάται να ακολουθεί βακτηριολογικός έλεγχος της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.
10. Πρέπει να γίνεται καταπολέμηση των τρωκτικών και εντόμων, χρησιμοποιώντας κατάλληλα προγράμματα μυοκτονίας και απεντόμωσης.
11. Ο επαναπληθυσμός των θαλάμων πρέπει να γίνεται με πουλερικά απαλλαγμένα σαλμονέλλωσης.
12. Όλες οι ζωτροφές πρέπει να είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένες από σαλμονέλλα πριν τη χορήγησή τους στα πουλερικά. Ενδείκνυται η χορήγηση πελετοποιημένων ζωτροφών, ή ζωτροφών που έχουν υποβληθεί σε άλλου τύπου επεξεργασία, για να απαλλαχθούν από την παρουσία σαλμονέλλας . Οι ζωτροφές πρέπει στη συνέχεια να αποθηκεύονται σε κλειστούς αποθηκευτικούς χώρους.
13. Η ύδροδότηση των επιχειρήσεων πρέπει να γίνεται με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.
14. Τα άρρωστα και νεκρά πτηνά πρέπει να απομακρύνονται το συντομότερο δυνατό με τρόπο ασφαλή και αποτελεσματικό.

15. Κάθε επιχείρηση πρέπει να διατηρεί αρχείο, το οποίο να είναι στη διάθεση του επίσημου ελέγχου όποτε της ζητηθεί, στο οποίο να αναγράφονται οι ασθένειες, θάνατοι, τα θεραπευτικά σχήματα και οι χορηγούμενοι εμβολιασμοί.

A.2 Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το χειρισμό και τη μεταφορά των εκκολαπτόμενων αυγών.

1. Η στρωμνή στους θαλάμους γέννησης των αυγών πρέπει να διατηρείται στεγνή και σε καλή κατάσταση. Επίσης η στρωμνή στις φωλιές πρέπει να είναι καθαρή και σε επαρκή ποσότητα
2. Η συλλογή των αυγών πρέπει να γίνεται σε συχνά χρονικά διαστήματα και τουλάχιστον δύο φορές την ημέρα. Αυτά στη συνέχεια να τοποθετούνται σε καθαρούς και απολυμασμένους περιέκτες.
3. Τα λερωμένα, σπασμένα, ραγισμένα και χτυπημένα αυγά πρέπει να συλλέγονται σε διαφορετικούς περιέκτες και να μην χρησιμοποιούνται για εκκόλαψη.
4. Τα καθαρά αυγά πρέπει να απολυμαίνονται το συντομότερο δυνατό μετά τη συλλογή τους με τη χρήση κατάλληλων μεθόδων.
5. Τα απολυμασμένα αυγά πρέπει να διατηρούνται σε χώρο καθαρό, χωρίς παρουσία σκόνης, που να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για αυτό το σκοπό, σε περιβάλλον θερμοκρασίας 13-15 C και σχετικής υγρασίας 70-80%.
6. Τα αυγά μεταφέρονται στο εκκολαπτήριο μέσα σε καθαρές, απολυμασμένες θήκες, η επιφάνεια των οποίων έχει απολυμανθεί είτε με τη χρήση καπνού είτε με τη χρήση ενός υγρού κατάλληλου απολυμαντικού.

A.3. ΜΕΤΡΑ ΒΙΟΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΚΚΟΛΑΠΤΗΡΙΟ

A.3.1 Μέτρα βιοασφάλειας στις εγκαταστάσεις των εκκολαπτηρίων.

1. Η εγκατάσταση του εκκολαπτηρίου πρέπει να είναι αφενός απομονωμένη, ώστε να διευκολύνεται ο έλεγχος των ασθενειών και αφετέρου απομακρυσμένη από άλλες κτηνοτροφικές και ιδίως πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Πρέπει επίσης να διαθέτει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας.

2. Ο σχεδιασμός του εκκολαπτηρίου πρέπει να ανταποκρίνεται στον προβλεπόμενο ρυθμό εργασιών και στις αρχές κυκλοφορίας του αέρα. Πρέπει να είναι έτσι κατασκευασμένο, ώστε να ανταποκρίνεται στην αρχή της ροής μιας κατεύθυνσης, τόσο όσον αφορά την κίνηση των αυγών και των νεοσσών, όσο και την κίνηση του αέρα.

3. Οι διάφοροι χώροι εργασίας που υπάρχουν στην εγκατάσταση του εκκολαπτηρίου, πρέπει να είναι φυσικά χωρισμένοι μεταξύ τους και εάν είναι δυνατόν να έχουν και διαφορετική παροχή αέρα. Οι χώροι αυτοί είναι οι παρακάτω:

- Χώρος παραλαβής και αποθήκευσης των αυγών.
- Δίσκοι τοποθέτησης των αυγών.
- Χώρος πραγματοποίησης του υποκαπνισμού.
- Επωαστήριο
- Εκκολαπτήριο
- Χώρος όπου γίνεται το ξεδιάλεγμα, το σεξάρισμα και η τοποθέτηση των νεοσσών στα κουτιά μεταφοράς.
- Χώρος αποθήκευσης των διαφόρων χρησιμοποιούμενων υλικών (κουτιά μεταφοράς των αυγών και των νεοσσών, υλικά συσκευασίας, κλπ)
- Χώρος για τον καθαρισμό του εξοπλισμού και τη διάθεση των αποβλήτων.
- Χώρος σίτισης προσωπικού.
- Γραφείο διοίκησης.

4.Όλα τα παράθυρα και οι αεραγωγοί πρέπει να προστατεύονται με σίτες από την εισβολή εντόμων και επιβλαβών ζώων

A.3.2 Μέτρα βιοασφάλειας που αφορούν την υγιεινή της εγκατάστασης του εκκολαπτηρίου.

1.Η εγκατάσταση του εκκολαπτηρίου πρέπει να προστατεύεται γύρω-γύρω από φράχτη και η περίφραξη να διαθέτει είσοδο για τον έλεγχο των ατόμων και οχημάτων που εισέρχονται και εξέρχονται από αυτήν.

2.Πρέπει να αποφεύγεται η είσοδος άγριων πτηνών, άγριων και κατοικίδιων ζώων και να εφαρμόζεται κατάλληλο πρόγραμμα απεντόμωσης και μυοκτονίας.

3.Όλα τα απόβλητα, τα σκουπίδια κάθε είδους και ο παλιός και χαλασμένος εξοπλισμός πρέπει να απομακρύνονται.

4.Πρέπει να διαθέτει κατάλληλο σύστημα αποχεύσεως.

5.Όλος ο εξοπλισμός και οι επιφάνειες του εκκολαπτηρίου πρέπει να εκκενώνονται (μόνο οι επίπεδες επιφάνειες) , να καθαρίζονται, να πλένονται και να απολυμαίνονται αποτελεσματικά με εγκεκριμένο απολυμαντικό.

A.3.3 Μέτρα υγιεινής όσον αφορά το χειρισμό των αυγών και των προϊόντων αυτών.

1.Οι χειριστές των αυγών στο εκκολαπτήριο πρέπει να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι και νερό και να φορούν καινούργιο, καθαρό εξωτερικό ένδυμα, πριν το χειρισμό των παραλαμβανόμενων εκκολαπτόμενων αυγών.

2.Οι χειριστές των νεοσσών και αυτοί που κάνουν το σεξάρισμα πρέπει να πλένουν τα χέρια τους και να αλλάζουν ένδυμα και μπότες ,τόσο πριν ξεκινήσουν την εργασία τους ,όσο και ανάμεσα στις διαφορετικές παρτίδες νεοσσών.

3.Οι νεοσσοί μιας ημέρας καθώς και όλα τα άλλα πουλερικά, πρέπει να αποστέλλονται μέσα σε καινούργια κουτιά μεταφοράς, ή εάν χρησιμοποιούνται μεταχειρισμένα ,τότε αυτά πρέπει να είναι κατασκευασμένα από υλικό που να επιτρέπει τον καλό καθαρισμό και την απολύμανση ή τον υποκαπνισμό αυτών.

4.Η τοποθέτηση των νεοσσών μέσα στα κουτιά μεταφοράς πρέπει να γίνεται από προσωπικό που να φοράει καθαρά , αποστειρωμένα ρούχα ,τα οποία και θα αλλάζει μεταξύ των διαδοχικών παρτίδων αποστολής.

5.Το όχημα μεταφοράς πρέπει να καθαρίζεται και να απολυμαίνεται πριν την φόρτωση κάθε παρτίδας νεοσσών.

A.4. Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το προσωπικό και τους επισκέπτες.

Το προσωπικό και οι επισκέπτες πρέπει υποχρεωτικά:

1. να φορούν καθαρή ποδιά, καπέλο και ποδονάρια
2. να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι ή απολυμαντικό και να εμβαπτίζουν τα υποδήματά τους σε κάποιο απολυμαντικό μέσο, το οποίο θα αλλάζεται συχνά.
3. Να μην έρχονται σε άμεση επαφή με τα πουλερικά ή τα προϊόντα αυτών.

B.Μέτρα βιοασφάλειας στα σμήνη ινδορνίθων πάχυνσης:

B.1) στην εκμετάλλευση

- 16.Οι εγκαταστάσεις των εκμεταλλεύσεων πρέπει να είναι κατάλληλα κατασκευασμένες και να περιβάλλονται από φράκτη στην είσοδο του οποίου να υπάρχει σήμα που να απαγορεύει την είσοδο.
17. Σε κάθε εγκατάσταση θα πρέπει να εκτρέφεται μόνο ένα είδος πουλερικών και εάν είναι δυνατόν να εφαρμόζεται το σύστημα "all in all out".

18. Στις περιπτώσεις που στην εκμετάλλευση υπάρχουν περισσότερα του ενός σμήνη, τότε το κάθε ένα από αυτά αντιμετωπίζεται σαν ξεχωριστή οντότητα.
19. Οι θάλαμοι ,καθώς και οι χώροι αποθήκευσης των ζωοτροφών πρέπει να είναι προστατευμένοι από την είσοδο άγριων και βλαβερών ζώων.
20. Όλες οι επιφάνειες των θαλάμων πρέπει να είναι κατασκευασμένες από υλικά που να επιτρέπουν τον εύκολο καθαρισμό και την απολύμανση αυτών.
21. Η πρόσβαση κατοικίδιων ζώων στις εγκαταστάσεις της εκμετάλλευσης πρέπει να απαγορεύεται.
22. Μετά την απομάκρυνση των πουλερικών , η κόπρος πρέπει να απομακρύνεται και να ακολουθεί καθαρισμός και απολύμανση των χώρων. Συνιστάται να ακολουθεί βακτηριολογικός έλεγχος της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.
23. Πρέπει να γίνεται καταπολέμηση των τρωκτικών και εντόμων, χρησιμοποιώντας κατάλληλα προγράμματα μυοκτονίας και απεντόμωσης.
24. Ο επαναπληθυσμός των θαλάμων πρέπει να γίνεται με πουλερικά απαλλαγμένα σαλμονέλλωσης.
25. Όλες οι ζωοτροφές πρέπει να είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένες από σαλμονέλλα πριν τη χορήγησή τους στα πουλερικά. Ενδείκνυται η χορήγηση πελετοποιημένων ζωοτροφών, ή ζωοτροφών που έχουν υποβληθεί σε άλλου τύπου επεξεργασία, για να απαλλαχθούν από την παρουσία σαλμονέλλας . Τα οχήματα που μεταφέρουν τις ζωοτροφές θα πρέπει να απολυμαίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα και στη συνέχεια οι ζωοτροφές θα πρέπει να αποθηκεύονται σε κλειστούς αποθηκευτικούς χώρους.
26. Η υδροδότηση των επιχειρήσεων πρέπει να γίνεται με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.

27. Τα άρρωστα και νεκρά πτηνά πρέπει να απομακρύνονται το συντομότερο δυνατό με τρόπο ασφαλή και αποτελεσματικό.
28. Πρέπει να τοποθετούνται λεκάνες απολύμανσης στις εισόδους και εξόδους των θαλάμων και της εκμετάλλευσης για τα οχήματα και για τα υποδήματα ατόμων που κυκλοφορούν στη μονάδα
29. Κάθε εκμετάλλευση πρέπει να διατηρεί αρχείο, το οποίο να είναι στη διάθεση του επίσημου ελέγχου όποτε της ζητηθεί, στο οποίο να αναγράφονται οι ασθένειες, θάνατοι, τα θεραπευτικά σχήματα και οι χορηγούμενοι εμβολιασμοί.

B.2 Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά τους χειρισμούς κατά τη σύλληψη, φόρτωση και μεταφορά των πουλερικών.

- 1) Το προσωπικό που ασχολείται με τη σύλληψη και τη φόρτωση των πουλερικών πρέπει να είναι εκπαιδευμένο για το σκοπό αυτό, να πλένει τα χέρια του με σαπούνι και νερό και να αλλάζει ένδυμα και μπότες, τόσο πριν ξεκινήσει την εργασία του, όσο και ανάμεσα στις διαφορετικές παρτίδες πουλερικών.
- 2) Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για τη σύλληψη και μεταφορά των πουλερικών πρέπει να είναι καθαρός και να διατηρείται μακριά από τον βρόμικο εξοπλισμό.
- 3) Τα οχήματα που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά των πουλερικών θα πρέπει να έχουν άδεια, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία και θα πρέπει να απολυμαίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα (ή να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται πριν την φόρτωση κάθε παρτίδας πουλερικών) και οι οδηγοί θα πρέπει να είναι ενημερωμένοι για τους βασικούς κανόνες προσωπικής υγιεινής

και για το ρόλο που μπορεί να παίξουν στην διασπορά των μολύνσεων (πχ. μέσω των βρόμικων χεριών,...).

- 4) Τα μολυσμένα με σαλμονέλλα σμήνη θα πρέπει να συλλαμβάνονται και να φορτώνονται τελευταία.

B.3. Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το προσωπικό και τους επισκέπτες.

Το προσωπικό και οι επισκέπτες πρέπει υποχρεωτικά:

1. να φορούν καθαρή ποδιά, καπέλο και ποδονάρια
2. να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι ή απολυμαντικό και να εμβαπτίζουν τα υποδήματά τους σε κάποιο απολυμαντικό μέσο, το οποίο θα αλλάζεται συχνά.
3. Να μην έρχονται σε άμεση επαφή με τα πουλερικά ή τα προϊόντα αυτών.

2.4 Συνήθης κτηνιατρική επίβλεψη των εκμεταλλεύσεων.

Οι πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις επιβλέπονται από ιδιώτες κτηνιάτρους και ελέγχονται από τους επισήμους κτηνιάτρους των τοπικών κτηνιατρικών αρχών.

2.5 Καταχώρηση των εκμεταλλεύσεων.

Όλες οι επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής οφείλουν να είναι εγκεκριμένες και καταγεγραμμένες σύμφωνα με το Π.Δ 224/1998 (Α 175) και την Υπουργική Απόφαση 356391/1999 (Α 1457).

Όλες οι εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων πάχυνσης οφείλουν να είναι εγκεκριμένες σύμφωνα με την υγειονομική διάταξη 2000/1995 του Υπουργείου Υγείας.

2.6 Τήρηση μητρώων στις εκμεταλλεύσεις.

Σύμφωνα με το Π.Δ 224/1998 και με την εθνική απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αριθ. 354008/30.12.2009 (Β' 2640) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις ινδονίθες αναπαραγωγής και πάχυνσης», με την οποία τίθεται σε εφαρμογή το εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης, προβλέπονται τα παρακάτω :

1. οι επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης, τηρούν αρχεία ή μηχανογραφημένο σύστημα στο οποίο τηρούνται ή καταγράφονται όλα τα στοιχεία που αφορούν:

α) τους αυτοελέγχους που διενεργούν στα πλαίσια του Προγράμματος, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι της απόφασης με αριθ. 354008/30.12.2009 (Β' 2640): ημερομηνίες δειγματοληψίας, είδος και αριθμός δειγμάτων που λαμβάνονται από τα πουλερικά, τα αυγά επώασης και τις ζωοτροφές, τα κτηνιατρικά εργαστήρια στα οποία αποστέλλονται τα δείγματα, απαντήσεις των κτηνιατρικών εργαστηρίων, φαρμακευτικές αγωγές, εμβόλια και σκευάσματα που χρησιμοποιούνται με τις αντίστοιχες ημερομηνίες, πρόγραμμα απολυμάνσεων, μυοκτονιών και απεντομώσεων με τα αντίστοιχα σκευάσματα που χρησιμοποιούνται.

β) την προμήθεια ζωοτροφών, νεοσσών μιας ημέρας, στρωμνής με αναφορά στις αντίστοιχες ημερομηνίες, τις ποσότητες και τους προμηθευτές. Επίσης, τις αποστολές αυγών επώασης προς τα εκκολαπτήρια, ινδορνίθων προς σφαγή, κόπρου και νεκρών πτηνών προς τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας με αναφορά στις αντίστοιχες ημερομηνίες, τις ποσότητες και τους παραλήπτες.

γ) τη δειγματοληψία για τη διερεύνηση της παρουσίας σαλμονέλλας μετά την εφαρμογή των διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης

2.Τα εκκολαπτήρια αυγών επώασης του είδους *Meleagris gallorano*, τηρούν αρχεία στα οποία καταγράφονται : α) οι παραλαβές αυγών επώασης από τις εκμεταλλεύσεις αναπαραγωγής με αντίστοιχη αναφορά στις ημερομηνίες, στις ποσότητες και τους προμηθευτές β) οι αποστολές νεοσσών σε εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων πάχυνσης, με αντίστοιχη αναφορά στις ημερομηνίες, στις ποσότητες και τους παραλήπτες γ) οι ημερομηνίες απολυμάνσεων, μυοκτονιών και απεντομώσεων και τα αντίστοιχα σκευάσματα καθώς και οι αυτοέλεγχοι που διενεργούνται στα πλαίσια του Προγράμματος σύμφωνα με το Παράρτημα Ι της απόφασης με αριθ. 354008/30.12.2009 (Β' 2640) , δ) η δειγματοληψία για τη διερεύνηση της παρουσίας σαλμονέλλας μετά την εφαρμογή των διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης ε) οι ημερομηνίες δειγματοληψίας, το είδος δειγμάτων που λαμβάνονται, τα εργαστήρια στα οποία αποστέλλονται τα δείγματα και τις απαντήσεις των αποτελεσμάτων των εργαστηριακών ελέγχων .

2.7 Έγγραφα που συνοδεύουν τα ζώα κατά την αποστολή

Κατά την εισαγωγή ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης από τρίτες χώρες ή στα πλαίσια του ενδοκοινοτικού εμπορίου ,πρέπει να πληρούνται οι υγειονομικές απαιτήσεις που καθορίζονται με την Οδηγία 90/539/ΕΟΚ (η οποία έχει εναρμονιστεί στο εθνικό δίκαιο με το Π.Δ 211/1992 (Α 100)) , με την απόφαση 2006/696/ΕΚ καθώς με τα άρθρα 9 και 10 του καν. (ΕΚ) αριθμ.2160/2003 και να συνοδεύονται τα πουλερικά από τα προβλεπόμενα υγειονομικά πιστοποιητικά.

Τα παραπάνω πιστοποιητικά εκδίδονται από τα τοπικά κτηνιατρικά κέντρα.

Κατά τις περιπτώσεις διακίνησης ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης στο εσωτερικό της χώρας, πρέπει τα σμήνη αναπαραγωγής προέλευσής τους να έχουν ελεγχθεί με αρνητικά αποτελέσματα για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του παρόντος προγράμματος και να συνοδεύονται από την προβλεπόμενη στο ΠΔ 224/98 άδεια διακίνησης, εφόσον πρόκειται για νεοσσούς ημέρας.

Οι ινδórνιθες πάχυνσης, καθώς και οι ινδórνιθες αναπαραγωγής που περατώνουν τον παραγωγικό τους κύκλο, διακινούνται προς τα σφαγεία συνοδευόμενα είτε με υπεύθυνη δήλωση του πτηνοτρόφου που περιέχει και τις πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη σαλμονέλλα, είτε με υγειονομική βεβαίωση που χορηγείται από τον επίσημο κτηνίατρο και περιέχει επίσης τις πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη σαλμονέλλα. Τα παραπάνω δύο συνοδευτικά έγγραφα βασίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004.

2.8 Άλλα σχετικά μέτρα με τα οποία εξασφαλίζεται η ανιχνευσιμότητα των ζώων.

Σε όλους τους τύπους των πιστοποιητικών που χρησιμοποιούνται στη διακίνηση ,αναφέρονται :

-είτε οι κωδικοί αριθμοί των επιχειρήσεων πολλαπλασιασμού και των εκκολαπτηρίων

-είτε οι ιδιοκτήτες των εκμεταλλεύσεων ινδoρνίθων πάχυνσης.

Τα σφαγεία και οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας κρέατος, έχουν κωδικοποιηθεί με εθνική διάταξη και το κρέας πουλερικών, φέρει στη συσκευασία του σήμανση του σφαγείου.

Για τις εσωτερικές διακινήσεις μεταξύ σφαγείων και προμηθευτών τους ή πελατών τους, κρατούνται στοιχεία από τους ιδιοκτήτες των παραπάνω εγκαταστάσεων.

1. Ταυτότητα του προγράμματος

Κράτος μέλος: Ελλάδα

Ασθένεια : Σαλμονέλλωση (ζωνοσσογόνος σαλμονέλλα και οι παθογόνοι παράγοντές της)

Έτος εφαρμογής: 2011

Στοιχεία αναφοράς του παρόντος εγγράφου:

Αρμόδιος επικοινωνίας : Τζανή Μυρσίνη

Τηλέφωνο : +302102125727

Φαξ : +302108252614

e-mail : kaδu058 @ minagric. gr

Ημερομηνία αποστολής στην Επιτροπή: Αθήνα, 28 Απριλίου 2010

2. Ιστορικά στοιχεία για την επιδημιολογική εξέλιξη της ασθένειας :

Με τα Π.Δ 83/1982, 43/1986, 448/1990, 224/1998 και 211/1992, η Ελλάδα εφάρμοζε στα σμήνη αναπαραγωγής, πρόγραμμα για τον έλεγχο και την καταπολέμηση των σαλμονελλών και λήψης μέτρων στην περίπτωση *S. Pullorum*, *S. Gallinarum*.

Το 2006 σε εφαρμογή της κοινοτικής απόφασης 2006/662/ΕΚ της Επιτροπής της 29^{ης} Σεπτεμβρίου 2006 «Περί της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας για τη διενέργεια βασικής μελέτης στα κράτη μέλη σχετικά με τον επιπολασμό της *Salmonella* στις γαλοπούλες», αποφασίστηκε να εφαρμοστεί πρόγραμμα επιζωοτιολογικής διερεύνησης της σαλμονέλλωσης στις ινδόρνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης της χώρας μας. Ο λόγος εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος ήταν η ανάγκη προσδιορισμού του επιπολασμού της νόσου στις εκτρεφόμενες ινδόρνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης όλων των Κ-Μ. Ο προσδιορισμός αυτός έδωσε στη συνέχεια τη δυνατότητα καθορισμού του επιδιωκόμενου κοινοτικού στόχου για τη σαλμονέλλα.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής :

Από τα **100 σμήνη** αναπαραγωγής και πάχυνσης (8 σμήνη αναπαραγωγής με πάνω από 250 πουλερικά και 92 σμήνη πάχυνσης όλων των μεγεθών) που έπρεπε να εξεταστούν, τελικά εξετάστηκαν **67 (6 σμήνη αναπαραγωγής και 61 σμήνη πάχυνσης)** και εξ αυτών βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα **7 σμήνη**. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανεβρέθηκαν θετικά στη *S. Enteritidis/Typhimurium* 0 σμήνη και 7 σμήνη σε άλλους ορότυπους.

Το πλήθος των σμηνών που τελικά εξετάστηκαν ήταν μικρότερο του πλήθους που σχεδιάστηκε να εξετασθεί, διότι ο αριθμός σμηνών που τοποθετήθηκαν ήταν μικρότερος από τον αναμενόμενο.

Από 01/01/2010 έχει αρχίσει η εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης, βάση της απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αριθ. 354008/30.12.2009 (Β' 2640) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις ινδορνίθες αναπαραγωγής και πάχυνσης».

3. Περιγραφή του προγράμματος που υποβλήθηκε :

Το παρόν πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλας στα σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής υποβάλλεται στο πλαίσιο του άρθρου 5 του κανονισμού (Ε.Κ.) 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Νοεμβρίου 2003", του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 584/2008 της Επιτροπής της 20^{ης} Ιουνίου 2008 και του κανονισμού (ΕΚ) 1177/2006 της Επιτροπής της 1^{ης} Αυγούστου 2006.

Σκοπός του προγράμματος είναι :

α)η μείωση του μέγιστου ποσοστού σμηνών ενηλίκων ινδορνίθων αναπαραγωγής που εξακολουθούν να είναι θετικά στη *Salmonella Enteritidis* και στη *Salmonella Typhimurium* σε 1% ή και λιγότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2012 και

β)η μείωση του μέγιστου ποσοστού σμηνών ινδορνίθων κρεατοπαραγωγής που εξακολουθούν να είναι θετικά στη *Salmonella Enteritidis* και στη *Salmonella Typhimurium* σε 1% ή και λιγότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2012.

Ένα σμήνος θεωρείται ότι είναι θετικό στη σαλμονέλλα, σε περίπτωση που επιβεβαιωθεί εργαστηριακά η παρουσία ενός από τους παραπάνω οροτύπους σαλμονέλλας, τουλάχιστον σε ένα από τα δείγματα που έχουν ληφθεί.

Η διάρκεια του προγράμματος, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος είναι τριετής (έναρξη την 1/1/2010 , λήξη την 31/12 / 2012). Το πρόγραμμα θα προσαρμόζεται σύμφωνα με τις κοινοτικές απαιτήσεις.

Ο πληθυσμός στόχος είναι όλα τα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης. Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή, σύμφωνα με την πιο πρόσφατη καταγραφή υπάρχουν 49 εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων πάχυνσης , οι οποίες διαθέτουν συνολικά περίπου 87 σμήνη και 7 επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής, οι οποίες διαθέτουν συνολικά περίπου 13 σμήνη.

Η γεωγραφική περιοχή εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος είναι όλοι οι νομοί της χώρας, στους οποίους δραστηριοποιούνται εκμεταλλεύσεις σμηνών ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης.

Στους πίνακες 1Α και 1Β απεικονίζονται οι νομοί της Ελλάδας στους οποίους υπάρχουν οι παραπάνω εκμεταλλεύσεις , καθώς και ο ακριβής αριθμός των εκμεταλλεύσεων, των σμηνών αναπαραγωγής και πάχυνσης και των πτηνών αναπαραγωγής και πάχυνσης σε καθέναν από αυτούς.

Τα κυριότερα μέτρα που εφαρμόζονται για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος στις ινδορνίθες αναπαραγωγής είναι :

1. ο επίσημος έλεγχος των παραπάνω εκμεταλλεύσεων, προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθή εφαρμογή του προγράμματος
2. ο έλεγχος και η θανάτωση ή σφαγή και περαιτέρω θερμική επεξεργασία των θετικών στους οροτύπους *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium* σμηνών,

3. η καταστροφή ή θερμική επεξεργασία των παραγόμενων αυγών των παραπάνω σμηνών και
4. η αυστηρή και αποτελεσματική τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας

Το κυριότερο μέτρο που θα εφαρμοστεί για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος στις ινδόνιθες πάχυνσης είναι :

1. Η αυστηρή και αποτελεσματική τήρηση των μέτρων αυτοελέγχου και βιοασφάλειας.
2. ο επίσημος έλεγχος των παραπάνω εκμεταλλεύσεων, προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθή εφαρμογή του προγράμματος και
- 3_η σφαγή και περαιτέρω θερμική επεξεργασία των θετικών στους οροτύπους S.Enteritidis / S.Typhimurium σμηνών.

4. Μέτρα του προγράμματος που υποβλήθηκε

4.1. Περίληψη των μέτρων στο πλαίσιο του προγράμματος

Διάρκεια του προγράμματος: 3 έτη

Πρώτο έτος: 2010

Τελευταίο έτος: 2012

√	Έλεγχος	√	Έλεγχος/Εκρίζωση
	√ Δοκιμή	√	Δοκιμή
	√ Σφαγή θετικών ζώων	√	Σφαγή θετικών ζώων
	Θανάτωση θετικών ζώων		Θανάτωση θετικών ζώων
	Εμβολιασμός		Εκτεταμένη σφαγή ή θανάτωση
	Θεραπεία		
	√ Διάθεση των προϊόντων	√	Διάθεση των προϊόντων
	Επιτήρηση ή παρακολούθηση		
√	Άλλα Μέτρα		

Άλλα μέτρα για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος είναι :

A. η ελαχιστοποίηση του κινδύνου εισόδου της σαλμονέλλας στην εκμετάλλευση κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής.

B. η τήρηση των υγειονομικών προϋποθέσεων ίδρυσης των επιχειρήσεων ινδορνίθων αναπαραγωγής και των εκμεταλλεύσεων ινδορνίθων πάχυνσης , σε συμμόρφωση με το Π.Δ (224/1998 (Α 175).), όσον αφορά τις απαιτούμενες αποστάσεις των εκμεταλλεύσεων αυτών από τις επιχειρήσεις αναπαραγωγής.

Γ. η τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας

A. Η ελαχιστοποίηση του κινδύνου εισόδου της σαλμονέλλας μέσα στην εκμετάλλευση επιτυγχάνεται :

- **Με την εισαγωγή στην εκμετάλλευση νεοσσών μιας ημέρας που είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένοι σαλμονέλλωσης και συνοδεύονται από τα απαραίτητα υγειονομικά πιστοποιητικά.**

B. Υγειονομικές προϋποθέσεις ίδρυσης των επιχειρήσεων ινδορνίθων αναπαραγωγής και των εκμεταλλεύσεων ινδορνίθων πάχυνσης .

Προκειμένου να γίνει **αδειοδότηση** των επιχειρήσεων ινδορνίθων αναπαραγωγής, πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο Π.Δ 224/1998 (Α 175), δηλαδή αυτές πρέπει : να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 300 μέτρων από άλλες πτηνοτροφικές επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις πουλερικών απόδοσης, εκκολαπτήρια και φυραματοποιεία, τουλάχιστον 1000 μέτρων από σφαγεία, εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου και αποβλήτων χαμηλού ή υψηλού κινδύνου και 5000 μέτρων τουλάχιστον από επιχειρήσεις επιλογής. Εξαιρούνται τα εκκολαπτήρια, φυραματοποιεία και εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου της ίδιας επιχείρησης, όταν αυτή ασκεί όλες τις δραστηριότητες του αντικειμένου της μέσα στον ίδιο περιφραγμένο χώρο και δεν δέχεται για εκκόλαψη αυγά άλλων επιχειρήσεων

Προκειμένου να γίνει **αδειοδότηση** των εκμεταλλεύσεων ινδορνίθων πάχυνσης, πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο Π.Δ 224/1998 (Α 175), δηλαδή αυτές πρέπει : να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 300 μέτρων από επιχειρήσεις πουλερικών αναπαραγωγής, εκκολαπτήρια και φυραματοποιεία, τουλάχιστον 1000 μέτρων από σφαγεία, εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου και αποβλήτων χαμηλού ή υψηλού κινδύνου, καθώς και οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στην υγειονομική διάταξη 2000/1995 του Υπουργείου Υγείας .

Γ. Τα μέτρα βιοασφάλειας συνίστανται :

- Στην κατά προτίμηση εφαρμογή συστήματος **all in all out**.
- Στη χρησιμοποίηση συστήματος κοινής παροχής νερού και τροφής, οι οποίες ελέγχονται τακτικά.
- Στη χρήση ζωοτροφών που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1831/2005 σχετικά με την υγιεινή των ζωοτροφών.
- Στην υδροδότηση της εκμετάλλευσης με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.
- Στον επαρκή διαχωρισμό των θαλάμων της εκμετάλλευσης.
- Στη χρησιμοποίηση διαφορετικού εργατικού προσωπικού για κάθε θάλαμο ή του ίδιου αν δεν επαρκεί ο αριθμός τους, αλλά με τη δέσμευση να χρησιμοποιούν διαφορετικά ενδύματα και να αλλάζουν ποδονάρια από θάλαμο σε θάλαμο.
- Στην αποτροπή εισόδου μέσα στην εκμετάλλευση άλλων ειδών ζώων.
- Στην αποτροπή εισόδου στην εκμετάλλευση επισκεπτών που δεν έχουν κάποιο ειδικό λόγο να παρευρίσκονται στην εκμετάλλευση.
- Στην τοποθέτηση λεκανών απολύμανσης στις εισόδους και εξόδους των θαλάμων και της εκμετάλλευσης για τα οχήματα και για τα υποδήματα ατόμων που κυκλοφορούν στη μονάδα.
- Στην προστασία των εκμεταλλεύσεων ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης από την εισβολή τρωκτικών, αγρίων πτηνών, και εντόμων με την τοποθέτηση σιτών στα παράθυρα των θαλάμων, τη διενέργεια μυοκτονιών και απεντομώσεων σε τακτά χρονικά διαστήματα, με τη χρήση κατάλληλων προϊόντων.
- Στην απολύμανση των οχημάτων που μεταφέρουν ζωοτροφές πτηνά σε τακτά χρονικά διαστήματα, με τη χρήση κατάλληλων προϊόντων.
- Στην απολύμανση των θαλάμων μετά τον αποπληθυσμό των σμηνών.

4.2. Ορισμός της κεντρικής αρχής η οποία θα εποπτεύει και θα συντονίζει τις αρμόδιες για την εφαρμογή του προγράμματος υπηρεσίες :

1. Αρμόδιοι Φορείς για την εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης είναι :
2. το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
3. οι Κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, τα 2 Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης .
4. Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο της Χαλκίδας που είναι το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα.
5. Οι υπεύθυνοι των εκμεταλλεύσεων αναπαραγωγής και πάχυνσης ινδορνίθων .

1. Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων , της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

- είναι η αρμόδια αρχή σε κεντρικό επίπεδο για τη θέσπιση των μέτρων εφαρμογής του προγράμματος και τον συντονισμό όλων των αρμοδίων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του , σε όλη τη χώρα.
- καθορίζει τις αρμοδιότητες των αρμόδιων αρχών και των φορέων εφαρμογής του προγράμματος.
- παρέχει κατάλληλες οδηγίες και διευκρινίσεις προς τις υπηρεσίες και φορείς εφαρμογής του προγράμματος με σκοπό τη διευκόλυνση και ενίσχυση του έργου τους.
- συλλέγει στοιχεία και αξιολογεί τα αποτελέσματα του προγράμματος , ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής

Κοινότητας και συμμετέχει σε ομάδες εργασίας της παραπάνω Επιτροπής.

2. Οι Κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων είναι επιφορτισμένες με την διενέργεια των επίσημων ελέγχων στις εκμεταλλεύσεις αναπαραγωγής και πάχυνσης ινδορνίθων. Οι επίσημοι έλεγχοι περιλαμβάνουν τον έλεγχο της σωστής εφαρμογής του προγράμματος από τους υπεύθυνους των εκμεταλλεύσεων, τη διενέργεια των επίσημων δειγματοληψιών, τη λήψη των απαραίτητων μέτρων στην περίπτωση θετικών αποτελεσμάτων και την ενημέρωση της αρμόδιας Κεντρικής Αρχής.

3. Τα Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης είναι αρμόδια για τη παραλαβή των αποστελλομένων δειγμάτων από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές γεωγραφικής αρμοδιότητάς τους και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση της σαλμονέλλας. Επίσης είναι αρμόδια για την αποστολή των θετικών στη σαλμονέλλωση καλλιεργειών στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών στη Χαλκίδα.

4. Το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών της Χαλκίδας είναι αρμόδιο για την οροτυποποίηση των θετικών για τη σαλμονέλλωση καλλιεργειών που του αποστέλλονται από τα άλλα κρατικά και ιδιωτικά Κτηνιατρικά Εργαστήρια και την άμεση αποστολή των αποτελεσμάτων οροτυποποίησης στους φορείς που του αποστέλλουν τις καλλιέργειες σαλμονελλών. Επίσης παραλαμβάνει τα αποστελλόμενα δείγματα από τις κτηνιατρικές αρχές γεωγραφικής αρμοδιότητάς του και διενεργεί σε αυτά τις απαιτούμενες εργαστηριακές εξετάσεις για την ανίχνευση και οροτυποποίηση της σαλμονέλλας. Τέλος παρέχει επιστημονική στήριξη στην αρμόδια κεντρική αρχή, αξιολογεί τα αποτελέσματα και κοινοποιεί τα στοιχεία και τα αποτελέσματα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

5. Το μέρος του προγράμματος που αφορά τις δειγματοληψίες με πρωτοβουλία του υπευθύνου των εκμεταλλεύσεων αναπαραγωγής και πάχυνσης ινδορνίθων, διεξάγεται από τους υπευθύνους των εκμεταλλεύσεων αναπαραγωγής και πάχυνσης ινδορνίθων , οι οποίοι είναι αρμόδιοι να πραγματοποιούν τις δειγματοληψίες και τους εργαστηριακούς ελέγχους σε ιδιωτικά κτηνιατρικά εργαστήρια, να τηρούν τα αρχεία των αποτελεσμάτων τα οποία υποχρεούνται να έχουν στη διάθεση των αρμοδίων αρχών ελέγχου. Οι εν λόγω υπεύθυνοι υποχρεούνται να ενημερώνουν άμεσα τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε κάθε θετικό για σαλμονέλλα αποτέλεσμα, καθώς και για κάθε θετικό αποτέλεσμα που αφορά τους δύο (2) ορότυπους της Σαλμονέλλας του προγράμματος.

4.3. Περιγραφή και οριοθέτηση των γεωγραφικών και διοικητικών περιοχών στις οποίες πρόκειται να εφαρμοστεί το πρόγραμμα :

Η Ελλάδα διαιρείται σε 54 διοικητικές περιοχές (νομοί).

Στους πίνακες 1Α και 1Β και στους χάρτες 1Α και 1Β, απεικονίζονται οι νομοί της Ελλάδας στους οποίους υπάρχουν οι εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων και πάχυνσης , καθώς και ο ακριβής αριθμός των εκμεταλλεύσεων, των σμηνών αναπαραγωγής και πάχυνσης και των πτηνών αναπαραγωγής και πάχυνσης σε καθέναν από αυτούς.

4.4. Μέτρα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του προγράμματος

4.4.1. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την καταχώριση των εκμεταλλεύσεων:

Όλες οι επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής οφείλουν να είναι εγκεκριμένες και καταγεγραμμένες σύμφωνα με το Π.Δ 224/1998 (Α 175) και την Υπουργική Απόφαση 356391/1999 (Α 1457).

Σύμφωνα με το Π.Δ 224/1998 προβλέπεται η τήρηση μητρώου στις επιχειρήσεις σμηνών αναπαραγωγής, όπου καταγράφονται όλες οι πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στο μητρώο επιβάλλεται να καταγράφονται λεπτομερώς τα στοιχεία του παρόντος προγράμματος και οι πιθανοί εμβολιασμοί και θεραπείες.

Όλες οι εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων πάχυνσης οφείλουν να είναι εγκεκριμένες σύμφωνα με την υγειονομική διάταξη 2000/1995 του Υπουργείου Υγείας.

Οι εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης υποχρεούνται να τηρούν αρχείο και μηχανογραφημένο σύστημα, όπου θα καταγράφονται όλες οι πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στο παραπάνω αρχείο επιβάλλεται να καταγράφονται λεπτομερώς τα στοιχεία του παρόντος προγράμματος και οι πιθανές θεραπείες.

4.4.2. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την αναγνώριση των ζώων:

Δεν εφαρμόζεται σήμανση στα είδη *Gallus gallus*.

4.4.3. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την κοινοποίηση της ασθένειας:

Στην περίπτωση της δειγματοληψίας με πρωτοβουλία του υπευθύνου των εκμεταλλεύσεων, εάν απομονωθεί σαλμονέλλα από δείγματα κοπράνων στην εκμετάλλευση, τόσο ο ίδιος ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης, όσο και ο υπεύθυνος του εργαστηρίου είναι υποχρεωμένοι να κοινοποιούν το θετικό αποτέλεσμα στην αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

2. Στην περίπτωση του επισήμου ελέγχου και εφόσον το αποτέλεσμα του εργαστηρίου είναι θετικό στη σαλμονέλλα, ο υπεύθυνος του εργαστηρίου πρέπει να ενημερώνει την αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή.

Στην περίπτωση κατά την οποία απομονωθούν ο ένας ή οι δύο (2) ορότυποι που καλύπτονται από το πρόγραμμα, τότε θα λαμβάνονται τα μέτρα της παραγράφου 4.4.4.

Η κοινοποίηση των θετικών κρουσμάτων στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων γίνεται τόσο από τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όσο και από το Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας .

4.4.4. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τα μέτρα σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος :

A. Ινδórνιθες αναπαραγωγής

Αν ύστερα από την εξέταση που διενεργείται τόσο κατά τους ελέγχους με πρωτοβουλία του υπευθύνου της επιχείρησης αναπαραγωγής, όσο και κατά τους επίσημους ελέγχους, επιβεβαιωθεί η παρουσία σε ένα σμήνος ινδονίθων αναπαραγωγής κάποιου από τους δύο (2) ορότυπους που περιλαμβάνει το πρόγραμμα, τότε λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα :

- 9) Κανένα πτηνό του σμήνους δεν επιτρέπεται να εγκαταλείπει το εν λόγω κτίριο, εκτός αν η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή το επιτρέψει, προκειμένου να θανατωθεί και να καταστραφεί υπό έλεγχο ή προκειμένου να θανατωθεί σε σφαγείο που ορίζεται από τη νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία.
- 10) Τα μη επωασμένα αυγά που προέρχονται από το εν λόγω σμήνος πρέπει είτε να καταστρέφονται, είτε μετά από κατάλληλη σήμανση, να μεταφέρονται, υπό έλεγχο, προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.
- 11) Όλα τα πουλερικά του σμήνους σφάζονται ή καταστρέφονται έτσι ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης της σαλμονέλλας. Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των

τροφίμων. Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Εάν δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά χρησιμοποιούνται ή διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3^{ης} Οκτωβρίου 2002, για τον καθορισμό των υγειονομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για την κατανάλωση από τον άνθρωπο.

- 12) Μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών οι χώροι καθαρίζονται και απολυμαίνονται αποτελεσματικά. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα Κοινοτική Νομοθεσία.
- 13) Η επαναπληθυσμός των επιχειρήσεων γίνεται με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα.
- 14) Η επανεισαγωγή πουλερικών δεν γίνεται πριν την παρέλευση 21 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών, αυγών, στρωμνής και οποιονδήποτε άλλων προϊόντων μπορούν να μεταδώσουν τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης και τη διενέργεια δειγματοληψίας για την επαλήθευση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.
- 15) Αν τα προς εκκόλαψη αυγά που προέρχονται από σμήνη όπου διαπιστώθηκε η παρουσία ενός από τους δύο ορότυπους *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* βρίσκονται σε ένα εκκολαπτήριο, τα αυγά καταστρέφονται ή υπόκεινται σε επεξεργασία σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1774/2002.
- 16) Στα μολυσμένα σμήνη απαγορεύεται η εφαρμογή οποιουδήποτε θεραπευτικού σχήματος σύμφωνα με τον κανονισμό αριθ. 1177/2006 ΕΚ.
Σε περίπτωση που πρόκειται να δοθεί στο ύποπτο για σαλμονέλλα σμήνος αντιβιοτική θεραπεία για οποιοδήποτε άλλο μικροβιακό παράγοντα πέραν της σαλμονέλλας, πριν τη χορήγηση της θεραπείας ενημερώνεται εγγράφως η αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή για τους λόγους που απαιτείται η θεραπεία

στο συγκεκριμένο σμήνος, καθώς και για τη διάρκειά της και το θεραπευτικό σχήμα, ώστε μετά από έγκριση της αρμόδιας τοπικής κτηνιατρικής αρχής να επιτρέπεται η χρήση από τον υπεύθυνο της επιχείρησης των συγκεκριμένων αντιμικροβιακών.

B. Ινδορνίθες πάχυνσης

Αν ύστερα από την εξέταση που διενεργείται τόσο κατά τους ελέγχους με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, όσο και κατά τους επίσημους ελέγχους, επιβεβαιωθεί η παρουσία σε ένα σμήνος ινδορνίθων πάχυνσης κάποιου από τους δύο (2) ορότυπους που περιλαμβάνει το πρόγραμμα, τότε :

1) Κανένα πτηνό του σμήνους δεν επιτρέπεται να εγκαταλείψει τον εν λόγω θάλαμο, εκτός αν η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή το επιτρέψει, προκειμένου να σφαγή σε σφαγείο που ορίζεται από τη νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία.

2) Όταν τα πουλερικά του σμήνους σφάζονται , λαμβάνονται όλα τα μέτρα, ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης. Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων .Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση , μετά από θερμική επεξεργασία ,σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

3) Μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών οι θάλαμοι καθαρίζονται και απολυμαίνονται αποτελεσματικά. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα Κοινοτική Νομοθεσία (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου).

4) Η επαναπληθυσμός των επιχειρήσεων γίνεται με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα.

5) Η επανεισαγωγή πουλερικών γίνεται μετά την παρέλευση 15 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών, αυγών ,στρωμνής και

οποιοδήποτε άλλων προϊόντων μπορούν να μεταδώσουν τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών και τελικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης και τη διενέργεια δειγματοληψίας για την επαλήθευση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.

6) Στα μολυσμένα σμήνη απαγορεύεται η εφαρμογή οποιουδήποτε θεραπευτικού σχήματος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1177/2006 ΕΚ.

Σε περίπτωση που πρόκειται να δοθεί στο ύποπτο για σαλμονέλλα σμήνος αντιβιοτική θεραπεία για οποιοδήποτε άλλο μικροβιακό παράγοντα πέραν της σαλμονέλλας, πριν τη χορήγηση της θεραπείας ενημερώνεται εγγράφως η αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή για τους λόγους που απαιτείται η θεραπεία στο συγκεκριμένο σμήνος, καθώς και για τη διάρκειά της και το θεραπευτικό σχήμα, ώστε μετά από έγκριση της αρμόδιας τοπικής κτηνιατρικής αρχής να επιτρέπεται η χρήση από τον υπεύθυνο της επιχείρησης των συγκεκριμένων αντιμικροβιακών.

4.4.5 Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τους διάφορους χαρακτηρισμούς ζώων και κοππαδιών:

Στην απόφαση των εφαρμοστικών μέτρων θα προβλέπεται ο χαρακτηρισμός των θετικών σμηνών και πουλερικών.

4.4.6. Διαδικασίες ελέγχου και ειδικότερα κανόνες για τη μετακίνηση ζώων που μπορούν να πληγούν ή να μολυνθούν από την εν λόγω ασθένεια και τακτική επιθεώρηση των εκάστοτε εκμεταλλεύσεων ή περιοχών:

1. Κατά την εισαγωγή ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης από τρίτες χώρες ή στα πλαίσια του ενδοκοινοτικού εμπορίου ,πρέπει να πληρούνται οι υγειονομικές απαιτήσεις που καθορίζονται με την Οδηγία 90/539/ΕΟΚ (η οποία έχει εναρμονιστεί στο εθνικό δίκαιο με το Π.Δ 211/1992 (Α 100)) , με την απόφαση 2006/696/ΕΚ καθώς με τα άρθρα 9 και 10 του καν. (ΕΚ)

αριθμ.2160/2003 και να συνοδεύονται τα πουλερικά από τα προβλεπόμενα υγειονομικά πιστοποιητικά.

2. Κατά τις περιπτώσεις διακίνησης ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης στο εσωτερικό της χώρας, πρέπει τα σμήνη αναπαραγωγής προέλευσής τους να έχουν ελεγχθεί με αρνητικά αποτελέσματα για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του παρόντος προγράμματος και να συνοδεύονται από την προβλεπόμενη στο ΠΔ 224/98 άδεια διακίνησης, εφόσον πρόκειται για νεοσσούς ημέρας ή από το προβλεπόμενο στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 8543/2004 της Επιτροπής πιστοποιητικά, εφόσον πρόκειται για πουλερικά που διακινούνται προς σφαγή.

Η τακτική επιθεώρηση των εκμεταλλεύσεων γίνεται από τους επίσημους κτηνιάτρους των Κτηνιατρικών Αρχών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όπου αυτές ανήκουν με τη συχνότητα και τον τρόπο που περιγράφονται στο σημείο 4.4.7.

4.4.7. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τον έλεγχο (δοκιμή, εμβολιασμός, ...) της ασθένειας:

Κάθε σμήνος ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης, που εμπίπτει στο πεδίο του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003, υπόκειται στους παρακάτω ελέγχους από τους αντίστοιχους φορείς :

A) Έλεγχοι που διενεργούνται με την ευθύνη και υποχρέωση του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης.

B) Επίσημοι έλεγχοι που διενεργούνται από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

Για τη συχνότητα των ελέγχων κατά φορέα, το είδος των δειγμάτων, τα πρωτόκολλα δειγματοληψίας και όλα τα σχετικά θέματα θα ισχύουν τα ακόλουθα:

A. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται κατά την δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης.

A1. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται κατά την δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της επιχείρησης ινδορνίθων αναπαραγωγής

Ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης υποχρεούται να προβαίνει σε δειγματοληψία :

A1.1 Σε ηλικία ανάθρεψης :

A1.1.1 Σε πουλερικά μιας ημέρας

A1.1.2 Σε πουλερικά τεσσάρων εβδομάδων

A1.1.3 Δύο εβδομάδες πριν τη μετάβαση στη φάση ωτοκίας ή τη μονάδα ωτοκίας.

A1.2 Σε ηλικία παραγωγής

A1.2.1 Τουλάχιστον κάθε τρίτη εβδομάδα κατά τη διάρκεια της ωτοκίας στο εκκολαπτήριο.

A1.2.2 Εντός τριών εβδομάδων πριν τη μεταφορά των πτηνών στο σφαγείο ,σε όλα τα σμήνη της επιχείρησης. Τα αποτελέσματα παραμένουν έγκυρα μόνον έως έξι εβδομάδες κατ'ανώτατο όριο μετά τη δειγματοληψία.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δειγμάτων πρέπει να είναι γνωστά πριν την αποστολή των πτηνών στο σφαγείο.

A2. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται κατά την δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της εκμετάλλευσης ινδορνίθων πάχυνσης

Ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης υποχρεούται να προβαίνει σε δειγματοληψία:

A2.1 Εντός τριών εβδομάδων πριν τη μεταφορά των πτηνών στο σφαγείο ,σε όλα τα σμήνη της εκμετάλλευσης. Τα αποτελέσματα παραμένουν έγκυρα μόνον έως έξι εβδομάδες κατ'ανώτατο όριο μετά τη δειγματοληψία.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δειγμάτων πρέπει να είναι γνωστά πριν την αποστολή των πτηνών στο σφαγείο.

B. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται από τον επίσημη αρχή.

B1. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται κατά τη διάρκεια του επισήμου ελέγχου στις επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής

Η δειγματοληψία από την αρμόδια αρχή πραγματοποιείται :

B1.1 Μια φορά το χρόνο σε όλα τα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής στο 10% των εκμεταλλεύσεων που έχουν πάνω από 250 ενήλικες γαλοπούλες αναπαραγωγής ηλικίας μεταξύ 30 και 45 εβδομάδων. Σε αυτό το 10% συμπεριλαμβάνονται και όλες οι επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής στις οποίες ανιχνεύθηκε *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* κατά τη διάρκεια των προηγούμενων 12 μηνών, καθώς και όλες οι επιχειρήσεις που εκτρέφουν ινδορνίθους αναπαραγωγής ελίτ, γονείς προπατόρων και προπατόρων. Αυτή η δειγματοληψία μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί στο εκκολαπτήριο.

B1.2 Σε όλα τα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής επιχειρήσεων στις οποίες ανιχνεύθηκε *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* από τα δείγματα που λαμβάνονται στο εκκολαπτήριο από τους υπευθύνους της πτηνοτροφικής μονάδας ή μέσα στο πλαίσιο των επισήμων ελέγχων, για να ερευνηθούν την προέλευση της μόλυνσης.

B1.3. Κάθε φορά που η αρμόδια αρχή το θεωρεί απαραίτητο.

Η δειγματοληψία που πραγματοποιείται από την αρμόδια αρχή μπορεί να αντικαταστήσει τη δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής μονάδας.

B2. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται κατά τη διάρκεια του επισήμου ελέγχου στις εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων πάχυνσης

Η δειγματοληψία από την αρμόδια αρχή πραγματοποιείται :

B.2.1 Μια φορά το χρόνο σε όλα τα σμήνη στο 10% των εκμεταλλεύσεων με τουλάχιστον 500 ινδορνίθους πάχυνσης.

B.2.2 Σε όλα τα σμήνη εκμεταλλεύσεων ινδορνίθων πάχυνσης ,στις οποίες ανιχνεύθηκε *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* σε ένα σμήνος της εκμετάλλευσης στα δείγματα που συλλέχθηκαν από τους υπευθύνους της πτηνοτροφικής μονάδας, εκτός και αν το κρέας των ινδορνίθων των σμηνών αυτών προορίζεται για βιομηχανική θερμική επεξεργασία ή άλλη επεξεργασία για την εξάλειψη της σαλμονέλλας.

B.2.3 Σε όλα τα σμήνη στην εκμετάλλευση , όταν ένα σμήνος βρεθεί θετικό στη *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* κατά τη διάρκεια του προηγούμενου κύκλου, στα δείγματα που συλλέχθηκαν από τον υπεύθυνο της πτηνοτροφικής μονάδας.

B3.3. Βάση αξιολόγησης κινδύνου:

B3.3.1 σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella enteritidis* ή *Salmonella typhimurium*, ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

B3.3.2. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella enteritidis* ή *Salmonella typhimurium* σε δειγματοληψία που πραγματοποιήσε ο υπεύθυνος του σφαγείου σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2073/2005.

B3.3.3 σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella enteritidis* ή *Salmonella typhimurium* κατά τον επίσημο έλεγχο στο σφαγείο σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 854/2004.

B3.3.4 σε περίπτωση ανίχνευσης αντιμικροβιακών ουσιών, στα πλαίσια του προγράμματος ανίχνευσης καταλοίπων, κατά τους επισήμους ελέγχους στο σφαγείο.

Η δειγματοληψία που διενεργείται από την αρμόδια αρχή μπορεί να αντικαταστήσει μία δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής μονάδας.

Γ. Πρωτόκολλο δειγματοληψίας

Γ1. Ινδórνιθες αναπαραγωγής

Γ1Α. Δειγματοληψία στο εκκόλαπτήριο

Ακολουθείται το ίδιο πρωτόκολλο δειγματοληψίας και από τον υπεύθυνο της επιχείρησης και από τον επίσημο κτηνίατρο.

Για κάθε σμήνος ινδορνίθων αναπαραγωγής, το δείγμα πρέπει να αποτελείται από τουλάχιστον ένα σύνθετο δείγμα από ορατάς λερωμένες εσωτερικές επενδύσεις καλάθων εκκόλαψης, τα οποία έχουν ληφθεί τυχαία από πέντε διαφορετικούς καλάθους εκκόλαψης ή χώρους στη μηχανή εκκόλαψης, έτσι ώστε να συγκεντρώνεται τουλάχιστον 1m² δείγματος. Εάν τα αυγά επώασης από ένα σμήνος αναπαραγωγής βρίσκονται σε περισσότερες από μία μηχανές επώασης, τότε λαμβάνεται ένα τέτοιο σύνθετο δείγμα από κάθε μηχανή επώασης.

Σε περιπτώσεις που δεν χρησιμοποιούνται εσωτερικές επενδύσεις στους καλάθους εκκόλαψης, λαμβάνονται 10 g θραύσματα κελυφών αυγών από 25 διαφορετικούς καλάθους εκκόλαψης, τα οποία πρέπει να θρυμματιστούν, να αναμιχθούν και να ληφθεί υπο-δείγμα 25 g.

Γ1Β. Δειγματοληψία στην εκμετάλλευση

Ακολουθείται το ίδιο πρωτόκολλο δειγματοληψίας και από τον υπεύθυνο της επιχείρησης και από τον επίσημο κτηνίατρο.

α. μέθοδος μάκτρων για μπότες (boot swabs):

Από κάθε σμήνος που υποβάλλεται σε δειγματοληψία στην εκμετάλλευση πρέπει να λαμβάνονται πέντε ζεύγη μάκτρων ή «καλτσών».

Τα μάκτρα για μπότες που χρησιμοποιούνται πρέπει να είναι αρκετά απορροφητικά ώστε να απορροφούν την υγρασία. Δεκτές είναι επίσης " κάλτσες" από κυλινδρική γάζα.

Οι δειγματολήπτες πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με αποστειρωμένη φόρμα μιας χρήσης, μάσκα για τη σκόνη, γάντια, λαστιχένιες μπότες, πλαστικά ποδονάρια, ειδικά απορροφητικά μάκτρα για μπότες, κατάλληλους υποδοχείς δειγμάτων.

Πριν τη χρήση τα μάκτρα πρέπει να υγραίνονται ή να χρησιμοποιούνται έτοιμα υγρά μάκτρα.

Οι δειγματολήπτες πρέπει να φροντίσουν να αποκλείσουν την περίπτωση μόλυνσης των μάκτρων προτού χρησιμοποιηθούν και την επαφή τους με απολυμαντικά πχ οι πλαστικές καλύπτρες μποτών (πλαστικά καλύμματα για τα παπούτσια) πρέπει να φορεθούν, αφού περπατήσουν πάνω στο απολυμαντικό για τις μπότες και όχι πριν.

Όταν εισέλθουν οι δειγματολήπτες στο θάλαμο, όπου θα πραγματοποιηθεί η δειγματοληψία, πρέπει πριν να φορέσουν τα μάκτρα για μπότες ή τις «κάλτσες», να φορέσουν ένα νέο ζεύγος πλαστικές καλύπτρες. Συνήθως είναι ευκολότερο να φορέσουν επιπλέον ζεύγη καλυπτρών πάνω από τα προηγούμενα. Οι δειγματολήπτες θα πρέπει να φροντίσουν να χρησιμοποιήσουν νέο ζεύγος πλαστικών καλυπτρών για κάθε δείγμα και να μην γίνεται διασταυρούμενη μόλυνση των μάκτρων για μπότες από τα χέρια τους, όταν αλλάζουν καλύπτρες ή μάκτρα. Είναι προτιμότερο να χρησιμοποιούνται καινούργια γάντια μιας χρήσης κάθε φορά που αλλάζονται οι καλύπτρες των μποτών ή τα μάκτρα για μπότες. Πριν φορεθούν τα μάκτρα για μπότες ή οι «κάλτσες», πρέπει να υγραίνεται η επιφάνειά τους με διαλυτική ουσία για μέγιστη περισυλλογή (0,8% χλωριούχο νάτριο, 0,1% πεπτόνη σε αποστειρωμένο απιονισμένο νερό) ή αποστειρωμένο νερό ή άλλο διαλυτικό εγκεκριμένο από το εθνικό εργαστήριο αναφοράς, όπως αναφέρεται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) ΑΡΙΘ. 2160/2003. Απαγορεύεται η χρήση ύδατος από την εκμετάλλευση το οποίο περιέχει αντιμικροβιακές ουσίες ή επιπλέον απολυμαντικά. Ο συνιστώμενος τρόπος να υγραίνονται τα μάκτρα για μπότες είναι να ρίξουμε υγρό μέσα τους πριν τα φορέσουμε.

Η περιδιάβαση των χώρων γίνεται κατά τρόπο ώστε να λαμβάνονται αντιπροσωπευτικά δείγματα όλων των μερών της εγκατάστασης. Στη δειγματοληψία περιλαμβάνονται όλοι οι ξεχωριστοί θάλαμοι σε μια εγκατάσταση. Το κάθε ζεύγος θα χρησιμοποιηθεί μόνο για 100 βηματισμούς. Όταν

ολοκληρωθεί η διαδικασία στον επιλεγέντα τομέα τα μάκτρα αφαιρούνται προσεκτικά ώστε να μην αποκολληθούν από αυτά τα περιττωματικά υλικά που προσκολλήθηκαν. Κάθε ζεύγος τοποθετείται προσεκτικά στον ειδικό γι' αυτό περιέκτη ο οποίος σημαίνεται με τα στοιχεία του δείγματος (το είδος του δείγματος, ο κωδικός του σμήνους, η ημερομηνία δειγματοληψίας).

β. μέθοδος ομαδοποιημένων περιπτώσεων.

Για σμήνος με αριθμό πτηνών ≥ 1000 , συλλέγεται σύνθετο δείγμα που προέρχονται από 300 ξεχωριστά δείγματα νωπών περιττωμάτων του 1 γραμμαρίου, τα οποία λαμβάνονται τυχαία από ένα αριθμό χώρων στο κτίριο όπου παραμένουν τα πτηνά, ή από κάθε ομάδα κτιρίων της εγκατάστασης όταν αυτά έχουν πρόσβαση σε περισσότερα του ενός κτίρια. Το σύνθετο δείγμα τοποθετείται σε κατάλληλους υδατοστεγείς πλαστικούς περιέκτες και σημαίνεται.

Γ2. Ινδórνιθες πάχυνσης

Το πρωτόκολλο δειγματοληψίας είναι κοινό με αυτό που πραγματοποιείται και από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης και είναι το ακόλουθο :

Πρέπει να λαμβάνονται τουλάχιστον δύο ζεύγη μάκτρων για μπότες ή δύο ζεύγη «καλτσών». Στην περίπτωση σμηνών ινδórνιθων πάχυνσης ελεύθερης βοσκής, τα δείγματα πρέπει να συλλέγονται μόνον εντός του ορνιθώνα. Όλα τα μάκτρα για μπότες/ή «κάλτσες» πρέπει να συγκεντρώνονται σε ένα δείγμα.

Σε σμήνη με λιγότερες από 100 ινδórνιθες πάχυνσης, όταν δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν μάκτρα για μπότες ή «κάλτσες» επειδή δεν είναι δυνατή η πρόσβαση στους ορνιθώνες, αυτά μπορούν να αντικατασταθούν από μάκτρα που σύρονται με τα χέρια- δηλαδή τα μάκτρα για μπότες ή οι «κάλτσες» φοριούνται στα χέρια πάνω από γάντια και τρίβονται επάνω σε επιφάνειες που είναι λερωμένες με φρέσκα περιττώματα ή εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, με άλλες τεχνικές δειγματοληψίας για περιττώματα κατάλληλες για τον προοριζόμενο σκοπό.

Πριν φορεθούν τα μάκτρα για μπότες ή οι «κάλτσες», πρέπει να υγραίνεται η επιφάνειά τους με διαλυτική ουσία για μέγιστη περισυλλογή (0,8% χλωριούχο νάτριο, 0,1% πεπτόνη σε αποστειρωμένο απιονισμένο νερό) ή αποστειρωμένο νερό ή άλλο διαλυτικό εγκεκριμένο από το εθνικό εργαστήριο αναφοράς, όπως αναφέρεται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) ΑΡΙΘ. 2160/2003. Απαγορεύεται η χρήση ύδατος από την εκμετάλλευση το οποίο περιέχει αντιμικροβιακές ουσίες ή επιπλέον απολυμαντικά. Ο συνιστώμενος τρόπος να υγραίνονται τα μάκτρα για μπότες είναι να ρίξουμε υγρό μέσα τους πριν τα φορέσουμε.

Εναλλακτικά, προτού χρησιμοποιηθούν τα μάκτρα για μπότες ή οι «κάλτσες», μπορούν να τοποθετηθούν σε αυτόκαστο μέσα σε σακούλες ή δοχεία αποστείρωσης που περιέχουν διαλυτικό. Τα διαλυτικά μπορούν να προστεθούν και αφού φορεθούν οι μπότες, με τη χρήση ψεκαστήρα ή υδροβολέα.

Εξασφαλίζεται ότι όλα τα τμήματα του ορνιθώνα αντιπροσωπεύονται στη δειγματοληψία ανάλογα με το μέγεθός τους. Κάθε ζεύγος πρέπει να καλύπτει περίπου το 50% της έκτασης του ορνιθώνα.

Εναλλακτικά, η αρμόδια αρχή μπορεί να αποφασίσει ότι θα ληφεί ένα ζεύγος μάκτρων για μπότες, καλύπτοντας το 100% της έκτασης του ορνιθώνα, εάν συνδυαστεί με δείγμα σκόνης, που συλλέγεται από πολλαπλές θέσεις σε όλο το θάλαμο, από τις επιφάνειες με ορατή παρουσία σκόνης.

Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία στον επιλεγθέντα θάλαμο, τα μάκτρα πρέπει να αφαιρούνται προσεκτικά, ώστε να μην αποκολληθούν τα υλικά που έχουν προσκολληθεί σε αυτά. Αυτό επιτυγχάνεται εάν γυριστούν τα μάκτρα για μπότες από την ανάποδη.

Στη συνέχεια τοποθετούνται σε σακούλα ή δοχείο τα οποία φέρουν ετικέτες στις οποίες πρέπει να καταγράφονται η ημερομηνία, ο τύπος δείγματος, ο κωδικός αριθμός σμήνους,...

Η αρμόδια αρχή εποπτεύει την κατάρτιση των υπευθύνων της πτηνοτροφικής μονάδας, ώστε να εξασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του πρωτοκόλλου δειγματοληψίας.

Στην περίπτωση δειγματοληψίας από την αρμόδια αρχή για υπόνοια μόλυνσης από σαλμονέλλα και σε κάθε άλλη περίπτωση που κρίνεται απαραίτητο, η αρμόδια αρχή βεβαιώνεται (διενεργώντας περαιτέρω δοκιμές υποχρεωτικής δειγματοληψίας στα σφάγια για σαλμονέλλα και χρήση αντιμικροβιακών ουσιών), όπου κρίνεται απαραίτητο, ότι τα αποτελέσματα των εξετάσεων για σαλμονέλλα στα σμήνη ινδορνίθων πάχυνσης, δεν έχουν επηρεαστεί από τη χρήση αντιμικροβιακών παραγόντων στα σμήνη αυτά.

Σε περίπτωση που δεν ανιχνευθεί η παρουσία των *Salmonella enteritidis* και *Typhimurium*, αλλά ανιχνευθούν αντιμικροβιακοί παράγοντες ή παράγοντες ανασταλτικοί για την ανάπτυξη βακτηρίων, το σμήνος ινδορνίθων πάχυνσης θεωρείται **μολυσμένο** για τους σκοπούς του κοινοτικού στόχου και εφαρμόζονται τα μέτρα της παραγράφου 13

Όσον αφορά τον τρόπο λήψης των δειγμάτων, αυτά θα πρέπει να λαμβάνονται με τα κατάλληλα αποστειρωμένα εργαλεία, θα πρέπει να πακετάρονται σε κατάλληλες ασφαλείς συσκευασίες στις οποίες να αναγράφεται σε επικέτα το είδος και ο κωδικός του δείγματος, και να στέλνονται στο αρμόδιο εργαστήριο συνοδευόμενα από τα κατάλληλα έντυπα.

Για την ανίχνευση και απομόνωση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η συνιστώμενη από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς μέθοδος, η οποία περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002) «Ανίχνευση ειδών σαλμονέλλας σε περιπτώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής». Κατά τη μέθοδο αυτή χρησιμοποιείται ένα ημιστερέο μέσο (MSRV) ως το μοναδικό μέσο επιλεκτικού εμπλουτισμού το οποίο επωάζεται σε $41.5 \pm 1^{\circ}\text{C}$ για $2 \times 24 \pm 3$ ώρες.

Ο προσδιορισμός του οροτύπου του απομονωθέντος στελέχους γίνεται σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Όσον αφορά τα δείγματα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι μέθοδοι ανάλυσης που προβλέπονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προετοιμασία των δειγμάτων, των μεθόδων ανίχνευσης και προσδιορισμού του οροτύπου , εάν πιστοποιούνται σύμφωνα με το πρότυπο EN/ISO 16140/2003.

Δεν πραγματοποιείται εμβολιασμός των ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης.

4.4.8 Μέτρα που προβλέπονται για την αποζημίωση των ιδιοκτητών των ζώων που σφάχθηκαν ή θανατώθηκαν:

Οι κάτοχοι των επιχειρήσεων ινδορνίθων αναπαραγωγής , οι οποίοι στο πλαίσιο εφαρμογής των μέτρων του παρόντος προγράμματος υποχρεώνονται να προβούν σε σφαγή και θερμική επεξεργασία των μολυσμένων σμηνών, καθώς και σε θερμική επεξεργασία ή καταστροφή των αυγών που προέρχονται από μολυσμένα σμήνη, αποζημιώνονται σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα κοινή υπουργική απόφαση περί οικονομικών ενισχύσεων .

4.4.9 Πληροφόρηση και αξιολόγηση όσον αφορά τη διαχείριση των μέτρων βιοασφάλειας και την υπάρχουσα υποδομή στα σχετικά σμήνη/εκμεταλλεύσεις

Κατά τους επίσημους ελέγχους των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων , διενεργείται επιθεώρηση των μέτρων βιοασφάλειας, αξιολογείται η αποτελεσματικότητά τους και παρέχονται οι αναγκαίες συμβουλές για διορθωτικές ενέργειες.

5.Γενική περιγραφή του κόστους και των οφελών :

Στο κόστος του προγράμματος περιλαμβάνονται : τα έξοδα για τα υλικά δειγματοληψίας, τα έξοδα μεταφοράς/ αποστολής των δειγμάτων, το κόστος των εργαστηριακών εξετάσεων, η αποζημίωση των ιδιοκτητών σμήνων αναπαραγωγής και πάχυνσης, τα οποία βρέθηκαν μολυσμένα με τους 2 ορότυπους είτε λόγω μείωσης της αξίας αυτών στην περίπτωση που οδηγούνται για θερμική επεξεργασία είτε λόγω καταστροφής αυτών και τα έξοδα καθαρισμού και απολυμάνσεων .

Τα οφέλη που προκύπτουν από το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι :

1. Η προστασία της δημόσιας υγείας, λόγω της εφαρμογής του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις ινδورνίθες αναπαραγωγής, επειδή η μείωση του επιπολασμού της σαλμονέλλας στα σμήνη αναπαραγωγής, έχει σαν αποτέλεσμα τη διακοπή της κάθετης μετάδοσης της σαλμονέλλας και επομένως τη μείωση του επιπολασμού της σαλμονέλλας και στα σμήνη πάχυνσης και ως εκ τούτου και στα προϊόντα τους (κρέας και προϊόντα κρέατος).
2. Η προστασία της δημόσιας υγείας, λόγω της εφαρμογής του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις ινδورνίθες πάχυνσης, επειδή η μείωση του επιπολασμού της σαλμονέλλας στα σμήνη ινδورνίθων πάχυνσης, έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση της συχνότητας πρόκλησης νόσου στον άνθρωπο ,λόγω της κατανάλωσης μολυσμένων με σαλμονέλλα ινδورνίθων.
3. Μείωση του κόστους που προκύπτει εξαιτίας των κρουσμάτων σαλμονέλλωσης στον άνθρωπο(έξοδα νοσηλείας, απώλεια εργατωρών...).

Πίνακας 1Α Πληθυσμικά Στοιχεία Ινδορνίθων Αναπαραγωγής

Α/Α	Ν.Α.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΑΛΑΜΩΝ	ΣΥΝΟΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ	ΣΥΝΟΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ /ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΘΑΛΑΜΟΥ					
					0-4 999	5.000-9.999	10.000-29.999	30.000-49.999	50.000-99.000	>= 100.000
1	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	2	2	4.000	4.000					
2	ΤΡΙΚΑΛΑ	4	8	7.400	7.400					
3	ΗΛΕΙΑ	1	1	1.300	1.300					
4	ΣΥΝΟΛΟ	7	11	12.700						

Πίνακας 1Β Πληθυσμικά Στοιχεία Ινδορνίθων Πάχυνσης

Α/Α	Ν.Α.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΑΛΑΜΩΝ	ΣΥΝΟΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ	ΣΥΝΟΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ /ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΘΑΛΑΜΟΥ					
					0-4 999	5.000-9.999	10.000-29.999	30.000-49.999	50.000-99.000	>= 100.000
1	ΑΡΓΟΛΙΔΑ	1	2	3000	3000					
2	ΑΡΤΑ	1	3	3.000	3.000					
3	ΔΥΤ. ΑΓΙΟΝΙΚΗ	2	2	3.500	3.500					
4	ΕΒΡΟΣ	1	1	2.000	2.000					
5	ΗΛΕΙΑ	5	9	37.000	37.000					
6	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2	4	11.800		11.800				
7	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	4	8	30.000	30.000					
8	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	1	2	1.200	1.200					
9	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	3	3	3.600	3.600					
10	ΛΑΡΙΣΑ	30	30	164.300	32.500	57.800	33.000	30.000		
11	ΞΑΝΘΗ	1	3	10.000	10.000					
12	ΠΕΛΛΑ	1	1	1.500	1.500					
13	ΣΕΡΡΕΣ	6	6	20.100	7100	13.000				
14	ΤΡΙΚΑΛΑ	9	18	36.500	36.500					
15	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	2	3	3.000	3.000					
	ΣΥΝΟΛΟ	69	95	330.500						

Πίνακας 6.1.2. Στοιχεία για την εξέλιξη της ασθένειας

Έτος : 2006-2007

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2007

Ζωικό είδος : Ινδονιθές

Ασθένεια : *Salmonella* spp.

Περιοχή	Είδος Σμήνου	Συνολικός Αριθμός Σμήνων	Συνολικός Αριθμός Ζώων	Συνολικός αριθμός σμήνων στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός σμήνων που υποβλήθηκαν σε δοκιμή	Αρ. θετικών σμήνων		Αρ. σμήνων που αποδεκατώθηκαν	Συνολικός αριθμός σμήνων ή Καταστράφηκαν		Ποσοτήτων Αβγών που Καταστράφηκαν (αριθμός ή Kg)	Ποσότητα Αβγών που Διοχετεύηκ αν στην παραγωγή προϊόντων σφών(αριθμός ή Kg)
						α1	α2		α4	α3		
Όλη η χώρα	Σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής	67		67	67	0	7	0	0	0		

α1=S.Enteritidis.

α2. S.Typhimurium.

α3 = 1 S.Sentflenberg, 1 S. Kottbus, 1 S. Salamae, 1 S Uganda, 3 S. Kiambu, 5 S. Virchow

α4= S.Enteritidis, ft. S.Typhimurium

Πίνακας 7.1.1.1. Αριθμός και προσδιορισμός των δοκιμών (αφορά τις επίσημες δειγματοληψίες)

Ασθένεια : *Salmonella* spp.

Ζωικό είδος : Σμήνη ινδορνίθων

αναπαραγωγής

Έτος : 2011

Περιοχή	Είδος δοκιμής		Πληθυσμός-Στόχος : σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής	Είδος δείγματος Κάπρانا : 2 ζεύγη μάκτρων/ σμήνος	Σκοπός : Έλεγχος σαλμονέλλας στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής	Αριθμός Προγραμμα τιζόμενων δοκιμών 1 φορά όλα τα σμήνη με >250 πτηνά
	Τροποποιημέ νη ISO 5579	Οροτυποποίη ση : Στα θετικά				
ΘΕΣΣΑΛΟΝ ΙΚΗ	✓	✓	2	✓	✓	2
ΤΡΙΚΑΛΑ	✓	✓	8	✓	✓	8
ΠΑΡΙΑ	✓	✓	1	✓	✓	1
ΣΥΝΟΛΟ	✓	✓	11	✓	✓	11

Ασθένεια : Salmonella spp.
Έτος : 2011

Ζωικό είδος : Σμήνη ινδορνίθων πάχυνσης

Περιοχή	Είδος δοκιμής		Πληθυσμός- Στόχος : σμήνη ινδορνίθων πάχυνσης	Είδος δείγματος Κόπρωνα : 2 ζεύγη μάκτρων/ σμήνος	Σκοπός : Έλεγχος σαλμονέλλας στα σμήνη ινδορνίθων πάχυνσης	Αριθμός Προγραμμα- τιζόμενων δοκιμών*
	Τροποποιημέ- νη ISO 6579	Οροτυποπαί- ση : Στα θετικά				
ΑΡΓΟΛΙΔΑ	✓	✓	2	✓	✓	1
ΑΡΤΑ	✓	✓	3	✓	✓	1
ΑΥΤ. ΑΤΤΙΚΗ	✓	✓	2	✓	✓	1
ΓΥΦΟΣ	✓	✓	1	✓	✓	1
ΗΑΕΙΑ	✓	✓	9	✓	✓	1
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	✓	✓	4	✓	✓	1
ΘΕΣΣΑΛΟΝ ΙΚΗ	✓	✓	8	✓	✓	1
ΘΕΣΣΗΛΩΝ Α	✓	✓	2	✓	✓	1
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	✓	✓	3	✓	✓	1
ΛΑΡΙΣΑ	✓	✓	30	✓	✓	1
ΣΑΝΘΗ	✓	✓	3	✓	✓	1
ΠΕΛΑΑ	✓	✓	1	✓	✓	1
ΣΕΡΡΕΣ	✓	✓	6	✓	✓	1
ΤΡΙΚΑΛΑ	✓	✓	18	✓	✓	1
ΧΑΛΚΙΔΙΚ Η	✓	✓	3	✓	✓	1
ΣΥΝΟΛΟ	✓	✓	95	✓	✓	17

*Από νομούς με λιγότερες από 10 εκμεταλλεύσεις θεωρούμε ότι θα γίνει δειγματοληψία σε όλα τα σμήνη τουλάχιστον μίας εκμετάλλευσης. Επειδή ο μέσο όρος των σμηνών /εκμετάλλευση είναι 1 σμήνος /εκμετάλλευση και επειδή λαμβάνεται ένα σύνθετο δείγμα /σμήνος, επομένως ο αριθμός των προγραμματιζόμενων δοκιμών θα είναι 17.

Πίνακας 7.1.3. Στόχοι των δοκιμών σε σμήνη (αφορά τις επίσημες δειγματοληψίες)

Έτος : 2011

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2011

Ζωικό είδος : ινδόνιθες ανσπαρκαγής Ασθένεια : *Salmonella* spp

Περιγραφή	Είδος σμήνους : Ινδόνιθες ανσπαρκα γής	Συνολικός αριθμός σμήνων	Συνολικός αριθμός ζώων	Συνολικός αριθμός ζώων σμήνων που κλείσαν τον χρόνο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός ζώων στο κελί του προγράμματος	Αριθμός μενός αριθμός σμήνων που έλαβε πρόταση	Αριθμός σμήνων που εντερικάνται να είναι θετικά	Αριθμός σμήνων που εντερικάνται να αποδοκίμει στόν	Συνολικός αριθμός ζώων που αναμένεται να σφραγίσουν ή να καταστραφούν	Αντιστοίχη τη ποσότητα εβών και θα καταστραφούν ή Κg	Αναμενόμενη ποσότητα εβών που σφραγίσουν ή καταστραφούν (Κg)
ΦΙΣΣΑΛΟΝ ΙΚΤΙ	✓	2	4.000	2	4.000	2					
ΤΡΙΚΑΛΑ	✓	8	7.400	8	7.400	8					
ΠΑΡΕΙΑ	✓	1	1.300	1	1.300	1					
ΣΥΝΟΛΟ	✓	11	12.700	11	12.700	11	0	0	0	0	0

Έτος : 2011

Κατάσταση στις 31 Δεκεμβρίου 2011

Ζωικό είδος : ιωδάρνιθες πάχυνσης

Ασθένεια : Salmonella spp

Περιγραφή	Είδος σμήνου; Ιωδάρνιθες εφχυνσης	Συνολικός αριθμός σμήνων	Συνολικός αριθμός ζώων	Συνολικός αριθμός σμήνων στο πρόγραμμα μελέτης	Συνολικός αριθμός ζώων στο πρόγραμμα μελέτης	Αναμενόμενη αριθμός σμήνων και για πιθανά ερωτήματα	Αριθμός σμήνων που αναμενεται να είναι βέλτιστα			Αριθμός σμήνων που αναμενεται να αποδοθούν ζώων	Συνολικός αριθμός ζώων που αναμενεται να καταστραφούν	Αναμενόμεν ην κοσμήτων σφαγίων ή kg σφαγίων	Αναμενόμεν ην κοσμήτων σφαγίων ή kg σφαγίων που θα καταστραφούν	Αναμενόμεν ην κοσμήτων σφαγίων ή kg σφαγίων που θα καταστραφούν
							α1	α2	α3					
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΜΗΝΩΝ	✓	2	3000	2	3000		α1	α2	α3	α4	α5	α6	α7	α8
ΑΡΙΘΜΟΣ ΖΩΩΝ	✓	3	3000	3	3000									
ΔΥΤ.	✓	2	3500	2	3500									
ΕΒΡΟΣ	✓	1	2000	1	2000									
ΠΕΛΑΓ.	✓	0	37000	9	37000									
ΕΡΑΚΛΕΙΟ	✓	4	11800	4	11800									
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	✓	8	30000	8	30000									
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	✓	2	1200	2	1200									
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	✓	3	3600	3	3600									
ΛΑΡΙΣΣΑ	✓	30	164300	30	164300									
ΞΑΝΘΗ	✓	3	10000	3	10000									
ΠΕΛΑΓ.	✓	1	1500	1	1500									
ΣΕΡΡΕΣ	✓	6	20100	6	20100									
ΤΡΙΚΑΛΑ	✓	18	36500	18	36500									
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	✓	3	3000	3	3000									
ΣΥΝΟΛΟ		95	330500	95	330500	17	0	0	10	0	0			

8. Λεπτομερής ανάλυση του κόστους του προγράμματος(αφορά τις επίσημες δειγματοληψίες)

Δαπάνες που συνδέονται με το εξής:	Προσδιορισμός	Αριθμός μονάδων	Κόστος μονάδας σε ευρώ	Συνολικό ποσό (σε ευρώ)	Ζητείται καινοτική χρηματοδότηση (ναι/όχι)
1. Δοκιμές					
1.1 Δαπάνες ανάλυσης	Δοκιμή : ISO 6579	28 ¹	20	560 ²	ναι
	Δοκιμή : Οροτυποποίηση	11 ³	30	330 ⁴	ναι
1.2 Δαπάνες δειγματοληψίας	Αναλώσιμα υλικά για τη συλλογή των δειγμάτων από την εκμετάλλευση	45 ⁵	7,5	337,5 ⁶	ναι
1.3 Άλλες δαπάνες	Δοκιμή αντιμικροβιακής ευαισθησίας				ναι
2. Εμβολιασμός ή θεραπεία					
2.1 Αγορά του εμβολίου ή της θεραπείας					
2.2 Δαπάνες διανομής					

(συνεχίζεται)

¹ αριθμός σημνών που θα ελεγχθούν από την επίσημη αρχή (28) x πλήθος λαμβανομένων σύνθετων δειγμάτων (1) =28

² αριθμός μονάδων δοκιμών (28) x τιμή μονάδας (20 ευρώ) = 560ευρώ

³ αριθμός αναμενόμενων θετικών για *Salmonella spp.* Σημνών=11

⁴ αριθμός μονάδων δοκιμών οροτυποποίησης (11) x τιμή μονάδας (30 ευρώ) = 330 ευρώ.

⁵ αριθμός σετ που χρησιμοποιούνται ανά δειγματοληψία στην εκμετάλλευση πάχυνσης (2) x πλήθος σημνών που θα εξεταστούν επίσημα (17)+ αριθμός σετ που χρησιμοποιούνται ανά δειγματοληψία στην εκμετάλλευση αναπαραγωγής (1) x πλήθος σημνών που θα εξεταστούν επίσημα (11) = 45

⁶ σύνολο σετ για δειγματοληψία από την εκμετάλλευση (45) x τιμή μονάδας (7,5 ευρώ) = 337,5ευρώ

ΧΑΡΤΗΣ 1 Α ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Χάρτης 1B ΙΝΔΟΝΗΘΗΣ ΠΙΧΧΥΝΣΗΣ

Annex C

We confirm that provisions of paragraph 1 and 2 of annex of Commission Regulation (EC) No 584/2008 are strictly followed in this submitted programme and stated at point 4.4.7 of part B of our submitted programme. Regarding paragraph 4 of the above regulation (reporting and results) we follow the procedure as indicated bellow :

The prefectural authorities and the official laboratories involved in the programme, send the aggregated summary results of the implementation of the programme to the central authority every six months, using a predetermined format laid down in the manual for the official controls. This manual is accessible at the Ministry's web-site.

Πρόγραμμα για τον έλεγχο της Σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*

ΜΕΡΟΣ Α

Α) Αναφορά του σκοπού του προγράμματος

Σκοπός του προγράμματος είναι η μείωση του επιπολασμού των οροτύπων σαλμονέλλας : *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Typhimurium*, *Salmonella Hadar*, *Salmonella Infantis*, *Salmonella Virchow*, σε ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Callus gallus* αποτελούμενα από τουλάχιστον 250 πτηνά, σε επίπεδο 1% ή λιγότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους.

Β) Υποβολή στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι το πρόγραμμα συμμορφώνεται με τις ελάχιστες απαιτήσεις δειγματοληψίας οι οποίες προβλέπονται στο μέρος Β του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με αναφορά του σχετικού ζωικού πληθυσμού και των φάσεων παραγωγής που πρέπει να καλύψει η δειγματοληψία.

Σμήνη αναπαραγωγής του *Gallus gallus*

- Σμήνη εκτροφής -νεοσσοί μιας ημέρας
 - πτηνά ηλικίας τεσσάρων εβδομάδων
 - πουλάδες δύο εβδομάδες πριν τη μετάβαση στη φάση φωτοκίας ή τη μονάδα φωτοκίας
- Ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής- κάθε δεύτερη εβδομάδα κατά τη διάρκεια της περιόδου φωτοκίας

Σύμφωνα με το σημείο 1 του άρθρου 3 και το παράρτημα Ι της υπ' αριθμ. 349699/24.12.2009 (Β' 2599) απόφασης μας «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», με την οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής στη χώρα μας, οι επιχειρήσεις ορνίθων αναπαραγωγής και τα εκκολαπτήρια των αυγών επώασης του αιπού είδους, υποχρεούνται να διενεργούν τους αυτοελέγχους στις φάσεις παραγωγής που προβλέπονται στο μέρος Β του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Τα στοιχεία των παραπάνω αυτοελέγχων καταγράφονται στο αρχείο που πρέπει υποχρεωτικά να τηρεί η επιχείρηση αναπαραγωγής ή το εκκολαπτήριο σύμφωνα με το άρθρο 4 της παραπάνω απόφασης.

Κατά τη διάρκεια του επίσημου ελέγχου, ο επίσημος κτηνίατρος ελέγχει το αρχείο της επιχείρησης ή του εκκολαπτηρίου και επομένως διαπιστώνει εάν έχουν εφαρμοσθεί οι

προβλεπόμενοι αυτοέλεγχοι. Τα αποτελέσματα του παραπάνω ελέγχου καταγράφονται σε έκθεση που καταρτίζει ο κτηνίατρος που διενεργεί τον έλεγχο.

Γ)Υποβολή στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι το πρόγραμμα συμμορφώνεται με τις ειδικές απαιτήσεις που προβλέπονται στα μέρη Γ, Δ, και Ε του παρατήματος II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003.

Σύμφωνα με το σημείο 4 του άρθρου 7 της υπ'αριθμ. 349699/24.12.2009 (Β' 2599) απόφασης μας «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», με την οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής στη χώρα μας, όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* αποτελέσματα από τον υπεύθυνο της επιχείρησης ή την επίσημη κτηνιατρική αρχή, η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με απόφασή της λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα :

α) χαρακτηρίζει το σμήνος "θετικό για σαλμονέλλα".

β))Απαγορεύει τη μετακίνηση:

i. πουλερικών και αυγών επώασης από ή προς την επιχείρηση εκτός αν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να θανατωθεί και να καταστραφεί υπό έλεγχο ή προκειμένου να σφαγεί σε καθορισμένο σφαγείο, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (κανονισμός 853/2004, παράρτημα III, τμήμα II), για την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων.

ii. στρωμνής και κόπρου από την επιχείρηση εκτός εάν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να υποστούν επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

γ)Επιβάλλει τη σφαγή ή την καταστροφή όλων των πουλερικών του σμήνους, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης της σαλμονέλλας. Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση μετά από θερμική επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Εάν δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά χρησιμοποιούνται ή διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002.

δ)Επιβάλλει την καταστροφή των μη επωασμένων αυγών του θετικού για σαλμονέλλα σμήνους ή μετά από κατάλληλη σήμανση επιτρέπει τη μεταφορά τους με άδειά της, προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία, η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

στ) Προβαίνει σε επιζωοτιολογική διερεύνηση και έλεγχο, για την εξακρίβωση της πηγής της μόλυνσης της προσβληθείσας επιχείρησης ή του εκκολαπτηρίου.. Σε ειδική έκθεση καταγράφονται λεπτομερώς τα ευρήματα της τήρησης των μέτρων βιοασφάλειας.

ζ) Συστήνει τον καθαρισμό και την αποτελεσματική απολύμανση των χώρων μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα Εθνική και Κοινοτική Νομοθεσία (Κανονισμός 1774/2002.)

η) Επιτρέπει τον επαναπληθυσμό των επιχειρήσεων με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους πέντε (5) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα. Ο επαναπληθυσμός επιτρέπεται μετά την παρέλευση 21 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών, αυγών, στρωμνής και οτιδήποτε άλλου μπορεί να μεταδώσει τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.

θ) Σε περίπτωση κατά την οποία τα προς επώαση αυγά που προέρχονται από σμήνη όπου διαπιστώθηκε η παρουσία ενός από τους ορότυπους *Salmonella Enteritidis*, ή *S.Typhimurium*, βρίσκονται σε ένα εκκολαπτήριο, τα αυγά αυτά καταστρέφονται ή υπόκεινται σε επεξεργασία σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1774/2002 και στο εκκολαπτήριο διενεργείται σχολαστική απολύμανση των μηχανών επώασης και εκκόλαψης και γενικότερη απολύμανση όλων των χώρων του.

Α) Διεκκρίνιση των ακόλουθων σημείων:

1. Γενικά

- 1.1. Σύντομη περίληψη αναφερόμενη στην εμφάνιση της σαλμονέλλωσης (ζωονοσογόνος σαλμονέλλα) στο κράτος μέλος, με ειδική αναφορά στα αποτελέσματα που ελήφθησαν στο πλαίσιο επιτήρησης, σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, υπογραμμίζοντας ιδίως τις τιμές επιπολασμού των ορότυπων σαλμονέλλας που αποτελούν στόχο των προγραμμάτων καταπολέμησης της σαλμονέλλας

Με τα Π.Δ 83/1982, 43/1986, 448/1990, 224/1998 και 211/1992, η Ελλάδα εφαρμόζει πρόγραμμα παρακολούθησης των σαλμονελλών και λήψης μέτρων στην περίπτωση *S. Pullorum*, *S. Gallinarum*.

Από το 1994 με βάση το Π.Δ 402/1994 (Α224) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου εφαρμόζεται πρόγραμμα ελέγχου των *S. Enteritidis/Typhimurium* στα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*. Το πρόγραμμα αυτό βασίζεται στην εφαρμογή δοκιμών για την ανίχνευση των θετικών στη *Salmonella* spp σμηνών και τη θανάτωση των θετικών στη *S. Enteritidis/Typhimurium* σμηνών. Τα δείγματα αποστέλλονται στα κατά τόπους Κτηνιατρικά Εργαστήρια και τα θετικά εξ αυτών για ταυτοποίηση στο Κτηνιατρικό Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας. Το 2004 ζητήθηκε από την Κοινότητα να αποτυπωθούν σε πίνακες τα στοιχεία του παραπάνω προγράμματος, προκειμένου να διενεργηθεί στατιστική επεξεργασία με σκοπό τον καθορισμό του κοινοτικού στόχου μείωσης του επιπολασμού της σαλμονέλλας στα ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής: Κατά τη δειγματοληψία στην εκμετάλλευση, σε σύνολο 205 υαρχόντων σμηνών αναπαραγωγής εξετάστηκαν 151 εξ αυτών, τα οποία ήταν σε φάση παραγωγής, βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα 6 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν οι ορότυποι *S. Typhimurium* σε 1 σμήνος και *S.Kottbus* στα άλλα 5 σμήνη.

Ο επιπολασμός της *Salmonella* spp στα ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής ήταν 3,97%.

Το 2007 με την υπ' αριθμ. 258685/7-06-2007 (B 1011) απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», σε συμμόρφωση προς τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, εφαρμόζεται στην Ελλάδα το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη όρνιθων αναπαραγωγής

Όσον αφορά την εξέλιξη της ασθένειας τα τελευταία 7 έτη στη χώρα μας, διαθέτουμε τα στοιχεία που φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα :

Έτος	Αριθ. Σημνών που εξετάσθηκαν	Αριθ. Θετικών σημνών	S, Enteritidis	S. Typhimurium	Άλλοι ορότυποι
2001	131	7	5	1	1
2002	191	33	19	0	14
2003	148	14	9	1	4
2004	151	6	0	1	5
2005	309	30	15	1	14
2006	307	2	0	0	2
2007	29	5	2	0	3 (S Hadar)
2008	102	1	0	0	1(S. Senftenberg)
2009	366	29	5	1	23(1 S.Entenca,13 S.Hadar,1 S.Biockley,6 S.Lwigstone,1 S.Umbilo, 1S. Entenca sub enteric 6,7;d: ατυποποιητο)

- 1.2. **Δομή και οργάνωση των σχετικών αρμόδιων αρχών. Να γίνει αναφορά στη ροή πληροφοριών μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στην εφαρμογή του προγράμματος.**

Υπεύθυνοι φορείς για την υλοποίηση του προγράμματος είναι :

1)Οι επιχειρήσεις όρνιθων αναπαραγωγής, τα εκκολαπτήρια των αυγών επώασης του αυτού είδους , καθώς και τα ιδιωτικά κτηνιατρικά εργαστήρια που υποχρεούνται να διενεργούν τους αυτοελέγχους σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που καθορίζονται στο παράρτημα Ι της απόφασης 349699/24.12.2009 (Β' 2599) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους Gallus gallus».

2)Οι επίσημες κτηνιατρικές αρχές, οι οποίες διενεργούν τους ελέγχους που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙ της απόφασης 349699/24.12.2009 (Β' 2599) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους Gallus gallus». Οι αρχές αυτές και οι αρμοδιότητές τους είναι οι ακόλουθες :

2α)Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων , της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο είναι αρμόδιο για:

ι) τον έλεγχο σε κεντρικό επίπεδο και τον συντονισμό όλων των λοιπών αρμοδίων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου των κινητών στελεχών της *Salmonella* spp σε όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*, σε όλη τη χώρα.

ii) τον ορισμό των αρχών και φορέων εφαρμογής του προγράμματος και του καθορισμού των αρμοδιοτήτων αυτών, ανάλογα με τις ανάγκες του προγράμματος.

iii) την παροχή κατάλληλων οδηγιών και διευκρινίσεων προς τους φορείς εφαρμογής του προγράμματος, με σκοπό τη διευκόλυνση και ενίσχυση του έργου τους.

iv) τη συλλογή των στοιχείων και των αποτελεσμάτων του προγράμματος ελέγχου, την αξιολόγηση αυτών καθώς και για την ενημέρωση των αρμοδίων αρχών της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

2β) Οι Διευθύνσεις Κτηνιατρικής των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων

Είναι αρμόδιες για τη διεξαγωγή των επισήμων ελέγχων, σύμφωνα με το Παράρτημα II της παραπάνω απόφασης.

2γ) Τα Τμήματα Παθολογίας Πτηνών των Ινστιτούτων Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων των Κέντρων Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθώς και τα Κτηνιατρικά Εργαστήρια Ιωαννίνων και Χαλκίδας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Είναι αρμόδια για:

i) την παραλαβή των αποστελλομένων επισήμων δειγμάτων από τις συμμετέχουσες στο πρόγραμμα Κτηνιατρικές αρχές των Ν.Α της περιοχής δικαιοδοσίας τους και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση της σαλμονέλλας

ii) την τριμηνιαία υποβολή των στοιχείων και αποτελεσμάτων στην Διεύθυνση Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και

iii) την αποστολή των θετικών για την σαλμονέλλωση καλλιεργειών στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών .

2δ) Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών)

Είναι αρμόδιο για:

i) τον προσδιορισμό του οροτύπου των θετικών για τη σαλμονέλλα καλλιεργειών που του αποστέλλονται από τα άλλα κτηνιατρικά εργαστήρια και για την τριμηνιαία αποστολή των αποτελεσμάτων οροτυποποίησης στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ii) την παραλαβή των αποστελλομένων επισήμων δειγμάτων από τις συμμετέχουσες στο πρόγραμμα Κτηνιατρικές αρχές της περιοχής δικαιοδοσίας του και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση και οροτυποποίηση της σαλμονέλλας.

iii)τη συνεργασία με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα.
iv)τη διασφάλιση της κοινοποίησης των πληροφοριών που παρέχει το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων και στα εργαστήρια που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

v)την παροχή επιστημονικής και τεχνικής συνδρομής στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων για την εφαρμογή συντονισμένων σχεδίων ελέγχου της Σαλμονέλλας.

vi)την παρακολούθηση από κοντά των εξελίξεων σχετικά με την επιδημιολογία της σαλμονέλλας.

vii)την ενημέρωση ,κατά περίπτωση, του κοινοτικού εργαστηρίου αναφοράς για θέματα σχετικά με τα στελέχη του εμβολίου σαλμονέλλας και άλλες ειδικές μεθόδους ελέγχου.

viii)τον συντονισμό των προτύπων και των μεθόδων διάγνωσης που εφαρμόζονται σε κάθε εργαστήριο διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα . Για το σκοπό αυτό:

-Προγραμματίζει την προμήθεια των απαραίτητων αναλωσίμων υλικών διάγνωσης για την κάλυψη των αναγκών των εργαστηρίων που ασχολούνται με την απομόνωση της σαλμονέλλας.

-Ελέγχει την ποιότητα όλων των υποστρωμάτων και αντιδραστηρίων που χρησιμοποιούνται από τα κτηνιατρικά εργαστήρια της παραγράφου 2γ , καθώς και από το ίδιο.

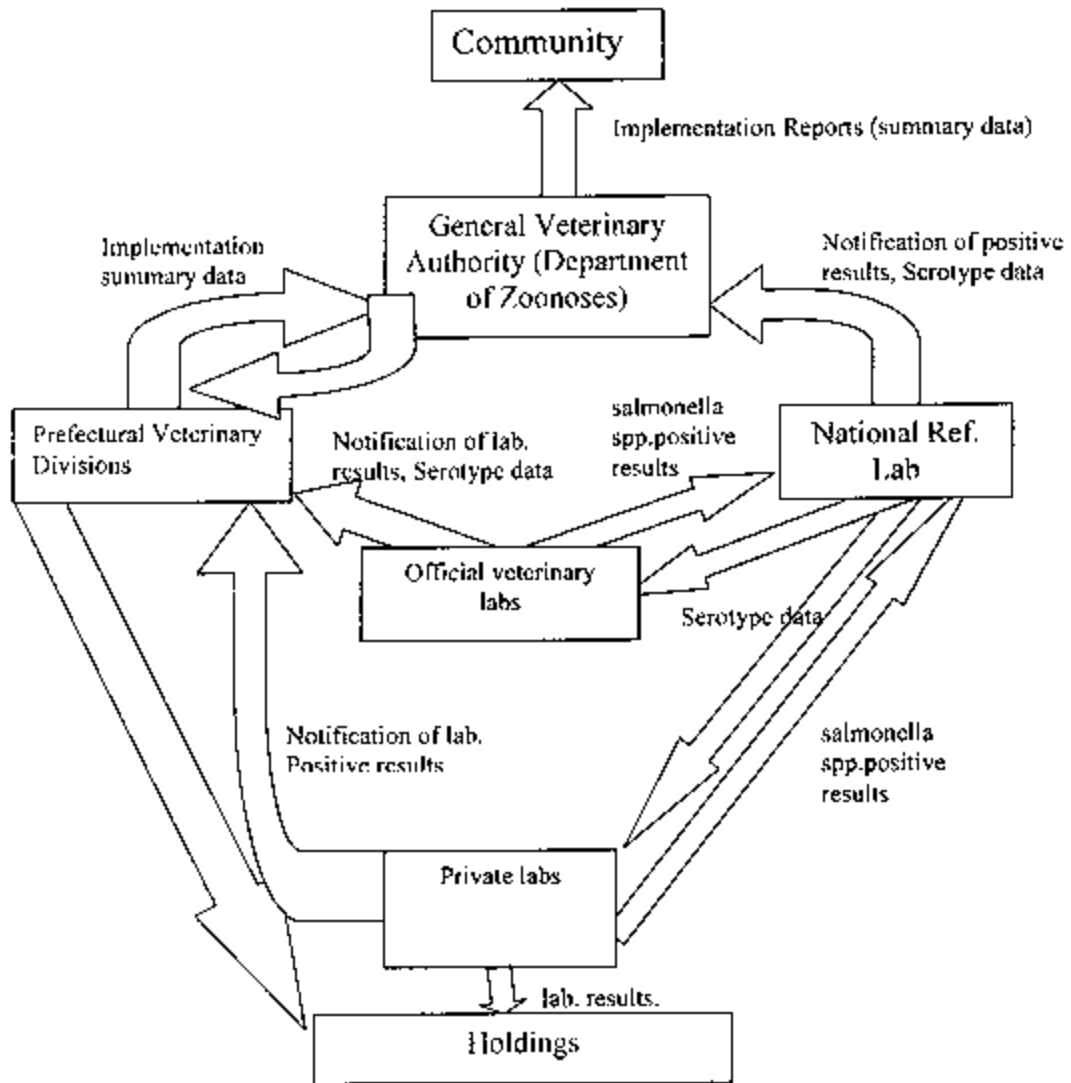
-Οργανώνει μία τουλάχιστον συγκριτική δοκιμή ανά έτος (ring test).

-Διατηρεί απομονώματα των σαλμονελλών για 2 έτη και είναι αρμόδιο για την προαιρετική διενέργεια φαγοτυπίας και δοκιμής αντιμικροβιακής ευαισθησίας στα θετικά δείγματα.

-Συνεργάζεται με τα άλλα εθνικά εργαστήρια της χώρας που ασχολούνται με την απομόνωση των σαλμονελλών που προσβάλλουν τον άνθρωπο.

-Διοργανώνει, ενδεχομένως, μαθήματα κατάρτισης για το προσωπικό των εργαστηρίων διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα .

Η ροή των πληροφοριών μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στο πρόγραμμα φαίνεται και στο ακόλουθο σχηματογράφημα :

1.3 Εγκεκριμένα εργαστήρια στα οποία αναλύονται τα δείγματα που συλλέγονται στο πρόγραμμα.

Η ανάλυση των επίσημων δειγμάτων που συλλέγονται στα πλαίσια του εθνικού προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής , πραγματοποιείται στα παρακάτω κρατικά κτηνιατρικά εργαστήρια του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων :

Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών, Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Θεσσαλονίκης Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων και Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας .

Τα δείγματα των αυτοελέγχων εξετάζονται σε ιδιωτικά εργαστήρια, τα οποία υπόκεινται στην επίβλεψη του Κτηνιατρικού Εργαστηρίου Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών), και συμμετέχουν στις συγκριτικές δοκιμές που αυτό διοργανώνει.

Τα παραπάνω εργαστήρια περιέχονται σε λίστα που συνεχώς επικαιροποιείται και είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Στην περίπτωση απομόνωσης *Salmonella* spp., τα παραπάνω εργαστήρια υποχρεούνται ,βάση του άρθρου 5 της απόφασης 349699/24.12.2009 (Β' 2599), να κοινοποιούν τα αποτελέσματα αυτά στην αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Γενικής Δ/σης Κτηνιατρικής.

Με την εγκύκλιό μας με αριθ. 240915/15.04.2010 καθορίσαμε τη διαδικασία συμμετοχής των ιδιωτικών εργαστηρίων που πραγματοποιούν αναλύσεις των δειγμάτων του αυτοελέγχου μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής των Εθνικών Προγραμμάτων Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης (ΕΠΕΣ), καθώς και τις προϋποθέσεις που πρέπει αυτά να πληρούν.

1.3. Μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στην εξέταση των δειγμάτων στο πλαίσιο του προγράμματος.

Για την ανίχνευση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η μέθοδος που συνιστάται από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Bilthoven (Κάτω Χώρες). Αυτή η μέθοδος περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002), για την ανίχνευση ειδών *Salmonella* σε περιττώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής.

Όσον αφορά τον προσδιορισμό του ορότυπου, γίνεται προσδιορισμός του ορότυπου τουλάχιστον ενός απομονωθέντος στελέχους από κάθε θετικό δείγμα, σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

1.4. Επίσημοι έλεγχοι (συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων δειγματοληψίας) σε ζωοτροφές, σμήνη ή /και αγέλες)

Όσον αφορά τον επίσημο έλεγχο των σμηνών (ρουτίνας και έκτακτο), πραγματοποιούνται οι παρακάτω επίσημοι έλεγχοι, μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής :

1. στην εκμετάλλευση (με τη μέθοδο των μάκτρων):

α) εντός τεσσάρων εβδομάδων από τη μετάβαση στη φάση της ωοτοκίας,

β) κατά τα τέλη της περιόδου ωοτοκίας, όχι όμως περισσότερο από οκτώ εβδομάδες πριν από τη λήξη του κύκλου παραγωγής.

γ) σε περίπτωση ανίχνευσης στα πλαίσια επίσημου ελέγχου ενός από τους πέντε οροτύπους κατά τη δειγματοληψία στο εκκολαπτήριο (δειγματοληψία επαλήθευσης)

δ) όταν η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης υποπτεύεται λανθασμένα αρνητικά αποτελέσματα κατά την πρώτη επίσημη δειγματοληψία ή λανθασμένη θετική δειγματοληψία στα πλαίσια του αυτοελέγχου.

2. στο εκκολαπτήριο κάθε 16 εβδομάδες

3. όταν απαιτείται η λήψη επίσημων δειγμάτων μετά την κοινοποίηση θετικών αποτελεσμάτων.

4. όταν η αρμόδια αρχή το κρίνει αναγκαίο (έκτατος επίσημος έλεγχος).

Όσον αφορά τον επίσημο έλεγχο των ζωοτροφών για τη σαλμονέλλα ισχύουν τα ακόλουθα :

Στα πλαίσια του Κανονισμού (ΕΚ) 1831/2005 σχετικά με τον καθορισμό των απαιτήσεων για την υγιεινή των ζωοτροφών προβλέπεται η θέσπιση μικροβιολογικών κριτηρίων με βάση τα επιστημονικά κριτήρια κινδύνου. Ως εκ τούτου, σχετικά με τον έλεγχο των ζωοτροφών για τη σαλμονέλλα, πρόκειται να ολοκληρωθεί η έκδοση νομοθεσίας από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αμέσως μόλις ολοκληρωθεί η συζήτηση (σε επίπεδο Επιτροπής) για τα μικροβιολογικά κριτήρια στις ζωοτροφές.

1.6 Μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τα ζώα ή τα προϊόντα στα οποία έχει ανιχνευθεί παρουσία σαλμονέλλας, ιδίως προκειμένου να προστατευθεί η δημόσια υγεία και οιαδήποτε προληπτικά μέτρα λαμβάνονται, όπως ο εμβολιασμός.

Α) Όσον αφορά τα μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τα ζώα ή τα προϊόντα στα οποία έχει ανιχνευθεί παρουσία σαλμονέλλας, ισχύουν τα ακόλουθα :

Σύμφωνα με τα σημεία 1 και 4 του άρθρου 7 της υπ' αριθμ. 349699/24.12.2009 (Β' 2599) απόφασης μας «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», με την οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής στη χώρα μας, όταν κοινοποιούνται:

α) από τις επιχειρήσεις, στα πλαίσια των αυτοελέγχων τους, θετικά για *Salmonella* spp αποτελέσματα ή

β) όταν δεν αποκλείεται υποψία προσβολής από σαλμονέλλα, ή

γ) όταν κοινοποιούνται θετικά για την ανίχνευση αντιμικροβιακών ουσιών αποτελέσματα, ή

δ) όταν κοινοποιούνται θετικά για *Salmonella* spp αποτελέσματα στα πλαίσια διενέργειας του επίσημου ελέγχου

η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με απόφασή της χαρακτηρίζει τα σμήνη «ύποπτα για σαλμονέλλα» και διενεργεί επίσημο έλεγχο στα πλαίσια του οποίου:

i) για την περίπτωση α) λαμβάνει τα κατά την κρίση της κατάλληλα επίσημα δείγματα, τα οποία αποστέλλει προς τα αρμόδια κρατικά κτηνιατρικά εργαστήρια, για τη διενέργεια των απαραίτητων εξετάσεων απομόνωσης και οροτυποποίησης των σαλμονελλών, στις περιπτώσεις εκείνες που υποπτεύεται λανθασμένα θετικά αποτελέσματα αυτοελέγχου.

ii) για την περίπτωση β) λαμβάνει τα κατά την κρίση της κατάλληλα επίσημα δείγματα, τα οποία αποστέλλει προς τα αρμόδια κρατικά κτηνιατρικά εργαστήρια, για τη διενέργεια των απαραίτητων εξετάσεων απομόνωσης και οροτυποποίησης των σαλμονελλών

iii) για την περίπτωση γ) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου επαναλαμβάνει, εφόσον εξακριβώνεται ότι η παρουσία αντιμικροβιακών ουσιών ή ανασταλτικών παραγόντων της ανάπτυξης των βακτηρίων οφείλεται σε θεραπεία, τη δειγματοληψία στο σμήνος, μέχρι να μην ανιχνεύεται πλέον κανένας ανασταλτικός παράγοντας, ή σαλμονέλλα ή μέχρι να καταστραφεί το σμήνος αναπαραγωγής.

Για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μέχρι να αποκλειστεί ή να επιβεβαιωθεί η παρουσία των σχετικών οροτύπων σαλμονέλλας και μέχρι να μην ανιχνεύεται πλέον αντιμικροβιακή ουσία ή παράγοντας, τα παραγόμενα αυγά διατηρούνται, με ευθύνη του υπευθύνου της εκμετάλλευσης, ξεχωριστά από άλλα αυγά. Στην περίπτωση κατά την οποία στην αμέσως επόμενη επίσημη δειγματοληψία, η οποία πραγματοποιείται το πολύ εντός τριών εργασίμων ημερών από την έκδοση του προηγούμενου αποτελέσματος, ανιχνευθεί εκ νέου ο ανασταλτικός παράγοντας ή η αντιμικροβιακή ουσία, τα αποθηκευμένα αυγά με απόφαση της Δ/σης Κτηνιατρικής καταστρέφονται ή οδηγούνται για θερμική επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

Β) Όσον αφορά τον εμβολιασμό, τα σμήνη πουλερικών αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* επιτρέπεται να εμβολιάζονται με εγκεκριμένα εμβόλια κατά των σαλμονελλών, ως προληπτικό μέτρο εφαρμογής και επίτευξης του στόχου του παρόντος προγράμματος. (άρθρο 8 της απόφασης αριθ. αριθ. 349699/24.12.2009 (B' 2599).

Οι αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, στα πλαίσια των επισήμων ελέγχων που διενεργούν, εξακριβώνουν εάν τα χορηγούμενα εμβόλια είναι εγκεκριμένα από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ).

1.7 Εθνική νομοθεσία σχετική με την εφαρμογή των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων οιαδήποτε εθνικών διατάξεων σχετικά με τις δραστηριότητες που καθορίζονται στο πρόγραμμα.

- Η απόφαση με αριθ. 349699/24.12.2009 (Β' 2599) του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», με την οποία τίθεται σε εφαρμογή το εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής.
- Το Π.Δ 224/1998 (Α 175) που αφορά υγειονομικά και λοιπά μέτρα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης των πουλερικών.
- Το Π.Δ 211/1992 (Α 100), με το οποίο εναρμονίστηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 90/539/ΕΟΚ του Συμβουλίου τη 15^{ης} Οκτωβρίου 1990, σχετικά με τους όρους υγειονομικού ελέγχου που διέπουν τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές για τις εισαγωγές πουλερικών και αυγών για επώαση από τρίτες χώρες.
- Το Π.Δ 41/2006 (Α 44) με το οποίο εναρμονίστηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Νοεμβρίου 2003 για την παρακολούθηση των ζωνόσων και των ζωνοσογόνων παραγόντων, για την τροποποίηση της απόφασης 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 92/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

1.8 Οιαδήποτε οικονομική βοήθεια η οποία παρέχεται στις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών στο πλαίσιο του προγράμματος.

1.Στους ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων αναπαραγωγής πουλερικών του είδους *Gallus gallus* στους οποίους επιβάλλονται τα μέτρα θανάτωσης και καταστροφής της παραγράφου 4 του άρθρου 7 της απόφασης 349699/24.12.2009 (Β' 2599), καταβάλλεται οικονομική αποζημίωση, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα απόφαση του "προγράμματος οικονομικών αποζημιώσεων και ενισχύσεων για την εξυγίανση του κτηνοτροφικού κεφαλαίου της χώρας με έγκριση ή και οικονομική συμμετοχή της Κοινότητας".

2.Είναι δυνατόν να καταβάλλονται οικονομικές ενισχύσεις για την αγορά εμβολίων κατά των σαλμονελλών *S. Enteritidis*, *S. Typhimurium*, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα απόφαση του " προγράμματος οικονομικών αποζημιώσεων και ενισχύσεων για την εξυγίανση του κτηνοτροφικού κεφαλαίου της χώρας με έγκριση ή και οικονομική συμμετοχή της Κοινότητας".

Η παραπάνω απόφαση οικονομικών ενισχύσεων είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου και επιπλέον αποστέλλεται σε όλες τις Δ/νσεις Κτηνιατρικής των Ν.Α.

2. Όσον αφορά τις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών που καλύπτονται από το πρόγραμμα

2.1 Λιάρθρωση της παραγωγής των εκάστοτε ειδών και προϊόντων τους

Όλα τα πτηνά αναπαραγωγής του είδους Gallus gallus αποστέλλονται στην Ελλάδα από άλλα Κ-Μ ή εισάγονται σε αυτήν από τρίτες χώρες σαν νεοσσοί μιας ημέρας και διατηρούνται στη φάση ωοτοκίας για μία μόνο αναπαραγωγική περίοδο.

Η Ελλάδα δεν διαθέτει σμήνη elite και grand parents του είδους Gallus gallus και για το λόγο αυτό οι επιχειρήσεις αναπαραγωγής στο μεγαλύτερο ποσοστό τους προμηθεύονται νεοσσούς μιας ημέρας που προέρχονται από επιχειρήσεις με grandparent stock άλλων Κ-Μ, ή τρίτων χωρών.

Οι επιχειρήσεις αυτές διατηρούν τα σμήνη σε ένα χώρο, από τη στιγμή της παραλαβής των νεοσσών μέχρι το τέλος της παραγωγικής ζωής των πουλερικών, οπότε και σφάζονται υποχρεωτικά.

Τα προϊόντα (αυγά επώασης) στο μεγαλύτερο ποσοστό επωάζονται σε ιδιόκτητα εκκολαπτήρια που βρίσκονται σε ξεχωριστές εγκαταστάσεις από αυτές των επιχειρήσεων ορνίθων αναπαραγωγής, με δικά τους μεταφορικά μέσα.

Τα εκκολαπτήρια συνήθως παραλαμβάνουν αυγά επώασης από διαφορετικές πηγές είτε ιδιοπαραγόμενα από τα σμήνη αναπαραγωγής που διατηρεί η ίδια επιχείρηση είτε και από άλλους προμηθευτές που παράγουν αυγά επώασης στην Ελλάδα ή σε άλλα Κ-Μ ή τρίτες χώρες.

Οι εκκολαπτόμενοι νεοσσοί διατίθενται ως εξής :

1. οι νεοσσοί αυγοπαραγωγής, διατίθενται στο μεγαλύτερο ποσοστό τους στο ελεύθερο εμπόριο. Στην περίπτωση του ελεύθερου εμπορίου, οι νεοσσοί μπορεί :
 - είτε να οδηγούνται απευθείας σε εκμεταλλεύσεις ορνίθων αυγοπαραγωγής που διαθέτουν δικά τους αναθρεπτήρια. Στην περίπτωση αυτή μετά το τέλος της ανάθρεψης μεταφέρονται σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις αυγοπαραγωγής, όπου και διατηρούνται μέχρι το τέλος της παραγωγικής τους ζωής και στη συνέχεια σφάζονται.
 - είτε να οδηγούνται σε αναθρεπτήρια που διαθέτουν κάποιες επιχειρήσεις ορνίθων αυγοπαραγωγής, οι οποίες αναλαμβάνουν την ανάθρεψή τους για λογαριασμό των πελατών τους. Και στην περίπτωση αυτή,, μετά το τέλος της ανάθρεψης μεταφέρονται σε εγκαταστάσεις ωοπαραγωγής, όπου και διατηρούνται μέχρι το τέλος της παραγωγικής τους ζωής και στη συνέχεια σφάζονται.
2. Οι νεοσσοί κρεοπαραγωγής κατευθύνονται κυρίως για τις ανάγκες της ίδιας της επιχείρησης και σε μικρότερο βαθμό διατίθενται στην ελεύθερη αγορά. Μετά την εκκόλαψη οδηγούνται σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις, όπου και εκτρέφονται μέχρι τη σφαγή τους.

Τα σφαγεία ανήκουν κατά κανόνα σε μεγάλες καθετοποιημένες επιχειρήσεις του κρεοπαραγωγικού κλάδου. Αυτά σφάζουν κοτόπουλα από τα δικά τους πτηνοτροφεία, καθώς και δικές τους όρνιθες αναπαραγωγής και ωοπαραγωγής που τελείωσαν την παραγωγική τους ζωή. Μπορεί όμως να σφάζουν και πουλερικά που προέρχονται από πτηνοτροφεία τρίτων.
3. Οι νεοσσοί μικτής κατεύθυνσης διατίθενται για οικόσιτη χρήση. Στην Ελλάδα δραστηριοποιείται και ο κλάδος παραγωγής πουλερικών για οικόσιτη χρήση, ο οποίος διαθέτει μικρά σμήνη αναπαραγωγής, ελληνικής ή όχι προέλευσης ή εισάγει αυγά

εκκόλαψης από άλλα Κ-Μ. Τα ιδιοπαραγόμενα ή διακινούμενα αυγά εκκολάπτονται σε ξεχωριστά εκκολαπτήρια μικρού δυναμικού και οι εκκολαπτόμενοι νεοσσοί διατίθενται σε πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, όπου εκτρέφονται μέχρι την ηλικία των 20-25 ημερών. Στη συνέχεια αυτά τα πουλερικά διακινούνται και διατίθενται ζωντανά στα ελληνικά χωριά, με ιδιότητα αυτοκίνητα.

Η σφαγή των σμηνών αναπαραγωγής που έχουν κρεοπαραγωγική κατεύθυνση πραγματοποιείται σε ηλικία 60-64 εβδομάδων και αυτών που έχουν αυγοπαραγωγική κατεύθυνση σε ηλικία 68-70 εβδομάδων.

Όλες οι επιχειρήσεις σμηνών αναπαραγωγής είναι εντατικής εκτροφής και τα σμήνη διατηρούνται σε θαλάμους, στο δάπεδο, χωρίς να έχουν πρόσβαση σε ανοιχτούς χώρους (προαύλια, αυλές, αγροί ακάλυπτοι χώροι) και εφαρμόζεται αυστηρός διαχωρισμός των διαφορετικών ηλικιακών μονάδων.

Οι επιχειρήσεις ορνίθων αναπαραγωγής και τα εκκολαπτήρια επώασης των αυγών του παραπάνω είδους φαίνονται στον παρακάτω πίνακα :

Νομοί	Επιχειρήσεις	Σμήνη	Πουλερικά	Εκκολαπτήρια	Κρεο παρ.	Αυγοπαρ	Μικτά
Αν. Αττική	9	22	215496	5	6	2	14
Αρκαδία	2	4	12800	2	2	0	2
Άρτα	1	1	37000	4	1	0	0
Βοιωτία	4	12	101544	3	0	12	0
Εύβοια	5	19	173350	3	19	0	0
Ηράκλειο	2	12	27457	2	0	0	12
Θεσ/νίκη	2	13	131180	3	4	0	9
Ιωάννινα	59	235	1183401	3	235	0	0
Κορινθία	1	20	162056	1	17	3	0
Πρέβεζα	1	4	24000	0	4	0	0
Χαλκιδική	4	23	124192	1	23	0	0
Χανιά	1	1	4000	1	0	0	1
ΣΥΝΟΛΟ	91	366	2196476	28	311	17	38

2.1. Διάρθρωση της παραγωγής ζωοτροφών

Η παραγωγή ζωοτροφών για πτηνά πραγματοποιείται:

- Σε παρασκευαστήρια που παράγουν ζωοτροφές αποκλειστικά για πτηνά είτε για ιδιοκατανάλωση είτε για πώληση σε συνεργαζόμενους κτηνοτρόφους.
- Σε παρασκευαστήρια που παράγουν ζωοτροφές για εμπορία που προορίζονται για πτηνά αλλά και για άλλου είδους ζώα. π.χ. μηρυκαστικά.

Ειδικότερα, οι ζωοτροφές παρασκευάζονται σε βιομηχανίες ζωοτροφών από πρώτες ύλες που είναι είτε ιδιοπαραγόμενες στην Ελλάδα (δημητριακά, παραπροϊόντα δημητριακών) ή που προέρχονται από άλλα Κ-Μ ή Τρίτες χώρες (δημητριακά, σόγια).

Τα προσθετικά ζωοτροφών μπορούν επίσης είτε να είναι ιδιοπαραγόμενα , είτε να προέρχονται από άλλα Κ-Μ ή τρίτες χώρες.

Οι βιομηχανίες ζωοτροφών, κατά κανόνα, ανήκουν σε μεγάλες επιχειρήσεις του πτηνοτροφικού κλάδου ,κυρίως αυτού της κρεοπαραγωγικής κατεύθυνσης.

Στον αυγοπαραγωγικό κλάδο, το μέγεθος των εν λόγω εργοστασίων είναι πολύ μικρότερο και το συνηθέστερο είναι η κάθε εκμετάλλευση αυγοπαραγωγής να διαθέτει το δικό της παρασκευαστήριο ζωοτροφών .

2.2. Σχετικές κατευθυντήριες γραμμές για ορθές κτηνοτροφικές πρακτικές ή άλλες κατευθυντήριες γραμμές (υποχρεωτικές ή εθελοντικές) για μέτρα βιοασφάλειας, οι οποίες καθορίζουν τουλάχιστον :

- Υγιεινή διαχείρισης στις εκμεταλλεύσεις
- Μέτρα για την αποφυγή εισερχομένων μολύνσεων που μεταδίδονται από ζώα ,ζωοτροφές, πόσιμο νερό ή από άτομα που εργάζονται στις εκμεταλλεύσεις και
- Υγιεινή κατά τη μεταφορά ζώων προς και από τις εκμεταλλεύσεις

Στο παράρτημα Ι της απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αριθ. 349699/24.12.2009 (Β' 2599), με την οποία τίθεται σε εφαρμογή το εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής, περιλαμβάνονται οδηγίες σχετικά με τα βασικότερα μέτρα βιοασφάλειας που πρέπει να τηρούνται υποχρεωτικά από τον ιδιοκτήτη της εκμετάλλευσης ορνίθων αναπαραγωγής και του εκκολαπτηρίου και τα οποία αφορούν στη διαχείριση υγιεινής στην εκμετάλλευση και στο εκκολαπτήριο, στα μέτρα για την πρόληψη εισόδου της μόλυνσης στην εκμετάλλευση και το εκκολαπτήριο (μέσω άλλων ζώων –φορέων, μολυσμένων ζωοτροφών, πόσιμου νερού και των εργαζόμενων),και στη τήρηση των κανόνων υγιεινής κατά τη μεταφορά ζώων και των αυγών από και προς την εκμετάλλευση.

Ειδικότερα, όσον αφορά τα μέτρα βιοασφάλειας :

A.1. ΣΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ, προβλέπονται τα παρακάτω :

1.Προκειμένου να γίνει αδειοδότηση των επιχειρήσεων πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο Π.Δ 224/1998 (Α 175), δηλαδή αυτές πρέπει : να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 300 μέτρων από άλλες πτηνοτροφικές επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις πουλερικών απόδοσης, εκκολαπτήρια και φυραματοποιεία, τουλάχιστον 1000 μέτρων από σφαγεία, εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου και αποβλήτων χαμηλού ή υψηλού κινδύνου και 5000 μέτρων τουλάχιστον από επιχειρήσεις

επιλογής. Εξαιρούνται τα εκκολαπτήρια, φυραματοποιεία και εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου της ίδιας επιχείρησης, όταν αυτή ασκεί όλες τις δραστηριότητες του αντικειμένου της μέσα στον ίδιο περιφραγμένο χώρο και δεν δέχεται για εκκόλαψη αυγά άλλων επιχειρήσεων.

2. Οι εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων πρέπει να είναι κατάλληλα κατασκευασμένες και να περιβάλλονται από φράκτη στην είσοδο του οποίου να υπάρχει σήμα που να απαγορεύει την είσοδο.
3. Σε κάθε εγκατάσταση θα πρέπει να εκτρέφεται μόνο ένα είδος πουλερικών και εάν είναι δυνατόν να εφαρμόζεται το σύστημα "all in all out".
4. Στις περιπτώσεις που στην επιχείρηση υπάρχουν περισσότερα του ενός σμήνη, τότε το κάθε ένα από αυτά αντιμετωπίζεται σαν ξεχωριστή οντότητα.
5. Οι θάλαμοι, καθώς και οι χώροι αποθήκευσης των ζωοτροφών πρέπει να είναι προστατευμένοι από την είσοδο άγριων και βλαβερών ζώων.
6. Όλες οι επιφάνειες των θαλάμων πρέπει να είναι κατασκευασμένες από υλικά που να επιτρέπουν τον εύκολο καθαρισμό και την απολύμανση αυτών.
7. Ο χώρος που περιβάλλει τους θαλάμους καλό θα ήταν να είναι καλυμμένος με τσιμέντο ή άλλο ανάλογο υλικό και σε κάθε περίπτωση απαλλαγμένος από βλάστηση ή χαλάσματα. Εξαιρέση αποτελεί η παρουσία δένδρων (εκτός αυτών για την παραγωγή φρούτων) για την προστασία των κτιρίων από τη ζέση.
8. Η πρόσβαση κατοικίδιων ζώων στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης πρέπει να απαγορεύεται.
9. Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προστασίας για την αποφυγή της διασποράς των ασθενειών μέσα στην επιχείρηση. Στο παραπάνω συμβάλλει η ύπαρξη αποδυτηρίων, καθώς και χώρων (πχ ντουζιέρες), για την προσωπική υγιεινή του προσωπικού και των επισκεπτών.
10. Μετά την απομάκρυνση των πουλερικών, η κόπρος πρέπει να απομακρύνεται και να ακολουθεί καθαρισμός και απολύμανση των χώρων. Συνιστάται να ακολουθεί βακτηριολογικός έλεγχος της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.
11. Πρέπει να γίνεται καταπολέμηση των τρωκτικών και εντόμων, χρησιμοποιώντας κατάλληλα προγράμματα μυοκτονίας και απεντόμωσης.
12. Ο επαναπληθισμός των θαλάμων πρέπει να γίνεται με πουλερικά απαλλαγμένα σαλμονέλλωσης.
13. Όλες οι ζωοτροφές πρέπει να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 183/2005 σχετικά με την υγιεινή των ζωοτροφών και να είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένα από σαλμονέλλα πριν τη χορήγησή τους στα πουλερικά. Ενδείκνυται η χορήγηση πελετοποιημένων ζωοτροφών, ή ζωοτροφών που έχουν υποβληθεί σε άλλου τύπου επεξεργασία, για να απαλλαγούν από την παρουσία σαλμονέλλας. Οι ζωοτροφές πρέπει στη συνέχεια να αποθηκεύονται σε κλειστούς αποθηκευτικούς χώρους.
14. Η υδροδότηση των επιχειρήσεων πρέπει να γίνεται με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, πρέπει να

εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.

15. Τα άρρωστα και νεκρά πτηνά πρέπει να απομακρύνονται το συντομότερο δυνατό με τρόπο υγιεινό και αποτελεσματικό.

16. Κάθε επιχείρηση πρέπει να διατηρεί αρχείο, το οποίο να είναι στη διάθεση του επίσημου ελέγχου όποτε της ζητηθεί, στο οποίο να αναγράφονται οι ασθένειες, θάνατοι, τα θεραπευτικά σχήματα και οι χορηγούμενοι εμβολιασμοί.

A2) Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το χειρισμό και τη μεταφορά των εκκολαπτόμενων αυγών.

- a. Η στρωμή στους θαλάμους γέννησης των αυγών πρέπει να διατηρείται στεγνή και σε καλή κατάσταση. Επίσης η στρωμή στις φωλιές πρέπει να είναι καθαρή και σε επαρκή ποσότητα
- b. Η συλλογή των αυγών πρέπει να γίνεται σε συχνά χρονικά διαστήματα και τουλάχιστον δύο φορές την ημέρα. Αυτά στη συνέχεια να τοποθετούνται σε καθαρούς και απολυμασμένους περιέκτες.
- c. Τα λερωμένα, σπασμένα, ραγισμένα και χτυπημένα αυγά πρέπει να συλλέγονται σε διαφορετικούς περιέκτες και να μην χρησιμοποιούνται για εκκόλαψη.
- d. Τα καθαρά αυγά πρέπει να απολυμαίνονται το συντομότερο δυνατό μετά τη συλλογή τους με τη χρήση κατάλληλων μεθόδων.
- e. Τα απολυμασμένα αυγά πρέπει να διατηρούνται σε χώρο καθαρό, χωρίς παρουσία σκόνης, που να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για αυτό το σκοπό, σε περιβάλλον θερμοκρασίας 13-15 C και σχετικής υγρασίας 70-80%.
- f. Τα αυγά μεταφέρονται στο εκκολαπτήριο μέσα σε καθαρές, απολυμασμένες θήκες, η επιφάνεια των οποίων έχει απολυμανθεί είτε με τη χρήση καπνού είτε με τη χρήση ενός υγρού κατάλληλου απολυμαντικού.

B. ΜΕΤΡΑ ΒΙΟΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΚΚΟΛΑΠΤΗΡΙΟ

1. Μέτρα βιοασφάλειας στις εγκαταστάσεις των εκκολαπτηρίων.

1. Η εγκατάσταση του εκκολαπτηρίου πρέπει να είναι αφενός απομονωμένη, ώστε να διευκολύνεται ο έλεγχος των ασθενειών και αφετέρου απομακρυσμένη από άλλες κτηνοτροφικές και ιδίως πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Πρέπει επίσης να διαθέτει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας.

2. Ο σχεδιασμός του εκκολαπτηρίου πρέπει να ανταποκρίνεται στον προβλεπόμενο ρυθμό εργασιών και στις αρχές κυκλοφορίας του αέρα. Πρέπει να είναι έτσι κατασκευασμένο, ώστε να ανταποκρίνεται στην αρχή της ροής μιας κατεύθυνσης, τόσο όσον αφορά την κίνηση των αυγών και των νεοσσών, όσο και την κίνηση του αέρα.

3. Οι διάφοροι χώροι εργασίας που υπάρχουν στην εγκατάσταση του εκκολαπτηρίου, πρέπει να είναι φυσικά χωρισμένοι μεταξύ τους και εάν είναι δυνατόν να έχουν και διαφορετική παροχή αέρα. Οι χώροι αυτοί είναι οι παρακάτω:

- Χώρος παραλαβής και αποθήκευσης των αυγών.
- Δίσκοι τοποθέτησης των αυγών.
- Χώρος πραγματοποίησης του υποκαπνισμού.
- Επωαστήριο
- Εκκολαπτήριο
- Χώρος όπου γίνεται το ξεδιάλεγμα, το σεξάρισμα και η τοποθέτηση των νεοσσών στα κουτιά μεταφοράς.
- Χώρος αποθήκευσης των διαφόρων χρησιμοποιούμενων υλικών (κουτιά μεταφοράς των αυγών και των νεοσσών, υλικά συσκευασίας, κλπ)
- Χώρος για τον καθαρισμό του εξοπλισμού και τη διάθεση των αποβλήτων.
- Χώρος σίτισης προσωπικού.
- Γραφείο διοίκησης.

4. Όλα τα παράθυρα και οι αεραγωγοί πρέπει να προστατεύονται με σίτες από την εισβολή εντόμων και επιβλαβών ζώων

2. Μέτρα βιοασφάλειας που αφορούν την υγιεινή της εγκατάστασης του εκκολαπτηρίου.

1. Η εγκατάσταση του εκκολαπτηρίου πρέπει να προστατεύεται γύρω-γύρω από φράχτη και η περίφραξη να διαθέτει είσοδο για τον έλεγχο των ατόμων και οχημάτων που εισέρχονται και εξέρχονται από αυτήν.

2. Πρέπει να αποφεύγεται η είσοδος άγριων πτηνών, άγριων και κατοικίδιων ζώων και να εφαρμόζεται κατάλληλο πρόγραμμα απεντόμωσης και μυοκτονίας.

3. Όλα τα απόβλητα, τα σκουπίδια κάθε είδους και ο παλιός και χαλασμένος εξοπλισμός πρέπει να απομακρύνονται.

4. Πρέπει να διαθέτει κατάλληλο σύστημα αποχέυσης.

5. Όλος ο εξοπλισμός και οι επιφάνειες του εκκολαπτηρίου πρέπει να εκκενώνονται (μόνο οι επίπεδες επιφάνειες) , να καθαρίζονται, να πλένονται και να απολυμάνονται αποτελεσματικά ,με εγκεκριμένο απολυμαντικό.

3. Μέτρα υγιεινής όσον αφορά το χειρισμό των αυγών και των προϊόντων αυτών.

1. Οι χειριστές των αυγών στο εκκολαπτήριο πρέπει να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι και νερό και να φορούν καινούργιο, καθαρό εξωτερικό ένδυμα, πριν το χειρισμό των παραλαμβανόμενων εκκολαπτόμενων αυγών.

2. Οι χειριστές των νεοσσών και αυτοί που κάνουν το σεξάρισμα πρέπει να πλένουν τα χέρια τους και να αλλάζουν ένδυμα και μπότες ,τόσο πριν ξεκινήσουν την εργασία τους ,όσο και ανάμεσα στις διαφορετικές παρτίδες νεοσσών.

3. Οι νεοσσοί μιας ημέρας καθώς και όλα τα άλλα πουλερικά, πρέπει να αποστέλλονται μέσα σε καινούργια κουτιά μεταφοράς, ή εάν χρησιμοποιούνται μεταχειρισμένα ,τότε αυτά πρέπει να είναι κατασκευασμένα από υλικό που να επιτρέπει τον καλό καθαρισμό και την απολύμανση ή τον υποκαπνισμό αυτών.

4.Η τοποθέτηση των νεοσσών μέσα στα κουτιά μεταφοράς πρέπει να γίνεται από προσωπικό που να φοράει καθαρά , αποστειρωμένα ρούχα ,τα οποία και θα αλλάζει μεταξύ των διαδοχικών παρτίδων αποστολής.

5.Το όχημα μεταφοράς πρέπει να καθαρίζεται και να απολυμαίνεται πριν την φόρτωση κάθε παρτίδας νεοσσών.

Γ. Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το προσωπικό και τους επισκέπτες.

Το προσωπικό και οι επισκέπτες πρέπει υποχρεωτικά:

1. να φορούν καθαρή ποδιά, καπέλο και ποδονάρια
2. να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι ή απολυμαντικό και να εμβαπτίζουν τα υποδήματά τους σε κάποιο απολυμαντικό μέσο, το οποίο θα αλλάζεται συχνά.
3. Να μην έρχονται σε άμεση επαφή με τα πουλερικά ή τα προϊόντα αυτών.

2.4. Συνήθης κτηνιατρική επίβλεψη των εκμεταλλεύσεων.

Οι πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις επιβλέπονται από ιδιώτες κτηνιάτρους και ελέγχονται από τους επισήμους κτηνιάτρους των τοπικών κτηνιατρικών αρχών.

2.5. Καταχώρηση των εκμεταλλεύσεων.

Όλες οι επιχειρήσεις αναπαραγωγής οφείλουν να είναι εγκεκριμένες και καταγεγραμμένες σύμφωνα με το Π.Δ 224/1998 (Α 175) και την Υπουργική Απόφαση 356391/1999 (Α 1457).

Σύμφωνα με το Π.Δ 224/1998 προβλέπεται η τήρηση μητρώου στις επιχειρήσεις σμηνών αναπαραγωγής, όπου καταγράφονται όλες οι πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στο μητρώο επιβάλλεται να καταγράφονται λεπτομερώς τα στοιχεία του παρόντος προγράμματος και οι πιθανοί εμβολιασμοί και θεραπείες.

2.6. Τήρηση μητρώων στις εκμεταλλεύσεις.

Σύμφωνα με το Π.Δ 224/1998 (Α 175) και με την εθνική απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αριθ. 349699/24.12.2009 (Β' 2599), με την οποία τίθεται σε εφαρμογή το εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμηνή ορνίθων αναπαραγωγής προβλέπονται τα παρακάτω :

Ι. οι επιχειρήσεις αναπαραγωγής πουλερικών του είδους *Gallus gallus*, τηρούν αρχεία ή μηχανογραφημένο σύστημα στο οποίο τηρούνται ή καταγράφονται όλα τα στοιχεία που αφορούν:

α) τους αυτοελέγχους που διενεργούν στα πλαίσια του Προγράμματος, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι της απόφασης με αριθ. αριθ. 349699/24.12.2009 (Β' 2599): ημερομηνίες δειγματοληψίας, είδος και αριθμός δειγμάτων που λαμβάνονται από τα πουλερικά, τα αυγά επώασης και τις ζωοτροφές, τα κτηνιατρικά εργαστήρια στα οποία αποστέλλονται τα δείγματα, απαντήσεις των κτηνιατρικών εργαστηρίων, φαρμακευτικές αγωγές, εμβόλια και σκευάσματα που χρησιμοποιούνται με τις αντίστοιχες ημερομηνίες, πρόγραμμα απολυμάνσεων, μυοκτονιών και απεντομώσεων με τα αντίστοιχα σκευάσματα που χρησιμοποιούνται.

β) την προμήθεια ζωοτροφών, νεοσσών αναπαραγωγής, στρωμνής με αναφορά στις αντίστοιχες ημερομηνίες, τις ποσότητες και τους προμηθευτές. Επίσης, τις αποστολές αυγών επώασης προς τα εκκολαπτήρια, όρνιθων προς σφίγι, κόπρου και νεκρών πτηνών προς τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας με αναφορά στις αντίστοιχες ημερομηνίες, τις ποσότητες και τους παραλήπτες.

γ) τη δειγματοληψία για τη διερεύνηση της παρουσίας σαλμονέλλας μετά την εφαρμογή των διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης

2. Τα εκκολαπτήρια αυγών επώασης του είδους *Gallus gallus*, τηρούν αρχεία στα οποία καταγράφονται: α) οι παραλαβές αυγών επώασης από τις επιχειρήσεις αναπαραγωγής με αντίστοιχη αναφορά στις ημερομηνίες, στις ποσότητες και τους προμηθευτές β) οι αποστολές νεοσσών σε εκμεταλλεύσεις πουλερικών απόδοσης με αντίστοιχη αναφορά στις ημερομηνίες, στις ποσότητες και τους παραλήπτες γ) οι ημερομηνίες απολυμάνσεων, μυοκτονιών και απεντομώσεων και τα αντίστοιχα σκευάσματα καθώς και οι αυτοελέγχοι που διενεργούνται στα πλαίσια του Προγράμματος σύμφωνα με το Παράρτημα Ι της απόφασης με αριθ. 349699/24.12.2009 (Β' 2599), δ) οι ημερομηνίες δειγματοληψίας, το είδος δειγμάτων που λαμβάνονται, τα εργαστήρια στα οποία αποστέλλονται τα δείγματα και τις απαντήσεις των αποτελεσμάτων των εργαστηριακών ελέγχων.

2.7. Έγγραφα που συνοδεύουν τα ζώα κατά την αποστολή

Τα ενδοκοινοτικώς διακινούμενα ή τα εισαγόμενα ζώα πουλερικά ή αυγά επώασης συνοδεύονται με τα πιστοποιητικά της οδηγίας 90/539/ΕΚ.

Τα παραπάνω πιστοποιητικά εκδίδονται από τα τοπικά κτηνιατρικά κέντρα.

Τα αυγά επώασης, οι νεοσσοί μιας ημέρας και οι πουλάδες αναπαραγωγής, διακινούνται συνοδευόμενα με την άδεια μεταφοράς που προβλέπεται σε εθνική διάταξη (Π.Δ 224/98) και καθορίζεται στην εφαρμοστική εγκύκλιο του ΥΠΑΑΤ με αριθμ. 240732/22.01.2010.

Τα κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής, καθώς και οι όρνιθες αναπαραγωγής και ωοπαραγωγής που περατώνουν τον παραγωγικό τους κύκλο, διακινούνται προς τα σφαγεία συνοδευόμενα είτε με υπεύθυνη δήλωση του πτηνοτρόφου που περιέχει και τις

πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη σαλμονέλλα, είτε με υγειονομική βεβαίωση που χορηγείται από τον επίσημο κτηνίατρο και περιέχει επίσης τις πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη σαλμονέλλα. Τα παραπάνω δύο συνοδευτικά έγγραφα βασίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004.

2.8. Άλλα σχετικά μέτρα με τα οποία εξασφαλίζεται η ανιχνευσιμότητα των ζώων.

Σε όλους τους τύπους των πιστοποιητικών που χρησιμοποιούνται στη διακίνηση αναφέρονται :

-είτε οι κωδικοί αριθμοί των επιχειρήσεων πολλαπλασιασμού και των εκκολαπτηρίων - είτε οι ιδιοκτήτες των αναθρεπτηρίων και των εκμεταλλεύσεων ορνιθίων κρεατοπαραγωγής.

Τα σφαγεία, οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας κρέατος, καθώς και τα κέντρα συσκευασίας αυγών , έχουν κωδικοποιηθεί με εθνική διάταξη.

Τα παραγόμενα και διακινούμενα αυγά επώασης σημαίνονται ατομικά, ενώ τόσο τα επιτραπέζια αυγά, όσο και το κρέας πουλερικών, φέρουν στη συσκευασία τους σήμανση του κέντρου συσκευασίας αυγών ή του σφαγείου αντίστοιχα.

Για τις εσωτερικές διακινήσεις μεταξύ κέντρων συσκευασίας αυγών και προμηθευτών τους ή πελατών τους, καθώς και μεταξύ σφαγείων και προμηθευτών τους ή πελατών τους, κρατούνται στοιχεία από τους ιδιοκτήτες των παραπάνω εγκαταστάσεων.

ΜΕΡΟΣ Β

1. Ταυτότητα του προγράμματος

Κράτος μέλος: Ελλάδα

Ασθένεια : Σαλμονέλλωση (ζωονοσογόνος σαλμονέλλα και οι παθογόνοι παράγοντές της)

Έτος εφαρμογής: 2011

Στοιχεία αναφοράς του παρόντος εγγράφου:

Αρμόδιος επικοινωνίας : Τζανή Μυρσίνη

Τηλέφωνο : +302102125727

Φαξ : +302108252614

e-mail : ka6u058 @ minagric. gr

Ημερομηνία αποστολής στην Επιτροπή: Αθήνα, Απριλίου 2010

2. Ιστορικά στοιχεία για την επιδημιολογική εξέλιξη της ασθένειας :

Με τα Π.Δ 83/1982 (Α 10), 43/1986 (Α 17), 448/1990 (Α 172), 224/1998 (Α 175) και 211/1992 (Α 100), η Ελλάδα εφαρμόζει πρόγραμμα παρακολούθησης των σαλμονελλών και λήψης μέτρων στην περίπτωση *S. Pullorum*, *S. Gallinarum* στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής.

Από το 1994 με βάση το Π.Δ 402/1994 (Α224) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/117/ ΕΟΚ του Συμβουλίου εφαρμόζεται πρόγραμμα ελέγχου των *S. Enteritidis*/*Typhimurium* στα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*. Το πρόγραμμα αυτό βασίζεται στην εφαρμογή δοκιμών για την ανίχνευση των θετικών στη *Salmonella* spp σμηνών και τη θανάτωση των θετικών στη *S. Enteritidis*/*Typhimurium* σμηνών. Τα δείγματα αποστέλλονται στα κατά τόπους Κτηνιατρικά Εργαστήρια και τα θετικά εξ αυτών για ταυτοποίηση στο Κτηνιατρικό Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας. Κατά το έτος 2004 σε σύνολο 205 υπαρχόντων σμηνών αναπαραγωγής εξετάστηκαν 151 εξ αυτών, τα οποία ήταν σε φάση παραγωγής, βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα 6 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν οι ορότυποι *S. Typhimurium* σε 1 σμήνος και *S. Kottbus* στα άλλα 5 σμήνη.

Ο επιπολασμός της *Salmonella* spp στα ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής ήταν 3,97%.

Από 1 Ιανουαρίου 2007, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 , άρχισε η εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* της Ελλάδας με την υπ'αριθμ. 258685/7-06-2007 (Β 1011) απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*».

Όσον αφορά την εξέλιξη της ασθένειας τα τελευταία 7 έτη στη χώρα μας, διαθέτουμε τα στοιχεία που φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα :

Έτος	Αριθ. Σμηνών που εξετάστηκαν	Αριθ. Θετικών σμηνών	S, Enteritidis	S. Typhimurium	Άλλοι ορότυποι
2001	131	7	5	1	1
2002	191	33	19	0	14
2003	148	14	9	1	4
2004	151	6	0	1	5
2005	309	30	15	1	14
2006	307	2	0	0	2
2007	29	5	2	0	3 (3S. Hadar)
2008	102	1	0	0	1(S. Senftenberg)
2009	366	29	5	1	23(1 S Enterica, 13 S Hadar, 1 S Blockley, 6 S. Livigstone, 1 S. Umbilo, 1S. Enterica sub enteric 6,7:d: απυλοποίητο)

3. Περιγραφή του προγράμματος που υποβλήθηκε :

Το πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλας στα σμήνη αναπαραγωγής υποβάλλεται στο πλαίσιο του άρθρου 5 του κανονισμού (Ε.Κ.) 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Νοεμβρίου 2003", του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 200/2010 της Επιτροπής της 10ης Μαρτίου 2010, του κανονισμού (ΕΚ) 1177/2005 της 1^{ης} Αυγούστου 2006 και της απόφασης της Επιτροπής 2006/759/ΕΚ "Περί έγκρισης ορισμένων εθνικών προγραμμάτων για τον έλεγχο της σαλμονέλλας σε σμήνη αναπαραγωγής του Gallus gallus".

Σκοπός του προγράμματος είναι η μείωση του επιπολασμού των οροτύπων σαλμονέλλας : *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Typhimurium*, *Salmonella Hadar*, *Salmonella Infantis*, *Salmonella Virchow*, σε ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Callus gallus* αποτελούμενα από τουλάχιστον 250 πτηνά, σε επίπεδο 1% ή λιγότερο.

Ένα σμήνος θεωρείται θετικό στη μόλυνση από σαλμονέλλα, σε περίπτωση που επιβεβαιωθεί εργαστηριακά η παρουσία κάποιου από τους παραπάνω οροτύπους σαλμονέλλας, τουλάχιστον σε ένα από τα δείγματα που έχουν ληφθεί.

Η διάρκεια του προγράμματος, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος είναι ετήσια (έναρξη 01.01.2011, λήξη 31.12.2010). Το πρόγραμμα θα προσαρμόζεται σύμφωνα με τις κοινοτικές απαιτήσεις.

Ο πληθυσμός στόχος είναι όλα τα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*. Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή υπάρχουν 91 επιχειρήσεις αναπαραγωγής, οι οποίες διαθέτουν συνολικά 367 σμήνη, εκ των οποίων τα 318 είναι κρεοπαραγωγικής κατεύθυνσης, τα 17 είναι αυγοπαραγωγικής κατεύθυνσης και τα υπόλοιπα 32 είναι μικτής κατεύθυνσης.

Οι παραπάνω επιχειρήσεις αποστέλλουν αυγά προς εκκόλαση σε 33 εκκολαπτήρια.

Όλα τα πτηνά αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* αποστέλλονται στην Ελλάδα από άλλα Κ-Μ ή εισάγονται σε αυτήν από τρίτες χώρες σαν νεοσσοί μιας ημέρας και διατηρούνται στη φάση ωοτοκίας για μία μόνο αναπαραγωγική περίοδο.

Η Ελλάδα δεν διαθέτει σμήνη elite και grand parents του είδους *Gallus gallus* και οι επιχειρήσεις αναπαραγωγής εφοδιάζονται με νεοσσούς που προέρχονται από επιχειρήσεις αναπαραγωγής άλλων κρατών μελών σε ποσοστό τουλάχιστον 90%.

Η σφαγή των σμηνών αναπαραγωγής που έχουν κρεοπαραγωγική κατεύθυνση πραγματοποιείται σε ηλικία 60-64 εβδομάδων και αυτών που έχουν αυγοπαραγωγική κατεύθυνση σε ηλικία 68-70 εβδομάδων.

Όλες οι επιχειρήσεις σμηνών αναπαραγωγής είναι εντατικής εκτροφής και τα σμήνη διατηρούνται σε θαλάμους, στο δάπεδο, χωρίς να έχουν πρόσβαση σε ανοιχτούς χώρους (προσώλια, αυλές, αγροί ακάλυπτοι χώροι) και εφαρμόζεται αυστηρός διαχωρισμός των διαφορετικών ηλικιακών μονάδων.

Η γεωγραφική περιοχή εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος είναι όλοι οι νομοί της χώρας, στους οποίους δραστηριοποιούνται επιχειρήσεις σμηνών αναπαραγωγής και ανάθρεψης του είδους *Gallus gallus*.

Στον πίνακα 1 αναφέρονται οι νομοί της Ελλάδας στους οποίους υπάρχουν οι παραπάνω επιχειρήσεις, καθώς και ο ακριβής αριθμός των επιχειρήσεων, των σμηνών αναπαραγωγής, των πτηνών αναπαραγωγής και των εκκολαπτηρίων, σε καθέναν από αυτούς. Βλ. επίσης και Πίνακα 3.

Τα κυριότερα μέτρα που εφαρμόζονται για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος είναι :

1. ο έλεγχος και η θανάτωση ή σφαγή και περαιτέρω θερμική επεξεργασία των θετικών στους ορότυπους *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium* σμηνών,
2. η καταστροφή ή θερμική επεξεργασία των παραγόμενων αυγών των παραπάνω σμηνών και
3. ο προαιρετικός εμβολιασμός με εμβόλια που περιέχουν τους ορότυπους *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium*.

4. Μέτρα του προγράμματος που υποβλήθηκε

4.1. Περίληψη των μέτρων στο πλαίσιο του προγράμματος

1.1. Διάρκεια του προγράμματος: 1 έτος

√	Έλεγχος	√	Έλεγχος/Εκκρίζωση
√	Δοκιμή	√	Δοκιμή
√	Σφαγή θετικών ζώων	√	Σφαγή θετικών ζώων
√	Θανάτωση θετικών ζώων	√	Θανάτωση θετικών ζώων
√	Εμβολιασμός		Εκτεταμένη σφαγή ή θανάτωση
	Επεξεργασία ζωικών προϊόντων		
√	Διάθεση των προϊόντων	√	Διάθεση των προϊόντων
	Επιτήρηση ή παρακολούθηση		
√	Άλλα Μέτρα		

Άλλα μέτρα για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος είναι :

A. η ελαχιστοποίηση του κινδύνου εισόδου της σαλμονέλλας στην επιχείρηση αναπαραγωγής.

B. η λήψη μέτρων μέσα στην εκμετάλλευση που αφορούν :

B1 τις υγειονομικές προϋποθέσεις ίδρυσης των επιχειρήσεων αναπαραγωγής σε συμμόρφωση με το Π.Δ 224/1998 (Α 175).

B2 τα μέτρα βιοασφάλειας

B3 τη διενέργεια προαιρετικού εμβολιασμού.

A. Η ελαχιστοποίηση του κινδύνου εισόδου της σαλμονέλλας μέσα στην επιχείρηση αναπαραγωγής επιτυγχάνεται :

- Με την είσοδο στην επιχείρηση νεοσσών μιας ημέρας και πουλερικών αναπαραγωγής που είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένοι σαλμονέλλωσης και συνοδεύονται από τα απαραίτητα υγειονομικά πιστοποιητικά.
- Με τη χρήση ζωοτροφών που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 183/2005 σχετικά με την υγιεινή των ζωοτροφών.

B. Μέτρα πρόληψης στην εκμετάλλευση

B1 Υγειονομικές προϋποθέσεις ίδρυσης της επιχείρησης αναπαραγωγής

Προκειμένου να γίνει αδειοδότηση των επιχειρήσεων πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο Π.Δ 224/1998 (Α 175), ήτοι : να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 300 μέτρων από άλλες πτηνοτροφικές επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις πουλερικών απόδοσης, εκκολαπτήρια και φυραματοποιεία, τουλάχιστον 1000 μέτρων από σφαγεία, εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου και αποβλήτων χαμηλού ή υψηλού κινδύνου και 5000 μέτρων τουλάχιστον από επιχειρήσεις επιλογής. Εξαιρούνται τα εκκολαπτήρια, φυραματοποιεία και εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου της ίδιας επιχείρησης, όταν αυτή ασκεί όλες τις δραστηριότητες του αντικειμένου της

μέσα στον ίδιο περιφραγμένο χώρο και δεν δέχεται για εκκόλαψη αυγά άλλων επιχειρήσεων.

B2 Τα μέτρα βιοασφάλειας συνίστανται :

- Στον επαρκή διαχωρισμό των θαλάμων της επιχείρησης.
- Στη χρησιμοποίηση διαφορετικού εργατικού προσωπικού για κάθε θάλαμο ή του ίδιου αν δεν επαρκεί ο αριθμός τους, αλλά με τη δέσμευση να χρησιμοποιούν διαφορετικά ενδύματα και να αλλάζουν ποδονάρια από θάλαμο σε θάλαμο.
- Στην αποτροπή εισόδου μέσα στην επιχείρηση άλλων ειδών ζώων.
- Στην αποτροπή εισόδου στην επιχείρηση επισκεπτών που δεν έχουν κάποιο ειδικό λόγο να παρευρίσκονται στην εκμετάλλευση
- Στην τοποθέτηση λεκανών απολύμανσης στις εισόδους και εξόδους των θαλάμων και της εκμετάλλευσης για τα οχήματα και για τα υποδήματα ατόμων που κυκλοφορούν στη μονάδα.
- Στην προστασία των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων αναπαραγωγής και εκτροφής από την εισβολή τρωκτικών, αγρίων πτηνών, και εντόμων με την τοποθέτηση δικτυωτών στα παράθυρα των θαλάμων, τη διενέργεια μυοκτονιών και απεντομώσεων σε τακτά χρονικά διαστήματα, με τη χρήση κατάλληλων προϊόντων.
- Στην απολύμανση των οχημάτων που μεταφέρουν ζωοτροφές σε τακτά χρονικά διαστήματα, με τη χρήση κατάλληλων προϊόντων

- Στην υδροδότηση της επιχείρησης με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση.

4.2. Ορισμός της κεντρικής αρχής η οποία θα εποπτεύει και θα συντονίζει τις αρμόδιες για την εφαρμογή του προγράμματος υπηρεσίες :

Αρμόδιοι φορείς για την εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις επιχειρήσεις αναπαραγωγής είναι :

1. το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/σης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Δ/σης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
2. οι κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων,
3. τα τμήματα Παθολογίας Πτηνών των Κέντρων Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και το κτηνιατρικό εργαστήριο Ιωαννίνων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων .
4. Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο της Χαλκίδας που είναι το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα.
5. Οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων αναπαραγωγής του είδους Gallus gallus.
6. Τα ιδιωτικά εργαστήρια που πραγματοποιούν τις αναλύσεις των δειγμάτων του αυτοελέγχου, μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής των Εθνικών Προγραμμάτων Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης.

1. Η αρμόδια κεντρική κτηνιατρική αρχή για τον έλεγχο και τον συντονισμό όλων των αρμόδιων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις επιχειρήσεις αναπαραγωγής και εκτροφής του είδους Gallus gallus σε όλη τη χώρα, είναι το **Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων** της Δ/σης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Δ/σης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Το τμήμα αυτό είναι υπεύθυνο για την κατάρτιση του προγράμματος, τη συλλογή των στοιχείων, τη στατιστική επεξεργασία αυτών, την αξιολόγηση της πορείας του προγράμματος, καθώς και για την ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών της Ε.Ε, σχετικά με το πρόγραμμα.

2. Οι Κτηνιατρικές Αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων είναι αρμόδιες :

- i) για τον ορισμό του υπεύθυνου εφαρμογής και παρακολούθησης του προγράμματος.
- ii) για τη διεξαγωγή των επισήμων ελέγχων. Οι επίσημοι έλεγχοι περιλαμβάνουν τον έλεγχο της σωστής εφαρμογής του προγράμματος από τους υπεύθυνους των επιχειρήσεων, τη διενέργεια των απαραίτητων δειγματοληψιών, τη λήψη των απαραίτητων μέτρων όταν απαιτείται και την ενημέρωση της αρμόδιας Κεντρικής Αρχής.
- iii) για την αξιολόγηση της εφαρμογής του προγράμματος σε επίπεδο νομού.
- iv) για την αποστολή των ζητούμενων στατιστικών στοιχείων του προγράμματος στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/σης Υγείας των Ζώων και
- v) για την εποπτεία της κατάρτισης των υπευθύνων της πτηνοτροφικής μονάδας, ώστε να εξασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του πρωτοκόλλου δειγματοληψίας.
- vi) για τη συνεργασία και την ενημέρωση άλλων αρμόδιων αρχών και φορέων σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος.

3. Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων και τα Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης είναι αρμόδια για τη παραλαβή των αποστελλομένων δειγμάτων από τις κτηνιατρικές αρχές γεωγραφικής αρμοδιότητάς τους και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση της σαλμονέλλας. Επίσης είναι αρμόδια για την αποστολή των θετικών στη σαλμονέλλωση καλλιεργειών στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών στη Χαλκίδα.

4. Το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας για τη Σαλμονέλλα είναι υπεύθυνο για:

- i) την οροτυποποίηση των θετικών για τη σαλμονέλλωση καλλιεργειών που του αποστέλλονται από τα άλλα Κρατικά Κτηνιατρικά Εργαστήρια και την άμεση αποστολή των αποτελεσμάτων οροτυποποίησης στους φορείς που του αποστέλλουν τις καλλιέργειες σαλμονελλών
- ii) την παραλαβή των αποστελλομένων δειγμάτων από τις κτηνιατρικές αρχές γεωγραφικής αρμοδιότητάς του και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση και οροτυποποίηση της σαλμονέλλας
- iii) την κοινοποίηση των στοιχείων και αποτελεσμάτων στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/σης Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Επίσης είναι αρμόδιο για:
- iv) τη συνεργασία με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα.

ν)τη διασφάλιση της κοινοποίησης των πληροφοριών που παρέχει το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων και στα εργαστήρια διάγνωσης σαλμονελλών.

vi)την παροχή επιστημονικής και τεχνικής συνδρομή στην κεντρική αρμόδια αρχή για την εφαρμογή συντονισμένων σχεδίων ελέγχου της Σαλμονέλλας.

vii)την παρακολούθηση από κοντά των εξελίξεων σχετικά με την επιδημιολογία της σαλμονέλλας.

viii)την ενημέρωση ,κατά περίπτωση, του κοινοτικού εργαστηρίου αναφοράς για θέματα σχετικά με τα στελέχη του εμβολίου σαλμονέλλας και άλλες ειδικές μεθόδους ελέγχου.

ix)τον συντονισμό των πρωτύπων και των μεθόδων διάγνωσης που εφαρμόζονται σε κάθε εργαστήριο διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα. Για το σκοπό αυτό:

-Οργανώνει μία τουλάχιστον συγκριτική δοκιμή ανά έτος (ring test).

-Διατηρεί απομονώματα των σαλμονελλών για 2 έτη και είναι αρμόδιο για την προαιρετική διενέργεια φαγοτυπίας και δοκιμής αντιμικροβιακής ευαισθησίας στα θετικά δείγματα.

-Συνεργάζεται με τα άλλα εθνικά εργαστήρια της χώρας που ασχολούνται με την απομόνωση των σαλμονελλών που προσβάλλουν τον άνθρωπο.

-Διοργανώνει, ενδεχομένως, μαθήματα κατάρτισης για το προσωπικό των εργαστηρίων διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα μας.

5. Το μέρος του προγράμματος που αφορά τις δειγματοληψίες με πρωτοβουλία του υπευθύνου των επιχειρήσεων, διεξάγεται από τους υπευθύνους των επιχειρήσεων αναπαραγωγής του είδους Gallus gallus, οι οποίοι πραγματοποιούν τις δειγματοληψίες και τους εργαστηριακούς ελέγχους σε ιδιωτικά εργαστήρια, τηρούν τα σχετικά αρχεία , τα οποία είναι στη διάθεση των αρμοδίων αρχών, καθώς και ειδοποιούν άμεσα την αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε κάθε θετικό εύρημα σαλμονέλλας και αποστέλλουν τα σχετικά απομονώματα στο Εργαστήριο Αναφοράς της Σαλμονέλλας στη Χαλκίδα.

6.Τα ιδιωτικά εργαστήρια τα οποία πραγματοποιούν τις αναλύσεις των δειγμάτων του αυτοελέγχου μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής των Εθνικών Προγραμμάτων Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης, ορίζονται με τη διαδικασία που έχει καθορίσει το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής βάση της εγκυκλίου με αριθ. 240915/15.04.2010.

4.3. Περιγραφή και οριοθέτηση των γεωγραφικών και διοικητικών περιοχών στις οποίες πρόκειται να εφαρμοστεί το πρόγραμμα :

Η Ελλάδα διαιρείται σε 54 διοικητικές περιοχές (νομοί). Το πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής θα εφαρμοστεί στους 12 νομούς που φαίνονται στον πίνακα 1 και στο χάρτη Ι, στους οποίους και υπάρχουν τέτοια σμήνη.

4.4. Μέτρα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του προγράμματος

4.4.1. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την καταχώριση των εκμεταλλεύσεων:

Όλες οι επιχειρήσεις αναπαραγωγής οφείλουν να είναι εγκεκριμένες και καταγεγραμμένες σύμφωνα με το Π.Δ 224/1998 (Α 175) και την Υπουργική Απόφαση 356391/1999 (Β 1457).

Σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 326853/21.03.1995 (ΦΕΚ Β 267) και την απόφαση αριθ. 258685/07/06/2007 (,ΦΕΚ Β 1011), η οποία αντικαταστάθηκε με την απόφαση αριθ. 349699/24.12.2009 (Β' 2599), προβλέπεται η τήρηση μητρώου στις επιχειρήσεις σπηνών αναπαραγωγής, όπου καταγράφονται όλες οι πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στο μητρώο επιβάλλεται να καταγράφονται λεπτομερώς τα στοιχεία του παρόντος προγράμματος , οι εμβολιασμοί και οι θεραπείες.

4.4.2. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την αναγνώριση των ζώων : Λεν εφαρμόζεται σήμανση στα είδη *Gallus gallus*.

4.4.3. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την κοινοποίηση της ασθένειας:

Σύμφωνα με το άρθρο 5 της απόφασης 258685/07/06/2007 (,ΦΕΚ Β 1011) , η κοινοποίηση της σαλμονέλλας γίνεται ως ακολούθως :

1. Στην περίπτωση της δειγματοληψίας με πρωτοβουλία του υπευθύνου των επιχειρήσεων εάν απομονωθεί σαλμονέλλα από δείγματα κοπράνων στην εκμετάλλευση αναπαραγωγής ή ανάθρεψης ή από δείγματα στο εκκολαπτήριο, τόσο ο ίδιος ο υπεύθυνος της επιχείρησης όσο και ο υπεύθυνος του εργαστηρίου είναι υποχρεωμένοι να κοινοποιούν το θετικό αποτέλεσμα στην αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

2. Στην περίπτωση του επίσημου ελέγχου και εφόσον το αποτέλεσμα του εργαστηρίου είναι θετικό στη σαλμονέλλα, ο υπεύθυνος του εργαστηρίου πρέπει να ενημερώνει την αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Στην περίπτωση κατά την οποία απομονωθούν ένας ή και οι δύο από τους ορότυπους *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium*, τότε θα λαμβάνονται άμεσα τα μέτρα της παραγράφου 4.4.4.

Η κοινοποίηση των θετικών κρουσμάτων στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων γίνεται τόσο από τις τοπικές κτηνιατρικές αρχές, όσο και από το Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας

4.4.4. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τα μέτρα σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος :

Στην απόφαση 349699/24.12.2009 (Β' 2599) προβλέπεται η λήψη των παρακάτω μέτρων σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος :

Αν ύστερα από την εξέταση που διενεργείται τόσο κατά τους ελέγχους με πρωτοβουλία του υπευθύνου της επιχείρησης αναπαραγωγής, όσο και κατά τους επίσημους ελέγχους,

επιβεβαιωθεί η παρουσία σε ένα σμήνος ορνίθων αναπαραγωγής *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* τότε λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα :

- 1) Κανένα πτηνό του σμήνους δεν επιτρέπεται να εγκαταλείπει το εν λόγω κτίριο, εκτός αν η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή το επιτρέψει, προκειμένου να θανατωθεί και να καταστραφεί υπό έλεγχο ή προκειμένου να θανατωθεί σε σφαγείο που ορίζεται από τη νομαρχιακού επιπέδου κτην/κή αρχή σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία.
- 2) Τα μη επωασμένα αυγά που προέρχονται από το εν λόγω σμήνος είτε να καταστρέφονται, είτε μεταφέρονται, υπό έλεγχο, προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας, σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.
- 3) Όλα τα πουλερικά του σμήνους σφάζονται ή καταστρέφονται έτσι ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης της σαλμονέλλας. Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση ,μετά από θερμική επεξεργασία , σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Εάν δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά θα χρησιμοποιούνται ή θα διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- 4) Μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών οι χώροι θα καθαρίζονται και θα απολυμαίνονται αποτελεσματικά. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής θα γίνεται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- 5) Ο επαναπληθυσμός των επιχειρήσεων θα γίνεται με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους πέντε (5) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα.
- 6) Η επανεισαγωγή πουλερικών δεν επιτρέπεται να γίνεται πριν την παρέλευση 21 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών, αυγών ,στρωμνής και οποιονδήποτε άλλων προϊόντων μπορούν να μεταδώσουν τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.
- 7) Αν τα προς εκκόλαψη αυγά που προέρχονται από σμήνη όπου διαπιστώθηκε η παρουσία ενός από τους ορότυπους *Salmonella Enteritidis* ή *Typhimurium*, βρίσκονται σε ένα εκκολαπτήριο, τα αυγά θα καταστρέφονται ή θα υπόκεινται σε επεξεργασία σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1774/2002.
- 8) Στα μολυσμένα σμήνη απαγορεύεται η εφαρμογή οποιουδήποτε θεραπευτικού σχήματος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1177/2006 .
Σε περίπτωση που πρόκειται να δοθεί σε σμήνος ύποπτο για σαλμονέλλα αντιβιοτική θεραπεία για οποιοδήποτε άλλο μικροβιακό παράγοντα πέραν της σαλμονέλλας, πριν τη χορήγηση της θεραπείας θα πρέπει να ενημερώνεται εγγράφως η αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή για τους λόγους που απαιτείται η θεραπεία στο συγκεκριμένο σμήνος, καθώς και για τη διάρκειά της και το θεραπευτικό σχήμα, ώστε μετά από έγκριση της αρμόδιας τοπικής κτηνιατρικής αρχής να επιτρέπεται η χρήση από τον υπεύθυνο της επιχείρησης των συγκεκριμένων αντιμικροβιακών παραγόντων.

4.4.5. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τους διάφορους χαρακτηρισμούς ζώων και κοπαδιών:

Στην απόφαση των εφαρμοστικών μέτρων με αριθ. 349699/24.12.2009 (Β' 2599), προβλέπονται οι παρακάτω χαρακτηρισμοί των σμηνίων των ορνίθων αναπαραγωγής:

Α) σμήνη «ύποπτα για σαλμονέλλα»

Β) σμήνη «θετικά για σαλμονέλλα»

Γ) σμήνη «αρνητικά για σαλμονέλλα»

Δ) σμήνη «αγνώστου υγειονομικού καθεστώτος ως προς τη σαλμονέλλα»

Α) «Υποπτα» χαρακτηρίζονται τα σμήνη στις παρακάτω περιπτώσεις :

α) όταν κοινοποιούνται από τις επιχειρήσεις ορνίθων αναπαραγωγής, στα πλαίσια των αυτοελέγχων τους, θετικά για σαλμονέλλα αποτελέσματα

β) όταν δεν αποκλείεται υποψία προσβολής από σαλμονέλλα

γ) όταν κοινοποιούνται θετικά για την ανίχνευση αντιμικροβιακών ουσιών αποτελέσματα.

Β) «Θετικά» χαρακτηρίζονται τα σμήνη όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* αποτελέσματα .

Γ) «Αρνητικά» χαρακτηρίζονται τα σμήνη όταν τα αποτελέσματα του επίσημου ελέγχου σε σμήνη ύποπτα για σαλμονέλλα είναι αρνητικά για τους ορότυπους *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium*.

Α) «Αγνώστου Υγειονομικού Καθεστώτος ως προς τη σαλμονέλλα», χαρακτηρίζονται τα σμήνη που δεν έχουν ελεγχθεί από τον υπεύθυνο της πτηνοτροφικής επιχείρησης για ζωνοσογόνο σαλμονέλλα.

4.4.6. Διαδικασίες ελέγχου και ειδικότερα κανόνες για τη μετακίνηση ζώων που μπορούν να πληγούν ή να μολυνθούν από την εν λόγω ασθένεια και τακτική επιθεώρηση των εκάστοτε εκμεταλλεύσεων ή περιοχών:

1. Κατά την εισαγωγή πουλερικών αναπαραγωγής και αυγών επώασης του είδους *Gallus gallus* από τρίτες χώρες ή στα πλαίσια του ενδοκοινοτικού εμπορίου πρέπει να πληρούνται οι υγειονομικές απαιτήσεις που καθορίζονται με την Οδηγία 90/539/ΕΟΚ, η οποία έχει εναρμονιστεί στο εθνικό δίκαιο με το Π.Δ 211/1992 (Α100).
2. Κατά τις περιπτώσεις διακίνησης πουλερικών αναπαραγωγής και αυγών επώασης στο εσωτερικό της χώρας, πρέπει να πληρούνται οι υγειονομικές απαιτήσεις του Π.Δ 224/1998 (Α 175) και τα σμήνη προέλευσης να έχουν ελεγχθεί με αρνητικά αποτελέσματα για τους πέντε (5) ορότυπους σαλμονέλλας του παρόντος προγράμματος.
3. Τα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*, μετά το τέλος της παραγωγικής περιόδου σφάζονται υποχρεωτικά σύμφωνα με την Εθνική και Κοινοτική Νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

Η τακτική επιθεώρηση των επιχειρήσεων αναπαραγωγής γίνεται από τους επίσημους κτηνιάτρους των Κτηνιατρικών Αρχών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όπου αυτές ανήκουν με τη συχνότητα και τον τρόπο που περιγράφονται στο σημείο 4.4.7.

4.4.7. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τον έλεγχο (δοκιμή, εμβολιασμός, ...) της ασθένειας:

Η απόφαση εφαρμοστικών μέτρων με αριθ. 349699/24.12.2009 (Β' 2599) προβλέπει το πλαίσιο δειγματοληψίας σύμφωνα με το οποίο διενεργούνται τόσο οι έλεγχοι που γίνονται με πρωτοβουλία του υπεύθυνου της πτηνοτροφικής επιχείρησης, όσο και οι επίσημοι έλεγχοι που πραγματοποιούνται από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Το πλαίσιο δειγματοληψίας απεικονίζεται στον πίνακα 2 και περιλαμβάνει τα παρακάτω :

A. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται κατά την δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της επιχείρησης.

Ο υπεύθυνος της επιχείρησης υποχρεούται να προβαίνει σε δειγματοληψία στις παρακάτω φάσεις παραγωγής:

A1. Στα σμήνη ανάθρεψης η δειγματοληψία γίνεται :

1) στους νεοσσούς μιας ημέρας: λαμβάνονται δείγματα από την εσωτερική επένδυση των κουτιών εντός των οποίων παραδίδονται οι νεοσσοί στην επιχείρηση αναπαραγωγής και από τα πτώματα των νεοσσών που είναι νεκροί κατά την άφιξη (πάνω από 10 νεοσσοί και τουλάχιστον 20 για σμήνος που έχει πάνω από 500 νεοσσούς).

2) στα πτηνά 4 εβδομάδων, στην εκμετάλλευση

3) στην εκμετάλλευση, 2 εβδομάδες πριν τη μετάβαση στη φάση ωοτοκίας ή τη μονάδα ωοτοκίας, στην εκμετάλλευση.

Στις περιπτώσεις 2) και 3) λαμβάνονται σύνθετα δείγματα περιττωμάτων από διαφορετικά σημεία του θαλάμου και ο τρόπος συλλογής αυτών περιγράφεται στο σημείο 2.2.2 του παρατήματος του Καν. (ΕΚ) αριθ. 200/2010 (συλλογή περιττωμάτων με τη μέθοδο των μάκτρων ή των ομαδοποιημένων περιττωμάτων).

Τα δείγματα επισημαίνονται και καταγράφονται κατάλληλα (ημερομηνία, τύπος δείγματος, κωδικός αριθμός σμήνους).

A2. Στα ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής δειγματοληψία πραγματοποιείται κάθε δύο εβδομάδες κατά την περίοδο της ωοτοκίας στο εκκολαπτήριο, σύμφωνα με το σημείο 2.2.1 του παρατήματος του Καν. (ΕΚ) αριθ. 200/2010.

B. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται από τον επίσημο κτηνίατρο.

Οι επίσημοι έλεγχοι των σμηνών (και η επίσημη δειγματοληψία, σαν μέρος των επισήμων ελέγχων) διενεργούνται σε όλα τα σμήνη των επιχειρήσεων ορνίθων

αναπαραγωγής που εκτρέφουν από 250 όρνιθες και άνω και τουλάχιστον στις εξής φάσεις παραγωγής :

1. τακτικός επίσημος έλεγχος και τακτική δειγματοληψία στην εκμετάλλευση (με τη μέθοδο των μάκτρων ή των ομαδοποιημένων περιτωμάτων) σε δύο στάδια του κύκλου παραγωγής:

α) εντός τεσσάρων εβδομάδων από τη μετάβαση στη φάση της ωοτοκίας,

β) κατά τα τέλη της περιόδου ωοτοκίας, όχι όμως περισσότερο από οκτώ εβδομάδες πριν από τη λήξη του κύκλου παραγωγής.

2. τακτικός επίσημος έλεγχος και τακτική δειγματοληψία στο εκκολαπτήριο κάθε 16 εβδομάδες

3. δειγματοληψία επαλήθευσης στην πτηνοτροφική εκμετάλλευση, ύστερα από ανίχνευση ενός από τους πέντε ορότυπους του προγράμματος κατά τη δειγματοληψία στο εκκολαπτήριο.

4. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπου η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης έχει λόγους να αμφισβητεί το αποτέλεσμα (λανθασμένα θετικά ή λανθασμένα αρνητικά αποτελέσματα), μπορεί να αποφασίσει να επαναλάβει τη δοκιμή.

5. όταν η αρμόδια αρχή το κρίνει αναγκαίο.

I. Το πρωτόκολλο δειγματοληψίας για κάθε μία από τις παραπάνω περιπτώσεις είναι το ίδιο με αυτό που πραγματοποιείται και από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης.

Όσον αφορά την επίσημη δειγματοληψία ρουτίνας στην εκμετάλλευση ή στο εκκολαπτήριο εφαρμόζεται το πρωτόκολλο δειγματοληψίας που περιγράφεται στα σημεία 2.2.1 και 2.2.2 του παρατήματος του Καν. (ΕΚ) αριθ. 200/2010.

II. Σε περίπτωση διενέργειας δειγματοληψίας επαλήθευσης λαμβάνονται δείγματα με τις τεχνικές δειγματοληψίας που καθορίζονται στα σημεία 2.2.1 και 2.2.2) του παρατήματος του Καν. (ΕΚ) αριθ 200/2010.

Στην παραπάνω περίπτωση είναι δυνατό να συλλεχθούν πρόσθετα δείγματα για δοκιμή με στόχο τη διερεύνηση αντιμικροβιακών παραγόντων ή κάποιου παράγοντα ανασταλτικού για την ανάπτυξη βακτηρίων, ως εξής: πτηνά λαμβάνονται τυχαία από κάθε ορνιθώνα στην εκμετάλλευση, κανονικά έως και πέντε πτηνά ανά ορνιθώνα, εκτός εάν η αρμόδια αρχή εκτιμά αναγκαία τη δειγματοληψία σε μεγαλύτερο αριθμό πτηνών. Στην περίπτωση που δεν έχει επαληθευτεί η πηγή της μόλυνσης, διενεργείται αντιμικροβιακή δοκιμή ή διενεργείται νέα βακτηριολογική δοκιμή για τους σχετικούς ορότυπους σαλμονέλλας στο σμήνος ή στους υιογόνους του πριν την άρση των εμπορικών περιορισμών. Στην περίπτωση που ανιχνευθούν αντιμικροβιακοί παράγοντες ή παράγοντες ανασταλτικοί για την ανάπτυξη των βακτηρίων, η μόλυνση από σαλμονέλλα θεωρείται ότι έχει επαληθευτεί.

III. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπου η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης έχει λόγους να αμφισβητεί το αποτέλεσμα (λανθασμένα θετικά ή

λανθασμένα αρνητικά αποτελέσματα), μπορεί να αποφασίσει να επαναλάβει τη δοκιμή σύμφωνα με το σημείο II.

Όσον αφορά τον τρόπο λήψης των δειγμάτων, αυτά λαμβάνονται με τα κατάλληλα αποστειρωμένα εργαλεία, πακετάρονται σε κατάλληλες συσκευασίες στις οποίες αναγράφεται σε ετικέτα το είδος του δείγματος, σφραγίζονται και στέλνονται στο αρμόδιο εργαστήριο, συνοδευόμενα από τα κατάλληλα έντυπα.

Για την ανίχνευση και απομόνωση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η συνιστώμενη από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς μέθοδος, η οποία περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002) «Ανίχνευση ειδών σαλμονέλλας σε περιττώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής». Κατά τη μέθοδο αυτή χρησιμοποιείται ένα ημιστερεό μέσο (MSRV) ως το μοναδικό μέσο επιλεκτικού εμπλουτισμού το οποίο επωάζεται σε 41.5 ± 1 °C για $2 \times 24 + 3$ ώρες.

Ο προσδιορισμός του οροτύπου του απομονωθέντος στελέχους γίνεται σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Όσον αφορά τα δείγματα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν, αντί των μεθόδων για την προετοιμασία των δειγμάτων, των μεθόδων ανίχνευσης και προσδιορισμού του οροτύπου που προβλέπονται παραπάνω, εναλλακτικές μέθοδοι, εάν πιστοποιούνται σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έκδοση του προτύπου EN/ISO 16140.

Ο εμβολιασμός επιτρέπεται σαν πρόσθετο μέτρο με σκοπό την αύξηση της αντοχής των ορνίθων αναπαραγωγής από την έκθεση στην σαλμονέλλωση, τη μείωση της εξάπλωσης της και ταχύτερης επίτευξης του στόχου του προγράμματος, υπό την προϋπόθεση ότι το χρησιμοποιούμενο εμβόλιο ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1177/2006 της Επιτροπής.

Τα χρησιμοποιούμενα εμβόλια θα πρέπει να είναι εγκεκριμένα από την αρμόδια αρχή (Ελληνικός Οργανισμός Φαρμάκων).

Στα συνοδευτικά έγγραφα των δειγμάτων που αποστέλλονται στα κτηνιατρικά εργαστήρια, αναφέρεται υποχρεωτικά αν τα δείγματα προέρχονται από εμβολιασμένα ή μη σμήνη και αναγράφεται ο τύπος του εμβολίου.

4.4.8 Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την απαξίωση των ιδιοκτητών των ζώων που σφάχθηκαν ή θανατώθηκαν:

Οι κάτοχοι εκμεταλλεύσεων ορνίθων αναπαραγωγής, οι οποίοι στο πλαίσιο εφαρμογής των μέτρων του παρόντος προγράμματος υποχρεώνονται να προβούν σε σφαγή και καταστροφή των μολυσμένων σμηνών ή σε καταστροφή των μολυσμένων αυγών, αποζημιώνονται σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα κοινή υπουργική απόφαση περί οικονομικών ενισχύσεων.

4.4.9 Πληροφόρηση και αξιολόγηση όσον αφορά τη διαχείριση των μέτρων βιοασφάλειας και την υπάρχουσα υποδομή στα σχετικά σμήνη/εκμεταλλεύσεις
Κατά τους επίσημους ελέγχους των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων, διενεργείται επιθεώρηση των μέτρων βιοασφάλειας, αξιολογείται η αποτελεσματικότητά τους και παρέχονται οι αναγκαίες συμβουλές για διορθωτικές ενέργειες.

5. Γενική περιγραφή του κόστους και των οφελών :

Στο κόστος του προγράμματος περιλαμβάνονται :

A) Για τον υπεύθυνο της επιχείρησης :

- Το εργατικό κόστος συλλογής των δειγμάτων
- Το κόστος της απώλειας ζώων και ζωικών προϊόντων
- Τα διαφυγόντα κέρδη από την αναστολή λειτουργίας της επιχείρησης
- Τα έξοδα καθαρισμού και απολυμάνσεων

B) Για τις επίσημες αρχές :

- τα έξοδα για τα υλικά δειγματοληψίας,
- τα έξοδα μεταφοράς/ αποστολής των δειγμάτων,
- τα οδοιπορικά έξοδα των κτηνιάτρων
- το κόστος των εργαστηριακών εξετάσεων,
- οι μισθοί των κτηνιάτρων
- η αποζημίωση των ιδιοκτητών σμηνών αναπαραγωγής, τα οποία βρέθηκαν μολυσμένα με τους ορότυπους *S. Enteritidis* ή *S.typhimurium* είτε λόγω μείωσης της αξίας αυτών στην περίπτωση που οδηγούνται για θερμική επεξεργασία (κρέας και αυγά) είτε λόγω καταστροφής αυτών (πουλερικά και αυγά).

Τα οφέλη που προκύπτουν από το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι :

1. Η προστασία της δημόσιας υγείας, επειδή η μείωση του επιπολασμού της σαλμονέλλας στα σμήνη αναπαραγωγής, έχει σαν αποτέλεσμα τη διακοπή της κάθετης μετάδοσης της σαλμονέλλας και επομένως τη μείωση του επιπολασμού της σαλμονέλλας τόσο στα σμήνη κρεοπαραγωγής (broilers), όσο και στα σμήνη αυγοπαραγωγής και ως εκ τούτου και στα προϊόντα τους (κρέας και αυγά).
2. Μείωση του κόστους που προκύπτει εξαιτίας των κρουσμάτων σαλμονέλλωσης στον άνθρωπο.
3. Μείωση των οικονομικών απωλειών των ιδιοκτητών των επιχειρήσεων αναπαραγωγής, λόγω μείωσης της συχνότητας της σαλμονέλλωσης στα σμήνη αναπαραγωγής και επομένως και του αριθμού των μολυσμένων σμηνών που καταστρέφονται.

Πίνακας 1

Νομοί	Επιχειρήσεις	Σμήνη	Πουλερικά	Είκολαπτήρια	Κρεο παρ.	Λυγ οπαρ	Μικτά
Αν. Αττική	9	22	215496	5	6	2	14
Αρκαδία	2	4	12800	2	2	0	2
Άρτα	1	1	37000	4	1	0	0
Βοιωτία	4	12	101544	3	0	12	0
Εύβοια	5	19	173350	3	19	0	0
Ηράκλειο	2	12	27457	2	0	0	12
Θεσ/νίκη	2	13	131180	3	4	0	9
Ιωάννινα	59	235	1183401	3	235	0	0
Κορινθία	1	20	162056	1	17	3	0
Πρέβεζα	1	4	24000	0	4	0	0
Χαλκιδική	4	23	124192	1	23	0	0
Χανιά	1	1	4000	1	0	0	1
ΣΥΝΟΛΟ	91	366	2196476	28	311	17	38

Πίνακας 2. Σχήμα Δειγματοληψίας

Δειγματοληψία στους νεοσσούς μιας ημέρας		Δειγματοληψία στο εκκολαπτήριο		Δειγματοληψία στην εκμετάλλευση	
		Ενήλικα Πουλερικά	Πουλερικά Ανάθρεψης	Ενήλικα Πουλερικά	
10-20 νεοσσοί και δείγματα από την εσωτερική επένδυση των κουτιών παράδοσης.	1 συνθετικό δείγμα από λερωμένες εσωτερικές επενδύσεις καλάθων εκκόλαψης.	2 τουλάχιστον ομαδοποιημένων περιττωμάτων ή 5 ζεύγη μάκτρων ανά σμήνος ή 1 ζεύγος και 1 δείγμα σκόνης	2 τουλάχιστον ομαδοποιημένων περιττωμάτων ή 5 ζεύγη μάκτρων ανά σμήνος ή 1 ζεύγος και 1 δείγμα σκόνης	2 τουλάχιστον ομαδοποιημένων περιττωμάτων ή 5 ζεύγη μάκτρων ανά σμήνος ή 1 ζεύγος και 1 δείγμα σκόνης	
Σε κάθε παραλαβή νεοσσών μιας ημέρας	Κάθε 2 εβδομάδες	Κάθε 2 εβδομάδες	1. Σε πτηνά 4 εβδομάδιων 2. Σε πτηνά που βρίσκονται 2 εβδομάδες πριν από τη φάση ωοτοκίας.		
Δειγματοληψία αυτοελέγχου. (Υπεύθυνος επιχείρησης)	Κάθε 16 εβδομάδες	Κάθε 16 εβδομάδες		1. Εντός των τεσσάρων πρώτων εβδομάδων από της μετάβασής τους στη φάση ωοτοκίας. 2. Όχι περισσότερο από οκτώ εβδομάδες πριν τη λήξη του κύκλου παραγωγής.	
Επίσημη δειγματοληψία ρουτίνας (Κτηνίατρος κτηνιατρικής αρχής των Ν.Α)					

Πίνακας 6.1.1. Στοιχεία για την εξέλιξη της ασθένειας

Έτος : 2004

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2004

Ζωικό είδος : Όρνιθες Gallus gallus

Ασθένεια : Salmonella spp.

Περιοχή	Είδος Σμήνου	Συνολικός Αριθμός Σμηνών	Συνολικός Αριθμός Ζώων	Συνολικός αριθμός σμηνών στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός ζώων στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός σμηνών που υποβλήθη καν σε δοκιμή	Αρ. θητικών σμηνών			Αρ. σμηνών που εσθρέφονταν	Συνολικός αρ. ζώων που εσθρέφονταν ή Κατασφράχθηκαν	Ποσοστό Αθρών που Κατασφράχθηκαν (αριθμός ή Kg)	Ποσοστό αθρών που Διοχετεύθηκαν στην παραγωγή αβγών(αριθμός ή Kg)
							α1	α2	α3				
Όλη η χώρα	Σμήνη αναπαραγωγής	205		205		151	0	1	5	1			

- α1= S. Enteritidis,
- α2= S. Typhimurium,
- α3= S. Kofinus,
- α4= S. Enteritidis, ή, S. Typhimurium

Έτος : 2007

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2007

Ζωικό είδος : Όρνιθες Gallus gallus

Ασθένεια : Salmonella spp.

Περιφέρ.	Είδος Σημείου	Συνολικός Αριθμός Σημείων	Συνολικός Αριθμός Ζώων	Συνολικός αριθμός σημείων στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός ζώων στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός σημείων και οικοδόμητων σε δοκιμή	Αρ. θετικών σημείων			Αρ. σημείων που υπόκεινται κατασκευών	Συνολικός αριθμός των εφοδίων ή Κινητήρων φρεζών	Ποσότητα Αγρών που καταστράφηκαν (αριθμός ή Kg)	Ποσότητα εβρών που διαχέστηκαν στην παραγωγή προϊόντων εβρών (αριθμός ή Kg)
							σ1	σ2	σ3				
Αν. Αττική	Σημείο αναπαρ αγωγής	19	128980	19	128980	3	σ3	σ4	σ3				
Αρκαδία	Σημείο αναπαρ αγωγής	4	8370	4	8370	4							
Βοιωτία	Σημείο αναπαρ αγωγής	8	65000	8	65000	6							
Δυτ. Αττική	Σημείο αναπαρ αγωγής	19	19400	19	19400	0							
Εύβοια	Σημείο αναπαρ αγωγής	14	127000	14	127000	9			2	16000			
Ελλάδα ο	Σημείο αναπαρ αγωγής	10	42600	10	42600	0							
Θεσσαλία	Σημείο αναπαρ αγωγής	13	86000	13	86000	1							
Ιωννίνα	Σημείο αναπαρ αγωγής	152	886700	152	886700	0							
Κορινθία	Σημείο αναπαρ αγωγής	7	53194	7	53194	1							

Έτος : 2008

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2008

Ζωνικό είδος : Όρνιθες Gallus gallus

Λαθόνατα : Salmonella spp.

Περιοχή	Είδος Σημείου	Συνολικός Αριθμός Σημείων	Συνολικός Αριθμός Ζώων	Συνολικός αριθμός σημείων στο κλάσσο του επισημοποιημένου	Συνολικός αριθμός ζώων στο πλαίσιο των προγράμματος	Συνολικός αριθμός σημείων που υποβλήθη και σε δοκιμή	Αρ. θηκών ορνιθών					Ελεύθερα αβγά που Αυξοαυξητικ αν στην κατηγορία προϊόντων αβγών(αριθμ ός η Kg)	
							α1	α2	α3	α4	α5		α6
Αιόλαα κερκεναια	Σημείο ανατομική του	1	3500	1	3500	0							
Αττική	Σημείο ανατομική του	18	173315	18	173315	18							
Αρκαδία	Σημείο ανατομική του	3	5300	3	5300	3							
Αρτα	Σημείο ανατομική του	6	36000	6	36000	6							
Βοιωτία	Σημείο ανατομική του	10	112400	10	112400	8							
Δυτ Αττική	Σημείο ανατομική του	19	19.400	19	19.400	0							
Εύβοια	Σημείο ανατομική του	11	100500	11	100500	11							
Ημαθία	Σημείο ανατομική του	9	40320	9	40320	3							
Θεσσαλία	Σημείο ανατομική του	20	121400	20	121400	20							

Ισπανία	Σμήνη ανάτα ραγών π%	215	1.183.401	235	1.183.401	235	1.183.401	235	5	1	16*	0	1 (β)	4960	0	170250	0	0	0
Κορινθία	Σμήνη ανάτα ραγών π%	20	162.056	210	162.056	20	162.056	20	0 (α)	0	6***	0	0	0	0	0	0	0	0
Περίβεια	Σμήνη ανάτα ραγών π%	4	24.000	4	24.000	4	24.000	4	0	0	1**	0	0	0	0	0	0	0	0
Χαλκιδική	Σμήνη ανάτα ραγών π%	23	124.192	23	124.192	23	124.192	23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Χανιά	Σμήνη ανάτα ραγών π%	1	4000	1	4000	1	4000	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ		366	2.196.476	366	2.196.476	366	2.196.476	366	5	1	23	0	1	4960	0	170250	0	0	0

(1) Από τον υπεύθυνο της επιχορηγούμενης εκμετάλλευσης και την επίσημη αρχή

α1 = S. Enteritidis.

α2, S. Typhimurium.

α3 = α = 1 S. Enterica, 12 S. Hadar, 1 S. Blockley, 1 S. Livingston, 1 S. Umbilo.

α4 = S. Enteritidis, 4, S. Typhimurium

α = από 3 σμήνη απομονώθηκε εμβολιαστικό στέλεχος S. Enteritidis στον αυτοέλεγχο.

(β) = Στο υπόλοιπο θετικά σμήνη, το θετικό αποτέλεσμα βρέθηκε κατά την τελευταία διεγερτικότητα πριν τον αποπύλωμα των σμηνών και τα σμήνη είχαν ήδη σφαγεί όταν εκδόθηκε το εργαστηριακό αποτέλεσμα.

=1 S. Hadar, *=5S. Livingston, 1S. Enterica sub enterica 6,7,d: ανυποποίητο

Πίνακας 6.2.1. Στραματοποιημένα στοιχεία για την εποπτεία και τις εργαστηριακές δοκιμές

Έτος :2007 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Περιγραφή των μικροβιολογικών δοκιμών που διενεργήθηκαν: Για την ανίχνευση και απομείωση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η συνιστώμενη από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς μέθοδος, η οποία περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002) «Ανίχνευση ειδών σαλμονέλλας σε περιττώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής»

Περιγραφή των άλλων δοκιμών που διενεργήθηκαν: Ο προσδιορισμός του οροτύπου του απομονωθέντος στελέχους γίνεται σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Νομός	Δοκιμές ISO 6579		Δοκιμές οροτυποποίησης	
	Αριθμός δειγμάτων που υποβλήθηκαν σε δοκιμή	Αριθμός θετικών δειγμάτων	Αριθμός δειγμάτων που υποβλήθηκαν σε δοκιμή	Αριθμός θετικών δειγμάτων
Αρκαδίας	6	0	0	0
Αρτας	1	0	0	0
Αττικής	8	0	0	0
Βοιωτίας	14	0	0	0
Ευβοίας	20	9	9	9
Θεσσαλονίκης	11	0	0	0
Ιωαννίνων	11	0	0	0
Κορίνθου	1	0	0	0
Πρεβέζης	4	3	3	3
ΣΥΝΟΛΟ	76	12	12	12

Έτος :2008 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Περιγραφή των μικροβιολογικών δοκιμών που διενεργήθηκαν: Για την ανίχνευση και απομόνωση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η συνιστώμενη από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς μέθοδος, η οποία περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002) «Ανίχνευση ειδών σαλμονέλλας σε περιττώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής»

Περιγραφή των άλλων δοκιμών που διενεργήθηκαν: Ο προσδιορισμός του προτύπου του απομονωθέντος στελέχους γίνεται σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Νομός	Δοκιμές ISO 6579		Δοκιμές οροτυποποίησης	
	Αριθμός δειγμάτων που υποβλήθηκαν σε δοκιμή	Αριθμός ISO	Αριθμός θετικών δειγμάτων	Αριθμός οροτυποποιήσεων
Αιτωλοακαρνανία	0	0	0	0
Αν. Αιτική	68	68	0	0
Αρκαδία	7	7	0	0
Άρτα	14	24	0	0
Βοιωτία	21	37	3	3
Αυτ. Αιτική	0	0	0	0
Γιάννινα	48	48	0	0
Ηράκλειο	1	1	1	1
Θεσπλία	101	26	0	0
Ιωάννινα	74	139	0	0
Κορινθία	16	16	0	0
Κρήνη	7	3	0	0
Χαλκιδική	68	54	0	0
Χανιά	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	425	423	4	4

Έτος :2009 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Περιγραφή των μικροβιολογικών δοκιμών που διενεργήθηκαν: Για την ανίχνευση και απομόνωση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η συνιστώμενη από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς μέθοδος, η οποία περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002) «Ανίχνευση ειδών σαλμονέλλας σε περιττώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής»

Περιγραφή των άλλων δοκιμών που διενεργήθηκαν: Ο προσδιορισμός του οροτύπου του απομονωθέντος στελέχους γίνεται σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Νομός	Δοκιμές ISO 6579		Δοκιμές οροτυποποίησης	
	Αριθμός δειγμάτων που υποβλήθηκαν σε δοκιμή	Αριθμός ISO	Αριθμός θετικών δειγμάτων	Αριθμός οροτυποποιήσεων
Αν. Αττική	150	58	0	0
Αρκαδία	4	4	0	0
Άρτα	15	11	0	0
Βοιωτία	43	37	0	0
Εύβοια	69	48	2*	2
Γιβάρα	38	25	0	0
Θεσ/νίκη	49	29	0	0
Ιωάννινα	549	467	41	41**
Κορινθία	16	12	11	11***
Πρέβεζα	13	6	2	2****
Χαλκιδική	160	63	0	0
Χανιά	0	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	1106	760	56	56

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα αφορούν την επίσημη μόνο δειγματοληψία.

- * 2 S. Livingstone. Τα θετικά δείγματα προέρχονταν από αυγά επώασης εισαγωγής (Γο ένα από Γερμανία και το άλλο από Βουλγαρία). Όλα τα σμήνη αναπαραγωγής του νομού ήταν αρνητικά για σαλμονέλλα.
- ** 7 S. Enteritidis, 1S. Typhimurium, 27 S. Hadar, 1 S. Umbilo, 1 S. Blockley, 2 S. Enterica sub enterica, 1 S. Livingstone
- *** 5 S. Enteritidis (εμβολιασκό στέλεχος), 5 S. Livingstone, 1S. Enterica sub enterica 6,7:d: αποποικίτο.
- **** 2 S. Hadar

• 6.3 Στοιχεία για τη μόλυνση

Έτος :2007 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Νομός	Αριθμός μολυσμένων σμηνών	Αριθμός μολυσμένων πτηνών
Αρκαδίας	0	
Άρτας	0	
Αττικής	0	
Βοιωτίας	0	
Ευβοίας	2	16000
Θεσσαλονίκης	0	
Ιωαννίνων	0	
Κορίνθου	0	
Πρεβέζης	1	18000
ΣΥΝΟΛΟ	5	14000

Έτος :2008 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Νομός	Αριθμός μολυσμένων σμηνών	Αριθμός μολυσμένων πτηνών
Αιτωλοακαρνανία		
Αν. Αττική		
Αρκαδία		
Άρτα		
Βοιωτία**		
Απ. Αττική		
Εύβοια		
Γράμεια*	1*	22520
Θεσνίκη		
Ιωάννινα		
Κορινθία		
Πρέβεζα		
Χαλκιδική		
Χανιά		
ΣΥΝΟΛΟ	1	22520

*και το σμήνος ήταν θετικά για *S. Senftenberg*

** Από δείγμα εκκολαπτηρίου του νομού απομονώθηκε *S. Typhimurium*. Τα αυγά αυτά προερχόταν από σμήνος που βρισκόταν στην Εύβοια . Όταν εξετάσθηκε το σμήνος αυτό για σαλμονέλλα, βρέθηκε αρνητικό.

Έτος :2009 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Νομός	Αριθμός μολυσμένων σμήνων	Αριθμός μολυσμένων πτηνών
Αν. Αττική	0	0
Αρκαδία	0	0
Άρτα	0	0
Βοιωτία	0	0
Εύβοια	0	0
Ηράκλειο	0	0
Θεσ/νίκη	0	0
Ιωάννινα	22*	128454
Κορινθία	6**	42515
Πρέβεζα	1***	6000
Χαλκιδική	0	0
Χανιά	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	29	176969

*2 *S. Enterica*, 12 *S. Hadar*, 1 *S. Blockley*, 1 *S. Livingstone*, 1 *S. Umbilo*, 5 *S. Enteritidis*, 1 *S. Typhimurium*.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ. Από τον ίδιο νομό απομονώθηκε *S. Enteritidis* και σε ένα ακόμη σμήνος σε δείγμα εκκολαπτηρίου, το οποίο στη συνέχεια αποδείχτηκε αρνητικό στη δειγματοληψία επαλήθευσης στην εκμετάλλευση. Από τα 5 σμήνη που θεωρούνται θετικά στη *S. Enteritidis*, τα 2 ήταν θετικά στην *S. Enteritidis* στο εκκολαπτήριο, αρνητικά στην εκμετάλλευση, αλλά θετικά στην ανίχνευση αντιμικροβιακών παραγόντων.

Επίσης, στον ίδιο νομό, απομονώθηκε *S. Hadar* και σε 6 ακόμη σμήνη σε δείγματα εκκολαπτηρίου, τα οποία όμως αποδείχτηκαν αρνητικά κατά τη δειγματοληψία επαλήθευσης στην εκμετάλλευση.

** 5 *S. Livingstone*, 1 *S. Enterica sub enterica* ατυποποίητο

*** 1 *S. Hadar*

6.4 Στοιχεία για τα προγράμματα εμβολιασμού

Έτος :2007 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Περιγραφή του εμβολιασμού : Χρησιμοποιούνται ζωντανά ή νεκρά εμβόλια για τη πρόληψη των *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium*. Τα χρησιμοποιούμενα εμβόλια θα πρέπει να είναι εγκεκριμένα από την αρμόδια αρχή (Ελληνικός Οργανισμός Φαρμάκων).

:

2. ΠΕΡΙΟΧΗ	Συνολικός αριθμός σημείων που προβλεπόταν να εμβολιασθεί	Συνολικός αριθμός σημείων που προβλεπόταν να εμβολιασθεί	2.1. Στόχοι εμβολιακού προγράμματος			
			Ν σημείων στο εμβολιακό πρόγραμμα	Ν σημείων εμβολιασθέντων	Ν σημείων που εμβολιάστηκαν	Ν όσων εμβολιάσθηκαν
Αν. Αττική	19	128980	Προαφρετικός εμβολιασμός	19	128715	337145
Αρκαδία	4	8370	Προαφρετικός εμβολιασμός	0		
Βοιωτία	8	65000	Προαφρετικός εμβολιασμός	8	93710	349000
Ανατ. Αττική	19	19400	Προαφρετικός εμβολιασμός	0		
Εύβοια	14	127000	Προαφρετικός εμβολιασμός	11	99479	245000
Ηράκλειο	10	42600	Προαφρετικός εμβολιασμός	0		
Θεσπλία	13	86000	Προαφρετικός εμβολιασμός	1	3500	7000
Ιωάννινα	152	886700	Προαφρετικός εμβολιασμός	0		
Κορινθία	7	53194	Προαφρετικός εμβολιασμός	7	53194	194000
Ν. Έβρος	4	10000	Προαφρετικός εμβολιασμός	0		
Πρέβεζα	4	24000	Προαφρετικός εμβολιασμός	4	24000	72000
Χαλκιδική	5	44680	Προαφρετικός εμβολιασμός	1	41000	123600
Χιανιά	16	59500	Προαφρετικός εμβολιασμός	0		
Σύνολο	275	1555424		51	443598	1327745

Έτος :2008 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Περιγραφή του εμβολιασμού : Χρησιμοποιούνται ζωντανά ή νεκρά εμβόλια για τη πρόληψη των *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium*. Τα χρησιμοποιούμενα εμβόλια θα πρέπει να είναι εγκεκριμένα από την αρμόδια αρχή (Ελληνικός Οργανισμός Φαρμάκων).

3. ΠΕΡΙΟΧΗ	Συνολικός αριθμός αμηνών που θα εμβολιαστούν	Συνολικός αριθμός πτηνών που θα εμβολιαστούν	3.1. Στόχοι εμβολιαστικού προγράμματος			
			Ν αμηνών στο εμβολιαστικό πρόγραμμα	Ν αμηνών εμβολιασθέντων	Ν πτηνών που εμβολιάστηκαν	Ν δόσεων εμβολίου που έληξαν
Αιτωλοακαρνανία	1	3500	Προαιρετικός εμβολιασμός	0	0	
Αν. Αττική	18	173315	Προαιρετικός εμβολιασμός	16	165815	363.000
Αρκαδία	3	5300	Προαιρετικός εμβολιασμός	0	0	
Άρτα	6	36000	Προαιρετικός εμβολιασμός	6	36000	72000
Βοιωτία	10	112400	Προαιρετικός εμβολιασμός	10	68940	152.000
Δυτ. Αττική	19	19.400	Προαιρετικός εμβολιασμός	0	0	
Εύβοια	11	100500	Προαιρετικός εμβολιασμός	11	100500	210.000
Ηλεία	9	40320	Προαιρετικός εμβολιασμός	9	40320	142.000
Θεσπ.ίκη	20	121400	Προαιρετικός εμβολιασμός	20	121400	
Ιωάννινα	105	601166	Προαιρετικός εμβολιασμός	105	601166	
Κορινθία	10	79955	Προαιρετικός εμβολιασμός	10	79955	405.000
Πιρίαια	4	24.000	Προαιρετικός εμβολιασμός	4	24000	72000
Χαλκιδική	9	222000	Προαιρετικός εμβολιασμός	0	0	447.000
Χανιά	1	5000	Προαιρετικός εμβολιασμός	1	5000	15000
Σύνολο	226	1544256		192	1243096	

Έτος :2009 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Περιγραφή του εμβολιασμού : Χρησιμοποιούνται ζωντανά ή νεκρά εμβόλια για τη πρόληψη των *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium*. Τα χρησιμοποιούμενα εμβόλια θα πρέπει να είναι εγκεκριμένα από την αρμόδια αρχή (Ελληνικός Οργανισμός Φαρμάκων).

2

4. ΠΕΡΙΟΧΗ	Συνολικός αριθμός σμηνών που θα εμβολιαστούν	Συνολικός αριθμός πτηνών που θα εμβολιαστούν	4.1. Στόχοι εμβολιακού προγράμματος			
			Ν σμηνών στο εμβολιαστικό πρόγραμμα	Ν σμηνών εμβολιασθηκαν	Ν πτηνών που εμβολιάστηκαν	Ν δόσεων εμβολίου που έγιναν
Αν. Αττική	22	215496	Προαφρετικός εμβολιασμός	22	215496	699838
Αρκαδία	3	10.800	Προαφρετικός εμβολιασμός	3	10.800	32.400
Άρτα	1	37.000	Προαφρετικός εμβολιασμός	1	37.000	74.000
Βοιωτία	12	101.544	Προαφρετικός εμβολιασμός	12	101.544	136.000
Εύβοια	19	173.350	Προαφρετικός εμβολιασμός	19	173.350	281.000
Εράκλειο	12	27457	Προαφρετικός εμβολιασμός	12	27457	80000
Θεσ/νική	13	131180	Προαφρετικός εμβολιασμός	13	131180	115.600
Ιωάννινα	235	1.183.401	Προαφρετικός εμβολιασμός	235	1.183.401	
Κορινθία	20	162056	Προαφρετικός εμβολιασμός	20	162056	349438
Πρέβεζα	4	24.000	Προαφρετικός εμβολιασμός	4	24.000	0*
Χαλκιδική	23	124.192	Προαφρετικός εμβολιασμός	23	124.192	372.576
Χανιά	1	4000	Προαφρετικός εμβολιασμός	1	4000	24000
Σύνολο	365	2194476		366	2194476	

*εμβολιάσθηκαν το 2008

Πίνακας 7.1.2. Στόχοι των δοκιμών σε σμήνη (αφορά την επίσημη δειγματοληψία)

Έτος : 2011

Κατάσταση στις 31/12/2011

Ζωικό είδος : όρνιθες αναπαραγωγής Gallus gallus

Ασθένεια : Salmonella spp

Περιοχή	Είδος σμήνης : Αναστροφή γαλάς	Συνολικός αριθμός σμήνων	Συνολικός αριθμός ζώων	Συνολικός αριθμός σμήνων στο πλαίσιο του προγράμματος ΤΕΣ	Αναστροφή με τους αριθμούς σμήνων που θα κρατούνται ελεύθεροι	Αριθμός σμήνων που αναμένεται να είναι θετικό		Αριθμός σμήνων που αναμένεται να αποδέχεται σποών	Συνολικός αριθμός ζώων που αναμένεται να σφραγιστούν ή να κτεριστούν Φυών	Αναμενόμενη ποσοστιαία αύξηση των ζώων κατά σφράγιση ή κτερισμό	Αναμενόμενος αριθμός ζώων που αναμένεται να σφραγιστούν ή να κτεριστούν	Αναμενόμενος αριθμός ζώων που αναμένεται να σφραγιστούν ή να κτεριστούν
						α1	α2					
Αν. Αττική	✓	23	224.796	23	224.796	23						
Αρκαδία	✓	4	12800	4	12800	4						
Άρπη	✓	1	37000	1	37000	1						
Βοιωτία	✓	12	101.544	12	101.544	12						
Ευβοία	✓	19	173350	19	173350	19						
Ηράκλειο	✓	12	27457	12	27457	12						
Θεσσαλία	✓	13	131.180	13	131.180	13						
Ιοάννινα	✓	235	1.183.401	235	1.183.401	235						
Κόρινθος	✓	20	162056	20	162056	20						
Πελοπόννησος	✓	4	24.000	4	24.000	4						
Χαλκιδική	✓	23	124.192	23	124.192	23						
Χανιά	✓	1	4000	1	4000	1						
ΣΥΝΟΛΟ		366	2.196.476	366	2.196.476	366	2	2	24008	408136	408136	

1 μέσο μέγεθος σμήνους (2186476/366 = 6002) x αριθμό δοκιμών στην S. Enteritidis: Υψηλότερα σμήνη (4) = 24008

2 Αριθμός περιεχομένων που θα θανατωθούν (24008) x 85% = 20 ημερές (1 που θα δεσμευτούν) = 408136 σπγ

7.2.1 Στόχοι του εμβολιασμού

Έτος :2011 Απθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Περιγραφή του εμβολιασμού : Χρησιμοποιούνται ζωντανά ή νεκρά εμβόλια για τη πρόληψη των *S. Enteritidis* και *S.Typhimurium*. Τα χρησιμοποιούμενα εμβόλια θα πρέπει να είναι εγκεκριμένα από την αρμόδια αρχή (Ελληνικός Οργανισμός Φαρμάκων).

ΠΕΡΙΟΧΗ	Συνολικός αριθμός σημείων στο πρόγραμμα εμβολιασμού	Συνολικός αριθμός πτηνών στο πρόγραμμα εμβολιασμού	Στόχοι εμβολιαστικού προγράμματος			
			Ν πτηνών στο εμβολιαστικό πρόγραμμα	Ν σημείων που αναμένεται να εμβολιασθούν	Ν πτηνών που αναμένεται να εμβολιασθούν	Ν δόσεων εμβολίου που αναμένεται να χορηγηθούν*
Αν. Αττική	22	215496	Προαιρετικός εμβολιασμός	22	215496	430992
Αρκαδία	4	12800	Προαιρετικός εμβολιασμός	4	12800	25600
Αρτα	1	37.000	Προαιρετικός εμβολιασμός	1	37.000	74000
Βοιωτία	12	101.544	Προαιρετικός εμβολιασμός	12	101.544	203088
Γύβροι	19	173.350	Προαιρετικός εμβολιασμός	19	173.350	346700
Πελοπόννησος	12	27457	Προαιρετικός εμβολιασμός	12	27457	54914
Θεσσαλία	13	131180	Προαιρετικός εμβολιασμός	13	131180	262360
Ιωάννινα	235	1.183.401	Προαιρετικός εμβολιασμός	235	1.183.401	2366802
Κρήνη	20	162056	Προαιρετικός εμβολιασμός	20	162056	324112
Πελοπόννησος	4	24.000	Προαιρετικός εμβολιασμός	4	24.000	48000
Χαλκιδική	23	124.192	Προαιρετικός εμβολιασμός	23	124.192	248384
Χανιά	1	4000	Προαιρετικός εμβολιασμός	1	4000	8000
Σύνολο	166	2196476		166	2196476	4392952-4393 φιαλίδια των 1000 δόσεων

*Κάθε πτηνό εμβολιάζεται 2 φορές (2 δόσεις εμβολίου)

8. Λεπτομερής ανάλυση του κόστους του προγράμματος(αφορά τις επίσημες δειγματοληψίες)

Δαπάνες που συνδέονται με τα εξής:	Προσδιορισμός	Αριθμός μονάδων	Κόστος μονάδας σε ευρώ	Συνολικό κόστος (σε ευρώ)	Ζητείται κοινοτική χρηματοδότηση (ναι/όχι)
1. Δοκιμές					
1.1 Δαπάνες ανάλυσης	Δοκιμή : 180 6579	2562	20	51240	ναι
	Δοκιμή : Οροτυποποίηση	26	30	780 ⁴	ναι
1.2 Δαπάνες δειγματοληψίας	Αναλώσιμα υλικά για τη συλλογή των δειγμάτων από την εκμετάλλευση				ναι
	Αναλώσιμα υλικά για τη συλλογή των δειγμάτων από το εκκολαπτήριο				ναι
1.3 Άλλες δαπάνες	Δοκιμή εντομοκροβηκτής ευαισθησίας	40	9	360	ναι
2. Εμβολιασμός ή θεραπεία	Αδρανικοποιημένο εμβόλιο κατά τον <i>Salmonella typhimurium</i>	4393 φιαλίδια των 1000 δόσεων	96,55	424144	ναι
2.1 Αγορά του εμβολίου ή της θεραπείας					
2.2 Δαπάνες διανομής					

(συνεχίζεται)

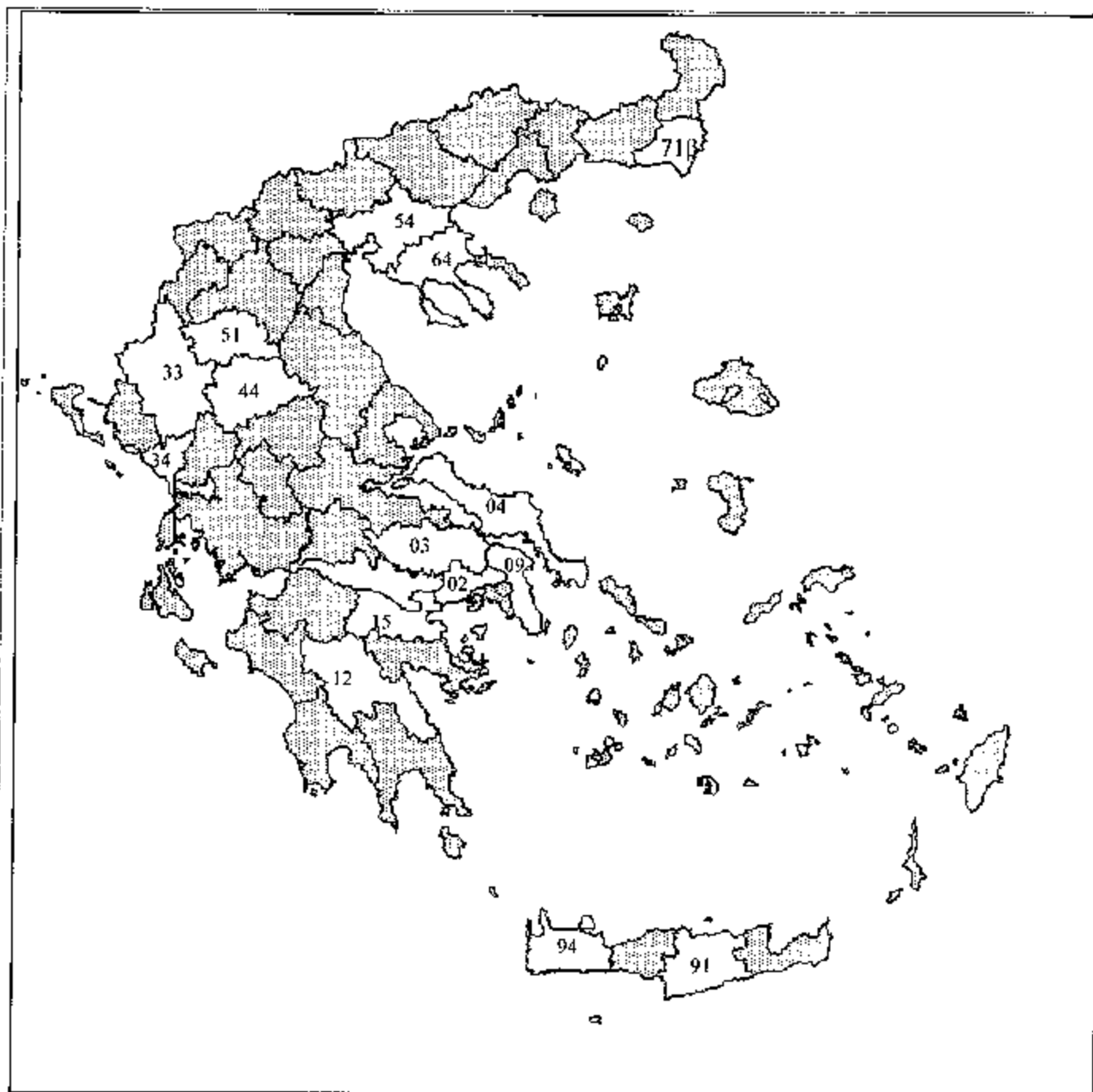
³ αριθμός μονάδων βακτηριολογικών δοκιμών (2562) x επιπολασμό- στόχο (1%)=26

⁴ αριθμός μονάδων δοκιμών οροτυποποίησης (26 x τιμή μονάδας (30 ευρώ) = 780 ευρώ.

Λεπτομερής ανάλυση του κόστους του προγράμματος (συνέχεια)

Διατίθεται με τη εξής	Προσδιορισμός	Αριθμός μονάδων	Κόστος μονάδας σε ευρώ	Συνολικό ποσό (σε ευρώ)	Ζητείται κοινοτική χρηματοδότηση (να/όχι)	
2.3	Δαπάνες χορήγησης					
2.4	Δαπάνες ελέγχου					
3.	Σφραγή και κυκλοφορία					
3.1	Αποζημίωση για ζώα	Ετηνά που θα θανατωθούν	24008	6	144.048	να
3.2	Δαπάνες μεταφοράς					
3.3	Δαπάνες καταστροφής					
3.4	Ζημία σε περίπτωση σφαγής				να	
3.5	Δαπάνες μεταποίησης προϊόντων (αβγά , αβγά σκιάσης ...)	Λογά που θα καταστραφούν	408136	0,066	26.937	να
4.	Καθαρισμός και απολύμανση					
5.	Μισθοί (προσωπικό που πρόσλαμβάνεται μόνο για το πρόγραμμα)					
6.	Ανοδόχημα και ειδικός εξοπλισμός					
7.	Άλλες δαπάνες					
				>647.509	να	
5. ΣΥΝΟΛΟ						

ΧΑΡΤΗΣ 1

ΑΝ ΑΓΓΙΚΗ	09	ΕΥΒΟΙΑ	04	Ν.ΕΒΡΟΣ	71B
ΑΡΚΑΔΙΑ	12	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	91	ΠΡΕΒΕΖΑ	34
ΒΟΙΩΤΙΑ	03	ΘΕΣΣΑΛΙΚΗ	54	ΤΡΙΚΑΛΑ	44
ΛΥΚΑΒΕΝΑ	51	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	33	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	64
ΑΥΓΑΤΙΚΗ	02	ΚΟΡΙΝΘΙΑ	15	ΧΑΝΙΑ	94

Annex C

We confirm that provisions of paragraph 1 and 2 of annex of Commission Regulation (EC) No 200/2010 are strictly followed in this submitted programme and stated at point 4.4.7 of part B of our submitted programme.

Regarding paragraph 4 of the above regulation (reporting and results) we follow the procedure as indicated bellow :

The prefectural authorities and the official laboratories involved in the programme, send the aggregated summary results of the implementation of the programme to the central authority every six months, using a predetermined format laid down in the manual for the official controls. This manual is accessible at the Ministry's web-site.

The central authority collects all the data from all the prefectural bodies and laboratories and report to the Commission.

Πρόγραμμα για τον έλεγχο της Σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής του είδους Gallus gallus

ΜΕΡΟΣ Α

Α) Αναφορά του σκοπού του προγράμματος

Σκοπός του προγράμματος είναι η μείωση του επιπολασμού των οροτύπων σαλμονέλλας : Salmonella Enteritidis, Salmonella Typhimurium, σε ενήλικα σμήνη ωοπαραγωγής του είδους Gallus gallus αποτελούμενα από τουλάχιστον 1000 πτηνά σε επίπεδο τουλάχιστον 15,68% κατά το πρώτο έτος εφαρμογής του προγράμματος, 12,58% κατά το δεύτερο έτος εφαρμογής του και 10,07% κατά το τρίτο έτος εφαρμογής αυτού.

Ο πρώτος στόχος πρέπει να έχει επιτευχθεί το 2008, βάσει της παρακολούθησης που θα ξεκινήσει στις αρχές του εν λόγω έτους.

Όσον αφορά το στόχο του 2008, τα αποτελέσματα της βασικής μελέτης που είχε διενεργηθεί σύμφωνα με το άρθρο 1 της απόφασης 2004/665/ΕΚ, θα χρησιμοποιηθούν ως σημείο αναφοράς.

Β) Υποβολή στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι το πρόγραμμα συμμορφώνεται με τις ελάχιστες απαιτήσεις δειγματοληψίας οι οποίες προβλέπονται στο μέρος Β του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με αναφορά του σχετικού ζωικού πληθυσμού και των φάσεων παραγωγής που πρέπει να καλύψει η δειγματοληψία.

Ωοτόκες όρνιθες

-Σμήνη εκτροφής -νεοσσοί μιας ημέρας

-δύο εβδομάδες πριν τη μετάβαση στη φάση ωοτοκίας

Ωοτόκα σμήνη - κάθε 15 εβδομάδες κατά τη διάρκεια της περιόδου ωοτοκίας

Σύμφωνα με το σημείο 1 του άρθρου 3 και το παράρτημα Ι της υπ' αριθμ. 260973/04-02-2009 (B 243) απόφασης μας «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*» (η οποία κατήγγησε την με αριθμ. 258525/17-01-2008 (B 124) απόφασης μας «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*»), με την οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής στη χώρα μας, οι εκμεταλλεύσεις ορνίθων ωοπαραγωγής, υποχρεούνται να διενεργούν τους αυτοελέγχους στις φάσεις παραγωγής που προβλέπονται στο μέρος Β του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Τα στοιχεία των παραπάνω αυτοελέγχων καταγράφονται στο αρχείο που πρέπει υποχρεωτικά να τηρεί η εκμετάλλευση ωοπαραγωγής σύμφωνα με το άρθρο 4 της παραπάνω απόφασης.

Κατά τη διάρκεια του επίσημου ελέγχου, ο επίσημος κτηνίατρος ελέγχει το αρχείο της εκμετάλλευσης και επομένως διαπιστώνει εάν έχουν εφαρμοσθεί οι προβλεπόμενοι αυτοελέγχοι. Τα αποτελέσματα του παραπάνω ελέγχου καταγράφονται σε έκθεση που καταρτίζει ο κτηνίατρος που διενεργεί τον έλεγχο.

Γ)Υποβολή στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι το πρόγραμμα συμμορφώνεται με τις ειδικές απαιτήσεις που προβλέπονται στα μέρη Γ, Δ, και Ε του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003.

Σύμφωνα με το σημείο 5 του άρθρου 7 της υπ' αριθμ. 260973/04-02-2009 (B 243) απόφασης μας «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», με την οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής στη χώρα μας, όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* αποτελέσματα από τον υπεύθυνο της επιχείρησης ή την επίσημη κτηνιατρική αρχή,

η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με απόφασή της λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα :

α) Χαρακτηρίζει το σμήνος "θετικό για σαλμονέλλα" .

β) Απαγορεύει τη μετακίνηση:

i. πουλερικών από ή προς την εκμετάλλευση εκτός αν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να θανατωθεί και να καταστραφεί υπό έλεγχο ή προκειμένου να σφαγεί για κατανάλωση από τον άνθρωπο ή τα ζώα μετά από θερμική επεξεργασία , σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (κανονισμός 853/2004, παράρτημα III, τμήμα II), για την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων.

ii. στρωμνής και κόπρου από την εκμετάλλευση εκτός εάν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να υποστούν επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

γ) Επιβάλλει είτε τη σφαγή και την καταστροφή όλων των πουλερικών του σμήνους, εφόσον ο πτηνοτρόφος με γραπτή δήλωσή του προς αυτήν , δηλώσει ότι επιθυμεί την καταστροφή του σμήνους σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 . Η παραπάνω δήλωση πρέπει να υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή, το πολύ μέσα σε 24 ώρες από την κοινοποίηση του θετικού αποτελέσματος στον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης..

δ) είτε τη σφαγή και θερμική επεξεργασία όλων των πουλερικών του σμήνους, εφόσον ο πτηνοτρόφος με γραπτή δήλωσή του προς αυτήν , δηλώσει ότι επιθυμεί την θερμική επεξεργασία του σμήνους. Η παραπάνω δήλωση πρέπει να υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή, το πολύ μέσα σε 24 ώρες από την κοινοποίηση του θετικού αποτελέσματος στον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης.

Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων .Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση μετά από θερμική επεξεργασία, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων

ε) Τα παραγόμενα αυγά που προέρχονται από το θετικό σμήνος :

i) θεωρούνται αυγά κατηγορίας Β , σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 589/2008 της Επιτροπής της Ε.Ε σχετικά με τις προδιαγραφές εμπορίας των αυγών κατανάλωσης.

ii) φέρουν την ένδειξη Β του άρθρου 10 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 589/2008, η οποία είναι ένας κύκλος ελάχιστης διαμέτρου 12mm στο εσωτερικό του οποίου αναγράφεται το κεφαλαίο γράμμα Β με ελάχιστο ύψος 5 mm ή μια ευκρινής χρωματική κηλίδα ελάχιστης διαμέτρου 5 mm, προτού αυτά διατεθούν στην αγορά για περαιτέρω επεξεργασία..

iii) απαγορεύεται να εισέρχονται στα κέντρα συσκευασίας , εκτός εάν η αρμόδια αρχή ικανοποιείται με τα μέτρα για την πρόληψη ενδεχόμενης διασταυρούμενης μόλυνσης από αυγά που προέρχονται από άλλα σμήνη.

iv) -είτε διατίθενται υπό έλεγχο, προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας.

- είτε διατίθενται υπό έλεγχο, προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας, σύμφωνα με την Κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

στ) Προβαίνει σε επιζωοτιολογική διερεύνηση και έλεγχο, για την εξακρίβωση της πηγής της μόλυνσης της προσβληθείσας εκμετάλλευσης ή του αναθρεπτηρίου.. Σε ειδική έκθεση καταγράφονται λεπτομερώς τα ευρήματα της τήρησης των μέτρων βιοασφάλειας .

ζ) Επιβάλλει τον καθαρισμό και την αποτελεσματική απολύμανση των χώρων μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών.

η) Επιτρέπει τον επαναπληθυσμό των επιχειρήσεων με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα. Ο επαναπληθυσμός επιτρέπεται μετά την παρέλευση 21 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών, αυγών, στρωμνής και οτιδήποτε άλλου μπορεί να μεταδώσει τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.

Για την επιβεβαίωση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης ,μπορεί να γίνει εργαστηριακός έλεγχος της αποτελεσματικότητας από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης ή την αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

1. Γενικά

1.1. Σύντομη περίληψη αναφερόμενη στην εμφάνιση της σαλμονέλλωσης (ζωανοσογόνος σαλμονέλλα) στο κράτος μέλος, με ειδική αναφορά στα αποτελέσματα που ελήφθησαν στο πλαίσιο επιτήρησης, σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, υπογραμμίζοντας ιδίως τις τιμές επιπολασμού των οροτύπων σαλμονέλλας που αποτελούν στόχο των προγραμμάτων καταπολέμησης της σαλμονέλλας

Με τα Π.Δ 83/1982, 43/1986, 448/1990, 224/1998 και 211/1992, η Ελλάδα εφαρμόζει πρόγραμμα παρακολούθησης των σαλμονελλών και λήψης μέτρων στην περίπτωση *S. Pullorum*, *S. Gallinarum*.

Από το 1994 με βάση το Π.Δ 402/1994 (Α224) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου εφαρμόζεται πρόγραμμα ελέγχου των *S. Enteritidis*/*Typhimurium* στα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*. Το πρόγραμμα αυτό βασίζεται στην εφαρμογή δοκιμών για την ανίχνευση των θετικών στη *Salmonella* spp σμηνών και τη θανάτωση των θετικών στη *S. Enteritidis*/*Typhimurium* σμηνών. Τα δείγματα αποστέλλονται στα κατά τόπους Κτηνιατρικά Εργαστήρια και τα θετικά εξ αυτών για ταυτοποίηση στο Κτηνιατρικό Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας.

Κατά το 2005 σε εφαρμογή της κοινοτικής απόφασης 2004/665/ΕΚ «Σχετικά με μια βασική μελέτη για τον επιπολασμό της *Salmonella* σε σμήνη ωοπαραγωγής του *Gallus gallus*», εξετάστηκαν 245 από τα 353 υπάρχοντα σμήνη ωοπαραγωγής, τα οποία ήταν σε φάση παραγωγής και βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα 97 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Typhimurium* 10 σμήνη και στη *S. Enteritidis* 48 σμήνη. Ο επιπολασμός της *Salmonella* spp στα ενήλικα σμήνη ωοπαραγωγής ήταν 55,42% και ο επιπολασμός των *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium* ήταν 22,4%.

Το 2008 με την υπ' αριθμ. 258525/17-01-2008 (B 124) απόφασης μας «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», σε συμμόρφωση προς τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, εφαρμόζεται στην Ελλάδα το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής

Όσον αφορά την εξέλιξη της ασθένειας τα τελευταία 5 έτη στη χώρα μας, διαθέτουμε τα στοιχεία που φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα :

Έτος	Αριθ. Σμηνών που εξετάσθηκαν	Αριθ. Θετικών σμηνών	S, Enteritidis	S. Typhimurium	Άλλοι ορότυποι
2005	219	105	25	8	72*
2006	81	3	3	0	0
2007					
2008	112	31	16	0	14**
2009	372	41	8	3	30

* 7 *S. infantis*, 2 *S. madaka*, 2 *S. salamae*, 2 *S. rissen*, 2 *S. albanie*, 1 *S. hadar*, 1 *S. ikeja*, 1 *S. orantenberg*, 1 *S. idikan*, 1 *S. kubana*, 1 *S. veneziana*, 1 *S. blockley*, 1 *S. umbilow*, 5 *S. virchow*, 2 *S. agona*, 1 *S. lille*, 5 *S. livingstone*, 4 *S. mishmarhaemek*, 1 *S. djugu*, 1 *S. westhpton*, 1 *S. heidelberg*, 5 *S. bredney*, 1 *S. poona*, 1 *S. havana*, 1 *S. cerro*, 1 *S. newport*, 7 *S. breinderup*, 1 *S. enteriha enterica*, 4 untypable

** 7 *S. infantis*, 2 *S. hadar*, 8 *S. salamae*, 3 *S. virchow*, 1 *S. bredney*, 8 *S. corvalis*, 3 *S. tompson*, 2 *S. abgeni*, 1 *S. carno*, 2 *S. regent*

1.2 Δομή και οργάνωση των σχετικών αρμόδιων αρχών. Να γίνει αναφορά στη ροή πληροφοριών μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στην εφαρμογή του προγράμματος.

Υπεύθυνοι φορείς για την υλοποίηση του Προγράμματος είναι :

1) Οι εκμεταλλεύσεις απόδοσης ορνίθων ωοπαραγωγής, τα αναθρεπτήρια ορνίθων ωοπαραγωγής, καθώς και τα ιδιωτικά κτηνιατρικά εργαστήρια που υποχρεούνται να διενεργούν τους αυτοελέγχους σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που καθορίζονται στο παράρτημα I της απόφασης 260973/04-02-2009 (B 243) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*».

2) Τα κέντρα συσκευασίας αυγών, τα οποία υποχρεούνται να παραλαμβάνουν αυγά μόνο από εκμεταλλεύσεις απόδοσης ορνίθων αυγοπαραγωγής που διενεργούν τους αυτοελέγχους του παρατήματος I της παραπάνω απόφασης και προέρχονται από σμήνη τα οποία είναι επιβεβαιωμένα αρνητικά για *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium*.

3) Οι επίσημες κτηνιατρικές αρχές, οι οποίες διενεργούν τους επισήμους ελέγχους που καθορίζονται στο παράρτημα II της παραπάνω απόφασης. Οι αρχές αυτές και οι αρμοδιότητες τους είναι οι ακόλουθες :

3α) Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων , της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο είναι αρμόδιο για:

i) τον έλεγχο σε κεντρικό επίπεδο και τον συντονισμό όλων των λοιπών αρμοδίων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου των κινητών στελεχών της *Salmonella* spp σε όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*, σε όλη τη χώρα.

ii) τον ορισμό των αρχών και φορέων εφαρμογής του προγράμματος και του καθορισμού των αρμοδιοτήτων αυτών, ανάλογα με τις ανάγκες του προγράμματος.

iii) την παροχή κατάλληλων οδηγιών και διευκρινίσεων προς τους φορείς εφαρμογής του προγράμματος, με σκοπό τη διευκόλυνση και ενίσχυση του έργου τους.

iv) τη συλλογή των στοιχείων και των αποτελεσμάτων του προγράμματος ελέγχου, την αξιολόγηση αυτών καθώς και για την ενημέρωση των αρμοδίων αρχών της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

3β) Οι Διευθύνσεις Κτηνιατρικής των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων

Είναι αρμόδιες για τη διεξαγωγή των επισήμων ελέγχων.

3γ)Τα Τμήματα Παθολογίας Πτηνών των Ινστιτούτων Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων των Κέντρων Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθώς και το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Είναι αρμόδια για:

- i) την παραλαβή των αποστελλομένων επισήμων δειγμάτων από τις συμμετέχουσες στο πρόγραμμα Κτηνιατρικές αρχές των Ν.Α της περιοχής δικαιοδοσίας τους και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση της σαλμονέλλας
- ii) την τριμηνιαία υποβολή των στατιστικών στοιχείων και αποτελεσμάτων στην Διεύθυνση Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και
- iii)την αποστολή των θετικών για την σαλμονέλλωση καλλιεργειών στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών .
- iv)την υποχρέωση συμμετοχής σε μία τουλάχιστον ετήσια συγκριτική δοκιμή που οργανώνει το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών.

3δ)Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών)

Είναι αρμόδιο για:

- i)τον προσδιορισμό του οροτύπου των θετικών για τη σαλμονέλλα καλλιεργειών που του αποστέλλονται από τα άλλα κτηνιατρικά εργαστήρια και για την τριμηνιαία αποστολή των αποτελεσμάτων οροτυποποίησης στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
- ii)την παραλαβή των αποστελλομένων επισήμων δειγμάτων από τις συμμετέχουσες στο πρόγραμμα Κτηνιατρικές αρχές της περιοχής δικαιοδοσίας του και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων ,για την ανίχνευση και οροτυποποίηση της σαλμονέλλας.
- iii)τη συνεργασία με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα.
- iv)τη διασφάλιση της κοινοποίησης των πληροφοριών που παρέχει το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων και στα εργαστήρια που συμμετέχουν στο πρόγραμμα..

v) την παροχή επιστημονικής και τεχνικής συνδρομής στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων για την εφαρμογή συντονισμένων σχεδίων ελέγχου της Σαλμονέλλας.

vi) την παρακολούθηση από κοντά των εξελίξεων σχετικά με την επιδημιολογία της σαλμονέλλας.

vii) την ενημέρωση, κατά περίπτωση, του κοινοτικού εργαστηρίου αναφοράς για θέματα σχετικά με τα στελέχη του εμβολίου σαλμονέλλας και άλλες ειδικές μεθόδους ελέγχου.

viii) τον συντονισμό των προτύπων και των μεθόδων διάγνωσης που εφαρμόζονται σε κάθε εργαστήριο διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα. Για το σκοπό αυτό:

- Προγραμματίζει την προμήθεια των απαραίτητων αναλωσίμων υλικών διάγνωσης για την κάλυψη των αναγκών των εργαστηρίων που ασχολούνται με την απομόνωση της σαλμονέλλας.

- Ελέγχει την ποιότητα όλων των υποστρωμάτων και αντιδραστηρίων που χρησιμοποιούνται από τα κτηνιατρικά εργαστήρια που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, καθώς και από το ίδιο.

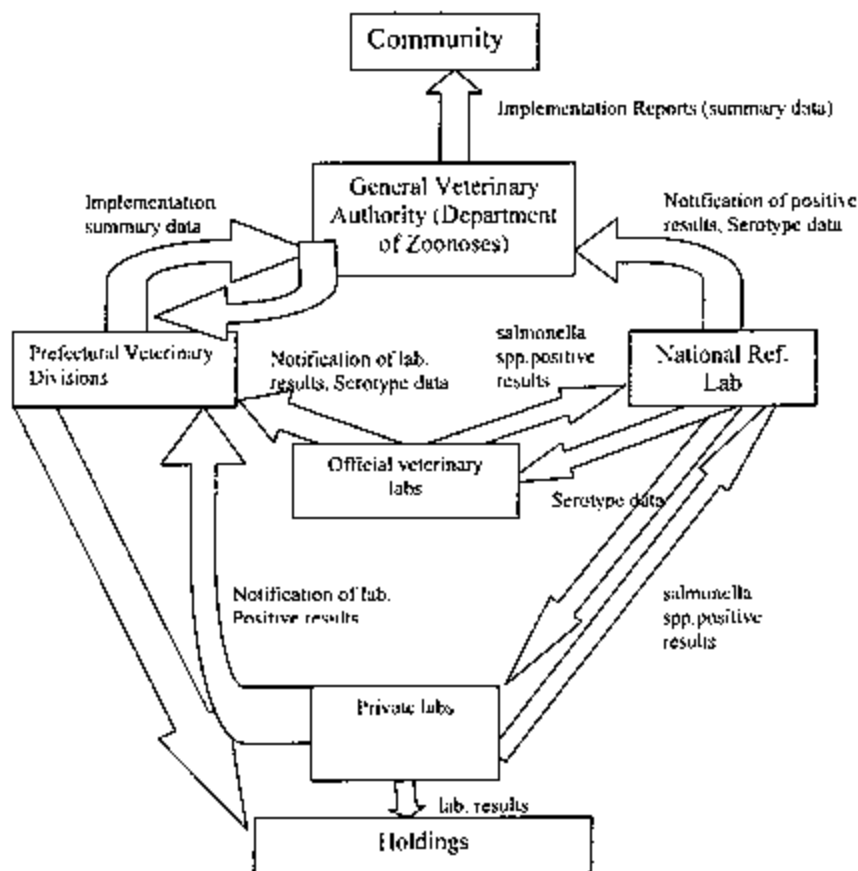
- Οργανώνει μία τουλάχιστον συγκριτική δοκιμή ανά έτος (ring test).

- Διατηρεί απομονώματα των σαλμονελλών για 2 έτη και είναι αρμόδιο για την προαιρετική διενέργεια φαγοτυπίας και δοκιμής αντιμικροβιακής ευαισθησίας στα θετικά δείγματα.

- Συνεργάζεται με τα άλλα εθνικά εργαστήρια της χώρας που ασχολούνται με την απομόνωση των σαλμονελλών που προσβάλλουν τον άνθρωπο.

- Διοργανώνει, ενδεχομένως, μαθήματα κατάρτισης για το προσωπικό των εργαστηρίων διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα.

Η ροή των πληροφοριών μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στο πρόγραμμα φαίνεται και στο ακόλουθο σχηματογράφημα :

1.3 Εγκεκριμένα εργαστήρια στα οποία αναλύονται τα δείγματα που συλλέγονται στο πρόγραμμα.

Η ανάλυση των επίσημων δειγμάτων που συλλέγονται στα πλαίσια του εθνικού προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ισοπαρωγωγής, πραγματοποιείται στα παρακάτω κρατικά κτηνιατρικά εργαστήρια του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Τροφίμων :

Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών, Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Θεσσαλονίκης, Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας, Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων.

Τα δείγματα των αυτοελέγχων εξετάζονται σε ιδιωτικά εργαστήρια, τα οποία υπόκεινται στην επίβλεψη του Κτηνιατρικού Εργαστηρίου Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών), και συμμετέχουν στις συγκριτικές δοκιμές που αυτό διοργανώνει.

Τα παραπάνω εργαστήρια περιέχονται σε λίστα που συνεχώς επικαιροποιείται και είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Στην περίπτωση απομόνωσης *Salmonella* spp., τα παραπάνω εργαστήρια υποχρεούνται, βάσει του άρθρου 5 της απόφασης 260973/04-02-2009 (Β 243) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», να κοινοποιούν τα αποτελέσματα αυτά στην αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και στο Τμήμα Ζωοανθρωπίνων της Γενικής Δ/σης Κτηνιατρικής.

Με την εγκύκλιό μας με αριθ. 240915/15.04.2010 καθορίσαμε τη διαδικασία συμμετοχής των ιδιωτικών εργαστηρίων που πραγματοποιούν αναλύσεις των δειγμάτων του αυτοελέγχου μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής των Εθνικών Προγραμμάτων Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης (ΕΠΕΣ), καθώς και τις προϋποθέσεις που πρέπει αυτά να πληρούν.

Αυτή τη στιγμή τα ιδιωτικά εργαστήρια που πραγματοποιούν τις αναλύσεις των δειγμάτων των αυτοελέγχων δεν είναι απαραίτητα διαπιστευμένα.

1.4 Μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στην εξέταση των δειγμάτων στο πλαίσιο του προγράμματος.

Για την ανίχνευση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η μέθοδος που συνιστάται από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Biihoven (Κάτω Χώρες). Αυτή η μέθοδος περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002), για την ανίχνευση ειδών *Salmonella* σε περιττώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής.

Όσον αφορά τον προσδιορισμό του ορότυπου, γίνεται προσδιορισμός του ορότυπου τουλάχιστον ενός απομονωθέντος στελέχους από κάθε θετικό δείγμα, σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Όσον αφορά τη χρήση Εναλλακτικών μεθόδων :

Τα δείγματα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, οι μέθοδοι ανάλυσης που προβλέπονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου μπορούν να χρησιμοποιηθούν αντί των μεθόδων για την προετοιμασία των δειγμάτων, των μεθόδων ανίχνευσης και προσδιορισμού του οροτύπου που προβλέπονται παραπάνω, εάν πιστοποιούνται σύμφωνα με το πρότυπο EN/ISO 16140/2003.

1.5 Επίσημοι έλεγχοι (συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων δειγματοληψίας) σε ζωοτροφές, σμήνη ή /και αγέλες)

Σε επίπεδο σμήνους , πραγματοποιούνται οι παρακάτω επίσημοι έλεγχοι, μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής :

- α. Σε ένα σμήνος ανά έτος και ανά εκμετάλλευση που περιλαμβάνει τουλάχιστον 1000 πτηνά.
- β. Σε ηλικία 24 ± 2 εβδομάδων σε σμήνη ωοπαραγωγής που στεγάζονται σε κτίρια στα οποία ανιχνεύθηκε σαλμονέλλα στο προηγούμενο σμήνος.
- γ. Σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium*, ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- δ. Σε όλα τα σμήνη ωοπαραγωγής στην εκμετάλλευση σε περίπτωση που ανιχνευθεί *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* , σε ένα από τα σμήνη ωοπαραγωγής της εκμετάλλευσης.
- ε. Σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή το κρίνει απαραίτητο.

Όσον αφορά τον επίσημο έλεγχο των ζωοτροφών για τη σαλμονέλλα ισχύουν τα ακόλουθα :

Στα πλαίσια του Κανονισμού (ΕΚ) 183/2005 σχετικά με τον καθορισμό των απαιτήσεων για την υγιεινή των ζωοτροφών προβλέπεται η θέσπιση μικροβιολογικών κριτηρίων με βάση τα επιστημονικά κριτήρια κινδύνου. Ως εκ τούτου, σχετικά με τον έλεγχο των ζωοτροφών

για τη σαλμονέλλα, θα ολοκληρωθεί η έκδοση νομοθεσίας από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αμέσως μόλις ολοκληρωθεί η συζήτηση (σε επίπεδο Επιτροπής) για τα μικροβιολογικά κριτήρια στις ζωοτροφές.

1.6 Μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τα ζώα ή τα προϊόντα στα οποία έχει ανιχνευθεί παρουσία σαλμονέλλας, ιδίως προκειμένου να προστατευθεί η δημόσια υγεία και οιαδήποτε προληπτικά μέτρα λαμβάνονται, όπως ο εμβολιασμός.

Α) Όσον αφορά τα μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τα ζώα ή τα προϊόντα στα οποία έχει ανιχνευθεί παρουσία σαλμονέλλας, ισχύουν τα ακόλουθα :

Α1. Σύμφωνα με τα σημεία 1 και 5 του άρθρου 7 της με αριθμ. 260973/4-2-2009 (Β 243) απόφαση «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους (*Gallus gallus*)», με την οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής στη χώρα μας , όταν κοινοποιούνται:

α) από τις εκμεταλλεύσεις απόδοσης ορνίθων ωοπαραγωγής και τα αναθρεπτήρια ορνίθων ωοπαραγωγής ,στα πλαίσια των αυτοελέγχων τους, θετικά για *salmonella spp.* αποτελέσματα ή

β) όταν δεν αποκλείεται υποψία προσβολής από σαλμονέλλα, ή

γ) όταν κοινοποιούνται θετικά για την ανίχνευση αντιμικροβιακών ουσιών αποτελέσματα.

ή

δ) όταν κοινοποιούνται θετικά για *salmonella spp.* αποτελέσματα κατά τον επίσημο έλεγχο.

η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με απόφασή της χαρακτηρίζει τα σμήνη «ύποπτα για σαλμονέλλα» και διενεργεί επίσημο έλεγχο για τις περιπτώσεις α, β και γ, στα πλαίσια του οποίου:

ι) για τις περιπτώσεις α) και β) λαμβάνει τα κατά την κρίση της κατάλληλα επίσημα δείγματα, τα οποία αποστέλλει προς τα αρμόδια κτηνιατρικά εργαστήρια , για τη

διενέργεια των απαραίτητων εξετάσεων απομόνωσης και οροτυποποίησης των σαλμονελλών.

ii) για την περίπτωση γ) επαναλαμβάνει, εφόσον εξακριβώνεται ότι η παρουσία αντιμικροβιακών ουσιών ή ανασταλτικών παραγόντων της ανάπτυξης των βακτηρίων οφείλεται σε θεραπεία που χορηγήθηκε, τη δειγματοληψία στο σμήνος, μέχρι να μην ανιχνεύεται πλέον κανένας ανασταλτικός παράγοντας, ή σαλμονέλλα ή μέχρι να καταστραφεί το σμήνος ως παραγωγή.

Για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μέχρι να αποκλειστεί ή να επιβεβαιωθεί η παρουσία σαλμονέλλας και μέχρι να μην ανιχνεύεται πλέον αντιμικροβιακή ουσία ή παράγοντας, τα παραγόμενα αυγά διατηρούνται, με ευθύνη του υπευθύνου της εκμετάλλευσης, ξεχωριστά από άλλα αυγά. Στην περίπτωση κατά την οποία στην αμέσως επόμενη επίσημη δειγματοληψία, η οποία πραγματοποιείται το πολύ εντός τριών εργασίμων ημερών από την έκδοση του προηγούμενου αποτελέσματος, ανιχνευθεί εκ νέου ο ανασταλτικός παράγοντας ή η αντιμικροβιακή ουσία, τα αποθηκευμένα αυγά με απόφαση της αρμόδιας κτηνιατρικής αρχής της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης καταστρέφονται ή οδηγούνται για θερμική επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

Όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* αποτελέσματα ή όταν το εξεταζόμενο σμήνος ταυτοποιηθεί ως η πηγή μιας συγκεκριμένης εστίας τροφιογενούς λοίμωξης, η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης κοινοποιεί άμεσα το εργαστηριακό αποτέλεσμα στον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης ή του αναθρεπτηρίου και με απόφασή της λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα :

α) Χαρακτηρίζει το σμήνος "θετικό για σαλμονέλλα".

β) Απαγορεύει τη μετακίνηση:

i. πουλερικών από ή προς την εκμετάλλευση εκτός αν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να θανατωθεί και να καταστραφεί υπό έλεγχο ή προκειμένου να σφαγεί για κατανάλωση από τον άνθρωπο ή τα ζώα μετά από θερμική επεξεργασία, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (κανονισμός 853/2004, παράρτημα III, τμήμα II), για την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων.

ii. στρωμνής και κόπρου από την εκμετάλλευση εκτός εάν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να υποστούν επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

γ) Επιβάλλει :

-είτε τη σφαγή και την καταστροφή όλων των πουλερικών του σμήνους, εφόσον ο πτηνοτρόφος με γραπτή δήλωσή του προς αυτήν , δηλώσει ότι επιθυμεί την καταστροφή του σμήνους σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 . Η παραπάνω δήλωση πρέπει να υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή, το πολύ μέσα σε 24 ώρες από την κοινοποίηση του θετικού αποτελέσματος στον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης.

- είτε τη σφαγή και θερμική επεξεργασία όλων των πουλερικών του σμήνους, εφόσον ο πτηνοτρόφος με γραπτή δήλωσή του προς αυτήν , δηλώσει ότι επιθυμεί την θερμική επεξεργασία του σμήνους. Η παραπάνω δήλωση πρέπει να υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή, το πολύ μέσα σε 24 ώρες από την κοινοποίηση του θετικού αποτελέσματος στον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης.

Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων .Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση μετά από θερμική επεξεργασία, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων

δ) Τα παραγόμενα αυγά που προέρχονται από το θετικό σμήνος :

i) θεωρούνται αυγά κατηγορίας Β , σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 589/2008 της Επιτροπής της Ε.Ε σχετικά με τις προδιαγραφές εμπορίας των αυγών κατανάλωσης.

ii) φέρουν την ένδειξη Β του άρθρου 10 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 589/2008,η οποία είναι ένας κύκλος ελάχιστης διαμέτρου 12mm στο εσωτερικό του οποίου αναγράφεται το κεφαλαίο γράμμα Β με ελάχιστο ύψος 5 mm ή μια ευκρινής χρωματική κηλίδα ελάχιστης διαμέτρου 5 mm, προτού αυτά διατεθούν στην αγορά για περαιτέρω επεξεργασία..

iii) απαγορεύεται να εισέρχονται στα κέντρα συσκευασίας , εκτός εάν η αρμόδια αρχή ικανοποιείται με τα μέτρα για την πρόληψη ενδεχόμενης διασταυρούμενης μόλυνσης από αυγά που προέρχονται από άλλα σμήνη.

iv) -είτε διατίθενται υπό έλεγχο, προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας.

- είτε διατίθενται υπό έλεγχο, προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας, σύμφωνα με την Κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων

ε) Προβαίνει σε επιζωοτιολογική διερεύνηση και έλεγχο, για την εξακρίβωση της πηγής της μόλυνσης της προσβληθείσας εκμετάλλευσης ή του αναθρεπτηρίου. Σε ειδική έκθεση καταγράφονται λεπτομερώς τα ευρήματα της τήρησης των μέτρων βιοασφάλειας που περιγράφονται στο παράρτημα Ι.

ς) Επιβάλλει τον καθαρισμό και την αποτελεσματική απολύμανση των χώρων μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σιμηνών.

η) Επιτρέπει τον επαναπληθυσμό των επιχειρήσεων με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα. Ο επαναπληθυσμός επιτρέπεται μετά την παρέλευση 21 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σιμηνών, αυγών, στρωμνής και οτιδήποτε άλλου μπορεί να μεταδώσει τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.

Για την επιβεβαίωση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης ,μπορεί να γίνει εργαστηριακός έλεγχος της αποτελεσματικότητας από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης ή την αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

A2. Όσον αφορά την επεξεργασία-μεταποίηση των αυγών των προερχόμενων από σμήνη θετικά για σαλμονέλλα, αυτά θα κατευθύνονται στις εγκαταστάσεις παραγωγής ιαγοπροϊόντων στο βαθμό που υπάρχει εμπορικό ενδιαφέρον και σύμφωνα με τις προβλέψεις του εθνικού προγράμματος και του υπό ψήφιση Κανονισμού της Επιτροπής.

Επίσημοι έλεγχοι προβλέπονται, σύμφωνα με τους Κανονισμούς 882/2004 και 854/2004, για τα κέντρα συσκευασίας αυγών και τις εγκαταστάσεις παραγωγής αυγοπροϊόντων. Οι έλεγχοι επεκτείνονται σε όλο το μήκος της τροφικής αλυσίδας.

Β)Όσον αφορά τον εμβολιασμό των σπηγών ορνίθων ωοπαραγωγής ισχύουν τα ακόλουθα:

Τα σμήνη πουλερικών ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* εμβολιάζονται υποχρεωτικά με εγκεκριμένα εμβόλια κατά της *Salmonella Enteritidis*, τουλάχιστον κατά την περίοδο εκτροφής, ως προληπτικό μέτρο εφαρμογής και επίτευξης του στόχου του παρόντος προγράμματος.

Μετά τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του προγράμματος η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης μπορεί να χορηγεί σε μία εκμετάλλευση παρέκκλιση από τον υποχρεωτικό εμβολιασμό κατά της *Salmonella Enteritidis* και μετά από υποβολή σχετικού αιτήματος του υπευθύνου της εκμετάλλευσης, εάν :

α) στην αίτησή του ο ενδιαφερόμενος επισυνάπτει αντίγραφο του αρχείου της εκμετάλλευσης το οποίο αποδεικνύει την ορθή εφαρμογή των μέτρων βιοασφάλειας, καθώς και επικυρωμένα αντίγραφα όλων των εργαστηριακών εξετάσεων, τα οποία αποδεικνύουν ότι η εκμετάλλευση είναι ελεύθερη σαλμονέλλας τους τελευταίους 12 μήνες πριν την άφιξη των νεοσσών μιας ημέρας.

β) διαπιστώσει, με επιτόπια επίσκεψη στην εκμετάλλευση, την επαρκή και ορθή εφαρμογή των μέτρων βιοασφάλειας σε αυτήν

γ) διαπιστώσει, βασισμένη στα αποτελέσματα των επισήμων ελέγχων, την απουσία της *Salmonella Enteritidis* στην εκμετάλλευση ωοπαραγωγής ή ανάθρεψης κατά την περίοδο 12 μηνών πριν την άφιξη των ζώων.

Οι αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, στα πλαίσια των επισήμων ελέγχων που διενεργούν, εξακριβώνουν εάν τα χορηγούμενα εμβόλια είναι εγκεκριμένα από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ).

1.7 Εθνική νομοθεσία σχετική με την εφαρμογή των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων οιασδήποτε εθνικών διατάξεων σχετικά με τις δραστηριότητες που καθορίζονται στο πρόγραμμα.

- Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αριθ. 260973/04-02-2009 (Β 243) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*» (η οποία κατήγησε την με αριθμ. 258525/17-01-2008 (Β 124) απόφαση «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*»). Με την απόφαση αυτή τίθεται σε εφαρμογή το εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής.
- Π.Δ 224/1998 (Α 175) που αφορά υγειονομικά και λοιπά μέτρα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης των πουλερικών.
- Το Π.Δ 211/1992 (Α 100), με το οποίο εναρμονίστηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 90/539/ΕΟΚ του Συμβουλίου τη 15^{ης} Οκτωβρίου 1990, σχετικά με τους όρους υγειονομικού ελέγχου που διέπουν τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές για τις εισαγωγές πουλερικών και αυγών για επώαση από τρίτες χώρες.
- Το Π.Δ 41/2006 (Α 44) με το οποίο εναρμονίστηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Νοεμβρίου 2003 για την παρακολούθηση των ζωννύσων και των ζωνοσογόνων παραγόντων, για την τροποποίηση της απόφασης 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 92/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

1.8 Οιαδήποτε οικονομική βοήθεια η οποία παρέχεται στις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών στο πλαίσιο του προγράμματος.

1. Στους ιδιοκτήτες των εκμεταλλεύσεων απόδοσης ορνίθων ωοπαραγωγής και τα αναθρεπτήρια ορνίθων ωοπαραγωγής στους οποίους επιβάλλονται τα μέτρα θανάτωσης και καταστροφής, καταβάλλεται οικονομική αποζημίωση, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα απόφαση του "προγράμματος οικονομικών αποζημιώσεων και ενισχύσεων για την εξυγίανση του κτηνοτροφικού κεφαλαίου της χώρας.

2. Για την αγορά εμβολίων κατά των σαλμονελλών *S. Enteritidis*, *S. Typhimurium* καταβάλλονται οικονομικές ενισχύσεις, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα απόφαση του " προγράμματος

οικονομικών αποζημιώσεων και ενισχύσεων για την εξυγίανση του κτηνοτροφικού κεφαλαίου της χώρας.

Η παραπάνω απόφαση οικονομικών ενισχύσεων είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Εθνικού Υπουργείου και επιπλέον αποστέλλεται σε όλες τις Δ/νσεις Κτηνιατρικής των Ν.Α.

2. Όσον αφορά τις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών που καλύπτονται από το πρόγραμμα

2.1 Διάρθρωση της παραγωγής των εκάστοτε ειδών και προϊόντων τους

Όλα τα πτηνά ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* εισέρχονται στις εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής της Ελλάδας σαν νεοσσοί μιας ημέρας , διατηρούνται στη φάση ωοτοκίας για 12 μήνες και σφάζονται σε ηλικία 68-70 εβδομάδων.

Οι παραπάνω νεοσσοί μπορεί να προέρχονται :

Είτε από ελληνικά εκκολαπτήρια και από ελληνικά πατρογονικά σμήνη.

Είτε από ελληνικά εκκολαπτήρια και από πατρογονικά σμήνη του εξωτερικού.

Είτε από εκκολαπτήρια του εξωτερικού και από πατρογονικά σμήνη του εξωτερικού.

Η τελευταία περίπτωση αποτελεί ένα πολύ μικρό ποσοστό των νεοσσών μιας ημέρας που τοποθετούνται στις εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής της Ελλάδος.

Οι εκκολαπτόμενοι νεοσσοί αυγοπαραγωγής, διατίθενται στο μεγαλύτερο ποσοστό τους στο ελεύθερο εμπόριο. Στην περίπτωση του ελεύθερου εμπορίου, οι νεοσσοί μπορεί :

-είτε να οδηγούνται απευθείας σε εκμεταλλεύσεις ορνίθων αυγοπαραγωγής που διαθέτουν δικά τους αναθρεπτήρια. Στην περίπτωση αυτή μετά το τέλος της ανάθρεψης μεταφέρονται σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις αυγοπαραγωγής, όπου και διατηρούνται μέχρι το τέλος της παραγωγικής τους ζωής και στη συνέχεια σφάζονται.

-είτε να οδηγούνται σε αναθρεπτήρια που διαθέτουν κάποιες επιχειρήσεις ορνίθων αναπαραγωγής, οι οποίες αναλαμβάνουν την ανάθρεψή τους για λογαριασμό των πελατών τους. Και στην περίπτωση αυτή,, μετά το τέλος της ανάθρεψης μεταφέρονται σε εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής, όπου και διατηρούνται μέχρι το τέλος της παραγωγικής τους ζωής και στη συνέχεια σφάζονται.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των εκμεταλλεύσεων ωοπαραγωγής είναι εντατικής εκτροφής , τα σμήνη διατηρούνται συνήθως σε κλειστούς θαλάμους, σε κλωβοστοιχίες και εφαρμόζεται αυστηρός διαχωρισμός των διαφορετικών ηλικιακών μονάδων.

Υπάρχει εντούτοις και ένα μικρό ποσοστό επιδαπέδιων εκτροφών, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως ελεύθερας βοσκής ή αχυρώνα.

Οι εκμεταλλεύσεις ορνίθων ωοπαραγωγής φαίνονται στον παρακάτω πίνακα :

Α/Α	Νομοί	Εκμεταλλεύσεις	Σμήνη	Πουλερικά
1	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	1	1	500
2	ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	5	5	71048
3	ΑΡΓΟΛΙΔΑ	8	15	334610
4	ΑΡΚΑΔΙΑ	5	5	39.530
5	Β. ΕΒΡΟΣ	1	5	103.811
6	ΒΟΙΩΤΙΑ	12	61	1.981.214
7	ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	177	280	1.411.000
8	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΟΥ	14	24	135.150
9	ΕΥΒΟΙΑ	2	6	63.000
10	ΗΜΑΘΙΑ	4	6	22.100
11	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	1	4	108500
12	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	28	28	165.440
13	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	7	29	291.672
14	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	1	1	5000
15	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	1	1	3.500
16	ΚΙΑΚΙΣ	4	15	313298
17	ΚΟΖΑΝΗ	3	3	15.500
18	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	15	64	2212779
19	ΛΑΚΩΝΙΑ	4	4	12.800
20	ΛΑΡΙΣΑ	5	8	65000
21	ΛΕΣΒΟΣ	1	3	48000
22	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	5	5	14.240
23	Ν. ΕΒΡΟΣ	1	4	466.200
24	ΞΑΝΘΗΣ	1	3	61.670
25	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	2	4	6.300
26	ΠΕΛΛΑ	4	7	5.600
27	ΠΙΕΡΙΑΣ	2	6	47.500
28	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	3	6	58.088
29	ΣΕΡΡΕΣ	20	22	119.700
30	ΤΡΙΚΑΛΑ	1	1	900
31	ΦΘΙΩΤΙΔΑ	3	5	22400
32	ΦΩΚΙΔΑ	3	3	13.000
33	ΧΑΝΙΑ	2	3	29100
34	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	5	10	97.750
35	ΧΙΟΣ	3	3	21900
	Σύνολο	354	650	8367800

2.2 Αιάρθρωση της παραγωγής ζωοτροφών

Η παραγωγή ζωοτροφών για πτηνά πραγματοποιείται:

- Σε παρασκευαστήρια που παράγουν ζωοτροφές αποκλειστικά για πτηνά είτε για ιδιοκατανάλωση είτε για πώληση σε συνεργαζόμενους κτηνοτρόφους.
- Σε παρασκευαστήρια που παράγουν ζωοτροφές για εμπορία που προορίζονται για πτηνά αλλά και για άλλου είδους ζώα, π.χ. μηρυκαστικά.

Ειδικότερα, οι ζωοτροφές παρασκευάζονται σε βιομηχανίες ζωοτροφών από πρώτες ύλες που είναι είτε ιδιοπαραγόμενες στην Ελλάδα (δημητριακά, παραπροϊόντα δημητριακών) ή που προέρχονται από άλλα Κ-Μ ή Τρίτες χώρες (δημητριακά, σόγια).

Τα προσθετικά ζωοτροφών μπορούν επίσης είτε να είναι ιδιοπαραγόμενα , είτε να προέρχονται από άλλα Κ-Μ ή τρίτες χώρες.

Οι βιομηχανίες ζωοτροφών, κατά κανόνα, ανήκουν σε μεγάλες επιχειρήσεις του πτηνοτροφικού κλάδου ,κυρίως αυτού της κρεοπαραγωγικής κατεύθυνσης.

Στον αυγοπαραγωγικό κλάδο, το μέγεθος των εν λόγω εργοστασίων είναι πολύ μικρότερο και το συνηθέστερο είναι η κάθε εκμετάλλευση αυγοπαραγωγής να διαθέτει το δικό της παρασκευαστήριο ζωοτροφών .

2.3. Σχετικές κατευθυντήριες γραμμές για ορθές κτηνοτροφικές πρακτικές ή άλλες κατευθυντήριες γραμμές (υποχρεωτικές ή εθελοντικές) για μέτρα βιολογικής ασφαλείας, οι οποίες καθορίζουν τουλάχιστον :

- Υγιεινή διαχείρισης στις εκμεταλλεύσεις

- Μέτρα για την αποφυγή εισερχομένων μολύνσεων που μεταδίδονται από ζώα ,ζωοτροφές, πόσιμο νερό ή από άτομα που εργάζονται στις εκμεταλλεύσεις και
- Υγιεινή κατά τη μεταφορά ζώων προς και από τις εκμεταλλεύσεις

Στο παράρτημα Ι της απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αριθ. 260973/4-2-2009 (Β 243), με την οποία τίθεται σε εφαρμογή το εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής, εμπεριέχονται οδηγίες σχετικά με τα βασικότερα μέτρα βιοασφάλειας που πρέπει να τηρούνται υποχρεωτικά από τον ιδιοκτήτη της εκμετάλλευσης ορνίθων ωοπαραγωγής, και τα οποία αφορούν στη διαχείριση υγιεινής στην εκμετάλλευση: στα μέτρα για την πρόληψη εισόδου της μόλυνσης στην εκμετάλλευση (μέσω άλλων ζώων –φορέων, μολυσμένων ζωοτροφών, πόσιμου νερού και των εργαζόμενων),και στη τήρηση των κανόνων υγιεινής κατά τη μεταφορά ζώων από και προς την εκμετάλλευση.

Ειδικότερα, όσον αφορά τα μέτρα βιοασφάλειας :

A.1) στην εκμετάλλευση

1. Οι εγκαταστάσεις των εκμεταλλεύσεων πρέπει να είναι κατάλληλα κατασκευασμένες και να περιβάλλονται από φράκτη στην είσοδο του οποίου να υπάρχει σήμα που να απαγορεύει την είσοδο.
2. Σε κάθε εγκατάσταση θα πρέπει να εκτρέφεται μόνο ένα είδος πουλερικών και εάν είναι δυνατόν να εφαρμόζεται το σύστημα “all in all out”.
3. Στις περιπτώσεις που στην εκμετάλλευση υπάρχουν περισσότερα του ενός σμήνη, τότε το κάθε ένα από αυτά αντιμετωπίζεται σαν ξεχωριστή οντότητα.
4. Οι θάλαμοι ,καθώς και οι χώροι αποθήκευσης των ζωοτροφών πρέπει να είναι προστατευμένοι από την είσοδο άγριων και βλαβερών ζώων.
5. Όλες οι επιφάνειες των θαλάμων πρέπει να είναι κατασκευασμένες από υλικά που να επιτρέπουν τον εύκολο καθαρισμό και την απολύμανση αυτών.
6. Ο χώρος που περιβάλλει τους θαλάμους καλό θα ήταν να είναι καλυμμένος με τσιμέντο ή άλλο ανάλογο υλικό και σε κάθε περίπτωση απαλλαγμένος από βλάστηση ή χαλάσματα. Εξαιρέση αποτελεί η παρουσία δένδρων (εκτός αυτών για την παραγωγή φρούτων) για την προστασία των κτιρίων από τη ζέστη.

7. Η πρόσβαση κατοικίδιων ζώων στις εγκαταστάσεις της εκμετάλλευσης πρέπει να απαγορεύεται.
8. Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προστασίας για την αποφυγή της διασποράς των ασθενειών μέσα στην επιχείρηση . Στο παραπάνω συμβάλλει η ύπαρξη αποδυτήριων , καθώς και χώρων (πχ ντουζιέρες), για την προσωπική υγιεινή του προσωπικού και των επισκεπτών.
9. Μετά την απομάκρυνση των πουλερικών , η κόπρος πρέπει να απομακρύνεται και να ακολουθεί καθαρισμός και απολύμανση των χώρων. Συνιστάται να ακολουθεί βακτηριολογικός έλεγχος της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.
10. Πρέπει να γίνεται καταπολέμηση των τρωκτικών και εντόμων, χρησιμοποιώντας κατάλληλα προγράμματα μυοκτονίας και απεντόμωσης.
11. Ο επαναπληθυσμός των θαλάμων πρέπει να γίνεται με πουλερικά απαλλαγμένα σαλμονέλλωσης.
12. Όλες οι ζωοτροφές πρέπει να είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένες από σαλμονέλλα πριν τη χορήγησή τους στα πουλερικά. Ενδείκνυται η χορήγηση πελετοποιημένων ζωοτροφών, ή ζωοτροφών που έχουν υποβληθεί σε άλλου τύπου επεξεργασία, για να απαλλαγθούν από την παρουσία σαλμονέλλας . Οι ζωοτροφές πρέπει στη συνέχεια να αποθηκεύονται σε κλειστούς αποθηκευτικούς χώρους.
13. Η υδροδότηση των εκμεταλλεύσεων πρέπει να γίνεται με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.
14. Τα άρρωστα και νεκρά πτηνά πρέπει να απομακρύνονται το συντομότερο δυνατό με τρόπο ασφαλή και αποτελεσματικό.
15. Κάθε εκμετάλλευση πρέπει να διατηρεί αρχείο, το οποίο να είναι στη διάθεση του επίσημου ελέγχου όποτε της ζητηθεί, στο οποίο να αναγράφονται οι ασθένειες, θάνατοι , τα θεραπευτικά σχήματα και οι χορηγούμενοι εμβολιασμοί.

A.2 Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το χειρισμό και τη μεταφορά των αυγών.

1. Η στρωμνή στους θαλάμους γέννησης των αυγών πρέπει να διατηρείται στεγνή και σε καλή κατάσταση. Επίσης η στρωμνή στις φωλιές πρέπει να είναι καθαρή και σε επαρκή ποσότητα

2. Η συλλογή των αυγών πρέπει να γίνεται σε συχνά χρονικά διαστήματα και τουλάχιστον δύο φορές την ημέρα. Αυτά στη συνέχεια να τοποθετούνται σε καθαρούς και απολυμασμένους περιέκτες.
3. Τα λερωμένα, σπασμένα, ραγισμένα και χτυπημένα αυγά πρέπει να συλλέγονται σε διαφορετικούς περιέκτες .
4. Τα αυγά πρέπει να διατηρούνται σε χώρο καθαρό ,χωρίς παρουσία σκόνης , που να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για αυτό το σκοπό, σε περιβάλλον θερμοκρασίας 13-15 C και σχετικής υγρασίας 70-80%.
5. Τα αυγά μεταφέρονται στα ωοσκοπικά κέντρα μέσα σε καθαρές θήκες οι οποίες είτε είναι μιας χρήσεως είτε απολυμαίνονται είτε με τη χρήση καπνού είτε με τη χρήση ενός υγρού κατάλληλου απολυμαντικού.

A.3 Μέτρα υγιεινής όσον αφορά το χειρισμό των αυγών και των προϊόντων αυτών.

1. Οι χειριστές των αυγών στην εκμετάλλευση πρέπει να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι και νερό και να φορούν καινούργιο, καθαρό εξωτερικό ένδυμα, πριν το χειρισμό των παραλαμβανόμενων αυγών.
2. Το όχημα μεταφοράς των αυγών στα ωοσκοπικά κέντρα πρέπει να καθαρίζεται και να απολυμαίνεται πριν την φόρτωση κάθε παρτίδας αυγών.

A.4. Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το προσωπικό και τους επισκέπτες.

Το προσωπικό και οι επισκέπτες πρέπει υποχρεωτικά:

1. να φορούν καθαρή ποδιά, καπέλο και ποδονάρια
2. να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι ή απολυμαντικό και να εμβαπτίζουν τα υποδήματά τους σε κάποιο απολυμαντικό μέσο, το οποίο θα αλλάζεται συχνά.
3. Να μην έρχονται σε άμεση επαφή με τα πουλερικά ή τα προϊόντα αυτών.

Επίσης, προκειμένου να γίνει αδειοδότηση των εκμεταλλεύσεων πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο Π.Δ 224/1998 (Α 175), δηλαδή αυτές πρέπει : να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 300 μέτρων από επιχειρήσεις πουλερικών αναπαραγωγής,

εκκολαπτήρια και φυραματοποιεία, τουλάχιστον 1000 μέτρων από σφαγεία, εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου και αποβλήτων χαμηλού ή υψηλού

2.4. Συνήθης κτηνιατρική επίβλεψη των εκμεταλλεύσεων

Οι πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις επιβλέπονται από ιδιώτες κτηνιάτρους και ελέγχονται από τους επισήμους κτηνιάτρους των τοπικών κτηνιατρικών αρχών.

2.5. Καταχώρηση των εκμεταλλεύσεων.

Όλες οι επιχειρήσεις ωοπαραγωγής οφείλουν να είναι εγκεκριμένες και καταγεγραμμένες σύμφωνα με το Π.Δ 216/2003 (Α 181) .

Με την Υπουργική Απόφαση 260973/4.2.2009 (Β 243) προβλέπεται η τήρηση αρχείου και μηχανογραφημένου συστήματος στις εκμεταλλεύσεις σμηγών ωοπαραγωγής, όπου καταγράφονται όλες οι πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στο παραπάνω αρχείο επιβάλλεται να καταγράφονται λεπτομερώς τα στοιχεία του παρόντος προγράμματος και οι εμβολιασμοί και οι πιθανές θεραπείες.

2.6. Τήρηση μητρώων στις εκμεταλλεύσεις

Σύμφωνα με την εθνική απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Ύψιμων με αριθ. 258525/17-01-2008(Β 124)(η οποία αντικαταστάθηκε με την υπ' αριθ. 260973/4.2.2009 (Β 243) απόφαση), με την οποία τίθεται σε εφαρμογή το εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής ,οι εκμεταλλεύσεις απόδοσης ορνίθων ωοπαραγωγής , καθώς και τα αναθρεπτήρια, τηρούν υποχρεωτικά αρχεία ή μηχανογραφημένο σύστημα στο οποίο τηρούνται ή καταγράφονται όλα τα στοιχεία που αφορούν:

α) τους αυτοελέγχους που διενεργούν στα πλαίσια του προγράμματος, : ημερομηνίες δειγματοληψίας, είδος και αριθμός δειγμάτων που λαμβάνονται από τα πουλερικά και τις

ζωοτροφές , τα κτηνιατρικά εργαστήρια στα οποία αποστέλλονται τα δείγματα, απαντήσεις των κτηνιατρικών εργαστηρίων, φαρμακευτικές αγωγές, εμβόλια και σκευάσματα που χρησιμοποιούνται με τις αντίστοιχες ημερομηνίες, πρόγραμμα απολυμάνσεων, μυοκτονιών και απεντομώσεων με τα αντίστοιχα σκευάσματα που χρησιμοποιούνται.

β) την προμήθεια ζωοτροφών, νεοσσών ωοπαραγωγής, στρωμνής (σε επιδαπέδιες εκτροφές και στα αναθρεπτήρια) με αναφορά στις αντίστοιχες ημερομηνίες, τις ποσότητες και τους προμηθευτές .Επίσης, τις αποστολές των επιτραπέζιων αυγών στα ωοσκοπικά κέντρα, , ορνίθων προς σφαγή, κόπρου και νεκρών πτηνών προς τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας με αναφορά στις αντίστοιχες ημερομηνίες, τις ποσότητες και τους παραλήπτες .

2.7. Έγγραφα που συνοδεύουν τα ζώα κατά την αποστολή

Τα ενδοκοινοτικά διακινούμενα ή τα εισαγόμενα ζώα πουλερικά συνοδεύονται με τα πιστοποιητικά της οδηγίας 90/539/ΕΚ.

Τα παραπάνω πιστοποιητικά εκδίδονται από τα τοπικά κτηνιατρικά κέντρα.

Οι όρνιθες ωοπαραγωγής που περατώνουν τον παραγωγικό τους κύκλο, διακινούνται προς τα σφαγεία συνοδευόμενες είτε με υπεύθυνη δήλωση του πτηνοτρόφου που περιέχει και τις πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη σαλμονέλλα, είτε με υγειονομική βεβαίωση που χορηγείται από τον επίσημο κτηνίατρο και περιέχει επίσης τις πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη σαλμονέλλα. Τα παραπάνω δύο συνοδευτικά έγγραφα βασίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004.

Οι νεοσσοί μιας ημέρας και οι πουλάδες διακινούνται στο εσωτερικό της χώρας συνοδευόμενα με τα κτηνιατρικά πιστοποιητικά που προβλέπονται στην εγκύκλιο με αριθ. 240732/22.01.2010 και τα οποία υπογράφονται είτε από τον ιδιώτη κτηνίατρο της εκμετάλλευσης, είτε από τον επίσημο κτηνίατρο.

2.8. Άλλα σχετικά μέτρα με τα οποία εξασφαλίζεται η ανιχνευσιμότητα των ζώων.

Σύμφωνα με το Π.Δ 216/2003 «περί στοιχειωδών απαιτήσεων για την προστασία των ωοπαραγωγών ορνίθων» το οποίο εναρμονίζει την Οδηγία 2002/4 ΕΚ και συγκεκριμένα το άρθρο 7, παράγραφος 3 ,στις εγκεκριμένες μονάδες ωοπαραγωγών ορνίθων χορηγείται διακριτικός αριθμός με τον οποίο προσδιορίζεται πρώτα ο τύπος της εκτροφής, κατόπιν η χώρα και ο νομός και ακολουθεί ο αύξων αριθμός της μονάδας π.χ 1GR94001 που σημαίνει ότι αυτή η μονάδα είναι ελεύθερας βοσκής στην Ελλάδα στο νομό Χανίων και η πρώτη που εγκρίθηκε.

Αυτός ο διακριτικός αριθμός πρέπει να αναγράφεται και στα αυγά. Έτσι μέσω των αυγών εντοπίζεται η μονάδα εκτροφής από την οποία προήλθαν.

ΜΕΡΟΣ Β

1. Ταυτότητα του προγράμματος

Κρίτος μέλος: Ελλάδα

Ασθένεια : μόλυνση των ζώων από ζωονοσογόνο salmonella spp

Ζωικός πληθυσμός που καλύπτεται από το πρόγραμμα : Όρνιθες ειοπαραγωγής του είδους Gallus gallus

Έτος εφαρμογής: 2011

Στοιχεία αναφοράς του παρόντος εγγράφου:

Αρμόδιος επικοινωνίας : Γζανή Μυρσίνη

Τηλέφωνο : +302102125727

Φαξ : +302108252614

e-mail : ka6u058@minagric. gr

Ημερομηνία αποστολής στην Επιτροπή: Αθήνα, Απριλίου 2010

2. Ιστορικά στοιχεία για την επιδημιολογική εξέλιξη της ζωονοσογόνου σαλμονέλλωσης που καθορίζεται στο σημείο 1 :

Με τα Π.Δ 83/1982, 43/1986, 448/1990, 224/1998 και 211/1992, η Ελλάδα εφαρμόζει πρόγραμμα παρακολούθησης των σαλμονελλών και λήψης μέτρων στην περίπτωση *S. Pullorum*, *S. Gallinarum*.

Από το 1994 με βάση το Π.Δ 402/1994 (Α224) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου εφαρμόζεται πρόγραμμα ελέγχου των *S. Enteritidis/Typhimurium* στα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*. Το πρόγραμμα αυτό βασίζεται στην εφαρμογή δοκιμών για την ανίχνευση των θετικών στη *Salmonella* spp σμηνών και τη θανάτωση των θετικών στη *S. Enteritidis/Typhimurium* σμηνών. Τα δείγματα αποστέλλονται στα κατά τόπους Κτηνιατρικά Εργαστήρια και τα θετικά εξ αυτών για ταυτοποίηση στο Κτηνιατρικό Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας.

Κατά το 2004 σε εφαρμογή της κοινοτικής απόφασης 2004/665/ΕΚ «Σχετικά με μια βασική μελέτη για τον επιτολασμό της *Salmonella* σε σμήνη ωοπαραγωγής του *Gallus gallus*», εξετάστηκαν 245 από τα 353 υπάρχοντα σμήνη ωοπαραγωγής, τα οποία ήταν σε φάση παραγωγής και βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα 97 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Typhimurium* 10 σμήνη και στη *S. Enteritidis* 48 σμήνη. Ο επιτολασμός της *Salmonella spp* στα ενήλικα σμήνη ωοπαραγωγής ήταν 55,42% και ο επιτολασμός των *S. Enteritidis/ S. Typhimurium* ήταν 22,4%.

Από 1 Ιανουαρίου 2008, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2160/2003, αρχίζει η εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* της Ελλάδας.

Το 2008 από τα 112 σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής που εξετάσθηκαν, βρέθηκαν θετικά στη *Salmonella spp* 31 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Typhimurium* 0 σμήνη και στη *S. Enteritidis* 17 σμήνη.

Το 2009 από τα 372 σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής που εξετάσθηκαν, βρέθηκαν θετικά στη *Salmonella spp* 41 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Typhimurium* 3 σμήνη και στη *S. Enteritidis* 8 σμήνη.

3. Περιγραφή του προγράμματος που υποβλήθηκε :

Σκοπός και διάρκεια του προγράμματος

Το παρόν πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλας στα σμήνη ωοπαραγωγής υποβάλλεται στο πλαίσιο του άρθρου 5 του κανονισμού (Ε.Κ.) 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Νοεμβρίου 2003", του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1168/2006 της Επιτροπής της 31ης Ιουλίου 2006, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1237/2007 της Επιτροπής της 23ης Οκτωβρίου 2007 και του κανονισμού (ΕΚ) 1177/2006 της Επιτροπής της 1^{ης} Αυγούστου 2006.

Σκοπός του προγράμματος είναι η μείωση του επιπολασμού των οροτύπων σαλμονέλλας : *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Typhimurium*, σε ενήλικα σμήνη ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* αποτελούμενα από τουλάχιστον 1000 πτηνά σε επίπεδο τουλάχιστον 9% στις 31 Δεκεμβρίου του 2011.

Ένα σμήνος θεωρείται ότι είναι θετικό στη σαλμονέλλα, σε περίπτωση που επιβεβαιωθεί εργαστηριακά η παρουσία ενός από τους παραπάνω οροτύπους σαλμονέλλας, τουλάχιστον σε ένα από τα δείγματα που έχουν ληφθεί.

Η διάρκεια του προγράμματος, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος είναι ετήσια (έναρξη 01/01/2011, λήξη 31/12/2011). Το πρόγραμμα θα προσαρμόζεται σύμφωνα με τις κοινοτικές απαιτήσεις.

3. Πληθυσμός στόχος και γεωγραφική περιοχή εφαρμογής αυτού.

Ο πληθυσμός στόχος είναι όλα τα σμήνη ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*. Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή υπάρχουν 354 εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής , οι οποίες διαθέτουν συνολικά 650 σμήνη.

Όλα τα πτηνά ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* εισέρχονται στις εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής της Ελλάδας σαν νεοσσοί μιας ημέρας , διατηρούνται στη φάση φωτοκίας για 12 μήνες και σφάζονται σε ηλικία 68-70 εβδομάδων.

Οι παραπάνω νεοσσοί μπορεί να προέρχονται :

Είτε από ελληνικά εκκολαπτήρια και από ελληνικά πατρογονικά σμήνη.

Είτε από ελληνικά εκκολαπτήρια και από πατρογονικά σμήνη του εξωτερικού.

Είτε από εκκολαπτήρια του εξωτερικού και από πατρογονικά σμήνη του εξωτερικού.

Η τελευταία περίπτωση αποτελεί ένα πολύ μικρό ποσοστό των νεοσσών μιας ημέρας που τοποθετούνται στις εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής της Ελλάδος.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των εκμεταλλεύσεων σμηνών ωοπαραγωγής είναι εντατικής εκτροφής , τα σμήνη διατηρούνται συνήθως σε κλειστούς θαλάμους, σε κλωβοστειχίες και εφαρμόζεται αυστηρός διαχωρισμός των διαφορετικών ηλικιακών μονάδων.

Υπάρχει εντούτοις και ένα μικρό ποσοστό επιδαπέδιων εκτροφών, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως ελεύθερας βοσκής ή αχυρώνα.

Η γεωγραφική περιοχή εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος είναι όλοι οι νομοί της χώρας, στους οποίους δραστηριοποιούνται εκμεταλλεύσεις σμηνών ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*.

Στον πίνακα Ι απεικονίζονται οι νομοί της Ελλάδας στους οποίους υπάρχουν οι παραπάνω εκμεταλλεύσεις, καθώς και ο ακριβής αριθμός των εκμεταλλεύσεων, των σμηνών ωοπαραγωγής και των πτηνών ωοπαραγωγής σε καθέναν από αυτούς.

Τα κυριότερα μέτρα που θα εφαρμοστούν για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος είναι :

1. ο έλεγχος και η θανάτωση ή σφαγή και περαιτέρω θερμική επεξεργασία των θετικών στους ορότυπους *S. Enteritidis* /*S. Typhimurium* σμηνών,
2. η καταστροφή ή θερμική επεξεργασία των παραγόμενων αυγών των παραπάνω σμηνών και
3. ο υποχρεωτικός εμβολιασμός με εμβόλια που περιέχουν τον ορότυπο *S. Enteritidis*.

4. Μέτρα του προγράμματος που υποβλήθηκε

4.1. Περίληψη των μέτρων στο πλαίσιο του προγράμματος

Διάρκεια του προγράμματος: 1 έτος

Πρώτο έτος:

Τελευταίο έτος:

√	Έλεγχος	Έλεγχος/Εκρίζωση
√	Δοκιμή	√ Δοκιμή
√	Σφαγή θετικών ζώων	√ Σφαγή θετικών ζώων
√	Θανάτωση θετικών ζώων	√ Θανάτωση θετικών ζώων
√	Εμβολιασμός	Εκτεταμένη σφαγή ή θανάτωση
	Θεραπεία	

√	Διάθεση των προϊόντων	√	Διάθεση των προϊόντων
	Επιτήρηση ή παρακολούθηση		
√	Άλλα Μέτρα		

Άλλα μέτρα για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος είναι :

A. η ελαχιστοποίηση του κινδύνου εισόδου της σαλμονέλλας στην εκμετάλλευση ωοπαραγωγής.

B. η λήψη μέτρων μέσα στην εκμετάλλευση που αφορούν :

B1 τις υγειονομικές προϋποθέσεις ίδρυσης των επιχειρήσεων ωοπαραγωγής σε συμμόρφωση με το Π.Δ (224/1998 (Α 175).), όσον αφορά τις απαιτούμενες αποστάσεις των εκμεταλλεύσεων αυτών από τις επιχειρήσεις αναπαραγωγής.

B2 τα μέτρα βιοασφάλειας

B3 τη διενέργεια υποχρεωτικού εμβολιασμού.

A. Η ελαχιστοποίηση του κινδύνου εισόδου της σαλμονέλλας μέσα στην επιχείρηση ωοπαραγωγής επιτυγχάνεται :

- Με την είσοδο στην εκμετάλλευση νεοσσών μιας ημέρας που είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένοι σαλμονέλλωσης και συνοδεύονται από τα απαραίτητα υγειονομικά πιστοποιητικά.
- Με τη χρήση ζωοτροφών που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1831/2005 σχετικά με την υγιεινή των ζωοτροφών.

B. Μέτρα πρόληψης στην εκμετάλλευση

B1 Υγειονομικές προϋποθέσεις ίδρυσης της εκμετάλλευσης ωοπαραγωγής

Προκειμένου να γίνει αδειοδότηση των εκμεταλλεύσεων πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο Π.Δ 224/1998 (Α 175), δηλαδή αυτές πρέπει : να βρίσκονται σε απόσταση

τουλάχιστον 300 μέτρων από επιχειρήσεις πουλερικών αναπαραγωγής, εκκολαπτήρια και φυραματοποιεία, τουλάχιστον 1000 μέτρων από σφαγεία, εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου και αποβλήτων χαμηλού ή υψηλού κινδύνου

B2 Τα μέτρα βιοασφάλειας συνίστανται :

- Στον επαρκή διαχωρισμό των θαλάμων της εκμετάλλευσης.
- Στη χρησιμοποίηση διαφορετικού εργατικού προσωπικού για κάθε θάλαμο ή του ίδιου αν δεν επαρκεί ο αριθμός τους, αλλά με τη δέσμευση να χρησιμοποιούν διαφορετικά ενδύματα και να αλλάζουν ποδονάρια από θάλαμο σε θάλαμο.
- Στην αποτροπή εισόδου μέσα στην εκμετάλλευση άλλων ειδών ζώων.
- Στην αποτροπή εισόδου στην εκμετάλλευση επισκεπτών που δεν έχουν κάποιο ειδικό λόγο να παρευρίσκονται στην εκμετάλλευση.
- Στην τοποθέτηση λεκανών απολύμανσης στις εισόδους και εξόδους των θαλάμων και της εκμετάλλευσης για τα οχήματα και για τα υποδήματα ατόμων που κυκλοφορούν στη μονάδα.
- Στην προστασία των πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων ωοπαραγωγής από την εισβολή τρωκτικών , αγρίων πτηνών, και εντόμων με την τοποθέτηση σιτών στα παράθυρα των θαλάμων, τη διενέργεια μυοκτονιών και απεντομώσεων σε τακτά χρονικά διαστήματα, με τη χρήση κατάλληλων προϊόντων.
- Στην απολύμανση όλων των εισερχόμενων οχημάτων με τη χρήση κατάλληλων προϊόντων.
- Στην υδροδότηση της επιχείρησης με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.

B3. Εμβολιασμός των σμηνών ωοπαραγωγής

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ.1177/2006 της Επιτροπής και λαμβάνοντας υπόψη ότι στις 31/12/2010 στοχεύουμε να έχουμε μειώσει τον επιπολασμό των *S. Enteritidis/S. Typhimurium* στα ενήλικα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής σε επίπεδο τουλάχιστον 10%, πρέπει να εφαρμοστούν προγράμματα εμβολιασμού κατά της *Salmonella Enteritidis* σε όλες τις ωτόκες όρνιθες για το έτος 2011, τουλάχιστον κατά την περίοδο εκτροφής, προκειμένου να μειωθεί η εξάπλωση και η μόλυνση των αυγών.

Η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης μπορεί να χορηγεί σε μία εκμετάλλευση παρέκκλιση από την εν λόγω διάταξη εάν :

- Είναι ικανοποιημένη με τα προληπτικά μέτρα που λαμβάνονται στην εκμετάλλευση εκτροφής και στην εκμετάλλευση ωοπαραγωγής και
- Έχει αποδειχθεί η απουσία *Salmonella Enteritidis* στην εκμετάλλευση εκτροφής και παραγωγής κατά την περίοδο 12 μηνών πριν την άφιξη των ζώων.

Τα ζώντα εμβόλια σαλμονέλλας δεν χρησιμοποιούνται αν ο κατασκευαστής δεν παρέχει κατάλληλη μέθοδο για το βακτηριολογικό διαχωρισμό των στελεχών σαλμονέλλας άγριου τύπου από τα στελέχη του εμβολίου.

Τα ζώντα εμβόλια σαλμονέλλας δεν χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο του εθνικού προγράμματος ελέγχου στις ωοτόκες όρνιθες κατά την ωοπαραγωγή ,εκτός εάν έχει καταδειχθεί η ασφάλεια της χρήσης και τα εμβόλια είναι εγκεκριμένα για τέτοιο σκοπό σύμφωνα με την οδηγία 2001/82ΕΚ.

Το χρησιμοποιούμενο εμβόλιο θα είναι εγκεκριμένο από την αρμόδια αρχή (Ελληνικός Οργανισμός Φαρμάκων) και θα χορηγείται σύμφωνα με τις οδηγίες χρήσης του κατασκευαστή.

Στα συνοδευτικά έγγραφα των δειγμάτων που αποστέλλονται στα κτηνιατρικά εργαστήρια, αναφέρεται υποχρεωτικά αν τα δείγματα προέρχονται από εμβολιασμένα ή μη σμήνη και αναγράφεται ο τύπος του εμβολίου).

4.2. Ορισμός της κεντρικής αρχής η οποία θα εποπτεύει και θα συντονίζει τις αρμόδιες για την εφαρμογή του προγράμματος υπηρεσίες :

Αρμόδιοι Φορείς για την εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής είναι :

1. το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
2. οι Κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων,
3. τα 2 Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης και το Κρατικό Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

4. Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο της Χαλκίδας που είναι το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα.
5. Οι υπεύθυνοι των εκμεταλλεύσεων ωοπαραγωγής του είδους Gallus gallus.
6. Τα κέντρα συσκευασίας αυγών
7. Τα ιδιωτικά εργαστήρια που πραγματοποιούν τις αναλύσεις των δειγμάτων του αυτοελέγχου, μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής των Εθνικών Προγραμμάτων Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης.

1. Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων , της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

- είναι η αρμόδια αρχή σε κεντρικό επίπεδο για τη θέσπιση των μέτρων εφαρμογής του προγράμματος και τον συντονισμό όλων των αρμοδίων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του , σε όλη τη χώρα.
- καθορίζει τις αρμοδιότητες των αρμοδίων αρχών και των φορέων εφαρμογής του προγράμματος.
- παρέχει κατάλληλες οδηγίες και διευκρινίσεις προς τις υπηρεσίες και φορείς εφαρμογής του προγράμματος με σκοπό τη διευκόλυνση και ενίσχυση του έργου τους.
- συλλέγει στοιχεία και αξιολογεί τα αποτελέσματα του προγράμματος , ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και συμμετέχει σε ομάδες εργασίας της παραπάνω Επιτροπής.

2. Οι Κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων είναι επιφορτισμένες με την διενέργεια των επίσημων ελέγχων στις εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής. Οι επίσημοι έλεγχοι περιλαμβάνουν τον έλεγχο της σωστής εφαρμογής του προγράμματος από τους υπεύθυνους των επιχειρήσεων, τη διενέργεια των επίσημων δειγματοληψιών, τη λήψη των απαραίτητων μέτρων στην περίπτωση θετικών αποτελεσμάτων και την ενημέρωση της αρμόδιας Κεντρικής Αρχής.

3. Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων και τα Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης είναι αρμόδια για τη παραλαβή των αποστελλομένων δειγμάτων από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές γεωγραφικής αρμοδιότητάς τους και τη διενέργεια σε αυτά των

απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση της σαλμονέλλας. Επίσης είναι αρμόδια για την αποστολή των θετικών στη σαλμονέλλωση καλλιεργειών στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών στη Χαλκίδα.

4. Το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών της Χαλκίδας είναι αρμόδιο για :

- i) την οροτυποποίηση των θετικών για τη σαλμονέλλωση καλλιεργειών που του αποστέλλονται από τα άλλα κρατικά και ιδιωτικά Κτηνιατρικά Εργαστήρια και την άμεση αποστολή των αποτελεσμάτων οροτυποποίησης στους φορείς που του αποστέλλουν τις καλλιέργειες σαλμονελλών.
- ii) την παραλαβή των αποστελλομένων δειγμάτων από τις κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων γεωγραφικής αρμοδιότητάς του και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση και οροτυποποίηση της σαλμονέλλας.
- iii) την παροχή επιστημονικής στήριξης στην αρμόδια κεντρική αρχή, την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και την κοινοποίηση των στοιχείων και των αποτελεσμάτων στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
- iv) τη συνεργασία με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα.
- v) τη διασφάλιση της κοινοποίησης των πληροφοριών που παρέχει το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων και στα εργαστήρια διάγνωσης σαλμονελλών.
- vi) την παροχή επιστημονικής και τεχνικής συνδρομής στην αρμόδια κεντρική αρχή για την εφαρμογή συντονισμένων σχεδίων ελέγχου της Σαλμονέλλας.
- vii) την παρακολούθηση από κοντά των εξελίξεων σχετικά με την επιδημιολογία της σαλμονέλλας.
- viii) την ενημέρωση ,κατά περίπτωση, του κοινοτικού εργαστηρίου αναφοράς για θέματα σχετικά με τα στελέχη του εμβολίου σαλμονέλλας και άλλες ειδικές μεθόδους ελέγχου.
- vi) τον συντονισμό των προτύπων και των μεθόδων διάγνωσης που καθορίζονται σε κάθε εργαστήριο διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα. Για το σκοπό αυτό:
-Οργανώνει μία τουλάχιστον συγκριτική δοκιμή ανά έτος (ring test).

- Διατηρεί απομονώματα των σαλμονελλών για 2 έτη και είναι αρμόδιο για την προαιρετική διενέργεια φαγοτυπίας και δοκιμής αντιμικροβιακής ευαισθησίας στα θετικά δείγματα.
- Συνεργάζεται με τα άλλα εθνικά εργαστήρια της χώρας που ασχολούνται με την απομόνωση των σαλμονελλών που προσβάλλουν τον άνθρωπο.
- Διοργανώνει, ενδεχομένως, μαθήματα κατάρτισης για το προσωπικό των εργαστηρίων διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα μας.

5. Το μέρος του προγράμματος που αφορά τις δειγματοληψίες με πρωτοβουλία του υπευθύνου των εκμεταλλεύσεων ωοπαραγωγής, διεξάγεται από τους υπευθύνους των εκμεταλλεύσεων ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*, οι οποίοι είναι αρμόδιοι να πραγματοποιούν τις δειγματοληψίες και τους εργαστηριακούς ελέγχους σε ιδιωτικά εργαστήρια, που ορίζονται από την αρμόδια αρχή, να τηρούν τα αρχεία των αποτελεσμάτων τα οποία υποχρεούνται να έχουν στη διάθεση των αρμοδίων αρχών ελέγχου, καθώς και να ειδοποιούν άμεσα τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε κάθε θετικό εύρημα που αφορά τους δύο (2) ορότυπους της Σαλμονέλλας του προγράμματος.

6. Τα κέντρα συσκευασίας αυγών υποχρεούνται να παραλαμβάνουν αυγά μόνο από εκμεταλλεύσεις ορνίθων ωοπαραγωγής που διενεργούν τους αυτοελέγχους και προέρχονται από σμήνη τα οποία είναι επιβεβαιωμένα αρνητικά για *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium*.

7. Τα ιδιωτικά εργαστήρια τα οποία πραγματοποιούν τις αναλύσεις των δειγμάτων του αυτοελέγχου μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής των Εθνικών Προγραμμάτων Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης, ορίζονται με τη διαδικασία που έχει καθορίσει το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής βάση της εγκυκλίου με αριθ.240915/15.04.2010.

4.3. Περιγραφή και οριοθέτηση των γεωγραφικών και διοικητικών περιοχών στις οποίες πρόκειται να εφαρμοστεί το πρόγραμμα :

Η Ελλάδα διαιρείται σε 54 διοικητικές περιοχές (νομοί). Το πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής θα εφαρμοστεί στους 35 νομούς που φαίνονται στον πίνακα 1 και στο χάρτη 1, στους οποίους και υπάρχουν τέτοια σμήνη.

4.4. Μέτρα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του προγράμματος

4.4.1. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την καταχώρηση των εκμεταλλεύσεων:

Όλες οι επιχειρήσεις ωοπαραγωγής οφείλουν να είναι εγκεκριμένες και καταγεγραμμένες σύμφωνα με το Π.Δ 216/2003 (Α 181) .

Στην απόφαση εφαρμοστικών μέτρων με αριθ. 260973/4-2-2009 (Β243) προβλέπεται η τήρηση αρχείου και μηχανογραφημένου συστήματος στις εκμεταλλεύσεις σμηνών ωοπαραγωγής, όπου καταγράφονται όλες οι πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στο παραπάνω αρχείο επιβάλλεται να καταγράφονται λεπτομερώς τα στοιχεία του παρόντος προγράμματος , οι εμβολιασμοί και οι θεραπείες.

4.4.2. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την αναγνώριση των ζώων :

Λεν εφαρμόζεται σήμανση στα είδη Gallus gallus.

4.4.3. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την κοινοποίηση της ασθένειας:

Όσον αφορά την κοινοποίηση της ασθένειας, σύμφωνα με το άρθρο 5 της εθνικής απόφασης 260973/4-2-2009, ισχύουν τα ακόλουθα :

1. Στην περίπτωση της δειγματοληψίας με πρωτοβουλία του υπευθύνου των εκμεταλλεύσεων εάν απομονωθεί σαλμονέλλα από δείγματα κοπράνων στην εκμετάλλευση ωοπαραγωγής, τόσο ο ίδιος ο υπεύθυνος επιχείρησης όσο και ο υπεύθυνος του εργαστηρίου είναι υποχρεωμένοι να κοινοποιούν το θετικό αποτέλεσμα στην αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.
2. Στην περίπτωση του επίσημου ελέγχου και εφόσον το αποτέλεσμα του εργαστηρίου είναι θετικό στη σαλμονέλλα, ο υπεύθυνος του εργαστηρίου πρέπει να ενημερώνει την αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης.

Στην περίπτωση κατά την οποία απομονωθούν ο ένας ή οι δύο (2) ορότυποι που καλύπτονται από το πρόγραμμα, τότε θα λαμβάνονται τα μέτρα της παραγράφου 4.4.4.

Η κοινοποίηση των θετικών κρουσμάτων στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων θα γίνεται τόσο από τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όσο και από το Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας.

Για τα θετικά αποτελέσματα των εργαστηριακών ελέγχων στη *S. Enteritidis* και στη *S. Typhimurium* ενημερώνονται τα ωοσκοπικά κέντρα, οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας αυγών και η βιομηχανία τροφίμων.

4.4.4. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τα μέτρα σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος :

Στην απόφαση των εφαρμοστικών μέτρων με αριθ. 260973/4-2-2009 (B243) προβλέπεται η λήψη των παρακάτω μέτρων σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος :

Αν ύστερα από την εξέταση που διενεργείται τόσο κατά τους ελέγχους με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, όσο και κατά τους επίσημους ελέγχους, επιβεβαιωθεί η παρουσία σε ένα σμήνος ορνίθων ωοπαραγωγής κάποιου από τους δύο (2) ορότυπους που περιλαμβάνει το πρόγραμμα, τότε :

- 1) Κανένα πτηνό του σμήνους δεν επιτρέπεται να εγκαταλείψει τον εν λόγω θάλαμο, εκτός αν η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή το επιτρέψει, προκειμένου να θανατωθεί και να καταστραφεί υπό έλεγχο ή προκειμένου να θανατωθεί σε σφαγείο που ορίζεται από τη νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία.

- 2) Τα παραγόμενα αυγά που προέρχονται από το εν λόγω σμήνος θεωρούνται αυγά κατηγορίας Β, φέρουν την ένδειξη Β του άρθρου 10 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 589/2008 και απαγορεύεται να εισέρχονται στα κέντρα συσκευασίας αυγών.

Τα αυγά αυτά στη συνέχεια :

- είτε μεταφέρονται υπό έλεγχο προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας, σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

- είτε μεταφέρονται υπό έλεγχο προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας, σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

- 3) Όλα τα πουλερικά του σμήνους σφάζονται ή καυσιτρέφονται έτσι ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης της σαλμονέλλας. Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση, μετά από θερμική επεξεργασία, σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Εάν δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά πρέπει να χρησιμοποιούνται ή να διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3^{ης} Οκτωβρίου 2002, για τον καθορισμό των υγειονομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για την κατανάλωση από τον άνθρωπο.

- 4) Μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών οι θάλαμοι καθαρίζονται και απολυμαίνονται αποτελεσματικά. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου).

- 5) Η επαναπληθυσμός των επιχειρήσεων γίνεται με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα.

- 6) Η επανεισαγωγή πουλερικών γίνεται μετά την παρέλευση 21 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών, αυγών, στρωμνής και οποιονδήποτε άλλων

προϊόντων μπορούν να μεταδώσουν τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.

7) Στα μολυσμένα σμήνη απαγορεύεται η εφαρμογή οποιουδήποτε θεραπευτικού σχήματος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1177/2006.

Σε περίπτωση που πρόκειται να δοθεί στο σμήνος αντιβιοτική θεραπεία για οποιοδήποτε άλλο μικροβιακό παράγοντα πέραν της σαλμονέλλας, πριν τη χορήγηση της θεραπείας ενημερώνεται εγγράφως η αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή για τους λόγους που απαιτείται η θεραπεία στο συγκεκριμένο σμήνος, καθώς και για τη διάρκειά της και το θεραπευτικό σχήμα, ώστε μετά από έγκριση της αρμόδιας τοπικής κτηνιατρικής αρχής να επιτραπεί η χρήση από τον υπεύθυνο της επιχείρησης των συγκεκριμένων αντιμικροβιακών.

4.4.5. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τους διάφορους χαρακτηρισμούς ζώων και κοπαδιών:

Στην απόφαση των εφαρμοστικών μέτρων με αριθ. 260973/4-2-2009 (B243), προβλέπονται οι παρακάτω χαρακτηρισμοί των σμηνών των ορνίθων ωοπαραγωγής :

Α) σμήνη «ύποπτα για σαλμονέλλα»

Β) σμήνη «θετικά για σαλμονέλλα»

Γ) σμήνη «αρνητικά για σαλμονέλλα»

Δ) « Αγνώστου υγειονομικού καθεστώτος ως προς τη σαλμονέλλα»

Α)«Ύποπτα» χαρακτηρίζονται τα σμήνη στις παρακάτω περιπτώσεις :

α) όταν κοινοποιούνται από τις εκμεταλλεύσεις απόδοσης ορνίθων ωοπαραγωγής και τα αναθρεπτήρια ορνίθων ωοπαραγωγής ,στα πλαίσια των αυτοελέγχων τους, θετικά για σαλμονέλλα αποτελέσματα

β)όταν δεν αποκλείεται υποψία προσβολής από σαλμονέλλα

γ)όταν κοινοποιούνται θετικά για την ανίχνευση αντιμικροβιακών ουσιών αποτελέσματα.

Β)«Θετικά» χαρακτηρίζονται τα σμήνη όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* αποτελέσματα .

Γ) «Αρνητικά» χαρακτηρίζονται τα σμήνη όταν τα αποτελέσματα του επίσημου ελέγχου σε σμήνη ύποπτα για σαλμονέλλα είναι αρνητικά για τους οροτύπους *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* .

Δ) « Αγνώστου υγειονομικού καθεστώτος ως προς τη σαλμονέλλα» χαρακτηρίζονται τα σμήνη που δεν έχουν ελεγχθεί με αυτοέλεγχο.

4.4.6. Διαδικασίες ελέγχου και ειδικότερα κανόνες για τη μετακίνηση ζώων που μπορούν να πληγούν ή να μολυνθούν από την εν λόγω ασθένεια και τακτική επιθεώρηση των εκάστοτε εκμεταλλεύσεων ή περιοχών:

1. Κατά την εισαγωγή πουλερικών ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* από τρίτες χώρες ή στα πλαίσια του ενδοκοινοτικού εμπορίου ,πρέπει να πληρούνται οι υγειονομικές απαιτήσεις που καθορίζονται με την Οδηγία 90/539/ΕΟΚ (η οποία έχει εναρμονιστεί στο εθνικό δίκαιο με το Π.Δ 211/1992 (Α 100)) , με τα άρθρα 9 και 10 του καν. (ΕΚ) αριθμ.2160/2003 και να συνοδεύονται τα πουλερικά από τα προβλεπόμενα υγειονομικά πιστοποιητικά.
2. Κατά τις περιπτώσεις διακίνησης πουλερικών ωοπαραγωγής στο εσωτερικό της χώρας, πρέπει τα σμήνη αναπαραγωγής προέλευσής τους να έχουν ελεγχθεί με αρνητικά αποτελέσματα για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του παρόντος προγράμματος.
3. Τα σμήνη ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*, μετά το τέλος της παραγωγικής περιόδου σφάζονται υποχρεωτικά σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

Η τακτική επιθεώρηση των επιχειρήσεων ωοπαραγωγής γίνεται από τους επίσημους κτηνιάτρους των Κτηνιατρικών Αρχών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων , όπου αυτές ανήκουν με τη συχνότητα και τον τρόπο που περιγράφονται στο σημείο 4.4.7.

4.4.7. Μέτρα που εφαρμόζονται για τον έλεγχο (δοκιμή, εμβολιασμός, ...) της ασθένειας:

Η απόφαση εφαρμοστικών μέτρων με αριθ. 260973/4-2-2009 (B243) προβλέπει το πλαίσιο δειγματοληψίας σύμφωνα με το οποίο διενεργούνται τόσο οι έλεγχοι που γίνονται με πρωτοβουλία του υπεύθυνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, όσο και οι επίσημοι έλεγχοι που πραγματοποιούνται από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων. Το παραπάνω πλαίσιο δειγματοληψίας απεικονίζεται στον πίνακα 2 και περιλαμβάνει :

A. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται κατά την δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπεύθυνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης.

Ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης υποχρεούται να προβαίνει σε δειγματοληψία στις παρακάτω φάσεις :

A1. Στα σμήνη εκτροφής η δειγματοληψία πρέπει να γίνεται :

1) στους νεοσσούς μιας ημέρας: λαμβάνονται δείγματα από την εσωτερική επένδυση των κουτιών εντός των οποίων παραδίδονται οι νεοσσοί στην εκμετάλλευση ωοπαραγωγής και από τα πτόματα των νεοσσών που είναι νεκροί κατά την άφιξη (πάνω από 10 νεοσσοί και τουλάχιστον 20 για σμήνος που έχει πάνω από 500 νεοσσούς).

2) 2 εβδομάδες πριν τη μετάβαση στη φάση ωοτοκίας ή τη μονάδα ωοτοκίας, στην εκμετάλλευση.

Στην περίπτωση 2) λαμβάνονται δύο ζεύγη μάκτρων για μπότες ή «καλτσών», χωρίς να αλλαχθούν τα καλύμματα μποτών που φοριούνται κάτω από τα μάκτρα για μπότες. Με κάθε ζεύγος θα γίνονται 100 βήματα από διάφορα σημεία του θαλάμου και η περιδιάβαση των χώρων θα πρέπει να γίνεται κατά τρόπο, ώστε να λαμβάνονται αντιπροσωπευτικά δείγματα όλων των μερών της εγκατάστασης. Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία στον επιλεγθέντα θάλαμο, τα μάκτρα πρέπει να αφαιρούνται προσεκτικά, ώστε να μην αποκολληθούν τα υλικά που έχουν προσκολληθεί σε αυτά.

Τα δείγματα πρέπει να επισημαίνονται και να καταγράφονται κατάλληλα (ημερομηνία, τύπος δείγματος, κωδικός αριθμός σμήνους).

A2. Στα ενήλικα σμήνη ωοπαραγωγής δειγματοληψία πρέπει να γίνεται κάθε 15 εβδομάδες κατά την περίοδο της ωοτοκίας στην εκμετάλλευση. Η πρώτη δειγματοληψία διενεργείται σε ηλικία

24± 2 εβδομάδων και το πρωτόκολλο δειγματοληψίας είναι το ίδιο με αυτό της επίσημης αρχής που αναφέρεται στα σημεία Γ1 και Γ2.

Από τις παραπάνω υποχρεώσεις εξαιρούνται μόνο εκείνες οι εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής, οι οποίες σύμφωνα με το άρθρο 1 σημείο 3 του καν. (Ε.Κ) 2160/2003 :

- α. προορίζουν τα προϊόντα τους για ιδιωτική ή οικιακή χρήση.
- β. τα προϊόντα που παράγουν καταλήγουν στον απευθείας εφοδιασμό του τελικού καταναλωτή ή των τοπικών καταστημάτων λιανικής που προμηθεύουν απ' ευθείας τον τελικό καταναλωτή, με μικρές ποσότητες πρωτογενών προϊόντων.

Β. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται από τον επίσημη αρχή.

Οι επίσημοι έλεγχοι διενεργούνται τουλάχιστον :

- α. Σε ένα σμήνος ανά έτος και ανά εκμετάλλευση που περιλαμβάνει τουλάχιστον 1000 πτηνά.
- β. Σε ηλικία 24± 2 εβδομάδων σε σμήνη ωοπαραγωγής που στεγάζονται σε κτίρια στα οποία ανιχνεύθηκε σαλμονέλλα στο προηγούμενο σμήνος.
- γ. Σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium*, ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- δ. Σε όλα τα σμήνη ωοπαραγωγής στην εκμετάλλευση σε περίπτωση που ανιχνευθεί *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* , σε ένα από τα σμήνη ωοπαραγωγής της εκμετάλλευσης.
- ε. Σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή το κρίνει απαραίτητο.

Η δειγματοληψία που διενεργείται από την αρμόδια αρχή μπορεί να αντικαταστήσει μία δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής μονάδας.

Γ. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ

Το πρωτόκολλο δειγματοληψίας για κάθε μία από τις παραπάνω περιπτώσεις είναι το ίδιο με αυτό που πραγματοποιείται και από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης και είναι το παρακάτω :

1. Σε σμήνη που εκτρέφονται σε κλωβούς, λαμβάνονται 2x150 γραμμάρια φυσικώς ομαδοποιημένων περιττωμάτων από όλους τους ιμάντες ή ξύστες στον ορνιθώνα, αφού τεθεί σε λειτουργία το σύστημα αφαίρεσης της κοπριάς. Ωστόσο, σε περίπτωση ορνιθώνων με πυραμιδοειδείς κλωβοστοιχίες χωρίς ξύστες ή ιμάντες, πρέπει να συλλέγονται 2x150 γραμμάρια αναμειγμένων νοσίων περιττωμάτων από 60 διαφορετικά σημεία κάτω από τους κλωβούς στις τάφρους απομάκρυνσης κοπριάς.

2. Σε αχυρώνες ή ορνιθώνες ελεύθερης βοσκής, λαμβάνονται δύο ζεύγη μάκτρων για μπότες ή «καλτσών», χωρίς να αλλαχθούν τα καλύμματα μποτών που φοριούνται κάτω από τα μάκτρα για μπότες. Με κάθε ζεύγος θα γίνονται 100 βήματα από διάφορα σημεία του θαλάμου και η περιδιάβαση των χώρων θα πρέπει να γίνεται κατά τρόπο, ώστε να λαμβάνονται αντιπροσωπευτικά δείγματα όλων των μερών της εγκατάστασης. Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία στον επλεχθέντα θάλαμο, τα μάκτρα πρέπει να αφαιρούνται προσεκτικά, ώστε να μην αποκολληθούν τα υλικά που έχουν προσκολληθεί σε αυτά.

3. Σε περίπτωση δειγματοληψίας από την αρμόδια κτηνιατρική αρχή, συλλέγονται - από σημεία όπου υπάρχει μεγάλη ποσότητα σκόνης σε όλο τον ορνιθώνα - 250 ml που περιέχουν τουλάχιστον 100 γραμμάρια σκόνης. Εάν δεν υπάρχει αρκετή ποσότητα σκόνης, λαμβάνεται επιπλέον δείγμα 150 γραμμαρίων φυσικώς ομαδοποιημένων περιττωμάτων ή συμπληρωματικό ζεύγος μάκτρων για μπότες ή «καλτσών».

Στην περίπτωση δειγματοληψίας που αναφέρεται στο σημείο Β στοιχεία β,γ,δ, η επίσημη αρχή βεβαιώνεται διενεργώντας περαιτέρω δοκιμές όπου κρίνεται απαραίτητο, ότι τα αποτελέσματα των εξετάσεων για σαλμονέλλα στα πτηνά δεν έχουν επηρεαστεί από τη χρήση αντιμικροβιακών παραγόντων στα σμήνη.

Σε περίπτωση που δεν ανιχνευθεί η παρουσία των *Salmonella Enteritidis* και *Salmonella Typhimurium*, αλλά ανιχνευθούν αντιμικροβιακοί παράγοντες ή παράγοντες ανασταλτικοί για την ανάπτυξη βακτηρίων, το σμήνος ωοπαραγωγής θεωρείται **μολυσμένο** για τους σκοπούς του κοινοτικού στόχου και εφαρμόζονται τα μέτρα της παραγράφου 4.4.4.

Όσον αφορά τον τρόπο λήψης των δειγμάτων, αυτά θα πρέπει να λαμβάνονται με τα κατάλληλα αποστειρωμένα εργαλεία, θα πρέπει να πακετάρονται σε κατάλληλες ασφαλείς συσκευασίες στις οποίες να αναγράφεται σε ετικέτα η ημερομηνία, το είδος και ο κωδικός του δείγματος, και να στέλνονται στο αρμόδιο εργαστήριο συνοδευόμενα από τα κατάλληλα έντυπα.

Υποπτες περιπτώσεις

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης έχει λόγους να υποπτεύεται λανθασμένα αρνητικά αποτελέσματα κατά την πρώτη επίσημη δειγματοληψία στην πτηνοτροφική εκμετάλλευση, μπορεί να διεξαχθεί δευτερεύουσα επίσημη δειγματοληψία επαλήθευσης, η οποία να αποτελείται από περιττώματα ή πτηνά (για την ανίχνευση σαλμονέλας στα όργανα).

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης έχει λόγους να υποπτεύεται λανθασμένη θετική δειγματοληψία η οποία έχει διεξαχθεί με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης στις εγκαταστάσεις του, μπορεί να διεξαχθεί μια δεύτερη επίσημη δειγματοληψία.

Μέχρι να επαληθευτεί το αποτέλεσμα και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις, το σμήνος θεωρείται θετικό.

Διενέργεια επιβεβαιωτικής δοκιμής

Στην περίπτωση κατά την οποία ο υπεύθυνος της επιχείρησης υποπτεύεται ψευδώς θετικά αποτελέσματα κατά την πρώτη επίσημη δειγματοληψία μπορεί, μετά την υποβολή ένστασης στην αρμόδια επίσημη αρχή, να ζητήσει την προσωρινή αναστολή των μέτρων της παραγράφου 4.4.4 και τη διενέργεια από αυτήν επαναληπτικής δειγματοληψίας (διενέργεια επιβεβαιωτικής δοκιμής). Στην παραπάνω ένσταση, η οποία θα συνοδεύεται με αναλυτική έκθεση και αντίγραφα του αρχείου της εκμετάλλευσης, όπου θα φαίνονται οι διενεργούμενοι αυτοέλεγχοι και τα αποτελέσματα αυτών, οι διενεργούμενοι εμβολιασμοί για τη σαλμονέλλα και τα εφαρμοζόμενα μέτρα βιοασφάλειας (μυοκτονίες, απεντομώσεις, απολυμάνσεις,.....) ο υπεύθυνος της επιχείρησης θα εξηγήει τους λόγους για τους οποίους υποπτεύεται ότι το θετικό αποτέλεσμα της εξέτασης είναι «ψευδώς θετικό».

Η επίσημη αρχή :

1^ο αφού επιβεβαιώσει ότι το συγκεκριμένο σμήνος δεν αποτελεί την πηγή τροφιμογενούς λοίμωξης και

2ον αφού μελετήσει την ένσταση και την επισυναπτόμενη σε αυτήν τεκμηριωμένη έκθεση της εκμετάλλευσης και αποφασίσει ότι ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης έχει βάσιμους λόγους να επιθυμεί την πραγματοποίηση της επιβεβαιωτικής δοκιμής,

υποχρεούται να προβεί:

α) στην προσωρινή αναστολή της εφαρμογής των μέτρων της παραγράφου 4.4.4

β) στην έκδοση απόφασης επί υποψίας και

γ) στην άμεση διενέργεια επαναληπτικής δειγματοληψίας μέσα σε τρεις το πολύ εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία υποβολής της ένστασης , χρησιμοποιώντας ένα από τα πρωτόκολλα δειγματοληψίας του σημείου 4 του παραρτήματος I του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1237/2007..

Για το χρονικό διάστημα, από την ημερομηνία υποβολής της ένστασης μέχρι την απάντηση της αρμόδιας επίσημης αρχής ή μέχρι την κοινοποίηση του αποτελέσματος της επιβεβαιωτικής δοκιμής, τα παραγόμενα αυγά και υπό την ευθύνη του υπευθύνου της εκμετάλλευσης, διατηρούνται ξεχωριστά από άλλα αυγά .

Για την ανίχνευση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η μέθοδος που συνιστάται από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Bilthoven (Κάτω Χώρες). Αυτή η μέθοδος περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002), για την ανίχνευση ειδών *Salmonella* σε περιττώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής. Σε αυτή τη μέθοδο χρησιμοποιείται ημιστερεό μέσο (τροποποιημένο ημιστερεό μέσο Rappaport-Vassiliadis (MSR_V), ως το μοναδικό μέσο επιλεκτικού εμπλουτισμού.

Ο προσδιορισμός του ορότυπου του απομονωθέντος στελέχους γίνεται σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Γίνεται προσδιορισμός του ορότυπου τουλάχιστον ενός απομονωθέντος στελέχους από κάθε θετικό δείγμα.

Όσον αφορά τα δείγματα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, οι μέθοδοι ανάλυσης που προβλέπονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου μπορούν να χρησιμοποιηθούν αντί των μεθόδων για την προετοιμασία των δειγμάτων, των μεθόδων ανίχνευσης και προσδιορισμού του οροτύπου που προβλέπονται παραπάνω , εάν πιστοποιούνται σύμφωνα με το πρότυπο EN/ISO 16140/2003.

Όσον αφορά την αποθήκευση των στελεχών, τουλάχιστον τα στελέχη που απομονώνονται στο πλαίσιο των επισημών ελέγχων αποθηκεύονται για μελλοντική βακτηριοφαγική τυπολόγηση και δοκιμή της ευαισθησίας σε αντιμικροβιακούς παράγοντες, χρησιμοποιώντας τις συνήθεις μεθόδους συλλογής καλλιιεργειών, οι οποίες πρέπει να διασφαλίζουν την ακεραιότητα των στελεχών για ελάχιστη περίοδο 2 ετών.

Όσον αφορά τον εμβολιασμό, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ.1177/2006 της Επιτροπής και λαμβάνοντας υπόψη ότι ο επιπολασμός είναι ανώτερος του 10%, προγράμματα εμβολιασμού κατά της *Salmonella enteritidis* που μειώνουν την εξάπλωση και τη μόλυνση των αυγών εφαρμόζονται τουλάχιστον κατά την περίοδο εκτροφής σε όλες τις φωτόκες όρνιθες από την 1^η Ιανουαρίου 2008.

Η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης μπορεί να χορηγεί σε μία εκμετάλλευση παρέκκλιση από την εν λόγω διάταξη εάν :

- Είναι ικανοποιημένη με τα προληπτικά μέτρα που λαμβάνονται στην εκμετάλλευση εκτροφής και στην εκμετάλλευση ωοπαραγωγής και
- Έχει αποδειχθεί η απουσία *Salmonella Enteritidis* στην εκμετάλλευση εκτροφής και παραγωγής κατά την περίοδο 12 μηνών πριν την άφιξη των ζώων.

Τα ζώντα εμβόλια σαλμονέλλας δεν χρησιμοποιούνται αν ο κατασκευαστής δεν παρέχει κατάλληλη μέθοδο για το βακτηριολογικό διαχωρισμό των στελεχών σαλμονέλλας άγριου τύπου από τα στελέχη του εμβολίου.

Τα ζώντα εμβόλια σαλμονέλλας δεν χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο του εθνικού προγράμματος ελέγχου στις φωτόκες όρνιθες κατά την ισοπαραγωγή, εκτός εάν έχει καταδειχθεί η ασφάλεια της χρήσης και τα εμβόλια είναι εγκεκριμένα για τέτοιο σκοπό σύμφωνα με την οδηγία 2001/82ΕΚ.

Το χρησιμοποιούμενο εμβόλιο πρέπει να είναι εγκεκριμένο από την αρμόδια αρχή (Ελληνικός Οργανισμός Φαρμάκων) και να χορηγείται σύμφωνα με τις οδηγίες χρήσης του κατασκευαστή.

Στα συνοδευτικά έγγραφα των δειγμάτων που αποστέλλονται στα κτηνιατρικά εργαστήρια, αναφέρεται υποχρεωτικά αν τα δείγματα προέρχονται από εμβολιασμένα ή μη σμήνη και αναγράφεται ο τύπος του εμβολίου).

4.4.8 Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την αποζημίωση των ιδιοκτητών των ζώων που σφάχθηκαν ή θανατώθηκαν:

Οι κάτοχοι εκμεταλλεύσεων ορνίθων ισοπαραγωγής, οι οποίοι στο πλαίσιο εφαρμογής των μέτρων του παρόντος προγράμματος υποχρεώνονται να προβούν σε σφαγή και καταστροφή των μολυσμένων σιμνών ή σε καταστροφή των μολυσμένων αυγών, αποζημιώνονται σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα κοινή υπουργική απόφαση περί οικονομικών ενισχύσεων.

4.4.9 Πληροφόρηση και αξιολόγηση όσον αφορά τη διαχείριση των μέτρων βιοασφάλειας και την υπάρχουσα υποδομή στα σχετικά σμήνη/εκμεταλλεύσεις

Κατά τους επίσημους ελέγχους των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων, διενεργείται επιθεώρηση των μέτρων βιοασφάλειας, αξιολογείται η αποτελεσματικότητά τους και παρέχονται οι αναγκαίες συμβουλές για διορθωτικές ενέργειες.

5. Γενική περιγραφή του κόστους και των οφελών:

Στο κόστος του προγράμματος περιλαμβάνονται:

A) Για τον υπεύθυνο της επιχείρησης:

- Το εργατικό κόστος συλλογής των δειγμάτων
- Το κόστος της απώλειας ζώων και ζωικών προϊόντων(αυγών)

- Τα διαφυγόντα κέρδη από την αναστολή λειτουργίας της επιχείρησης
- Τα έξοδα αγοράς και χορήγησης του εμβολίου
- Τα έξοδα καθαρισμού και απολυμάνσεων

B) Για τις επίσημες αρχές :

- τα έξοδα για τα υλικά δειγματοληψίας,
- τα έξοδα μεταφοράς/ αποστολής των δειγμάτων,
- τα νοσοκομειακά έξοδα των κτηνιάτρων
- το κόστος των εργαστηριακών εξετάσεων,
- οι μισθοί των κτηνιάτρων
- η αποζημίωση των ιδιοκτητών σμηνών ωοπαραγωγής, τα οποία βρέθηκαν μολυσμένα με τους 2 ορότυπους είτε λόγω μείωσης της αξίας αυτών στην περίπτωση που οδηγούνται για θερμική επεξεργασία (κρέας και αυγά) είτε λόγω καταστροφής αυτών (πουλερικά και αυγά).

Τα οφέλη που προκύπτουν από το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι :

1. Η προστασία της δημόσιας υγείας, επειδή η μείωση του επιπολασμού της σαλμονέλλας στα σμήνη ωοπαραγωγής, έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση της συχνότητας πρόκλησης νόσου στον άνθρωπο ,λόγω της κατανάλωσης μολυσμένων με σαλμονέλλα αυγών.
2. Μείωση του κόστους που προκύπτει εξαιτίας των κρουσμάτων σαλμονέλλωσης στον άνθρωπο(έξοδα νοσηλείας, απώλεια εργατοωρών...).

Πίνακας 1 Πληθυσμιακά Στοιχεία

Α/Α	Νομοί	Εκμεταλλεύσεις	Σμήνη	Ποιλερικοί
Α/Α	Νομοί	Εκμεταλλεύσεις	Σμήνη	Ποιλερικοί
1	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	1	1	500
2	ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	5	5	71048
3	ΑΡΓΟΛΙΔΑ	8	15	334610
4	ΑΡΚΑΔΙΑ	5	5	39.530
5	Β. ΕΒΡΟΣ	1	5	103.811
6	ΒΟΙΩΤΙΑ	12	61	1.981.214
7	ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	177	280	1.411.000
8	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	14	24	135.150
9	ΕΥΒΟΙΑ	2	6	63.000
10	ΗΜΑΘΙΑ	4	6	22.100
11	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	1	4	108500
12	ΘΕΣΣΚΗ	28	28	165.440
13	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	7	29	291.672
14	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	1	1	5000
15	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	1	1	3.500
16	ΚΙΛΙΚΙΑ	4	15	313298
17	ΚΟΖΑΝΗ	3	3	15.500
18	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	15	64	2212779
19	ΛΑΚΩΝΙΑ	4	4	12.800
20	ΛΑΡΙΣΑ	5	6	65000
21	ΛΕΣΒΟΣ	1	3	48000
22	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	5	5	14.240
23	Ν. ΕΒΡΟΣ	1	4	466.200
24	ΞΑΝΘΗΣ	1	3	61.670
25	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	2	4	6.300
26	ΠΕΛΛΑ	4	7	5.600
27	ΠΙΕΡΙΑΣ	2	6	47.500
28	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	3	6	58.088
29	ΣΕΡΡΕΣ	20	22	119.700
30	ΤΡΙΚΑΛΑ	1	1	900
31	ΦΘΙΩΤΙΔΑ	3	5	22400
32	ΦΩΚΙΔΑ	3	3	13.000
33	ΧΑΝΙΑ	2	3	29100
34	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	5	10	97.750
35	ΧΙΟΣ	3	3	21900
	Σύνολο	354	650	8367800

Πίνακας 2. Σχήμα Δειγματοληψίας

A. Δειγματοληψία ρουτίνας. (Διενεργείται από τον Υπεύθυνο της επιχείρησης)

A.1. Δειγματοληψία στους νεοσσούς μιάς ημέρας.

Διενεργείται σε κάθε παραλαβή νεοσσών και περιλαμβάνει 10-20 νεοσσούς καθώς και δείγματα από την εσωτερική επένδυση των κουτιών παράδοσης.

A.2. Δειγματοληψία σε Πουλερικά Ανάθρεψης

Διενεργείται σε πτηνά που βρίσκονται 2 εβδομάδες πριν από τη φάση ωοτοκίας και περιλαμβάνει 2 ζεύγη μάκτρων ανά σμήνος.

A.3. Δειγματοληψία σε Ενήλικα Πτηνά.

Διενεργείται κάθε 15 εβδομάδες, ξεκινώντας από την ηλικία των 24 ± 2 εβδομάδων και περιλαμβάνει

- Στην περίπτωση εκτροφής σε κλωβοστοιχίες: 2 x 150 gr.φυσικώς ομαδοποιημένων περιτωμάτων από τους μάντες ή τις ξύστρες.
- Στην περίπτωση εκτροφής ελευθέρως βοσκής: 2 ζεύγη μάκτρων.

Πίνακας 2. Σχήμα Δειγματοληψίας (συνέχεια)

Επίσημη Δειγματοληψία. (Διενεργείται από τον Κτηνίατρο της οικείας Κτηνιατρικής Αρχής)

B.1. Δειγματοληψία σε Ενήλικα Πτηνά.

B.1.1. Διενεργείται:

- Ανά έτος, σε ένα σμήνος ανά εκμετάλλευση. (Αφορά εκμεταλλεύσεις με τουλάχιστον 1000 πτηνά).
- Σε σμήνη ωοπαραγωγής, ηλικίας 24 ± 2 εβδομάδων, που στεγάζονται σε θαλάμους στους οποίους ανιχνεύθηκε σιλμονέλλα στο προηγούμενο σμήνος.
- Σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium*, ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- Σε όλα τα σμήνη ωοπαραγωγής στην εκμετάλλευση σε περίπτωση που ανιχνευθεί *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* , σε ένα από τα σμήνη ωοπαραγωγής της εκμετάλλευσης.
- Σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή το κρίνει απαραίτητο

Και περιλαμβάνει

- Στην περίπτωση εκτροφής σε κλωβοστοιχίες: 2 x 150 gr.φυσικώς ομαδοποιημένων περιττωμάτων υπό τους ιμάντες ή τις ξύστρες.
- Στην περίπτωση εκτροφής ελευθέρως βοσκής: 2 ζεύγη μάκτρον.
- Σε κάθε περίπτωση: 250 ml υλικών από το εσωτερικό περιβάλλον της εκμετάλλευσης (που περιέχουν σκόνη βάρους τουλάχιστον 100 gr)

Πίνακας 3 Στοιχεία που αφορούν την γεωγραφική κατανομή των σιμηνών ωσπαραγωγής

Α/Α	Νομοί	Εκμεταλλεύσεις	Σιμήνη	Πουλερικά	Παραγόμενος αριθμός αυγών
1	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	1	1	500	
2	ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	5	5	71048	
3	ΑΡΓΟΛΙΔΑ	8	15	334610	
4	ΑΡΚΑΔΙΑ	5	5	39.530	
5	Β. ΕΒΡΟΣ	1	5	103.811	
6	ΒΟΙΩΤΙΑ	12	61	1.981.214	
7	ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	177	280	1.411.000	
8	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	14	24	135.150	
9	ΕΥΒΟΙΑ	2	6	63.000	
10	ΗΜΑΘΙΑ	4	6	22.100	
11	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	1	4	108500	
12	ΘΕΣΣ/ΚΗ	28	28	165.440	
13	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	7	29	291.672	
14	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	1	1	5000	
15	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	1	1	3.500	
16	ΚΙΑΚΙΣ	4	15	313298	
17	ΚΟΖΑΝΗ	3	3	15.500	
18	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	15	64	2212779	
19	ΛΑΚΩΝΙΑ	4	4	12.800	
20	ΛΑΡΙΣΑ	5	8	65000	
21	ΛΕΣΒΟΣ	1	3	48000	
22	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	5	5	14.240	
23	Ν. ΕΒΡΟΣ	1	4	466.200	
24	ΞΑΝΘΗΣ	1	3	61.670	
25	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	2	4	6.300	
26	ΠΕΛΛΑ	4	7	5.600	
27	ΠΙΕΡΙΑΣ	2	6	47.500	
28	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	3	6	58.088	
29	ΣΕΡΡΕΣ	20	22	119.700	
30	ΤΡΙΚΑΛΑ	1	1	900	
31	ΦΘΙΩΤΙΔΑ	3	5	22400	
32	ΦΩΚΙΔΑ	3	3	13.000	
33	ΧΑΝΙΑ	2	3	29100	
34	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	5	10	97.750	
35	ΧΙΟΣ	3	3	21900	
	Σύνολο	354	650	8367800	2.342.984.000(1)

(1) αριθμός πουλερικών(8367800) X μέση παραγωγή αυγών/όρνιθα (280) =2.342.984.000

Πίνακας 6. 1. 1. Στοιχεία για την εξέλιξη της ασθένειας

Έτος : 2004

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2005

Ζωικό είδος : Όρνιθες Gallus gallus

Ασθένεια : Salmonella spp.

Περιοχή	Είδος Σμήνους	Συνολικός Αριθμός Σμηνίων	Συνολικός Αριθμός Ζώων	Συνολικός αριθμός σμηνίων στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός σμηνίων που υποβλήθηκαν σε δοκιμή	Αρ. σμηνίων που αποδό- κείσθησαν			Συνολικός αριθμός που σφάχθηκαν ή Καταστρέφθηκαν	Ποσότητα Αβγίων που Καταστρέφθη- αν (αριθμός ή Kg)	Ποσότητα Αβγίων που Διαχειρεύτηκα ν στην παραγωγή προϊόντων αβγινών(αριθμ ός ή Kg)		
						α1	α2	α3					
Όλη η χώρα	Σμήνη αναπαρ- αγωγής	363		245	245	48	10	39	1	α4	α3	α4	α3

α1 = S. Enteritidis,

α2, S. Typhimurium,

α3 = S. Kottbus,

α4=S. Enteritidis ή S. Typhimurium

ΑΔΙΔΕΚ ΑΝΗΣΟ Υ	επιτοίχια πλακάκι	11	99200	7				1	1			1	6500		
ΕΥΒΟΙΑ	επιτοίχια πλακάκι	3	65000	2				3	1			1	4700		
ΗΛΕΙΑ	επιτοίχια πλακάκι	1	3700	1				1	1			1	3700		
ΗΜΑΘΙ Α	επιτοίχια πλακάκι	11	33.450	4				10	3			3	13541		227970
ΗΡΑΚΛ ΕΙΟ	επιτοίχια πλακάκι	7	137078	2				0							
ΘΕΣΣ/ΚΗ	επιτοίχια πλακάκι	32	257690	30				32	1			1	5600		
ΙΩΑΝΝΙ ΝΑ	επιτοίχια πλακάκι	19	268.600	7				0							
ΚΑΡΔΙΤ ΣΑ	επιτοίχια πλακάκι	1	5000	1				1							
ΚΑΣΤΟ ΡΙΑ	επιτοίχια πλακάκι	1	3.500	1				0							
ΚΙΛΙΚΙΣ	επιτοίχια πλακάκι	4	77050	4				4							
ΚΟΖΑΝ Η	επιτοίχια πλακάκι	3	28.000	3				0							
ΚΟΡΙΝ ΘΙΑΣ	επιτοίχια πλακάκι	40	912.800	9				11	1			1	12394		66000
ΛΑΚΩΝΙ Α	επιτοίχια πλακάκι	3	16130	2				0							
ΛΑΡΙΣΑ	επιτοίχια πλακάκι	9	51500	9				0							

Έτος : 2009

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2009(Αφορά τον αυτοέλεγχο και τον επίσημο έλεγχο)

Ζωικό είδος : Ορνίθες Gallus gallus

Ασθένεια : Salmonella spp.

Περιοχή	Είδος Σμήνου	Συνολικός Αριθμός Σμηνών	Συνολικός Αριθμός Ζώων	Συνολικός αριθμός ορνιθών στα πλαίσια του προγράμματος	Συνολικός αριθμός ορνιθών που υποβλήθηκαν σε δοκιμή*	Αρ. θέτων ορνιθών					Αρ. σμηνών που αποδόθηκαν κατάστασης	Συνολικός αριθμός που εφοχρήκον ή καταστράφηκαν	Ποσότητα Αβγών που καταστράφηκαν (αριθμός ή Kg)	Ποσότητα Αβγών που διαχειρίστηκαν στην παραγωγή προϊόντων οβγών(αριθμός ή Kg)	
						α1	α2	α3	α5	α4					
ΑΙΤΩΛΟ															
ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	Δοπαρά γαλής	1	500	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΑΗ	Δοπαρά γαλής	5	71048	5	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΑΤΤΙΚΗ	Δοπαρά γαλής	15	334610	15	14	0	1	1	0	1	6832	0	13664	0	123490
ΑΡΚΑΔΙΑ	Δοπαρά γαλής	5	39.530	5	5	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
Β. ΕΒΡΟΣ	Δοπαρά γαλής	5	103.811	5	5	0	0	2	0	1	21311	0	250000	0	0
ΒΟΙΩΤΙΑ	Δοπαρά γαλής	61	1.981.214	61	57	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	Δοπαρά γαλής	280	1.411.000	280	33	2	0	10	0	2	6500	0	0	0	18000

(γ) *S. Canis*

(δ) 1) *S. Lexington*, 1S. Haardt, 2S. Branderup (το ένα από αυτά ήταν θετικό και στη *S. Mbandaka*), 1S. Livingstone, 1S. L'ennesse, 1S. Hadar, 2 S. Corvalis (το ένα από αυτά ήταν θετικό¹ και στη *S. Enteritidis*), 1S. Mendon. ^{***} Ένα ακόμη σμήνος είχε βρεθεί θετικό στη *S. Enteritidis*, αλλά στην επιβεβαιωτική δοκιμή βρέθηκε θετικό στη *S. Hadar*.

(ε) Το ένα σμήνος απομακρύνθηκε εντός του 2009 και για το λόγο αυτό δεν ελέγχθηκε.

(η) 1S. Muenchen, 1S. Virchow

(θ) 1S. Oranienburg

(ι) 1S. Newport

(κ) 2 σμήνη βρέθηκαν θετικά στη *S. Enteritidis*, αλλά στην επιβεβαιωτική δοκιμή ήταν αρνητικά.

(λ) 2 σμήνη βρέθηκαν θετικά στη *S. Enteritidis*, αλλά στην επιβεβαιωτική δοκιμή ήταν αρνητικά.

(μ) 1 *S. Infantis*, 1S. Bredeney

(ν) 2 σμήνη βρέθηκαν θετικά στη *S. Enteritidis*, αλλά δεν έγινε εξέταση διαχωρισμού εμβολιακού από άγριο στέλεχος και έτσι οι μετέπειτα αυτοέλεγχοι ήταν αρνητικοί, για το λόγο αυτό η κτηνιατρική αρχή δεν πήρε μέτρα θανάτωσης και κάταστροφής.

(ξ) 1 *S. Rissen*

(ο) 1 *S. Hull*

(π) 2 *S. Newport*

(ρ) *s. Enterica sub salamae*, 1S. Worthington, 2 *S. Heidelberg*. Το ένα σμήνος βρέθηκε αρχικά θετικό στη *Salmonella Enteritidis*, αλλά στην επιβεβαιωτική δοκιμή ήταν αρνητικό.

(1) Το σμήνος αυτό είχε ήδη υπολογιστεί στα θετικά του 2008, αλλά αφήγηκε ηγές του 2009. Για το λόγο αυτό δεν υπολογίζεται στο άθροισμα των θετικών για *Salmonella Enteritidis* σμηνών, αλλά υπολογίζεται στο άθροισμα των σμηνών που καταστράφηκαν το 2009.

Πίνακας 6.2.1. Στρωματοποιημένα στοιχεία για την εποπτεία και τις εργαστηριακές δοκιμές

Έτος :2008 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Κατηγορία : Όρνιθες Ωοπαραγωγής

Περιγραφή των μικροβιολογικών δοκιμών που διενεργήθηκαν: Για την ανίχνευση και απομόνωση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η συνιστώμενη από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς μέθοδος, η οποία περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002) «Ανίχνευση τριών σαλμονέλλας σε περιττώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής»

Περιγραφή των άλλων δοκιμών που διενεργήθηκαν: Ο προσδιορισμός του οροτύπου του απομονωθέντος στελέχους γίνεται σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Νομός	Δοκιμές ISO 6579		Δοκιμές οροτυποποίησης	
	Αριθμός δειγμάτων που υποβλήθηκαν σε δοκιμή	Αριθμός ISO	Αριθμός θετικών δειγμάτων	Αριθμός οροτυποποιήσεων
Αργολίδα	3	2	1	1
Αρκαδία	60	22	5	5
Αν. Αττική	46	29	2	2
Βοιωτία	14	14	3	3
Δωδεκάνησα				
Εβρος	6	6	1	1
Β. Εβρος				
Εύβοια	9	9	2	2
Ηλεία	3	3	2	2
Ημαθία	32	32	24	24
Θεσ/νίκη	90	68	14	14
Καρδίτσα	3	3	0	0
Κιλκίς	40	38	3	3
Κορινθία	47	31	9	9
Μαγνησία	4	4	0	0
Ξάνθη	27	8	2	2
Πειραιάς				
Πιερία	13	13	2	2
Ρέθυμνο	8	4	2	2

Σέρρες	19	9	5	5
Χαλκιδική	12	7	2	2
ΣΥΝΟΛΟ	437	303	79	79

Έτος :2009 **Ασθένεια :**Salmonella spp. **Ζωικό είδος:** Όρνιθες Gallus gallus

Κατηγορία : Όρνιθες Ωοπαραγωγής

Περιγραφή των μικροβιολογικών δοκιμών που διενεργήθηκαν: Για την ανίχνευση και απομόνωση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η συνιστώμενη από το Κοινωνικό Εργαστήριο Αναφοράς μέθοδος, η οποία περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002) «Ανίχνευση ειδών σαλμονέλλας σε περιττώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής»

Περιγραφή των άλλων δοκιμών που διενεργήθηκαν: Ο προσδιορισμός του οροτύπου του απομονωθέντος στελέχους γίνεται σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Νομός	Δοκιμές ISO 6579		Δοκιμές οροτυποποίησης	
	Αριθμός δειγμάτων που υποβλήθηκαν σε δοκιμή	Αριθμός ISO	Αριθμός θετικών δειγμάτων	Αριθμός οροτυποποιήσεων
Αττωλουκαρυνία	1	1	0	0
Αν. Αττική	17	10	0	0
Αργολίδα	25	19	7	7
Αρκαδία	12	10	6	6
Β. Έβρος	13	8	7	7
Βοιωτία	30	21	1	1
Δυτ. Αττική	121	77	27	27
Δωδεκάνησα	0	0	0	0
Εύβοια	8	6	0	0
Ημαθία	9	5	0	0
Ηράκλειο	3	2	0	0
Θες/νίκη	81	56	2	2
Ιωάννινα	22	22	12	12

Καρδίτσα	3	2	0	0
Καστοριά	3	3	1	1
Κιλκίς	20	9	4	4
Κοζάνη	6	4	0	0
Κορινθία	49	36	13	13
Λακωνία	26	18	4	4
Λάρισα	21	17	6	6
Λεσβος	2	1	0	0
Μαγνησία	25	21	3	3
Ν. Έβρος	0	0	0	0
Ξάνθη	9	6	0	0
Ήπειρος	10	8	0	0
Ιτέλλοι	0	0	0	0
Ήφια	13	10	3	3
Ρέθυμνο	25	11	8	8
Σέρρες	20	21	2	2
Τρίκαλα	0	0	0	0
Φθιώτιδα	0	0	0	0
Φωκίδα	0	0	0	0
Χανιά	26	12	4	4
Χαλκιδική	3	2	0	0
Χίος	23	20	13	13
ΣΥΝΟΛΟ	626	438	123	123

6.3 Στοιχεία για τη μόλυνση

Έτος :2008 **Ασθένεια :**Salmonella spp. **Ζωικό είδος:**Όρνιθες Gallus gallus

Κατηγορία :Όρνιθες Ωοπαραγωγής

Νομός	Αριθμός μολυσμένων σημνών	Αριθμός μολυσμένων πτηνών
Αργολίδα		
Αρκαδία	4	29428
Αν. Αττική	2	29100
Βοιωτία	1	28000
Δωδεκάνησα	1	6500
Έβρος	0	0
Β. Έβρος	1	27000
Εύβοια	1	4700
Ηλεία	1	3700
Ημαθία	5	17041
Θεσ/νίκη	6	70240
Καρδίτσα	0	0
Κιλκίς	0?	0
Κορινθία	1	13000
Μαγνησία	0	0
Ξάνθη	1	21000
Πελοπόννησος	0	0
Περίοδος	1	8500
Ρέθυμνο	1	3000
Σέρρες	3	17400
Χαλκιδική	0	0
ΣΥΝΟΛΟ		

Έτος :2009 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Κατηγορία :Όρνιθες Ωοπαραγωγής

Νομός	Αριθμός μολυσμένων σημγόν	Αριθμός μολυσμένων πτηνών
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	0	0
ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	0	0
ΑΡΓΟΛΙΔΑ	2	117540
ΑΡΚΑΔΙΑ	2	21200
Β. ΕΒΡΟΣ	2	68500
ΒΟΙΩΤΙΑ	1	16500
ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	12	116716
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	0	0
ΕΥΒΟΙΑ	1	1000
ΗΜΑΘΙΑ	0	0
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	0	0
ΘΕΣΣ/ΚΗ	2	7500
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	3	22605
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	0	0
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	1	3500
ΚΙΛΙΚΙΑ	1	24600
ΚΟΖΑΝΗ	0	0
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	3	36100
ΛΑΚΩΝΙΑ	0	0
ΛΑΡΙΣΑ		30000
ΛΕΣΒΟΣ	0	0
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	0	0
Ν. ΕΒΡΟΣ	0	0
ΞΑΝΘΗΣ	0	0
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	0	0
ΠΕΛΛΑ	0	0
ΠΙΕΡΙΑΣ	1	7500
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	2	5888
ΣΕΡΡΕΣ	2	10000
ΤΡΙΚΑΛΑ		
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	0	0

ΦΩΚΙΔΑ	0	0
ΧΑΝΙΑ	1	4000
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	0	0
ΧΙΟΣ	1	7000
ΣΥΝΟΛΟ	37	500149

6.4 Στοιχεία για τα προγράμματα εμβολιασμού

Έτος :2008 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Κατηγορία :Όρνιθες Ωοπαργωγής

Περιγραφή του εμβολιασμού : Χρησιμοποιούνται ζωντανά ή νεκρά εμβόλια για τη πρόληψη των *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium*. Τα χρησιμοποιούμενα εμβόλια θα πρέπει να είναι εγκεκριμένα από την αρμόδια αρχή (Ελληνικός Οργανισμός Φαρμάκων).

Ο εμβολιασμός κατά της *S. Enteritidis* είναι υποχρεωτικός, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1177/2006

Περιοχή	Συνολικός αριθ. Σημείων	Συνολικός αριθ. Πτηνών	Αριθ. Σημείων σε πρόγραμμα εμβολιασμού	Αριθ. Εμβολιασθισμένων πτηνών*	Αριθ. Εμβολιασθέντων ζώων	Αριθ. Χρησιμοποιηθέντων δόσεων εμβολίου**
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	1	500	1	0		
ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	18	256158	18	8	196000	477.000
ΑΡΓΟΛΙΔΑ	6	548697	6	6	548697	1.196.000
ΑΡΚΑΔΙΑ	9	46200	9	3	13600	
Β. ΕΒΡΟΣ	3	38280	3	0	0	
ΒΟΙΩΤΙΑ	57	1425164	57	42	839276	1.654.000
ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	235	1.440826	235			1.373.000
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	11	99200	11	10	94200	
ΕΥΒΟΙΑ	3	65000	3	0	0	
ΗΛΕΙΑ	1	3700	1	0	0	
ΗΜΑΘΙΑ	11	33.450	11	3	10650	10.450
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	7	137078	7	4	67700	81.000
ΘΕΣΣΚΗ	32	257690	32	8	90690	
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	19	268.600	19	19	268600	166.000
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	1	5000	1	0	0	
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	1	3.500	1	0	0	
ΚΙΑΚΙΣ	4	77060	4	3	53050	
ΚΟΖΑΝΗ	3	28.000	3	3	28000	
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	40	912.800	40	15	452300	60.000
ΛΑΚΩΝΙΑ	3	16130	3			
ΛΑΡΙΣΑ	9	51500	9	9	51500	
ΛΕΣΒΟΣ	1		1			
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	5	24550	5	0	0	
Ν. ΕΒΡΟΣ	3	221500	3	3	221500	520.500
ΞΑΝΘΗΣ	3	66639	3	3	66639	90.000
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	3	5100	3	1	2500	

ΠΕΛΛΑ	8	5290	8	8	5290	2850
ΠΙΕΡΙΑΣ	3	35200	3	0	0	
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	5	51100	5	1	8000	
ΡΟΔΩΠΗ	2	7000	2	2	7000	
ΣΕΡΡΕΣ	31	118800	31	14	82300	16.000
ΤΡΙΚΑΛΑ	1	1.000	1	0	0	
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	3	21880	3	1	10000	8000
ΦΩΚΙΔΑ	4	15.300	4	4	15300	
ΧΑΝΙΑ	2	26000	2			
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	3	102500	3	3	102500	170.000
ΧΙΟΣ	3	20000	3	3	20000	
Σύνολο	554	6436382	554	176	3.255.283	

* Δεν εμβολιάστηκε το σύνολο των αγρών γιατί πολλά από τα υπόχροντα σμήνη το 2008 είχαν τοποθετηθεί το 2007, και ο εμβολιασμός δεν ήταν υποχρεωτικός.

**Στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει αντιστοιχία στον αριθμό των εμβολιασμένων πτηνών και τον αριθμό των εμβολιαστικών δόσεων, συνήθως αυτό οφείλεται στο ότι ο συγκεκριμένος νομός παίρνει τα πουλερικά ήδη εμβολιασμένα από άλλο νομό.

Έτος :2009 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Κατηγορία :Όρνιθες Ωοπααραγωγής

Περιγραφή του εμβολιασμού : Χρησιμοποιούνται ζωντανά ή νεκρά εμβόλια για τη πρόληψη των *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium*. Τα χρησιμοποιούμενα εμβόλια θα πρέπει να είναι εγκεκριμένα από την αρμόδια αρχή (Ελληνικός Οργανισμός Φαρμάκων).

Ο εμβολιασμός κατά της *S. Enteritidis* είναι υποχρεωτικός, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1177/2006

Περιφέρεια	Συνολικός αριθ. Σημείων	Συνολικός αριθ. Ίστων	Αριθ. Σημείων σε πρόγραμμα εμβολιασμού	Αριθ. Εμβολιασθέντων σημείων*	Αριθ. Εμβολιασθέντων ζώων	Αριθ. Χορηγηθέντων δόσεων εμβολίου**
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	1	500	1	0	0	0
ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	5	71048	5	5	71048	71048
ΑΡΓΟΛΙΔΑ	15	334610	15	13	320910	1103900
ΑΡΚΑΔΙΑ	5	39.530	5	5	39.530	7750
Β. ΕΒΡΟΣ	5	103.811	5	2	68300	90000
ΒΟΙΩΤΙΑ	61	1.981.214	61	60	1979214	2975700
ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	280	1.411.000	280	280		1400000
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	24	135.150	24	24	135.150	
ΕΥΒΟΙΑ	6	63.000	6	6	63.000	44000
ΗΜΑΘΙΑ	6	22.100	6	6	22.100	24500
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	4	108500	4	4	108500	149000
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	28	165.440	28	26	161230	137000
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	29	291.672	29	29	291.672	
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	1	5000	1	0	0	0
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	1	3.500	1	1	3500	0
ΚΙΛΙΚΙΑ	15	313298	15	10	194712	0
ΚΟΖΑΝΗ	3	15.500	3	3	15.500	15500
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	64	2212779	64	61	2184279	1460000
ΛΑΚΩΝΙΑ	4	12.800	4	4	12.800	29000
ΛΑΡΙΣΑ	8	65000	9	9	51500	21000
ΛΕΣΒΟΣ	3	48000	3	3	48000	49000
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	5	14.240	4	4	14200	21200
Ν. ΕΒΡΟΣ	4	466.200	4	4	466.200	1069200
ΞΑΝΘΗΣ	3	61.670	3	3	61.670	61670
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	4	6.300	4	4	6.300	4800
ΠΕΛΛΑ	7	5.600	7	7	5.600	5600
ΠΙΕΡΙΑΣ	6	47.500	6	6	47.500	0
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	6	58.088	6	6	58.088	172600
ΣΕΡΡΕΣ	22	119.700	22	18	107700	0
ΤΡΙΚΑΛΑ	1	900	1	0	0	

ΦΘΙΩΤΙΔΑ	5	22400	5	5	22400	-12000
ΦΩΚΙΔΑ	3	13.000	3	3	13.000	0
ΧΑΝΙΑ	3	29100	3	2	25100	25000
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	10	97.750	10	10	97.750	293250
ΧΙΟΣ	3	21900	3	3	21900	51000
Σύνολο	650	8367800	649	626		

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

1.Οι όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους Gallus gallus τοποθετούνται συνήθως στις μονάδες απόδοσης σε ηλικία 3,5 μηνών , οπότε είναι ήδη εμβολιασμένες 2 ή 3 φορές για τη S. Enteritidis ή S. Enteritidis/S. Typhimurium.

2.Οι διαφορές που παρατηρούνται στον αριθμό των εμβολιασμένων πτηνών και στις χορηγηθείσες εμβολιακές δόσεις σε επίπεδο νομού, οφείλεται:

-Στο γεγονός ότι συνήθως τοποθετούνται στις μονάδες απόδοσης πουλάδες και όχι νεοσσοί μιας ημέρας, που είναι ήδη εμβολιασμένες τουλάχιστον 2 φορές για σαλμονέλλα.

-Στο γεγονός ότι σε κάποιους νομούς υπήρχαν μόνο ενήλικα σμήνη που είχαν εμβολιασθεί το 2008.

3. Μέσα στο 2009 υπήρχαν και σμήνη που είχαν τοποθετηθεί το 2007, όταν ο εμβολιασμός δεν ήταν υποχρεωτικός. Για το λόγο αυτό σε μερικούς νομούς υπήρχαν ακόμη ανεμβολίαστα σμήνη.

4.Από την αξιολόγηση των στατιστικών στοιχείων του προγράμματος διαπιστώσαμε ότι η πλειοψηφία των πτηνοτρόφων έχει συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του Καν. (ΕΚ)177/2006, όσον αφορά τον υποχρεωτικό εμβολιασμό των σμηνών των ορνίθων ωοπαραγωγής. Μόνο σε ένα πολύ μικρό ποσοστό παρατηρήθηκε μη συμμόρφωση και στις περιπτώσεις αυτές έγιναν συστάσεις από τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές .

Πίνακας 7.1.1.1. Στόχοι που σχετίζονται με τις δοκιμασίες(αφορά την επίσημη δειγματοληψία)

Ασθένεια : Salmonella spp.

Ζωικό είδος : Σμήνη ωσπαραγωγής Gallus gallus

Περιοχή	Είδος δοκιμής		Πληθυσμός- Στόχος : Ενήλικα σμήνη ωσπαραγω- γής Gallus gallus (για την επίσημη μόνο δειγματοληψία = 1 σμήνος έκμετάλλευση με >1000 πουλερικά /έτος)	Είδος δείγματος		Σκοπός : Έλεγχος σαλμονέλλας στα σμήνη ωσπαραγωγής Gallus gallus	Αριθμός Προγραμματιζόμε- νων δοκιμών Αριθμός σμηνών - στόχο x δύο σύνθετα δείγματα ανά εκμετάλλευση (ελάχιστος αριθμός προγραμματιζόμε- νων δοκιμών)
	Τροποποιη- μένα ISO 6579	Όραση ποίηση : Στα θετικά		Κόπερανα - 2 ζεύγη μάκτρων/ σμήνος ή 2X150 γρ. Φυσικώς ομαδοσπ- ημένων περιπτω- τών	Σκόνη από περβάλλον : 1 δείγμα /σμήνος		
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑ ΝΙΑ	✓	✓	0	✓	✓	✓	0
ΑΝ ΑΤΤΙΚΗ	✓	✓	5	✓	✓	✓	10
ΑΡΓΟΛΙΔΑ	✓	✓	8	✓	✓	✓	16
ΑΡΚΑΔΙΑ	✓	✓	5	✓	✓	✓	10
Β. ΕΒΡΟΣ	✓	✓	1	✓	✓	✓	2
ΒΟΙΩΤΙΑ	✓	✓	12	✓	✓	✓	24
ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	✓	✓	177	✓	✓	✓	354
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	✓	✓	14	✓	✓	✓	28
ΕΥΒΟΙΑ	✓	✓	2	✓	✓	✓	4
ΗΜΑΘΙΑ	✓	✓	4	✓	✓	✓	8
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	✓	✓	1	✓	✓	✓	2
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	✓	✓	28	✓	✓	✓	56
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	✓	✓	7	✓	✓	✓	14
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	✓	✓	1	✓	✓	✓	2
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	✓	✓	1	✓	✓	✓	2
ΚΙΛΙΚΙΑ	✓	✓	4	✓	✓	✓	8
ΚΟΖΑΝΗ	✓	✓	3	✓	✓	✓	6
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	✓	✓	15	✓	✓	✓	30
ΛΑΚΩΝΙΑ	✓	✓	2	✓	✓	✓	4
ΛΑΡΙΣΑ	✓	✓	5	✓	✓	✓	10
ΛΕΣΒΟΣ	✓	✓	1	✓	✓	✓	2
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	✓	✓	3	✓	✓	✓	6
Ν. ΕΒΡΟΣ	✓	✓	1	✓	✓	✓	2
ΞΑΝΘΗΣ	✓	✓	1	✓	✓	✓	2
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	✓	✓	2	✓	✓	✓	4
ΠΕΛΛΑ	✓	✓	2	✓	✓	✓	4
ΠΙΕΡΙΑΣ	✓	✓	2	✓	✓	✓	4
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	✓	✓	3	✓	✓	✓	6
ΣΕΡΡΕΣ	✓	✓	20	✓	✓	✓	40

ΤΡΙΚΑΛΑ	✓	✓	0	✓	✓	✓	0
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	✓	✓	3	✓	✓	✓	6
ΦΩΚΙΔΑ	✓	✓	3	✓	✓	✓	6
ΧΑΝΙΑ	✓	✓	2	✓	✓	✓	4
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	✓	✓	2	✓	✓	✓	4
ΧΙΟΣ	✓	✓	3	✓	✓	✓	6
Σύνολο			343				686

Ο πληθυσμός-στόχος που αναφέρεται στον παραπάνω πίνακα αφορά τα σμήνη στα οποία πρέπει να γίνει επίσημη δειγματοληψία (1 σμήνος ανά εκμετάλλευση το χρόνο , σε εκμεταλλεύσεις με περισσότερα από 1000 πτηνά).

Όσον αφορά τον αυτοέλεγχο που γίνεται από τους υπεύθυνους των εκμεταλλεύσεων ορνίθων ωοπαραγωγής, αυτός αφορά και τα **649** σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής, που υπόκεινται στο πρόγραμμα ελέγχου..

Προσχη	Είδος σμήνου	Συνολικός αριθμός σμηνών	Συνολικός αριθμός ζώων	Συνολικός αριθμός σμηνών στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός ζώων στο πλαίσιο του προγράμματος	Αναμενόμενος αριθμός σμηνών που θα πρέπει να ελεγχθούν	Αριθμός σμηνών που ελέγχονται να είναι θετικό					Αριθμός σμηνών που αναμένεται να ελεγχθούν	Συνολικός αριθμός ζώων που αναμένεται να ελεγχθούν ή να καταστραφούν	Αναμενόμενος αριθμός σμηνών που θα καταστραφούν ή φονηθούν	Αναμενόμενος αριθμός σμηνών που θα καταστραφούν ή φονηθούν	Αναμενόμενος αριθμός σμηνών που θα καταστραφούν ή φονηθούν	
							01	02	03	04	05						
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	✓	6	58.088	6	58.088	6											
ΣΕΡΡΕΣ	✓	22	119.700	22	119.700	22											
ΤΡΙΚΑΛΑ	✓	1	900	1	900	1											
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	✓	5	22400	5	22400	5											
ΦΩΚΙΔΑ	✓	3	13.000	3	13.000	3											
ΧΑΝΙΑ	✓	3	29100	3	29100	3											
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	✓	10	97.750	10	97.750	10											
ΧΙΟΣ	✓	3	21900	3	21900	3											
		650	8367800	649	8367760	649	28	29 ¹	32 ²	58 ³		746692 ⁴		11947072 ⁵			

¹ Αριθμός σμηνών (649) x επιπολασμός Salmonella Enteritidis (4,5%)=29

² Αριθμός σμηνών (649) x επιπολασμός Salmonella Typhimurium (4,5%)=29

³ Αριθμός σμηνών (649) x επιπολασμός υπόλοιπων οροτύπων (5%)=32

⁴ Αριθμός σμηνών (469) x επιπολασμός S. enteritidis/typhimurium (9%)=58

⁵ Αριθμός σμηνών θετικών σε S. Enteritidis ή S. Typhimurium (58) x μέσο μέγεθος σμήνους (8367800/650=12.874) = 746692

⁶ Αριθμός σμηνών θετικών σε S. Enteritidis ή S. Typhimurium (746692 x μέση παραγωγή σμηνών ανά όρνιθα την ημέρα(80%) x 20 ημέρες (μέγιστος χρόνος που μπορεί να μέλνουν δεσμευμένα στην εκμετάλλευση) =11.947.072

7.2.1. Στόχοι του εμβολιασμού.

Ζωικό είδος: Όρνιθες ωοπαράγωγής έτος 2011

I. ΠΕΡΙΟΧΗ	Συνολικός αριθμός σημνών που θα εμβολιαστούν	Συνολικός αριθμός πτηνών που θα εμβολιαστούν	Στόχοι σχετικά με το πρόγραμμα εμβολιασμού			
			Ν σημνών στο εμβολιαστικό πρόγραμμα	Ν σημνών που αναμένεται να εμβολιαστούν	Ν πτηνών που αναμένεται να εμβολιαστούν	Ν δόσεων εμβολίου που θα γίνουν *
ΑΠΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	1	500	1	500	500	1000
ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	5	71048	5	71048	71048	142096
ΑΡΓΟΛΙΔΑ	15	334610	15	334610	334610	669220
ΑΡΚΑΔΙΑ	5	39.530	5	39.530	39.530	79060
Β. ΕΒΡΟΣ	5	103.811	5	103.811	103.811	207622
ΒΟΙΩΤΙΑ	61	1.981.214	61	1.981.214	1.981.214	3962428
ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	280	1.411.000	280	1.411.000	1.411.000	2822000
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	24	135.150	24	135.150	135.150	270300
ΕΥΒΟΙΑ	6	63.000	6	63.000	63.000	126000
ΗΜΑΘΙΑ	6	22.100	6	22.100	22.100	44200
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	4	108500	4	108500	108500	217000
ΘΕΣΣΚΗ	28	165.440	28	165.440	165.440	330880
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	29	291.672	29	291.672	291.672	583344
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	1	5000	1	5000	5000	10000
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	1	3.500	1	3.500	3.500	7000
ΚΙΛΙΚΙΑ	15	313298	15	313298	313298	626596
ΚΟΖΑΝΗ	3	15.500	3	15.500	15.500	31000
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	64	2212779	64	2212779	2212779	4425558
ΛΑΚΩΝΙΑ	4	12.800	4	12.800	12.800	25600
ΛΑΡΙΣΑ	8	65000	8	65000	65000	130000
ΛΕΣΒΟΣ	3	48000	3	48000	48000	96000
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	4	14.200	4	14.200	14.200	28400
Ν. ΕΒΡΟΣ	4	466.200	4	466.200	466.200	932400
ΞΑΝΘΗΣ	3	61.670	3	61.670	61.670	123340
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	4	6.300	4	6.300	6.300	12600
ΠΕΛΛΑ	7	5.600	7	5.600	5.600	11200
ΠΙΕΡΙΑΣ	6	47.500	6	47.500	47.500	95000
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	6	58.088	6	58.088	58.088	116176
ΣΕΡΡΕΣ	22	119.700	22	119.700	119.700	239400
ΤΡΙΚΑΛΑ	1	900	1	900	900	1800
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	5	22400	5	22400	22400	44800
ΦΩΚΙΔΑ	3	13.000	3	13.000	13.000	26000
ΧΑΝΙΑ	3	29100	3	29100	29100	58200
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	10	97.750	10	97.750	97.750	195500
ΧΙΟΣ	3	21900	3	21900	21900	43800
Σύνολο	649	8367760	649	8367760	8367760	16735520= 16736 φιαλίδια των 1000 δόσεων

*αριθμός πτηνών X 2 δόσεις εμβολίου

8. Λεπτομερής ανάλυση του κόστους του προγράμματος επίσημων δειγματοληψιών

Δαπάνες που συνδέονται με το εξής:	Προσδιορισμός	Αριθμός μονάδων	Κόστος μονάδας σε ευρώ	Συνολικό ποσό (σε ευρώ)	Ζητείται κοινοτική χρηματοδότηση (ναι/όχι)
1. Δοκιμές					
1.1 Δαπάνες ανάλυσης	Δοκιμή : ISO 6579	686	20	13720 ⁷	ναι
	Δοκιμή : Ορότυποποίηση	90 ⁸	30	2700	ναι
1.2 Δαπάνες δειγματοληψίας	Αναλώσιμα υλικά για τη συλλογή των δειγμάτων από την εκμετάλλευση				ναι
	Αναλώσιμα υλικά για τη συλλογή των δειγμάτων από το περιβάλλον				ναι
1.3 Άλλες δαπάνες	Δοκιμή αντιμικροβιακής ευαισθησίας	63	9	567	ναι
2. Εμβολιασμός ή θεραπεία					
2.1 Αγορά του εμβολίου ή της θεραπείας	Αδρανοποιημένο εμβόλιο κατά των S. enteritidis/Typhimurium	16736 φιαλίδια των 1000 δόσεων	96,55	1615861	ναι
2.2 Δαπάνες διανομής					

(συνεχίζεται)

Λεπτομερής ανάλυση του κόστους του προγράμματος (συνέχεια)

⁷ αριθμός μονάδων δοκιμών (786) x τιμή μονάδας (20 ευρώ) =15700 ευρώ

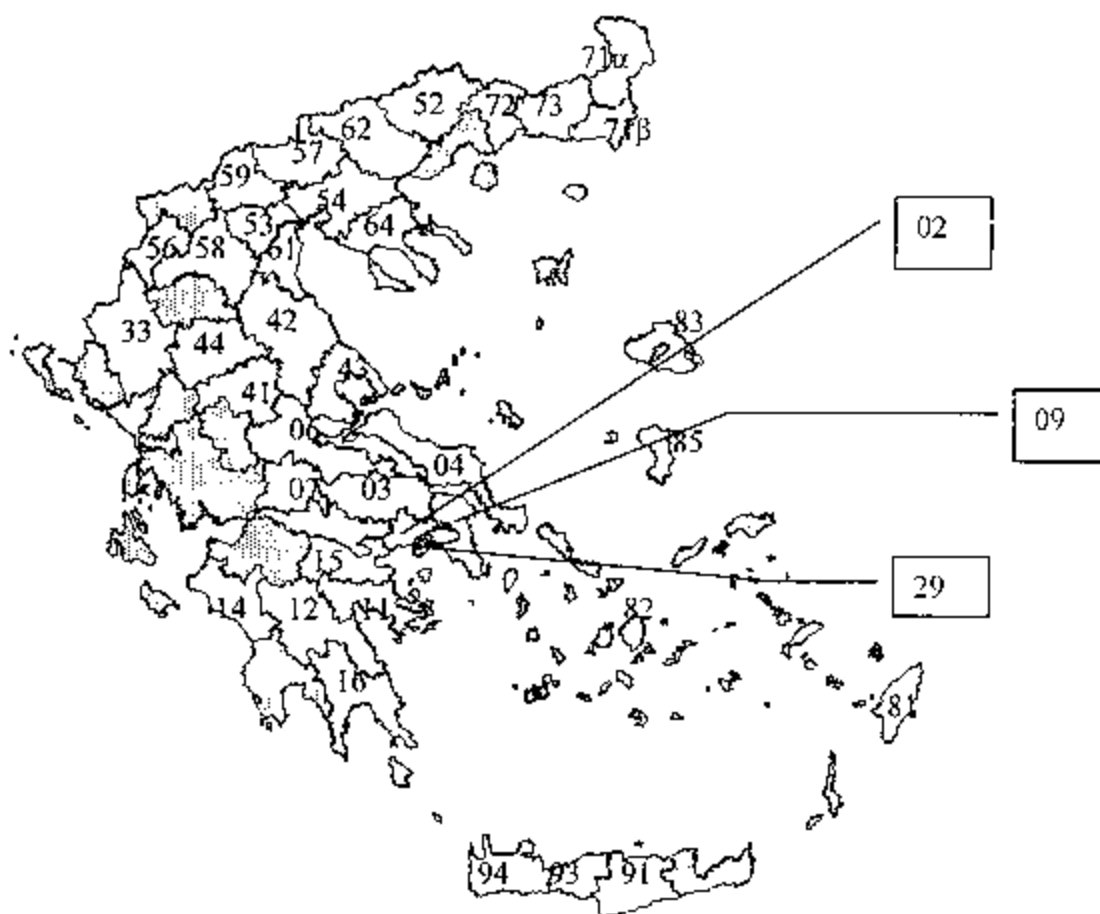
⁸ αριθμός σημγών θετικών σε S. Enteritidis/S. Typhimurium (58) + αριθμός σημγών θετικών σε άλλους ορότυπους σαλμονέλλας (32)=90

2.3 Δαπάνες χορήγησης					
2.4 Δαπάνες ελέγχου					
3. Σφαγή και καταστροφή					
3.1 Αποζημίωση για ζώα	Πτηνά που θα θανατωθούν	746692	3,2	2.389.414	Ναι
3.2 Δαπάνες μεταφοράς					
3.3 Δαπάνες καταστροφής					
3.4 Ζημία σε περίπτωση σφαγής					Ναι
3.5 Δαπάνες μεταποίησης προϊόντων (αβγά , αβγά επώασης..)	Δαπάνη σε περίπτωση καταστροφής των αυγών	11947072	0,066	788507	Ναι
	Δαπάνη σε περίπτωση θερμικής επεξεργασίας αυγών	11947072	0,036 ⁹	430095	Ναι
4. Καθαρισμός και απολύμανση					
5. Μισθοί (προσωπικά που προσαλαμβάνεται μόνο για το πρόγραμμα)					
6. Αναλώσιμα και ειδικός εξοπλισμός.					
7. Άλλες δαπάνες					

⁹ μέση τιμή επηρεαπέζιων αυγών σε ευρώ(0,066) –μέση τιμή θερμικώς επεξεργασμένων αυγών (0,03)= 0,036

<p style="text-align: center;">2. ΣΥΝΟΛΟ</p>	<p>>4.810.769 (σε περίπτωση καταστροφής των μολυσμένων αυγών) ή >4.452.357 (σε περίπτωση θερμικής επεξεργασίας των μολυσμένων αυγών)</p>	
---	--	--

ΧΑΡΤΗΣ 1

ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	09	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	54	ΞΑΝΘΗ	72
ΑΡΓΟΛΙΔΑ	11	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	33	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	29
ΑΡΚΑΔΙΑ	12	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	41	ΠΕΛΛΑ	59
Β. ΕΒΡΟΣ	71α	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	56	ΠΙΕΡΙΑ	61
ΒΟΙΩΤΙΑ	03	ΚΙΛΙΚΙΑ	57	ΡΕΘΥΜΝΟ	93
ΔΡΑΜΑ	52	ΚΟΖΑΝΗ	58	ΡΟΔΟΠΗ	73
ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗ	02	ΚΟΡΙΝΘΙΑ	15	ΣΕΡΡΕΣ	62
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	81	ΚΥΚΛΑΔΕΣ	82	ΤΡΙΚΑΛΑ	44
ΕΥΒΟΙΑ	04	ΛΑΚΩΝΙΑ	16	ΦΘΙΩΤΙΔΑ	06
ΗΛΕΙΑ	14	ΛΑΡΙΣΑ	42	ΦΩΚΙΔΑ	07
ΗΜΑΘΙΑ	33	ΛΕΣΒΟΣ	83	ΧΑΝΙΑ	94
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	91	ΜΑΓΝΗΣΙΑ	43	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	64
		Ν. ΕΒΡΟΣ	71β	ΧΙΟΣ	85

Annex C

We confirm that provisions of paragraph 1 and 2 of annex of Commission Regulation (EC) No 1168/2006 are strictly followed in this submitted programme and stated at point 4.4.7 of part B of our submitted programme.

Regarding paragraph 4 of the above regulation (reporting and results) we follow the procedure as indicated bellow :

The prefectural authorities and the official laboratories involved in the programme, send the aggregated summary results of the implementation of the programme to the central authority every six months, using a predetermined format laid down in the manual for the official controls. This manual is accessible at the Ministry's web-site.

The central authority collects all the data from all the prefectural bodies and laboratories and report to the Commission.

Πρόγραμμα για τον έλεγχο της Σαλμονέλλωσης στα σμήνη κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*

ΜΕΡΟΣ Α

Α) Αναφορά του σκοπού του προγράμματος

Σκοπός του προγράμματος είναι η μείωση του μέγιστου ποσοστού σμηνών κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής που εξακολουθούν να είναι θετικά στη *Salmonella Enteritidis* και στη *Salmonella Typhimurium* σε 1% ή και λιγότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011.

Η μείωση αυτή είναι σημαντική ενόψει των αυστηρών μέτρων που θα εφαρμοστούν από τις 12 Δεκεμβρίου 2010 στο νωπό κρέας από μολυσμένα σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) αριθ. 2160/2003. Συγκεκριμένα, το νωπό κρέας πουλερικών, συμπεριλαμβανομένων των κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής, διατίθεται στην αγορά για κατανάλωση από τον άνθρωπο, μόνο εάν δεν υπάρχει σαλμονέλλα σε 25 γραμμάρια του κρέατος.

Β)Υποβολή στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι το πρόγραμμα συμμορφώνεται με τις ελάχιστες απαιτήσεις δειγματοληψίας οι οποίες προβλέπονται στο μέρος Β του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με αναφορά του σχετικού ζωικού πληθυσμού και των φάσεων παραγωγής που πρέπει να καλύψει η δειγματοληψία.

Ορνίθια κρεατοπαραγωγής- Πουλερικά πριν την μεταφορά τους στο σφαγείο

Σύμφωνα με το σημείο 1 του άρθρου 3 και το παράρτημα I της υπ' αριθμ. 261069/23-03-2009 (B 575) εθνική απόφασης «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», με την οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνιθίων κρεατοπαραγωγής στη χώρα μας, οι εκμεταλλεύσεις ορνιθίων κρεατοπαραγωγής, υποχρεούνται να διενεργούν τους αυτοελέγχους στις φάσεις παραγωγής που προβλέπονται στο μέρος Β του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Τα στοιχεία των παραπάνω αυτοελέγχων καταγράφονται στο αρχείο που πρέπει υποχρεωτικά να τηρεί η εκμετάλλευση κρεατοπαραγωγής σύμφωνα με το άρθρο 4 της παραπάνω απόφασης.

Κατά τη διάρκεια του επίσημου ελέγχου, ο επίσημος κτηνίατρος ελέγχει το αρχείο της εκμετάλλευσης και επομένως διαπιστώνει εάν έχουν εφαρμοσθεί οι προβλεπόμενοι αυτοελέγχοι. Τα αποτελέσματα του παραπάνω ελέγχου καταγράφονται σε έκθεση που καταρτίζει ο κτηνίατρος που διενεργεί τον έλεγχο.

Γ) Υποβολή στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι το πρόγραμμα συμμορφώνεται με τις ειδικές απαιτήσεις που προβλέπονται στα μέρη Γ, Δ, και Ε του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003.

Οι απαιτήσεις του παραρτήματος Ε του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 για το κρέας των ορνιθίων κρεατοπαραγωγής θα αρχίσουν να εφαρμόζονται από τα τέλη του 2010.

Δ)Διευκρίνιση των ακόλουθων σημείων:

1. Γενικά

- 1.1. Σύντομη περίληψη αναφερόμενη στην εμφάνιση της σαλμονέλλωσης (ζωονοσογόνος σαλμονέλλα) στο κράτος μέλος, με ειδική αναφορά στα αποτελέσματα που ελήφθησαν στο πλαίσιο επιτήρησης, σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, υπογραμμίζοντας ιδίως τις τιμές επιπολασμού των οροτύπων σαλμονέλλας που αποτελούν στόχο των προγραμμάτων καταπολέμησης της σαλμονέλλας

Με τα Π.Δ 83/1982, 43/1986, 448/1990, 224/1998 και 211/1992, η Ελλάδα εφαρμόζει στα σμήνη αναπαραγωγής, πρόγραμμα για τον έλεγχο και την καταπολέμηση των σαλμονελλών και λήψης μέτρων στην περίπτωση *S. Pullorum*, *S. Gallinarum*.

Από το 1994 με βάση το Π.Δ 402/1994 (Α224) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου εφαρμόζεται πρόγραμμα ελέγχου των *S. Enteritidis*/*Typhimurium* στα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*. Το πρόγραμμα αυτό βασίζεται στη λήψη δειγμάτων από τα σμήνη αναπαραγωγής και στην εφαρμογή δοκιμών για την ανίχνευση των θετικών στη *Salmonella* spp σμηνών και τη θανάτωση των θετικών στη *S. Enteritidis*/*S. Typhimurium* σμηνών. Τα δείγματα αποστέλλονται στα κατά τόπους Κτηνιατρικά Εργαστήρια και τα θετικά εξ αυτών για ταυτοποίηση στο Κτηνιατρικό Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας.

Το 2004 ζητήθηκε από την Κοινότητα να αποτυπωθούν σε πίνακες τα στοιχεία του παραπάνω προγράμματος, προκειμένου να διενεργηθεί στατιστική επεξεργασία με σκοπό τον καθορισμό του κοινοτικού στόχου μείωσης του επιπολασμού της σαλμονέλλας στα ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής :

Από τα 205 υπάρχοντα σμήνη αναπαραγωγής εξετάστηκαν 151 εξ αυτών, τα οποία ήταν σε φάση παραγωγής και βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα 6 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Typhimurium* 1 σμήνος και στη *S. Kottbus* άλλα 5 σμήνη .
Ο επιπολασμός της *Salmonella spp* στα ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής ήταν 3,97% .

Το 2004 σε εφαρμογή της κοινοτικής απόφασης 2004/665/ΕΚ «Σχετικά με μια βασική μελέτη για τον επιπολασμό της *Salmonella* σε σμήνη ωοπαραγωγής του *Gallus gallus*», αποφασίστηκε να εφαρμοστεί πρόγραμμα επιζωοτιολογικής διερεύνησης της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής της χώρας μας. Ο λόγος εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος ήταν η ανάγκη προσδιορισμού του επιπολασμού της νόσου στις εκτρεφόμενες όρνιθες ωοπαραγωγής όλων των Κ-Μ. Ο προσδιορισμός αυτός έδωσε στη συνέχεια τη δυνατότητα καθορισμού του επιδιωκόμενου κοινοτικού στόχου για τη σαλμονέλλα.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής :

Από τα 353 υπάρχοντα σμήνη ωοπαραγωγής εξετάστηκαν 245 εξ αυτών, τα οποία ήταν σε φάση παραγωγής και βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα 97 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Typhimurium* 10 σμήνη και στη *S. Enteritidis* 48 σμήνη .
Ο επιπολασμός της *Salmonella spp* στα ενήλικα σμήνη ωοπαραγωγής ήταν 55,42% και ο επιπολασμός των *S. enteritidis/typhimurium* ήταν 22,4% .

Το 2005 σε εφαρμογή της κοινοτικής απόφασης 2005/636/ΕΚ «Σχετικά με μια βασική μελέτη για τον επιπολασμό της *Salmonella* σε σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής», αποφασίστηκε να εφαρμοστεί πρόγραμμα επιζωοτιολογικής διερεύνησης της σαλμονέλλωσης στα κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής της χώρας μας. Ο λόγος εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος ήταν η ανάγκη προσδιορισμού του επιπολασμού της νόσου στα εκτρεφόμενα κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής όλων των Κ-Μ. Ο προσδιορισμός αυτός έδωσε στη

συνέχεια τη δυνατότητα καθορισμού του επιδιωκόμενου κοινοτικού στόχου για τη σαλμονέλλα.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής :

Από τα 375 σμήνη κρεατοπαραγωγής που έπρεπε να εξεταστούν, τελικά εξετάστηκαν 300 και εξ αυτών βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα 109 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Enteritidis*/*Typhimurium* 22 σμήνη και 87 σμήνη σε άλλους ορότυπους. Ο επιπολασμός των *S. Enteritidis*/*S. Typhimurium* ήταν 3,2% .

Το 2009, με την υπ' αριθμ. 261069/23-03-2009 (B 575) εθνική απόφαση «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», σε συμμόρφωση προς τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, εφαρμόζεται στην Ελλάδα το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων κρεατοπαραγωγής.

Όσον αφορά την εξέλιξη της ασθένειας στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής τα τελευταία 5 έτη στη χώρα μας, διαθέτουμε τα στοιχεία που φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα :

Έτος	Αριθ. Σμηνών που εξετάσθηκαν	%Αριθ. Θετικών σμηνών	<i>S. Enteritidis</i>	<i>S. Typhimurium</i>	Άλλοι ορότυποι
2004	582	14,6	0,5	0,9	
2005	-	-	-	-	
2006	262	6,5	0,8	0	
2007	104	3,8	0	0	
2008					
2009	6577	2,9%	0	0	2,9

1.2 Δομή και οργάνωση των σχετικών αρμόδιων αρχών. Να γίνει αναφορά στη ροή πληροφοριών μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στην εφαρμογή του προγράμματος.

Υπεύθυνοι φορείς για την υλοποίηση του προγράμματος είναι :

1)Οι εκμεταλλεύσεις πουλερικών κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* καθώς και τα ιδιωτικά κτηνιατρικά εργαστήρια που υποχρεούνται να διενεργούν τους αυτοελέγχους, σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που καθορίζονται στο παράρτημα I της απόφασης με αριθ.261069/23-03-2009 (B 575) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*».

2)Οι επίσημες κτηνιατρικές αρχές, οι οποίες διενεργούν τους επισήμους ελέγχους που καθορίζονται στο παράρτημα II της παραπάνω απόφασης. Οι αρχές αυτές και οι αρμοδιότητες τους είναι οι ακόλουθες :

2α)Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο είναι αρμόδιο για:

i)τον έλεγχο σε κεντρικό επίπεδο και τον συντονισμό όλων των λοιπών αρμοδίων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου των κινητών στελεχών της *Salmonella spp* σε πουλερικά κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*, σε όλη τη χώρα.

ii)τον ορισμό των αρχών και φορέων εφαρμογής του προγράμματος και του καθορισμού των αρμοδιοτήτων αυτών, ανάλογα με τις ανάγκες του προγράμματος.

iii)την παροχή κατάλληλων οδηγιών και διευκρινίσεων προς τους φορείς εφαρμογής του Προγράμματος, με σκοπό τη διευκόλυνση και ενίσχυση του έργου τους.

iv)τη συλλογή των στοιχείων και των αποτελεσμάτων του Προγράμματος, την αξιολόγηση αυτών καθώς και την ενημέρωση των αρμοδίων αρχών της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2β)Οι Διευθύνσεις Κτηνιατρικής των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων

Είναι αρμόδιες :

- i) για τον ορισμό του υπεύθυνου εφαρμογής και παρακολούθησης του προγράμματος.
- ii) για τη διεξαγωγή των επισήμων ελέγχων, σύμφωνα με το Παράρτημα II της παρούσας.
- iii) για την αξιολόγηση εφαρμογής του προγράμματος σε επίπεδο νομού.
- iv) για την αποστολή των ζητούμενων στατιστικών στοιχείων του προγράμματος στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/σης Υγείας των Ζώων και
- v) για την εποπτεία της κατάρτισης των υπευθύνων της πτηνοτροφικής μονάδας, ώστε να εξασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του πρωτοκόλλου δειγματοληψίας.
- vi) για τη συνεργασία με τον επίσημο κτηνίατρο του σφαγείου, ο οποίος υποχρεούται να διαβιβάζει κάθε μήνα τα προβλεπόμενα στοιχεία του σημείου 5 του άρθρου 8 της παρούσας απόφασης.
- vii) για τη συνεργασία και την ενημέρωση άλλων αρμόδιων αρχών και φορέων σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος.

2γ) Τα Τμήματα Παθολογίας Πτηνών των Ινστιτούτων Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων των Κέντρων Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθώς και το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Είναι αρμόδια για:

- i) την παραλαβή των αποστελλομένων επισήμων δειγμάτων από τις συμμετέχουσες στο Πρόγραμμα Κτηνιατρικές αρχές των Ν.Α της περιοχής δικαιοδοσίας τους και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση της σαλμονέλλας
- ii) την τριμηνιαία υποβολή των στατιστικών στοιχείων και αποτελεσμάτων στην Διεύθυνση Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και

iii) την αποστολή των θετικών για την σαλμονέλλωση καλλιεργειών στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών .

2δ) Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών)

Είναι αρμόδιο για:

i) τον προσδιορισμό του οροτύπου των θετικών για τη σαλμονέλλωση καλλιεργειών που του αποστέλλονται από τα άλλα κτηνιατρικά εργαστήρια και για την τριμηνιαία αποστολή των αποτελεσμάτων οροτυποποίησης στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων (ΔΥΖ) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ii) την παραλαβή των αποστελλομένων επισήμων δειγμάτων από τις συμμετέχουσες στο πρόγραμμα Κτηνιατρικές αρχές της περιοχής δικαιοδοσίας του και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων, για την ανίχνευση και οροτυποποίηση της σαλμονέλλας.

iii) τη συνεργασία με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα.

iv) τη διασφάλιση της κοινοποίησης των πληροφοριών που παρέχει το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων και στα εργαστήρια που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

v) την παροχή επιστημονικής και τεχνικής συνδρομής στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της ΔΥΖ για την εφαρμογή συντονισμένων σχεδίων ελέγχου της Σαλμονέλλας.

vi) την παρακολούθηση των εξελίξεων σχετικά με την επιδημιολογία της σαλμονέλλας.

vii) την ενημέρωση του κοινοτικού εργαστηρίου αναφοράς για θέματα σχετικά με τα στελέχη του εμβολίου σαλμονέλλας και άλλες ειδικές μεθόδους ελέγχου.

viii) τον συντονισμό των προτύπων και των μεθόδων διάγνωσης που εφαρμόζονται σε κάθε εργαστήριο διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα. Για το σκοπό αυτό:

- Προγραμματίζει την προμήθεια των απαραίτητων αναλωσίμων υλικών διάγνωσης για την κάλυψη των αναγκών των εργαστηρίων της παραγράφου 2γ που ασχολούνται με την απομόνωση της σαλμονέλλας.
- Ελέγχει την ποιότητα όλων των υποστρωμάτων και αντιδραστηρίων που χρησιμοποιούνται από τα κτηνιατρικά εργαστήρια της παραγράφου 2γ, καθώς και από το ίδιο.
- Οργανώνει μία τουλάχιστον συγκριτική δοκιμή ανά έτος (ring test).
- Διατηρεί απομονώματα των σαλμονελλών για 2 έτη και είναι αρμόδιο για την προαιρετική διενέργεια φαγοτυπίας και δοκιμής αντιμικροβιακής ευαισθησίας στα θετικά δείγματα.
- Συνεργάζεται με τα άλλα εθνικά εργαστήρια της χώρας που ασχολούνται με την απομόνωση των σαλμονελλών που προσβάλλουν τον άνθρωπο.
- Διοργανώνει, ενδεχομένως, μαθήματα κατάρτισης για το προσωπικό των εργαστηρίων διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα.

1.3 Εγκεκριμένα εργαστήρια στα οποία αναλύονται τα δείγματα που συλλέγονται στο πρόγραμμα.

Η ανάλυση των επίσημων δειγμάτων που συλλέγονται στα πλαίσια του εθνικού προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνιθίων κρεατοπαραγωγής , πραγματοποιείται στα παρακάτω κρατικά κτηνιατρικά εργαστήρια του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων:

Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών, Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Θεσσαλονίκης, Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων και Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας. Τα δείγματα των αυτοελέγχων εξετάζονται σε ιδιωτικά εργαστήρια, τα οποία υπόκεινται στην επίβλεψη του Κτηνιατρικού Εργαστηρίου Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών), και συμμετέχουν στις συγκριτικές δοκιμές που αυτό διοργανώνει.

Τα δείγματα των αυτοελέγχων εξετάζονται σε ιδιωτικά εργαστήρια, τα οποία υπόκεινται στην επίβλεψη του Κτηνιατρικού Εργαστηρίου Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών), και συμμετέχουν στις συγκριτικές δοκιμές που αυτό διοργανώνει.

Τα παραπάνω εργαστήρια περιέχονται σε λίστα που συνεχώς επικαιροποιείται και είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Στην περίπτωση απομόνωσης *Salmonella* spp., τα παραπάνω εργαστήρια υποχρεούνται, βάσει του άρθρου 5 της εθνικής απόφασης 261069/23-03-2009 (Β 575), να κοινοποιούν τα αποτελέσματα αυτά στην αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Γενικής Δίνασης Κτηνιατρικής.

Με την εγκύκλιό μας με αριθ. 240915/15.04.2010 καθορίσαμε τη διαδικασία συμμετοχής των ιδιωτικών εργαστηρίων που πραγματοποιούν αναλύσεις των δειγμάτων του αυτοελέγχου μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής των Εθνικών Προγραμμάτων Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης (ΕΠΕΣ), καθώς και τις προϋποθέσεις που πρέπει αυτά να πληρούν.

Αυτή τη στιγμή τα ιδιωτικά εργαστήρια που πραγματοποιούν τις αναλύσεις των δειγμάτων των αυτοελέγχων δεν είναι απαραίτητα διαπιστευμένα.

1.4 Μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στην εξέταση των δειγμάτων στο πλαίσιο του προγράμματος.

Για την ανίχνευση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η μέθοδος που συνιστάται από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Billthoven (Κάτω Χώρες). Αυτή η μέθοδος περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002), για την ανίχνευση ειδών *Salmonella* σε περιπτώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής.

Όσον αφορά τον προσδιορισμό του ορότυπου, γίνεται προσδιορισμός του ορότυπου τουλάχιστον ενός απομονωθέντος στελέχους από κάθε θετικό δείγμα, σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Όσον αφορά τα δείγματα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι μέθοδοι ανάλυσης που προβλέπονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προετοιμασία των δειγμάτων, των μεθόδων ανίχνευσης και προσδιορισμού του ορότυπου , εάν πιστοποιούνται σύμφωνα με το πρότυπο EN/ISO 16140/2003.

1.5 Επίσημοι έλεγχοι (συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων δειγματοληψίας) σε ζωοτροφές, σμήνη ή /και αγέλες)

Όσον αφορά τον επίσημο έλεγχο των σμηνών , πραγματοποιούνται οι παρακάτω επίσημοι έλεγχοι, μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων κρεατοπαραγωγής :

A. σε τουλάχιστον ένα σμήνος κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής από το 10% των εκμεταλλεύσεων που εκτρέφουν πάνω από 5000 πτηνά κάθε χρόνο.

B. Βάση αξιολόγησης κινδύνου:

B1. σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium*, ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών σύμφωνα με το άρθρο 8 του Π.Δ 41/2006 (Α 175).

B2. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* σε δειγματοληψία που πραγματοποίησε ο υπεύθυνος του σφαγείου σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2073/2005.

B3. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* κατά τον επίσημο έλεγχο στο σφαγείο σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 854/2004.

B4. σε περίπτωση ανίχνευσης αντιμικροβιακών ουσιών, στα πλαίσια του προγράμματος ανίχνευσης καταλοίπων, κατά τους επισήμους ελέγχους στο σφαγείο.

Γ. σε όλα τα σμήνη τουλάχιστον ενός κύκλου μιας εκμετάλλευσης, που ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης θέλει να κάνει χρήση της παρέκκλισης του σημείου 1γ, του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1168/2006.

Όσον αφορά τον επίσημο έλεγχο των ζωοτροφών για τη σαλμονέλλα ισχύουν τα ακόλουθα :

Στα πλαίσια του Κανονισμού (ΕΚ) 183/2005 σχετικά με τον καθορισμό των απαιτήσεων για την υγιεινή των ζωοτροφών προβλέπεται η θέσπιση μικροβιολογικών κριτηρίων με βάση τα επιστημονικά κριτήρια κινδύνου. Ως εκ τούτου, σχετικά με τον έλεγχο των ζωοτροφών για τη σαλμονέλλα, θα ολοκληρωθεί η έκδοση νομοθεσίας από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αμέσως μόλις ολοκληρωθεί η συζήτηση (σε επίπεδο Επιτροπής) για τα μικροβιολογικά κριτήρια στις ζωοτροφές.

1.6 Μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τα ζώα ή τα προϊόντα στα οποία έχει ανιχνευθεί παρουσία σαλμονέλλας, ιδίως προκειμένου να προστατευθεί η δημόσια υγεία και οιαδήποτε προληπτικά μέτρα λαμβάνονται, όπως ο εμβολιασμός.

Α)Όσον αφορά τα μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τα ζώα ή τα προϊόντα τους στα οποία έχει ανιχνευθεί παρουσία σαλμονέλλας, ισχύουν τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τα σημεία 1 και 2 του άρθρου 7 της εθνικής απόφασης 261069/23-03-2009 (Β 575) όταν κοινοποιούνται:

α) από τις εκμεταλλεύσεις πουλερικών κρεατοπαραγωγής, στα πλαίσια των αυτοελέγχων τους, θετικά για σαλμονέλλα αποτελέσματα ή

β) όταν δεν αποκλείεται υποψία προσβολής από σαλμονέλλα, ή

γ) όταν κοινοποιούνται θετικά για την ανίχνευση αντιμικροβιακών ουσιών αποτελέσματα, ή

δ) όταν κοινοποιούνται θετικά για *Salmonella spp.* αποτελέσματα στα πλαίσια της επίσημης δειγματοληψίας

η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με απόφασή της χαρακτηρίζει τα σμήνη «ύποπτα για σαλμονέλλα» και :

i) για τις περιπτώσεις α, β και δ δεν επιτρέπει τη μετακίνηση των πουλερικών προς το σφαγείο, πριν την έκδοση του αποτελέσματος της οροτυποποίησης. Εφόσον απομονωθούν οι ορότυποι *S. Enteritidis/S Typhimurium*, εφαρμόζονται τα μέτρα του σημείου 2 της παραγράφου 1.6.

ii) για την περίπτωση γ) του σημείου 1 της παραγράφου 1.6 διενεργείται επίσημη δειγματοληψία για τη σαλμονέλλα.

2. Όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* αποτελέσματα ή όταν το εξεταζόμενο σμήνος ταυτοποιηθεί ως η πηγή μιας συγκεκριμένης εστίας τροφιμογενούς λοίμωξης, η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης κοινοποιεί άμεσα το εργαστηριακό αποτέλεσμα στον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης και με απόφασή της λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα :

α) χαρακτηρίζει το σμήνος "θετικό για σαλμονέλλα".

β) Απαγορεύει τη μετακίνηση:

i. πουλερικών από ή προς την εκμετάλλευση εκτός αν η ίδια με άδειά της το επιτρέπει, προκειμένου να σφαγεί σε καθορισμένο σφαγείο, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (κανονισμός 853/2004, παράρτημα II, τμήμα II), για την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων.

ii. στρωμνής και κόπρου από την επιχείρηση εκτός εάν η ίδια με άδειά της το επιτρέπει, προκειμένου να υποστούν επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

γ) Επιβάλλει η σφαγή να πραγματοποιηθεί σε καθορισμένο σφαγείο, στο τέλος της παραγωγικής διαδικασίας, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης της σαλμονέλλας. Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Τα σφάγια των πουλερικών που προέρχονται από το θετικό σμήνος

υποβάλλονται σε επίσημη δειγματοληψία για σαλμονέλλα, σύμφωνα με το ακόλουθο σχήμα δειγματοληψίας : για τη λήψη δειγμάτων στο σφαγείο από τα σφάγια των θετικών σμηνών ,λαμβάνονται τυχαία δείγματα από 15 σφάγια τουλάχιστον και μετά την ψύξη. Πρέπει να λαμβάνεται τεμάχιο περίπου 10 g από το δέρμα του λαιμού για κάθε σφάγιο. Πριν από την εξέταση πρέπει να ομαδοποιούνται τα δείγματα από το δέρμα του λαιμού τριών σφαγίων, προκειμένου να σχηματισθούν 5Χ25 g τελικά δείγματα.

Εφόσον τα αποτελέσματα για σαλμονέλλα είναι θετικά για *S. Enteritidis/S. Typhimurium*, τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πουλερικά ,μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση μετά από θερμική επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Εάν δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά χρησιμοποιούνται ή διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002.

δ)Συστήνει τη βελτίωση και την αυστηρότερη τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας, καθώς και τον καθαρισμό και την αποτελεσματική απολύμανση των χώρων μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα Εθνική και Κοινοτική Νομοθεσία .

ε) Η επαναπληθυσμός των εκμεταλλεύσεων γίνεται με πουλερικά που προέρχονται από σμήνη αναπαραγωγής στα οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης που προβλέπεται στην με αριθμό 258685/7.06.2007 (ΦΕΚ 1011, τεύχος Β) απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και τα οποία βρέθηκαν αρνητικά για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος.

στ)Ο επαναπληθυσμός των εκμεταλλεύσεων με πουλερικά γίνεται μετά την παρέλευση 15 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών και της μολυσμένης στρωμνής και οποιονδήποτε άλλων προϊόντων μπορούν να μεταδώσουν τη νόσο ,την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών και τελικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.

Για την επιβεβαίωση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης ,μπορεί να γίνει εργαστηριακός έλεγχος της αποτελεσματικότητας από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης ή την αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.
B)Δεν εφαρμόζεται εμβολιασμός για τη σαλμονέλλα στα σμήνη ορνιθίων κρεατοπαραγωγής.

1.7 Εθνική νομοθεσία σχετική με την εφαρμογή των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων οιαδήποτε εθνικών διατάξεων σχετικά με τις δραστηριότητες που καθορίζονται στο πρόγραμμα.

1. Εθνική απόφαση 261069/23-03-2009 (B 575) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», με την οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνιθίων κρεατοπαραγωγής στη χώρα μας
2. Π.Δ 41/2006 (A 44) "Παρακολούθηση των ζωνοδόσων και των ζωνοσογόνων παραγόντων σε συμμόρφωση προς την οδηγία 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου."
3. Π.Δ 224/1998 (A 175) που αφορά υγειονομικά και λοιπά μέτρα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης των πουλερικών.

1.8 Οιαδήποτε οικονομική βοήθεια η οποία παρέχεται στις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών στο πλαίσιο του προγράμματος.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος, δεν καταβάλλεται καμία οικονομική βοήθεια στους ιδιοκτήτες εκμεταλλεύσεων ορνιθίων κρεατοπαραγωγής.

2.Όσον αφορά τις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών που καλύπτονται από το πρόγραμμα

2.1 Διάρθρωση της παραγωγής των εκάστοτε ειδών και προϊόντων τους
Στην Ελλάδα, εκτρέφονται οι παρακάτω κατηγορίες κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής:

- a) τα συμβατικά, τα οποία εισέρχονται στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής σαν νεοσσοί μιας ημέρας , εκτρέφονται σε δάπεδο για 42-45 ημέρες και στη συνέχεια σφάζονται .
- b) τα βιολογικά, τα οποία εισέρχονται στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής σαν νεοσσοί μιας ημέρας , εκτρέφονται σε δάπεδο για 81 ημέρες και άνω και στη συνέχεια σφάζονται .
- c) τα ελευθέρως/περιορισμένης/απεριόριστης βοσκής, τα οποία εισέρχονται στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής σαν νεοσσοί μιας ημέρας , εκτρέφονται για 81 ημέρες και στη συνέχεια σφάζονται.

Τα τελευταία δύο χρόνια λόγω της γρίπης των πτηνών μειώθηκε σημαντικά ο αριθμός των βιολογικών εκτροφών και των εκτροφών ελευθέρως βοσκής.

Οι παραπάνω νεοσσοί σε όλες τις κατηγορίες εκμεταλλεύσεων μπορεί να προέρχονται :

Είτε από ελληνικά εκκολαπτήρια και από ελληνικά πατρογονικά σμήνη.

Είτε από ελληνικά εκκολαπτήρια και από πατρογονικά σμήνη του εξωτερικού.

Είτε από εκκολαπτήρια του εξωτερικού και από πατρογονικά σμήνη του εξωτερικού.

Η τελευταία περίπτωση αποτελεί ένα πολύ μικρό ποσοστό των νεοσσών μιας ημέρας που τοποθετούνται στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής της Ελλάδος.

Οι νεοσσοί κρεοπαραγωγής κατευθύνονται κυρίως για τις ανάγκες της ίδιας της επιχείρησης και σε μικρότερο βαθμό διατίθενται στην ελεύθερη αγορά. Μετά την εκκόλαψη οδηγούνται σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις, όπου και εκτρέφονται μέχρι τη σφαγή τους.

Τα σφαγεία ανήκουν κατά κανόνα σε μεγάλες καθετοποιημένες επιχειρήσεις του κρεοπαραγωγικού κλάδου. Αυτά σφάζουν κοτόπουλα από τα δικά τους πτηνοτροφεία, καθώς και από πτηνοτροφεία τρίτων.

Τα σμήνη κρεοπαραγωγής διατηρούνται συνήθως σε κλειστούς θαλάμους, στο δάπεδο και εφαρμόζεται αυστηρός διαχωρισμός των διαφορετικών ηλικιακών μονάδων. Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή υπάρχουν **994** εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεοπαραγωγής, οι οποίες διαθέτουν συνολικά **7384** σμήνη. Η κατανομή των παραπάνω εκμεταλλεύσεων και σμηνών ανά νομό φαίνεται στον πίνακα 1.

2.2 Διάρθρωση της παραγωγής ζωοτροφών

Η παραγωγή ζωοτροφών για πτηνά πραγματοποιείται:

- Σε παρασκευαστήρια που παράγουν ζωοτροφές αποκλειστικά για πτηνά είτε για ιδιοκατανάλωση είτε για πώληση σε συνεργαζόμενους κτηνοτρόφους.
- Σε παρασκευαστήρια που παράγουν ζωοτροφές για εμπορία που προορίζονται για πτηνά αλλά και για άλλου είδους ζώα, π.χ. μηρυκαστικά.

Ειδικότερα, οι ζωοτροφές παρασκευάζονται σε βιομηχανίες ζωοτροφών από πρώτες ύλες που είναι είτε ιδιοπαραγόμενες στην Ελλάδα (δημητριακά, παραπροϊόντα δημητριακών) ή που προέρχονται από άλλα Κ-Μ ή Τρίτες χώρες (δημητριακά, σόγια).

Τα προσθετικά ζωοτροφών μπορούν επίσης είτε να είναι ιδιοπαραγόμενα, είτε να προέρχονται από άλλα Κ-Μ ή τρίτες χώρες.

Οι βιομηχανίες ζωοτροφών, κατά κανόνα, ανήκουν σε μεγάλες επιχειρήσεις του πτηνοτροφικού κλάδου, κυρίως αυτού της κρεοπαραγωγικής κατεύθυνσης.

Στον αυγοπαραγωγικό κλάδο, το μέγεθος των εν λόγω εργοστασίων είναι πολύ μικρότερο και το συνηθέστερο είναι η κάθε εκμετάλλευση αυγοπαραγωγής να διαθέτει το δικό της παρασκευαστήριο ζωοτροφών.

2.3 Σχετικές κατευθυντήριες γραμμές για ορθές κτηνοτροφικές πρακτικές ή άλλες κατευθυντήριες γραμμές (υποχρεωτικές ή εθελοντικές) για μέτρα βιοασφάλειας, οι οποίες καθορίζουν τουλάχιστον :

- Υγιεινή διαχείρισης στις εκμεταλλεύσεις
- Μέτρα για την αποφυγή εισερχομένων μολύνσεων που μεταδίδονται από ζώα ,ζωοτροφές, πόσιμο νερό ή από άτομα που εργάζονται στις εκμεταλλεύσεις και
- Υγιεινή κατά τη μεταφορά ζώων προς και από τις εκμεταλλεύσεις

Στο παράρτημα I της απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αριθ. 261069/23-03-2009 (B 575) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», με την οποία τίθεται σε εφαρμογή το εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνιθίων κρεατοπαραγωγής, εμπεριέχονται οδηγίες σχετικά με τα βασικότερα μέτρα βιοασφάλειας που πρέπει να τηρούνται υποχρεωτικά από τον ιδιοκτήτη της εκμετάλλευσης και τα οποία αφορούν στη διαχείριση υγιεινής στην εκμετάλλευση, στα μέτρα για την πρόληψη εισόδου της μόλυνσης στην εκμετάλλευση (μέσω άλλων ζώων – φορέων, μολυσμένων ζωοτροφών, πόσιμου νερού και των εργαζόμενων),και στη τήρηση των κανόνων υγιεινής κατά τη μεταφορά ζώων στο σφαγείο.

Ειδικότερα, όσον αφορά τα μέτρα βιοασφάλειας :

A) στην εκμετάλλευση

1. Οι εγκαταστάσεις των εκμεταλλεύσεων πρέπει να είναι κατάλληλα κατασκευασμένες και να περιβάλλονται από φράκτη στην είσοδο του οποίου να υπάρχει σήμα που να απαγορεύει την είσοδο.
2. Σε κάθε εγκατάσταση θα πρέπει να εκτρέφεται μόνο ένα είδος πουλερικών και εάν είναι δυνατόν να εφαρμόζεται το σύστημα "all in all out".

3. Στις περιπτώσεις που στην εκμετάλλευση υπάρχουν περισσότερα του ενός σμήνη, τότε το κάθε ένα από αυτά αντιμετωπίζεται σαν ξεχωριστή οντότητα.
4. Οι θάλαμοι ,καθώς και οι χώροι αποθήκευσης των ζωοτροφών πρέπει να είναι προστατευμένοι από την είσοδο άγριων και βλαβερών ζώων.
5. Όλες οι επιφάνειες των θαλάμων πρέπει να είναι κατασκευασμένες από υλικά που να επιτρέπουν τον εύκολο καθαρισμό και την απολύμανση αυτών.
6. Ο χώρος που περιβάλλει τους θαλάμους καλό θα ήταν να είναι καλυμμένος με τσιμέντο ή άλλο ανάλογο υλικό και σε κάθε περίπτωση απαλλαγμένος από βλάστηση ή χαλάσματα. Εξαιρέση αποτελεί η παρουσία δένδρων (εκτός αυτών για την παραγωγή φρούτων) για την προστασία των κτιρίων από τη ζέση.
7. Η πρόσβαση κατοικίδιων ζώων στις εγκαταστάσεις της εκμετάλλευσης πρέπει να απαγορεύεται.
8. Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προστασίας για την αποφυγή της διασποράς των ασθενειών μέσα στην εκμετάλλευση . Στο παραπάνω συμβάλλει η ύπαρξη αποδυτήριων , καθώς και χώρων (πχ ντουζιέρες), για την προσωπική υγιεινή του προσωπικού και των επισκεπτών.
9. Μετά την απομάκρυνση των πουλερικών , η κόπρος πρέπει να απομακρύνεται και να ακολουθεί καθαρισμός και απολύμανση των χώρων. Συνιστάται να ακολουθεί βακτηριολογικός έλεγχος της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.
10. Πρέπει να γίνεται καταπολέμηση των τρωκτικών και εντόμων, χρησιμοποιώντας κατάλληλα προγράμματα μυοκτονίας και απεντόμωσης.
- 11.Ο επαναπληθυσμός των θαλάμων πρέπει να γίνεται με πουλερικά απαλλαγμένα σαλμονέλλωσης.
- 12.Όλες οι ζωοτροφές πρέπει να είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένες από σαλμονέλλα πριν τη χορήγησή τους στα πουλερικά. Ενδείκνυται η χορήγηση

πελετοποιημένων ζωοτροφών, ή ζωοτροφών που έχουν υποβληθεί σε άλλου τύπου επεξεργασία, για να απαλλαχθούν από την παρουσία σαλμονέλλας . Τα οχήματα που μεταφέρουν τις ζωοτροφές θα πρέπει να απολυμαίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα και στη συνέχεια οι ζωοτροφές θα πρέπει να αποθηκεύονται σε κλειστούς αποθηκευτικούς χώρους.

13. Η υδροδότηση των επιχειρήσεων πρέπει να γίνεται με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.
14. Τα άρρωστα και νεκρά πτηνά πρέπει να απομακρύνονται το συντομότερο δυνατό με τρόπο ασφαλή και αποτελεσματικό.
15. Πρέπει να τοποθετούνται λεκάνες απολύμανσης στις εισόδους και εξόδους των θαλάμων και της εκμετάλλευσης για τα οχήματα και για τα υποδήματα ατόμων που κυκλοφορούν στη μονάδα
16. Κάθε εκμετάλλευση πρέπει να διατηρεί αρχείο, το οποίο να είναι στη διάθεση του επίσημου ελέγχου όποτε της ζητηθεί, στο οποίο να αναγράφονται οι ασθένειες, θάνατοι , τα θεραπευτικά σχήματα και οι χορηγούμενοι εμβολιασμοί.

B. Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά τους χειρισμούς κατά τη σύλληψη , φόρτωση και μεταφορά των πουλερικών .

1. Το προσωπικό που ασχολείται με τη σύλληψη και τη φόρτωση των πουλερικών πρέπει να είναι εκπαιδευμένο για το σκοπό αυτό, να πλένει τα χέρια του με σαπούνι και νερό και να αλλάζει ένδυμα και μπότες ,τόσο πριν ξεκινήσει την εργασία του ,όσο και ανάμεσα στις διαφορετικές παρτίδες πουλερικών.

2. Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για τη σύλληψη και μεταφορά των πουλερικών πρέπει να είναι καθαρός και να διατηρείται μακριά από τον βρόμικο εξοπλισμό.
3. Τα οχήματα που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά των πουλερικών θα πρέπει να έχουν άδεια ,σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία και θα πρέπει να απολυμαίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα (ή να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται πριν την φόρτωση κάθε παρτίδας πουλερικών) και οι οδηγοί θα πρέπει να είναι ενημερωμένοι για τους βασικούς κανόνες προσωπικής υγιεινής και για το ρόλο που μπορεί να παίξουν στην διασπορά των μολύνσεων (πχ. μέσω των βρόμικων χεριών,...).
4. Τα μολυσμένα με σαλμονέλλα σμήνη θα πρέπει να συλλαμβάνονται και να φορτώνονται τελευταία.

Γ. Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το προσωπικό και τους επισκέπτες.

Το προσωπικό και οι επισκέπτες πρέπει υποχρεωτικά:

1. να φορούν καθαρή ποδιά, καπέλο και ποδονάρια
2. να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι ή απολυμαντικό και να εμβαπτίζουν τα υποδήματά τους σε κάποιο απολυμαντικό μέσο, το οποίο θα αλλάζεται συχνά.
3. Να μην έρχονται σε άμεση επαφή με τα πουλερικά ή τα προϊόντα αυτών.

2.4 Συνήθης κτηνιατρική επίβλεψη των εκμεταλλεύσεων.

Οι πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις επιβλέπονται από ιδιώτες κτηνιάτρους και ελέγχονται από τους επισήμους κτηνιάτρους των τοπικών κτηνιατρικών αρχών.

2.5 Καταχώρηση των εκμεταλλεύσεων.

Όλες οι επιχειρήσεις πουλερικών κρεατοπαραγωγής οφείλουν να είναι εγκεκριμένες σύμφωνα με την υγειονομική διάταξη 2000/1995 του Υπουργείου Υγείας .

2.6 Τήρηση μητρώων στις εκμεταλλεύσεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 της εθνικής απόφασης με αριθ. 261069/23-03-2009 (Β 575) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», οι εκμεταλλεύσεις πουλερικών κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* τηρούν αρχεία ή μηχανογραφημένο σύστημα, στο οποίο τηρούνται ή καταγράφονται όλα τα στοιχεία που αφορούν:

α) τους αυτοελέγχους που διενεργούν στα πλαίσια του προγράμματος: ημερομηνίες δειγματοληψίας, είδος και αριθμός δειγμάτων που λαμβάνονται από τα πουλερικά και τις ζωοτροφές, τα κτηνιατρικά εργαστήρια στα οποία αποστέλλονται τα δείγματα, απαντήσεις των κτηνιατρικών εργαστηρίων, φαρμακευτικές αγωγές, εμβόλια και σκευάσματα που χρησιμοποιούνται με τις αντίστοιχες ημερομηνίες, πρόγραμμα απολυμάνσεων, μυοκτονιών και απεντομώσεων με τα αντίστοιχα σκευάσματα που χρησιμοποιούνται.

β) την προμήθεια ζωοτροφών, νεοσσών μιας ημέρας, στρωμνής με αναφορά στις αντίστοιχες ημερομηνίες, τις ποσότητες και τους προμηθευτές. Επίσης, τις αποστολές πουλερικών κρεατοπαραγωγής προς σφαγή, κόπρου και νεκρών πτηνών προς τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας με αναφορά στις αντίστοιχες ημερομηνίες, τις ποσότητες και τους παραλήπτες.

γ) τη δειγματοληψία για τη διερεύνηση της παρουσίας σαλμονέλλας μετά την εφαρμογή των διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.

2.7 Έγγραφα που συνοδεύουν τα ζώα κατά την αποστολή

Τα ενδοκοινοτικώς διακινούμενα ή τα εισαγόμενα ζώοντα πουλερικά συνοδεύονται με τα πιστοποιητικά της οδηγίας 90/539/ΕΚ.

Τα παραπάνω πιστοποιητικά εκδίδονται από τα τοπικά κτηνιατρικά κέντρα.

Τα κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής, καθώς και οι όρνιθες αναπαραγωγής και ωοπαραγωγής που περατώνουν τον παραγωγικό τους κύκλο, διακινούνται προς τα σφαγεία συνοδευόμενα είτε με υπεύθυνη δήλωση του πτηνοτρόφου που περιέχει και τις πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη σαλμονέλλα, είτε με υγειονομική βεβαίωση που χορηγείται από τον επίσημο κτηνίατρο και περιέχει επίσης τις πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη σαλμονέλλα. Τα παραπάνω δύο συνοδευτικά έγγραφα βασίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004.

Οι νεοσσοί μιας ημέρας διακινούνται στο εσωτερικό της χώρας συνοδευόμενα με τα κτηνιατρικά πιστοποιητικά που προβλέπονται στην εγκύκλιο με αριθ. 240732/22.01.2010 και τα οποία υπογράφονται είτε από τον ιδιώτη κτηνίατρο της εκμετάλλευσης, είτε από τον επίσημο κτηνίατρο.

2.8 Άλλα σχετικά μέτρα με τα οποία εξασφαλίζεται η ανιχνευσιμότητα των ζώων.

Σε όλους τους τύπους των πιστοποιητικών που χρησιμοποιούνται στη διακίνηση, αναφέρονται οι ιδιοκτήτες των εκμεταλλεύσεων ορνιθίων κρεατοπαραγωγής.

Τα σφαγεία και οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας κρέατος, έχουν κωδικοποιηθεί με εθνική διάταξη και το κρέας πουλερικών, φέρει στη συσκευασία του σήμανση του σφαγείου.

Για τις εσωτερικές διακινήσεις μεταξύ σφαγείων και προμηθευτών τους ή πελατών τους, κρατούνται στοιχεία από τους ιδιοκτήτες των παραπάνω εγκαταστάσεων.

1. Ταυτότητα του προγράμματος

Κράτος μέλος: Ελλάδα

Ασθένεια : Σαλμονέλλωση (ζωνοσογόνος σαλμονέλλα και οι παθογόνοι παράγοντές της)

Έτος εφαρμογής: 2011

Στοιχεία αναφοράς του παρόντος εγγράφου:

Αρμόδιος επικοινωνίας : Τζανή Μυροσίνη

Τηλέφωνο : +302102125727

Φαξ : +302108252614

e-mail : ka6u058 @ minagric. gr

Ημερομηνία αποστολής στην Επιτροπή: Αθήνα, Απριλίου 2010

2. Ιστορικά στοιχεία για την επιδημιολογική εξέλιξη της ασθένειας :

Με τα Π.Δ 83/1982, 43/1986, 448/1990, 224/1998 και 211/1992, η Ελλάδα εφαρμόζει στα σμήνη αναπαραγωγής, πρόγραμμα για τον έλεγχο και την καταπολέμηση των σαλμονελλών και λήψης μέτρων στην περίπτωση *S. Pullorum*, *S. Gallinarum*.

Από το 1994 με βάση το Π.Δ 402/1994 (Α224) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/117/ ΕΟΚ του Συμβουλίου εφαρμόζεται πρόγραμμα ελέγχου των *S.*

Enteritidis/S.Typhimurium στα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*. Το πρόγραμμα αυτό βασίζεται στη λήψη δειγμάτων από τα σμήνη αναπαραγωγής και στην εφαρμογή δοκιμών για την ανίχνευση των θετικών στη *Salmonella* spp σμηνών και τη θανάτωση των θετικών στη *S. Enteritidis/Typhimurium* σμηνών. Τα δείγματα αποστέλλονται στα κατά τόπους Κτηνιατρικά Εργαστήρια και τα θετικά εξ αυτών για ταυτοποίηση στο Κτηνιατρικό Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας.

Το 2004 ζητήθηκε από την Κοινότητα να αποτυπωθούν σε πίνακες τα στοιχεία του παραπάνω προγράμματος, προκειμένου να διενεργηθεί στατιστική επεξεργασία με σκοπό τον καθορισμό του κοινοτικού στόχου μείωσης του επιπολασμού της σαλμονέλλας στα ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής :

Από τα **205 υπάρχοντα σμήνη** αναπαραγωγής **εξετάστηκαν 151** εξ αυτών, τα οποία ήταν σε φάση παραγωγής και βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα **6 σμήνη**. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Typhimurium* 1 σμήνος και στη *S. Kottbus* άλλα 5 σμήνη .

Ο επιπολασμός της *Salmonella* spp στα ενήλικα **σμήνη αναπαραγωγής ήταν 3,97%** .

Το 2004 σε εφαρμογή της κοινοτικής απόφασης 2004/665/EK «Σχετικά με μια βασική μελέτη για τον επιπολασμό της *Salmonella* σε σμήνη ωοπαραγωγής του *Gallus gallus*», αποφασίστηκε να εφαρμοστεί πρόγραμμα επιζωοτιολογικής διερεύνησης της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής της χώρας μας. Ο λόγος εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος ήταν η ανάγκη προσδιορισμού του επιπολασμού της νόσου στις εκτρεφόμενες όρνιθες ωοπαραγωγής όλων των Κ-Μ. Ο προσδιορισμός αυτός έδωσε στη συνέχεια τη δυνατότητα καθορισμού του επιδιωκόμενου κοινοτικού στόχου για τη σαλμονέλλα.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής :

Από τα **353** υπάρχοντα σμήνη ωοπαραγωγής εξετάστηκαν **245** εξ αυτών, τα οποία ήταν σε φάση παραγωγής και βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα **97** σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Typhimurium* 10 σμήνη και στη *S. Enteritidis* 48 σμήνη .

Ο επιπολασμός της *Salmonella spp* στα ενήλικα σμήνη ωοπαραγωγής ήταν **55,42%** και ο επιπολασμός των *S. enteritidis/typhimurium* ήταν **22,4%** .

Το 2005 σε εφαρμογή της κοινοτικής απόφασης 2005/636/EK «Σχετικά με μια βασική μελέτη για τον επιπολασμό της *Salmonella* σε σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής», αποφασίστηκε να εφαρμοστεί πρόγραμμα επιζωοτιολογικής διερεύνησης της σαλμονέλλωσης στα κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής της χώρας μας. Ο λόγος εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος ήταν η ανάγκη προσδιορισμού του επιπολασμού της νόσου στα εκτρεφόμενα κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής όλων των Κ-Μ. Ο προσδιορισμός αυτός έδωσε στη συνέχεια τη δυνατότητα καθορισμού του επιδιωκόμενου κοινοτικού στόχου για τη σαλμονέλλα.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής :

Από τα **375** σμήνη κρεατοπαραγωγής που έπρεπε να εξεταστούν, τελικά εξετάστηκαν **300** και εξ αυτών βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα **109** σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Enteritidis/Typhimurium* 22 σμήνη και 87 σμήνη σε άλλους ορότυπους. Ο επιπολασμός των *S. enteritidis/typhimurium* ήταν **3,2%** .

Το 2009, με την υπ'αριθμ. 261069/23-03-2009 (B 575) εθνική απόφαση «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», σε συμμόρφωση προς τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, εφαρμόζεται στην Ελλάδα το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων κρεατοπαραγωγής.

Κατά το πρώτο έτος εφαρμογής του προγράμματος ελέγχθηκαν **6577** σμήνη και εξ αυτών βρέθηκαν θετικά στη *Salmonella* spp **19** σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Enteritidis/S. Typhimurium* **0** σμήνη και σε άλλους ορότυπους σαλμονέλλας **19** σμήνη. Ο επιπολασμός των *S. Enteritidis/S. Typhimurium* ήταν **0%** .

3. Περιγραφή του προγράμματος που υποβλήθηκε :

Το παρόν πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλας στα σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής υποβάλλεται στο πλαίσιο του άρθρου 5 του κανονισμού (Ε.Κ.) 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Νοεμβρίου 2003", του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 646/2007 της Επιτροπής της 12ης Ιουνίου 2007 και του κανονισμού (ΕΚ) 1177/2006 της Επιτροπής της 1^{ης} Αυγούστου 2006.

Σκοπός του προγράμματος είναι η μείωση του μέγιστου ποσοστού σμηνών κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής που εξακολουθούν να είναι θετικά στη *Salmonella Enteritidis* και στη *Salmonella Typhimurium* σε 1% ή και λιγότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011.

Ένα σμήνος θεωρείται ότι είναι θετικό στη σαλμονέλλα, σε περίπτωση που επιβεβαιωθεί εργαστηριακά η παρουσία ενός από τους παραπάνω οροτύπους σαλμονέλλας, τουλάχιστον σε ένα από τα δείγματα που έχουν ληφθεί.

Η διάρκεια του προγράμματος, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος είναι τριετής (έναρξη την 1/1/2009 , λήξη την 31/12 / 2011). Το πρόγραμμα θα προσαρμόζεται σύμφωνα με τις κοινοτικές απαιτήσεις.

Ο πληθυσμός στόχος είναι όλα τα σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής. Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή υπάρχουν **994** εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής , οι οποίες διαθέτουν συνολικά **7384** σμήνη.

Στην Ελλάδα, εκτρέφονται οι παρακάτω κατηγορίες κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής:

- d) τα συμβατικά, τα οποία εισέρχονται στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής σαν νεοσσοί μιας ημέρας , εκτρέφονται σε δάπεδο για 42-45 ημέρες και στη συνέχεια σφάζονται .
- e) τα βιολογικά, τα οποία εισέρχονται στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής σαν νεοσσοί μιας ημέρας , εκτρέφονται σε δάπεδο για 81 ημέρες και άνω και στη συνέχεια σφάζονται .
- f) τα ελευθέρως/περιορισμένης/απεριόριστης βοσκής, τα οποία εισέρχονται στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής σαν νεοσσοί μιας ημέρας , εκτρέφονται για 81 ημέρες και στη συνέχεια σφάζονται.

Τα τελευταία δύο χρόνια λόγω της γρίπης των πτηνών μειώθηκε σημαντικά ο αριθμός των βιολογικών εκτροφών και των εκτροφών ελευθέρως βοσκής.

Οι παραπάνω νεοσσοί σε όλες τις κατηγορίες εκμεταλλεύσεων μπορεί να προέρχονται :

Είτε από ελληνικά εκκολαπτήρια και από ελληνικά πατρογονικά σμήνη.

Είτε από ελληνικά εκκολαπτήρια και από πατρογονικά σμήνη του εξωτερικού.

Είτε από εκκολαπτήρια του εξωτερικού και από πατρογονικά σμήνη του εξωτερικού.

Η τελευταία περίπτωση αποτελεί ένα πολύ μικρό ποσοστό των νεοσσών μιας ημέρας που τοποθετούνται στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής της Ελλάδος.

Τα σμήνη διατηρούνται συνήθως σε κλειστούς θαλάμους, στο δάπεδο και εφαρμόζεται αυστηρός διαχωρισμός των διαφορετικών ηλικιακών μονάδων.

Η γεωγραφική περιοχή εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος είναι όλοι οι νομοί της χώρας, στους οποίους δραστηριοποιούνται εκμεταλλεύσεις σμηνών κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*.

Στον πίνακα 1 απεικονίζονται οι νομοί της Ελλάδας στους οποίους υπάρχουν οι παραπάνω εκμεταλλεύσεις , καθώς και ο ακριβής αριθμός των εκμεταλλεύσεων, των σμηνών κρεατοπαραγωγής και των πτηνών κρεατοπαραγωγής σε καθέναν από αυτούς.

Το κυριότερο μέτρο που θα εφαρμοστεί για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος είναι :

1. Η αυστηρή και αποτελεσματική τήρηση των μέτρων αυτοελέγχων και βιοασφάλειας που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της εθνικής απόφασης με αριθ. 261069/23-03-2009 (Β 575) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», από τους υπεύθυνους των εκμεταλλεύσεων ορνιθίων κρεατοπαραγωγής
2. ο επίσημος έλεγχος των παραπάνω εκμεταλλεύσεων, προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθή εφαρμογή του προγράμματος και
3. η σφαγή και περαιτέρω θερμική επεξεργασία των θετικών στους οροτύπους *S. Enteritidis* / *S. Typhimurium* σμηνών.

4. Μέτρα του προγράμματος που υποβλήθηκε

4.1. Περίληψη των μέτρων στο πλαίσιο του προγράμματος

Διάρκεια του προγράμματος: 3 έτη

Πρώτο έτος: 2009

Τελευταίο έτος: 2011

√	Έλεγχος	√	Έλεγχος/Εκρίζωση
√	Δοκιμή	√	Δοκιμή
√	Σφαγή θετικών ζώων	√	Σφαγή θετικών ζώων
	Θανάτωση θετικών ζώων		Θανάτωση θετικών ζώων
	Εμβολιασμός		Εκτεταμένη σφαγή ή θανάτωση
	Θεραπεία		
√	Διάθεση των προϊόντων	√	Διάθεση των προϊόντων
	Επιτήρηση ή παρακολούθηση		
√	Άλλα Μέτρα		

Άλλα μέτρα για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος είναι :

A. η ελαχιστοποίηση του κινδύνου εισόδου της σαλμονέλλας στην εκμετάλλευση κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής.

B. η τήρηση των υγειονομικών προϋποθέσεων ίδρυσης των εκμεταλλεύσεων κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής σε συμμόρφωση με το Π.Δ (224/1998 (Α 175).), όσον αφορά τις απαιτούμενες αποστάσεις των εκμεταλλεύσεων αυτών από τις επιχειρήσεις αναπαραγωγής.

Γ. η τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας

A. Η ελαχιστοποίηση του κινδύνου εισόδου της σαλμονέλλας μέσα στην εκμετάλλευση κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής επιτυγχάνεται :

- **Με την εισαγωγή στην εκμετάλλευση νεοσσών μιας ημέρας που είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένοι σαλμονέλλωσης και συνοδεύονται από τα απαραίτητα υγειονομικά πιστοποιητικά.**

B. Υγειονομικές προϋποθέσεις ίδρυσης της εκμετάλλευσης κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής.

Προκειμένου να γίνει αδειοδότηση των εκμεταλλεύσεων, πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο Π.Δ 224/1998 (Α 175), δηλαδή αυτές πρέπει : να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 300 μέτρων από επιχειρήσεις πουλερικών αναπαραγωγής, εκκολαπτήρια και φυραματοποιεία, τουλάχιστον 1000 μέτρων από σφαγεία, εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου και αποβλήτων χαμηλού ή υψηλού κινδύνου, καθώς και οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στην υγειονομική διάταξη 2000/1995 του Υπουργείου Υγείας .

Γ. Τα μέτρα βιοασφάλειας συνίστανται :

- Στην κατά προτίμηση εφαρμογή συστήματος **all in all out**
- Στη χρησιμοποίηση συστήματος κοινής παροχής νερού και τροφής, οι οποίες ελέγχονται τακτικά
- Στη χρήση ζωοτροφών που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1831/2003 σχετικά με την υγιεινή των ζωοτροφών
- Στην υδροδότηση της εκμετάλλευσης με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.
- Στον επαρκή διαχωρισμό των θαλάμων της εκμετάλλευσης.

- Στη χρησιμοποίηση διαφορετικού εργατικού προσωπικού για κάθε θάλαμο ή του ίδιου αν δεν επαρκεί ο αριθμός τους, αλλά με τη δέσμευση να χρησιμοποιούν διαφορετικά ενδύματα και να αλλάζουν ποδονάρια από θάλαμο σε θάλαμο.
- Στην αποτροπή εισόδου μέσα στην εκμετάλλευση άλλων ειδών ζώων.
- Στην αποτροπή εισόδου στην εκμετάλλευση επισκεπτών που δεν έχουν κάποιο ειδικό λόγο να παρευρίσκονται στην εκμετάλλευση.
- Στην τοποθέτηση λεκανών απολύμανσης στις εισόδους και εξόδους των θαλάμων και της εκμετάλλευσης για τα οχήματα και για τα υποδήματα ατόμων που κυκλοφορούν στη μονάδα.
- Στην προστασία των πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων κρεατοπαραγωγής από την εισβολή τρωκτικών, αγρίων πτηνών, και εντόμων με την τοποθέτηση σιτών στα παράθυρα των θαλάμων, τη διενέργεια μυοκτονιών και απεντομώσεων σε τακτά χρονικά διαστήματα, με τη χρήση κατάλληλων προϊόντων.
- Στην απολύμανση των οχημάτων που μεταφέρουν ζωτροφές πτηνά σε τακτά χρονικά διαστήματα, με τη χρήση κατάλληλων προϊόντων.
- Στην απολύμανση των θαλάμων μετά τον αποπληθυσμό των σμηνών.

4.2. Ορισμός της κεντρικής αρχής η οποία θα εποπτεύει και θα συντονίζει τις αρμόδιες για την εφαρμογή του προγράμματος υπηρεσίες :

Αρμόδιοι Φορείς για την εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής είναι :

1. το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
2. οι Κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων,
3. τα Κτηνιατρικά Εργαστήρια Χαλκίδας και Ιωαννίνων και τα 2 Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης .
4. Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο της Χαλκίδας που είναι το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα.
5. Οι υπεύθυνοι των εκμεταλλεύσεων κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής.
6. Τα ιδιωτικά εργαστήρια που πραγματοποιούν τις ανασλύσεις των δειγμάτων του αυτοελέγχου, μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής των Εθνικών Προγραμμάτων Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης.

1. Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων , της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:
 - είναι η αρμόδια αρχή σε κεντρικό επίπεδο για τη θέσπιση των μέτρων εφαρμογής του προγράμματος και τον συντονισμό όλων των αρμοδίων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του , σε όλη τη χώρα.
 - καθορίζει τις αρμοδιότητες των αρμόδιων αρχών και των φορέων εφαρμογής του προγράμματος.
 - παρέχει κατάλληλες οδηγίες και διευκρινίσεις προς τις υπηρεσίες και φορείς εφαρμογής του προγράμματος με σκοπό τη διευκόλυνση και ενίσχυση του έργου τους.
 - συλλέγει στοιχεία και αξιολογεί τα αποτελέσματα του προγράμματος , ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής

Κοινότητας και συμμετέχει σε ομάδες εργασίας της παραπάνω Επιτροπής.

2. Οι Κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων είναι επιφορτισμένες με την διενέργεια των επίσημων ελέγχων στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής. Οι επίσημοι έλεγχοι περιλαμβάνουν τον έλεγχο της σωστής εφαρμογής του προγράμματος από τους υπεύθυνους των επιχειρήσεων, τη διενέργεια των επίσημων δειγματοληψιών, τη λήψη των απαραίτητων μέτρων στην περίπτωση θετικών αποτελεσμάτων και την ενημέρωση της αρμόδιας Κεντρικής Αρχής.

3. Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων και τα Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης είναι αρμόδια για τη παραλαβή των αποστελλομένων δειγμάτων από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές γεωγραφικής αρμοδιότητάς τους και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση της σαλμονέλλας. Επίσης είναι αρμόδια για την αποστολή των θετικών στη σαλμονέλλωση καλλιιεργειών στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών στη Χαλκίδα.

4. Το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας για τη Σαλμονέλλα είναι υπεύθυνο για:

ι) την οροτυποποίηση των θετικών για τη σαλμονέλλωση καλλιιεργειών που του αποστέλλονται από τα άλλα Κρατικά Κτηνιατρικά Εργαστήρια και την άμεση αποστολή των αποτελεσμάτων οροτυποποίησης στους φορείς που του αποστέλλουν τις καλλιιεργειες σαλμονελλών

ii) την παραλαβή των αποστελλομένων δειγμάτων από τις κτηνιατρικές αρχές γεωγραφικής αρμοδιότητάς του και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση και οροτυποποίηση της σαλμονέλλας

iii)την κοινοποίηση των στοιχείων και αποτελεσμάτων στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/σης Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Επίσης είναι αρμόδιο για:

iv)τη συνεργασία με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα.

v)τη διασφάλιση της κοινοποίησης των πληροφοριών που παρέχει το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων και στα εργαστήρια διάγνωσης σαλμονελλών.

vi)την παροχή επιστημονικής και τεχνικής συνδρομή στην κεντρική αρμόδια αρχή για την εφαρμογή συντονισμένων σχεδίων ελέγχου της Σαλμονέλλας.

vii)την παρακολούθηση από κοντά των εξελίξεων σχετικά με την επιδημιολογία της σαλμονέλλας.

viii)την ενημέρωση ,κατά περίπτωση, του κοινοτικού εργαστηρίου αναφοράς για θέματα σχετικά με τα στελέχη του εμβολίου σαλμονέλλας και άλλες ειδικές μεθόδους ελέγχου.

ix)τον συντονισμό των προτύπων και των μεθόδων διάγνωσης που εφαρμόζονται σε κάθε εργαστήριο διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα. Για το σκοπό αυτό:

-Οργανώνει μία τουλάχιστον συγκριτική δοκιμή ανά έτος (ring test).

-Διατηρεί απομονώματα των σαλμονελλών για 2 έτη και είναι αρμόδιο για την προαιρετική διενέργεια φαγοτυπίας και δοκιμής αντιμικροβιακής ευαισθησίας στα θετικά δείγματα.

-Συνεργάζεται με τα άλλα εθνικά εργαστήρια της χώρας που ασχολούνται με την απομόνωση των σαλμονελλών που προσβάλλουν τον άνθρωπο.

-Διοργανώνει, ενδεχομένως, μαθήματα κατάρτισης για το προσωπικό των εργαστηρίων διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα μας.

5. Το μέρος του προγράμματος που αφορά τις δειγματοληψίες με πρωτοβουλία του υπευθύνου των εκμεταλλεύσεων κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής, διεξάγεται από τους υπευθύνους των εκμεταλλεύσεων κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*, οι οποίοι είναι αρμόδιοι να πραγματοποιούν τις

δειγματοληψίες και τους εργαστηριακούς ελέγχους σε ιδιωτικά κτηνιατρικά εργαστήρια, να τηρούν τα αρχεία των αποτελεσμάτων τα οποία υποχρεούνται να έχουν στη διάθεση των αρμοδίων αρχών ελέγχου. Οι εν λόγω υπεύθυνοι υποχρεούνται να ενημερώνουν άμεσα τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε κάθε θετικό για σαλμονέλλα αποτέλεσμα, καθώς και για κάθε θετικό αποτέλεσμα που αφορά τους δύο (2) ορότυπους της Σαλμονέλλας του προγράμματος.

6. Τα ιδιωτικά εργαστήρια τα οποία πραγματοποιούν τις αναλύσεις των δειγμάτων του αυτοελέγχου μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής των Εθνικών Προγραμμάτων Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης, ορίζονται με τη διαδικασία που έχει καθορίσει το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής, βάση της εγκυκλίου με αριθ.240915/15.04.2010.

4.3. Περιγραφή και οριοθέτηση των γεωγραφικών και διοικητικών περιοχών στις οποίες πρόκειται να εφαρμοστεί το πρόγραμμα :

Η Ελλάδα διαιρείται σε 54 διοικητικές περιοχές (νομοί). Το πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής θα εφαρμοστεί στους 29 νομούς που φαίνονται στον πίνακα 1 και στο χάρτη 1, στους οποίους και υπάρχουν τέτοια σμήνη.

4.4. Μέτρα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του προγράμματος

4.4.1. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την καταχώριση των εκμεταλλεύσεων:

Όλες οι επιχειρήσεις πουλερικών κρεατοπαραγωγής οφείλουν να είναι εγκεκριμένες σύμφωνα με την υγειονομική διάταξη 2000/1995 του Υπουργείου Υγείας .

Οι εκμεταλλεύσεις πουλερικών κρεατοπαραγωγής υποχρεούνται να τηρούν αρχείο και μηχανογραφημένο σύστημα, όπου θα καταγράφονται όλες οι πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στο παραπάνω αρχείο επιβάλλεται να καταγράφονται λεπτομερώς τα στοιχεία του παρόντος προγράμματος και οι πιθανές θεραπείες.

4.4.2. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την αναγνώριση των ζώων:

Δεν εφαρμόζεται σήμανση στα είδη *Gallus gallus*.

4.4.3. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την κοινοποίηση της ασθένειας:

1. Στην περίπτωση της δειγματοληψίας με πρωτοβουλία του υπευθύνου των εκμεταλλεύσεων, εάν απομονωθεί σαλμονέλλα από δείγματα κοπράνων στην εκμετάλλευση, τόσο ο ίδιος ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης, όσο και ο υπεύθυνος του εργαστηρίου είναι υποχρεωμένοι να κοινοποιούν το θετικό αποτέλεσμα στην αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

2. Στην περίπτωση του επίσημου ελέγχου και εφόσον το αποτέλεσμα του εργαστηρίου είναι θετικό στη σαλμονέλλα, ο υπεύθυνος του εργαστηρίου πρέπει να ενημερώνει την αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή.

Στην περίπτωση κατά την οποία απομονωθούν ο ένας ή οι δύο (2) ορότυποι που καλύπτονται από το πρόγραμμα, τότε θα λαμβάνονται τα μέτρα της παραγράφου 4.4.4.

Η κοινοποίηση των θετικών κρουσμάτων στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων θα γίνεται τόσο από τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όσο και από το Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας .

4.4.4. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τα μέτρα σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος :

Σύμφωνα με τα σημεία 1 και 2 του άρθρου 7 της εθνικής απόφασης 261069/23-03-2009 (B 575) όταν κοινοποιούνται:

α) από τις εκμεταλλεύσεις πουλερικών κρεατοπαραγωγής, στα πλαίσια των αυτοελέγχων τους, θετικά για σαλμονέλλα αποτελέσματα ή

β) όταν δεν αποκλείεται υποψία προσβολής από σαλμονέλλα, ή

γ) όταν κοινοποιούνται θετικά για την ανίχνευση αντιμικροβιακών ουσιών αποτελέσματα, ή

δ) όταν κοινοποιούνται θετικά για *Salmonella spp.* αποτελέσματα στα πλαίσια της επίσημης δειγματοληψίας

η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με απόφασή της χαρακτηρίζει τα σμήνη «ύποπτα για σαλμονέλλα» και :

ι) για τις περιπτώσεις α, β και δ δεν επιτρέπει τη μετακίνηση των πουλερικών προς το σφαγείο, πριν την έκδοση του αποτελέσματος της οροτυποποίησης. Εφόσον απομονωθούν οι ορότυποι *S. Enteritidis/S. Typhimurium*, εφαρμόζονται τα μέτρα του σημείου 2 της παραγράφου 4.4.4.

ii) για την περίπτωση γ) του σημείου 1 της παραγράφου 4.4.4 διενεργείται επίσημη δειγματοληψία για τη σαλμονέλλα.

2. Όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* αποτελέσματα ή όταν το εξεταζόμενο σμήνος ταυτοποιηθεί ως η πηγή μιας συγκεκριμένης εστίας τροφιμογενούς λοίμωξης, η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης κοινοποιεί άμεσα το εργαστηριακό αποτέλεσμα στον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης και με απόφασή της λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα :

α) χαρακτηρίζει το σμήνος "θετικό για σαλμονέλλα".

β) Απαγορεύει τη μετακίνηση:

ί. πουλερικών από ή προς την εκμετάλλευση εκτός αν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να σφαγεί σε καθορισμένο σφαγείο, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (κανονισμός 853/2004, παράρτημα II, τμήμα III), για την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων.

ii. στρωμνής και κόπρου από την επιχείρηση εκτός εάν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να υποστούν επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

γ) Επιβάλλει η σφαγή να πραγματοποιηθεί σε καθορισμένο σφαγείο, στο τέλος της παραγωγικής διαδικασίας, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης της σαλμονέλλας. Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Τα σφάγια των πουλερικών που προέρχονται από το θετικό σμήνος υποβάλλονται σε επίσημη δειγματοληψία για σαλμονέλλα, σύμφωνα με το ακόλουθο σχήμα δειγματοληψίας: για τη λήψη δειγμάτων στο σφαγείο από τα σφάγια των θετικών σμηνών, λαμβάνονται τυχαία δείγματα από 15 σφάγια τουλάχιστον και μετά την ψύξη. Πρέπει να λαμβάνεται τεμάχιο περίπου 10 g από το δέρμα του λαιμού για κάθε σφάγιο. Πριν από την εξέταση πρέπει να ομαδοποιούνται τα δείγματα από το δέρμα του λαιμού τριών σφαγίων, προκειμένου να σχηματισθούν 5X25 g τελικά δείγματα.

Εφόσον τα αποτελέσματα για σαλμονέλλα είναι θετικά για *S. Enteritidis/S. Typhimurium*, τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πουλερικά, μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση μετά από θερμική επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Εάν δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά χρησιμοποιούνται ή διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002.

δ) Συστήνει τη βελτίωση και την αυστηρότερη τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας, καθώς και τον καθαρισμό και την αποτελεσματική απολύμανση των χώρων μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα Εθνική και Κοινοτική Νομοθεσία.

ε) Η επαναπληθυσμός των εκμεταλλεύσεων γίνεται με πουλερικά που προέρχονται από σμήνη αναπαραγωγής στα οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης που προβλέπεται στην με αριθμό 258685/7.06.2007 (ΦΕΚ 1011, τεύχος Β) απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής

Ανάπτυξης και Τροφίμων και τα οποία βρέθηκαν αρνητικά για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος.

στ)Ο επαναπληθυσμός των εκμεταλλεύσεων με πουλερικά γίνεται μετά την παρέλευση 15 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών και της μολυσμένης στρωμνής και οποιονδήποτε άλλων προϊόντων μπορούν να μεταδώσουν τη νόσο ,την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών και τελικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.

Για την επιβεβαίωση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης ,μπορεί να γίνει εργαστηριακός έλεγχος της αποτελεσματικότητας από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης ή την αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

4.4.5 Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τους διάφορους χαρακτηρισμούς ζώων και κοππαδιών:

Στην απόφαση των εφαρμοστικών μέτρων με αριθ. 261069/23-03-2009 (Β 575) ,προβλέπονται οι παρακάτω χαρακτηρισμοί των σμηνών των ορνιθίων κρεατοπαραγωγής:

Α) σμήνη «ύποπτα για σαλμονέλλα»

Β) σμήνη «θετικά για σαλμονέλλα»

Γ) σμήνη «αρνητικά για σαλμονέλλα»

Δ) σμήνη «αγνώστου υγειονομικού καθεστώτος ως προς τη σαλμονέλλα»

Α)«Ύποπτα» χαρακτηρίζονται τα σμήνη στις παρακάτω περιπτώσεις :

α) όταν κοινοποιούνται από τις εκμεταλλεύσεις απόδοσης ορνιθίων κρεατοπαραγωγής ,στα πλαίσια των αυτοελέγχων τους, θετικά για σαλμονέλλα αποτελέσματα

β)όταν δεν αποκλείεται υποψία προσβολής από σαλμονέλλα

γ)όταν κοινοποιούνται θετικά για την ανίχνευση αντιμικροβιακών ουσιών αποτελέσματα.

Β)«Θετικά» χαρακτηρίζονται τα σμήνη όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* αποτελέσματα .

Γ)«Αρνητικά» χαρακτηρίζονται τα σμήνη όταν τα αποτελέσματα του επίσημου ελέγχου σε σμήνη ύποπτα για σαλμονέλλα είναι αρνητικά για τους ορότυπους *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* .

Δ) «Αγνώστου υγειονομικού καθεστώτος ως προς τη σαλμονέλλα» χαρακτηρίζονται τα σμήνη όταν δεν έχουν ελεγχθεί με αυτοέλεγχο.

4.4.6. Διαδικασίες ελέγχου και ειδικότερα κανόνες για τη μετακίνηση ζώων που μπορούν να πληγούν ή να μολυνθούν από την εν λόγω ασθένεια και τακτική επιθεώρηση των εκάστοτε εκμεταλλεύσεων ή περιοχών:

1. Κατά την εισαγωγή πουλερικών κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* από τρίτες χώρες ή στα πλαίσια του ενδοκοινοτικού εμπορίου ,πρέπει να πληρούνται οι υγειονομικές απαιτήσεις που καθορίζονται με την Οδηγία 90/539/ΕΟΚ (η οποία έχει εναρμονιστεί στο εθνικό δίκαιο με το Π.Δ 211/1992 (Α 100)) , με την απόφαση 2006/696/ΕΚ καθώς με τα άρθρα 9 και 10 του καν. (ΕΚ) αριθμ.2160/2003 και να συνοδεύονται τα πουλερικά από τα προβλεπόμενα υγειονομικά πιστοποιητικά.

2. Κατά τις περιπτώσεις διακίνησης πουλερικών κρεατοπαραγωγής στο εσωτερικό της χώρας, πρέπει τα σμήνη αναπαραγωγής προέλευσής τους να έχουν ελεγχθεί με αρνητικά αποτελέσματα για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του παρόντος προγράμματος και να συνοδεύονται από την προβλεπόμενη στο ΠΔ 224/98 άδεια διακίνησης, εφόσον πρόκειται για νεοσσούς ημέρας ή από το προβλεπόμενο στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004 της Επιτροπής πιστοποιητικό, εφόσον πρόκειται για πουλερικά που διακινούνται προς σφαγή.

Η τακτική επιθεώρηση των επιχειρήσεων πουλερικών κρεατοπαραγωγής γίνεται από τους επίσημους κτηνιάτρους των Κτηνιατρικών Αρχών των Νομαρχιακών

Αυτοδιοικήσεων , όπου αυτές ανήκουν με τη συχνότητα και τον τρόπο που περιγράφονται στο σημείο 4.4.7.

4.4.7. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τον έλεγχο (δοκιμή, εμβολιασμός, ...) της ασθένειας:

Κάθε σμήνος κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής, που εμπίπτει στο πεδίο του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003, υπόκειται, σύμφωνα με την απόφαση εφαρμοστικών μέτρων, στους παρακάτω ελέγχους από τους αντίστοιχους φορείς:

A) Έλεγχοι που διενεργούνται με την ευθύνη και υποχρέωση του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης.

B) Επίσημοι έλεγχοι που διενεργούνται από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

Το πρόγραμμα όλων των παραπάνω δειγματοληψιών απεικονίζεται στον πίνακα 2.

Για τη συχνότητα των ελέγχων κατά φορέα, το είδος των δειγμάτων, τα πρωτόκολλα δειγματοληψίας και όλα τα σχετικά θέματα θα ισχύουν τα ακόλουθα:

A. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται κατά την δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης.

Ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης υποχρεούται να προβαίνει σε δειγματοληψία :

A1. Εντός τριών εβδομάδων πριν τη μεταφορά των πτηνών στο σφαγείο ,σε όλα τα σμήνη της εκμετάλλευσης.

A2. Δύναται η δυνατότητα στους υπευθύνους των πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων να προβαίνουν στη δειγματοληψία τουλάχιστον ενός σμήνους κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής ανά αγέλη σε εκμεταλλεύσεις με πολλά σμήνη εάν:

1.χρησιμοποιείται σύστημα βάση του οποίου δεν μπορεί να εισαχθεί νέα παρτίδα, εάν δεν εξαχθεί ολόκληρη η προηγούμενη (all in, all out).

2. εφαρμόζεται η ίδια διαχείριση σε όλα τα σμήνη.
 3. η παροχή τροφής και νερού είναι κοινή για όλα τα σμήνη.
 4. κατά την διάρκεια ενός έτους και σε τουλάχιστον έξι σμήνη, έγιναν δοκιμές για τη *Salmonella spp.* σύμφωνα με το πρόγραμμα ελέγχου που προβλέπεται στο σημείο A1 σε όλα τα σμήνη της εκμετάλλευσης και η αρμόδια αρχή έλαβε δείγματα όλων των σμηνών τουλάχιστον μιας αγέλης και
 5. είναι αρνητικά όλα τα αποτελέσματα από τις δοκιμές για *S. Enteritidis* / *Typhimurium*.
- Τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δειγμάτων πρέπει να είναι γνωστά πριν την αποστολή των πτηνών στο σφαγείο.

B. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται από τον επίσημη αρχή.

Η δειγματοληψία από την αρμόδια αρχή πραγματοποιείται :

- A. σε τουλάχιστον ένα σμήνος κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής από το 10% των εκμεταλλεύσεων που έχουν πάνω από 5000 πτηνά κάθε χρόνο.
- B. Βάση αξιολόγησης κινδύνου:
 - B1. σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium*, ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2003/99/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
 - B2. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* σε δειγματοληψία που πραγματοποίησε ο υπεύθυνος του σφαγείου σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2073/2005.
 - B3. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* κατά τον επίσημο έλεγχο στο σφαγείο σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 854/2004.
 - B4. σε περίπτωση ανίχνευσης αντιμικροβιακών ουσιών, στα πλαίσια του προγράμματος ανίχνευσης καταλοίπων, κατά τους επισήμους ελέγχους στο σφαγείο.

Γ. Στην περίπτωση που ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης θέλει να κάνει χρήση της παρέκκλισης του σημείου A2.

Η δειγματοληψία που διενεργείται από την αρμόδια αρχή μπορεί να αντικαταστήσει μία δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής μονάδας.

Όσον αφορά τον τρόπο λήψης των δειγμάτων, αυτά λαμβάνονται με τα κατάλληλα αποστειρωμένα εργαλεία, πακετάρονται σε κατάλληλες συσκευασίες στις οποίες αναγράφεται σε ετικέτα το είδος του δείγματος, σφραγίζονται και στέλνονται στο αρμόδιο εργαστήριο, συνοδευόμενα από τα κατάλληλα έντυπα.

Στην περίπτωση δειγματοληψίας από την αρμόδια αρχή για υπόνοια μόλυνσης από σαλμονέλλα και σε κάθε άλλη περίπτωση που κρίνεται απαραίτητο, η αρμόδια αρχή βεβαιώνεται (διενεργώντας περαιτέρω δοκιμές υποχρεωτικής δειγματοληψίας στα σφάγια για σαλμονέλλα και χρήση αντιμικροβιακών ουσιών), όπου κρίνεται απαραίτητο, ότι τα αποτελέσματα των εξετάσεων για σαλμονέλλα στα σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής δεν έχουν επηρεαστεί από τη χρήση αντιμικροβιακών παραγόντων στα σμήνη.

Σε περίπτωση που δεν ανιχνευθεί η παρουσία των *Salmonella Enteritidis* και *Salmonella Typhimurium*, αλλά ανιχνευθούν αντιμικροβιακοί παράγοντες ή παράγοντες ανασταλτικοί για την ανάπτυξη βακτηρίων, το σμήνος κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής θεωρείται μολυσμένο για τους σκοπούς του κοινοτικού στόχου και εφαρμόζονται τα μέτρα του σημείου 4.4.4.

Για την ανίχνευση και απομόνωση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η συνιστώμενη από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς μέθοδος, η οποία περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002) «Ανίχνευση ειδών σαλμονέλλας σε περιπτώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής». Κατά τη μέθοδο αυτή χρησιμοποιείται ένα ημιστερέο μέσο (MSRV) ως το μοναδικό μέσο επιλεκτικού εμπλουτισμού το οποίο επωάζεται σε $41.5 \pm 1^{\circ}\text{C}$ για $2 \times 24 \pm 3$ ώρες.

Ο προσδιορισμός του οροτύπου του απομονωθέντος στελέχους γίνεται σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Όσον αφορά τα δείγματα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι μέθοδοι ανάλυσης που προβλέπονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προετοιμασία των δειγμάτων, των μεθόδων ανίχνευσης και προσδιορισμού του οροτύπου , εάν πιστοποιούνται σύμφωνα με το πρότυπο EN/ISO 16140/2003.

Δεν πραγματοποιείται εμβολιασμός των κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής.

4.4.8 Μέτρα που προβλέπονται για την αποζημίωση των ιδιοκτητών των ζώων που σφάχθηκαν ή θανατώθηκαν:

Στην απόφαση εφαρμοστικών μέτρων με αριθ. 261069/23-03-2009 (B 575) δεν προβλέπεται η καταβολή αποζημιώσεων στους κατόχους εκμεταλλεύσεων κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής, οι οποίοι στο πλαίσιο εφαρμογής των μέτρων του παρόντος προγράμματος υποχρεώνονται να προβούν σε σφαγή και θερμική επεξεργασία των μολυσμένων σμηνών.

4.4.9 Πληροφόρηση και αξιολόγηση όσον αφορά τη διαχείριση των μέτρων βιοασφάλειας και την υπάρχουσα υποδομή στα σχετικά σμήνη/εκμεταλλεύσεις

Κατά τους επίσημους ελέγχους των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων , διενεργείται επιθεώρηση των μέτρων βιοασφάλειας, αξιολογείται η αποτελεσματικότητά τους και παρέχονται οι αναγκαίες συμβουλές για διορθωτικές ενέργειες.

5.Γενική περιγραφή του κόστους και των οφελών :

Στο κόστος του προγράμματος περιλαμβάνονται :

A) Για τον υπεύθυνο της επιχείρησης :

- Το εργατικό κόστος συλλογής των δειγμάτων
- Το κόστος της απώλειας ζώων
- Τα διαφυγόντα κέρδη από την αναστολή λειτουργίας της επιχείρησης
- Τα έξοδα καθαρισμού και απολυμάνσεων

B) Για τις επίσημες αρχές :

- τα έξοδα για τα υλικά δειγματοληψίας,
- τα έξοδα μεταφοράς/ αποστολής των δειγμάτων,
- τα οδοιπορικά έξοδα των κτηνιάτρων
- το κόστος των εργαστηριακών εξετάσεων,
- οι μισθοί των κτηνιάτρων
- η αποζημίωση των ιδιοκτητών σμήνων κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής, τα οποία βρέθηκαν μολυσμένα με τους ορότυπους *S. Enteritidis* ή *S.typhimurium* είτε λόγω μείωσης της αξίας αυτών στην περίπτωση που οδηγούνται για θερμική επεξεργασία είτε λόγω καταστροφής αυτών.

Τα οφέλη που προκύπτουν από το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι :

- Η προστασία της δημόσιας υγείας, επειδή η μείωση του επιπολασμού της σαλμονέλλας στα σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής , έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση της συχνότητας πρόκλησης νόσου στον άνθρωπο ,λόγω της κατανάλωσης μολυσμένου με σαλμονέλλα κρέατος κοτόπουλου.
- Μείωση του κόστους που προκύπτει εξαιτίας των κρουσμάτων σαλμονέλλωσης στον άνθρωπο(έξοδα νοσηλείας, απώλεια εργατωρών...).

Πίνακας 1 Πληθυσμιακά Στοιχεία

ΝΟΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΜΗΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ
ΑΙΤΩΛΙΑ	2	13	288000
ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	40	159	3295680
ΑΡΚΑΔΙΑ	12	27	133900
ΑΡΤΑ	136	300	15000000
ΒΟΙΩΤΙΑ	72	628	8992820
ΔΡΑΜΑ	2	5	125000
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	6	32	111800
ΕΥΒΟΙΑ	5	520	7180006
ΗΛΕΙΑ	1	18	45000
ΗΜΑΘΙΑ	3	23	504000
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	16	242	638899
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	61	1193	2484793
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	470	3084	29603000
ΚΑΒΑΛΑ	4	51	635600
ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑ	1	15	30000
ΚΙΛΚΙΣ	8	95	2615180
ΛΑΚΩΝΙΑ	10	49	130820
ΛΑΡΙΣΑ	6	16	220000
ΛΕΣΒΟΣ	1	60	360000
ΣΑΝΘΗ	1	22	1609350
ΠΕΛΛΑ	4	20	252200
ΠΙΕΡΙΑ	45	270	8000000
ΠΡΕΒΕΖΑ	25	92	1173270
ΡΕΘΥΜΝΟ	4	15	21100
ΡΟΔΟΠΗ	2	15	52900
ΣΕΡΡΕΣ	42	330	3015000
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	9	56	877460
ΧΑΝΙΑ	4	4	7300
ΧΙΟΣ	2	30	100000
ΣΥΝΟΛΟ	994	7384	87503078

Πίνακας 2. Σχήμα Δειγματοληψίας

A. Δειγματοληψία ρουτίνας, (Διενεργείται από τον Υπεύθυνο της εκμετάλλευσης)

A1. Εντός τριών εβδομάδων πριν τη μεταφορά των πτηνών στο σφαγείο ,σε όλα τα σμήνη της εκμετάλλευσης.

A2. Σε τουλάχιστον ένα σμήνος κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής ανά αγέλη σε εκμεταλλεύσεις με πολλά σμήνη εάν:

1. χρησιμοποιείται σύστημα all in, all out.
2. εφαρμόζεται η ίδια διαχείριση σε όλα τα σμήνη.
3. η παροχή τροφής και νερού είναι κοινή για όλα τα σμήνη.
4. κατά την διάρκεια ενός έτους και σε τουλάχιστον έξι αγέλες, έγιναν δοκιμές για τη *Salmonella* spp. σύμφωνα με το πρόγραμμα ελέγχου που προβλέπεται στο σημείο A1 σε όλα τα σμήνη της εκμετάλλευσης και η αρμόδια αρχή έλαβε δείγματα όλων των σμηνών τουλάχιστον μιας αγέλης και
5. είναι αρνητικά όλα τα αποτελέσματα από τις δοκιμές για *S. Enteritidis* /*S. Typhimurium*.

Πίνακας 2. Σχήμα Δειγματοληψίας (συνέχεια)

B. Επίσημη Δειγματοληψία, (Διενεργείται από τον Κτηνίατρο της οικείας Κτηνιατρικής Αρχής)

B1. σε τουλάχιστον ένα σμήνος κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής από το 10% των εκμεταλλεύσεων που έχουν πάνω από 5000 πτηνά κάθε χρόνο.

B2. Βάση αξιολόγησης κινδύνου:

B2.1. σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium*, ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2003/99/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

B2.2. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella enteritidis* ή *Salmonella typhimurium* σε δειγματοληψία που πραγματοποίησε ο υπεύθυνος του σφαγείου σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2073/2005.

B2.3. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* κατά τον επίσημο έλεγχο στο σφαγείο σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 854/2004.

B2.4. σε περίπτωση ανίχνευσης αντιμικροβιακών ουσιών, στα πλαίσια του προγράμματος ανίχνευσης καταλοίπων, κατά τους επίσημους ελέγχους στο σφαγείο.

Η δειγματοληψία που διενεργείται από την αρμόδια αρχή μπορεί να αντικαταστήσει μία δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής μονάδας.

Και περιλαμβάνει:

- τουλάχιστον δύο ζεύγη μάκτρων για μπότες ή δύο ζεύγη «καλτσών» ή ένα ζεύγος μάκτρων και ένα δείγμα σκόνης.

-σε σμήνη κοτόπουλων ελεύθερης βασκής: συλλογή δειγμάτων μόνον εντός του ορνιθώνα.

-σε σμήνη με λιγότερα από 100 κοτόπουλα : αντί των μάκτρων για μπότες ή «καλτσών» μπορούν να χρησιμοποιηθούν μάκτρα που σύρονται με τα χέρια ή άλλες τεχνικές δειγματοληψίας για περιπτώματα , όταν δεν είναι δυνατή η χρήση μάκτρων για μπότες.

Όλα τα μάκτρα για μπότες/ή «κάλτσες» πρέπει να συγκεντρώνονται σε ένα δείγμα.

Πίνακας 6.1.2. Στοιχεία για την εξέλιξη της ασθένειας

Έτος : 2005-2006

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2006

Ζωικό είδος : Ορνίθες κρεοπαραγωγής *Gallus gallus*

Ασθένεια : *Salmonella* spp.

Περιοχή	Είδος Σμήνου	Συνολικός Αριθμός Σμηνών	Συνολικός Αριθμός Ζώων	Συνολικός αριθμός σμηνών στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός ζώων στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός σμηνών υποβαλλόμενων σε δοκιμή	Αρ. θετικών σμηνών			Αρ. σμηνών που αποδοκίμασαν	Συνολικός αριθμός σμηνών ή Καταστράφηκαν	Ποσότητα Αβγών που Καταστράφηκαν (αριθμός ή Kg)	Ποσότητα Αβγών που Διοχετεύτηκαν στην παραγωγή προϊόντων αβγών(αριθμός ή Kg)
							α1	α2	α3				
Όλη η χώρα	Σμήνη κοτόπουλων κρέατος	9016	17.370.000	375	300	87	22	0	0	0	0	0	0

α1=S.*Enteritidis*.

α2= S.*Typhimurium*.

α3 = άλλοι ορότυποι (S. Blockley, S. Indiana, S. Muenchen, S. Hadar, S. Livingstone, S. Kotbus, S. Senftenberg, S. Mbandaka S. Bredeney, S. Meleagridis)

α4= S.*Enteritidis* ή S.*Typhimurium*

Έτος : 2009

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2009(Αφορά τον αυτοέλεγχο και τον επίσημο έλεγχο)

Ζωικό είδος : Ορνίθια κρεατοπαραγωγής Gallus gallus

Ασθένεια : Salmonella spp.

Περιφέρη	Είδος Σμήνου	Συνολικός Αριθμός Σμηνών	Συνολικός Αριθμός Ζώων	Συνολικός αριθμός σμηνών στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός ζώων στα πλαίσια του προγράμματος	Συνολικός αριθμός σμηνών που υποβλήθηκαν σε δοκιμή*	Αρ. βητινών σμηνών			Αρ. σμηνών που αιτούν αιτούδα-κατόπικα γ	Συνολικός αρ. ζώων του σφράγισσαν ή καταστράφθηκαν	Ποσότητα Αβγών που καταστράφηκαν (αριθμός ή Κg)	Ποσότητα Αβγών που διαχέστηκαν στην παραγωγή/πρωτότυπα αβγών(αριθμός ή Κg)
							σ1	σ2	σ3				
ΑΙΤΩΛΙΑ	Ορνίθια Κρεοπαρ σμηνός	13	288000	13	248100	11	0	0	0	0	0	0	3
ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	**	159	3295680	159	3295680	159	0	0	2	0	0	0	0
ΑΡΚΑΔΙΑ	**	27	133900	27	133900	27	0	0	1	0	0	0	0
ΑΡΤΑ	**	300	1500000	300	1500000	195	0	0	2	0	0	0	0
ΒΟΙΩΤΙΑ	**	628	8992820	628	8992820	442	0	0	3	0	0	0	0
ΔΡΑΜΑ	**	5	125000	5	125000	5	0	0	0	0	0	0	0
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣ Α	**	32	111800	32	111800	32	0	0	0	0	0	0	0
ΕΥΒΟΙΑ	**	530	7180000	530	7180000	520	0	0	1	0	0	0	0

ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	56	877460	56	877460	56	0	0	0	0	0	0	0	0
ΧΑΛΙΑ	4	7300	4	7300	4	0	0	0	0	0	0	0	0
ΧΙΟΣ	30	100000	30	100000	0								
Σύνολο	7384	87503078	7384	87503078	6577	0	0	19	0	0	0	0	0

- (α) = IS. Umbilo, (β) = 2S. Senftanbe ,(γ) = IS. Szentes, 2 S. Tennes,(δ) = IS. Miami,(ε) = IS. Hadar, (ζ) = IS. Miami, 5S. Hadar, IS. Enterica sub enterial 2, ι: αποποιοίτη,(η) = 1S. Hadar, (θ) = IS. Enterica sub salamae, (ι) = 2S. Tenesee
- *Με αυτοέλεγχο και επίσημο έλεγχο
- ΣΥΜΠΕΡΙΩΣΗ Η έναρξη εφαρμογής του προγράμματος καθυστέρησε, λόγω καθυστέρησης έκδοσης της απόφασης εφαρμοστικών μέτρων για τον έλεγχο της σαλμονέλλας στα σμήνη ορνίθων κρεατοπαραγωγής του είδους Gallus gallus. Στη συνέχεια εφαρμόστηκε κανονικά από την πλειοψηφία των υπευθύνων των πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων , καθώς και των επίσημων κτηνιάτρων.

Πίνακας 6.2.1. Στραυματιστοποιημένα στοιχεία για την εποπτεία και τις εργαστηριακές δοκιμές (Αφορά την επίσημη δειγματοληψία)

Έτος :2009 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Κατηγορία : Ορνίθια Κρεατοπαραγωγής

Περιγραφή των μικροβιολογικών δοκιμών που διενεργήθηκαν: Για την ανίχνευση και απομόνωση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η συνιστώμενη από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς μέθοδος, η οποία περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002) «Ανίχνευση ειδών σαλμονέλλας σε περιπτώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής»

Περιγραφή των άλλων δοκιμών που διενεργήθηκαν: Ο προσδιορισμός του ορατού του απομονωθέντος στελέχους γίνεται σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Νομός	Δοκιμές ISO 6579		Δοκιμές οροτυποποίησης	
	Αριθμός δειγμάτων που υποβλήθηκαν σε δοκιμή (ζεύγη μάκτρων)	Αριθμός ISO	Αριθμός θετικών δειγμάτων	Αριθμός οροτυποίησεων
ΑΙΤΩΛΝΙΑ	2	2	0	0
ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	8	2	2	2
ΑΡΚΑΔΙΑ	8	2	1	1
ΑΡΤΑ	14	14	2	2
ΒΟΙΩΤΙΑ	15	11	3	3
ΔΡΑΜΑ	2	1	0	0
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	0	0	0	0
ΕΥΒΟΙΑ	9	9	1	1

ΗΛΕΙΑ	0	0	0	0
ΣΗΜΑΘΙΑ	2	1	0	0
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	8	2	1	1
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	6	6	0	0
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	49	49	7	7
ΚΑΒΑΛΑ	2	1	0	0
ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑ	1	1	0	0
ΚΙΚΚΙΣ	2	2	0	0
ΛΑΚΩΝΙΑ	0	0	0	0
ΛΑΡΙΣΑ	7	7	1	1
ΛΕΣΒΟΣ	1	1	0	0
ΞΑΝΘΗ	3	2	0	0
ΠΕΛΛΑ	0	0	0	0
ΠΙΕΡΙΑ	6	3	0	0
ΠΡΕΒΕΖΑ	3	3	1	1
ΡΕΘΥΜΝΟ	4	1	0	0
ΡΟΔΟΠΗ	4	2	0	0
ΣΕΡΡΕΣ	8	4	0	0
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	2	1	0	0
ΧΑΝΙΑ	0	0	0	0
ΧΙΟΣ	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	187	127	19	19

ΣΗΜΕΙΩΣΗ : Από κάθε σμήνος λαμβάνονται τουλάχιστον δύο ζεύγη μάκτρων για μπίτες. Όλα τα μάκτρα για μπίτες/ή «κάλτσες» συγκεντρώνονται σε ένα δείγμα.

6.3 Στοιχεία για τη μόλυνση
Έτος :2009 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθια κρεοτοποαραγωγής του είδους Gallus gallus

Νομός	Αριθμός μολυσμένων ορνιθών	Αριθμός μολυσμένων πτηνών
ΑΙΤΩΛΩΝΙΑΙ	0	0
ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	2	25400
ΑΡΚΑΔΙΑ	1	5000
ΑΡΤΑ	2	26000
ΒΟΙΩΤΙΑ	3	28000
ΔΡΑΜΑ	0	0
ΑΦΛΟΚΑΝΗΣΑ	0	0
ΕΥΒΟΙΑ	1	28000
ΗΛΕΙΑ	0	0
ΗΜΑΘΙΑ	0	0
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	1	3000
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	0	0
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	7	
ΚΑΒΑΛΑ	0	0
ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑ	0	0
ΚΙΛΙΚΙΑ	0	0
ΛΑΚΩΝΙΑ	0	0
ΛΑΡΙΣΑ	1	6000
ΛΕΣΒΟΣ	0	0
ΞΑΝΘΗ	0	0
ΠΕΛΛΑ	0	0
ΠΙΕΡΙΑ	0	0
ΠΡΕΒΕΖΑ	1	77000
ΡΕΘΥΜΝΟ	0	0
ΡΟΔΟΠΗ	0	0
ΣΕΡΡΕΣ	0	0

ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	0	0
ΧΑΝΙΑ	0	0
ΧΙΟΣ	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	19	19

Πίνακας 7.1.1.1. Αριθμός και προσδιορισμός των δοκιμών (αφορά τις επίσημες δειγματοληψίες)

Ασθένεια : *Salmonella* spp. Ζωικό είδος : Σμήνη κοτόπουλων

κρεοπααραγωγής *Gallus gallus*

Έτος : 2011

Περιοχή	Είδος δοκιμής		Πληθυσμός-Στόχος : σμήνη κοτόπουλων κρεοπααραγωγής	Είδος δείγματος Κόπρωνα : 2 ζεύγη μάκτρων/ σμήνος	Σκοπός : Έλεγχος σαλμονέλλας στα σμήνη κοτόπουλων κρεοπααραγωγής	Αριθμός Προγράμματα πζόμενων δοκιμών 1 φορά από το 10% των εκμεταλλεύσεων με >5000 πουλερικά /έτος
	Τρόποποιημένη ISO 8579	Ορατυποίηση στη Στα θετικά				
ΑΙΤΩΛΩΝΙΑ	✓	✓	13	✓	✓	1
ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	✓	✓	159	✓	✓	4
ΑΡΚΑΔΙΑ	✓	✓	27	✓	✓	2
ΑΡΤΑ	✓	✓	300	✓	✓	14
ΒΟΙΩΤΙΑ	✓	✓	628	✓	✓	3
ΔΡΑΜΑ	✓	✓	5	✓	✓	1
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΑ	✓	✓	32	✓	✓	1
ΕΥΒΟΙΑ	✓	✓	520	✓	✓	1
ΗΛΕΙΑ	✓	✓	18	✓	✓	1
ΗΜΑΘΙΑ	✓	✓	23	✓	✓	1
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	✓	✓	242	✓	✓	2
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	✓	✓	1193	✓	✓	7
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	✓	✓	3084	✓	✓	47
ΚΑΒΑΛΑ	✓	✓	51	✓	✓	1
ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑ	✓	✓	15	✓	✓	1
ΚΙΛΙΚΙΑ	✓	✓	95	✓	✓	1
ΛΑΚΩΝΙΑ	✓	✓	49	✓	✓	1
ΛΑΡΙΣΑ	✓	✓	16	✓	✓	1
ΛΕΣΒΟΣ	✓	✓	60	✓	✓	1
ΕΛΛΗΝΙΚΗ	✓	✓	22	✓	✓	1
ΠΕΛΛΑ	✓	✓	20	✓	✓	1
ΠΙΕΡΙΑ	✓	✓	270	✓	✓	5
ΠΡΕΒΕΖΑ	✓	✓	92	✓	✓	3
ΡΕΘΥΜΝΟ	✓	✓	16	✓	✓	1
ΡΟΔΩΠΗ	✓	✓	15	✓	✓	1
ΣΕΡΡΕΣ	✓	✓	330	✓	✓	5
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	✓	✓	56	✓	✓	1
ΧΑΝΙΑ	✓	✓	4	✓	✓	1
ΧΙΟΣ	✓	✓	30	✓	✓	1
ΣΥΝΟΛΟ			7384			116

ΣΗΜΕΙΩΣΗ :

1. Σε νομούς με μικρό αριθμό εκμεταλλεύσεων (λιγότερες από 10) συστήνουμε να γίνεται επίσημη δειγματοληψία σε τουλάχιστον 1 εκμετάλλευση στην οποία εκτρέφονται περισσότερα από 5000 πουλερικά /έτος.

2. Ο πληθυσμός-στόχος που αναφέρεται στον παραπάνω πίνακα αφορά τα σμήνη στα οποία πρέπει να γίνει επίσημη δειγματοληψία (1 σμήνος από το 10% των εκμεταλλεύσεων με > 5000 πουλερικά/έτος).

Όσον αφορά τον αυτοέλεγχο που γίνεται από τους υπεύθυνους των εκμεταλλεύσεων απόδοσης αρνιθίων κρεοπααραγωγής, αυτός αφορά και τα 7384 σμήνη αρνιθίων κρεοπααραγωγής.

Πίνακας 7.1.3. Στόχοι των δοκιμών σε σμήνη (αφορά τις επόμενες δεγματοληψίες)

Έτος : 2011

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2011

Ζωικό είδος : ορνίθια κρεατοπαραγωγής Gallus gallus

Ασθένεια : Salmonella spp

Περιοχή	Είδος σμήνης - Ορνίθια κρεατοπαραγωγής Gallus gallus	Συνολικός αριθμός σμήνων	Συνολικός αριθμός ζώων	Συνολικός αριθμός σμήνων στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός ζώων στο πλαίσιο του προγράμματος	Αναμενόμενος αριθμός σμήνων που δε πρέπει να λαμβάνονται	Αριθμός σμήνων που αναμένεται να αποδοκιμαστούν			Αριθμός ζώων που αναμένεται να αποδοκιμαστούν	Συνολικός αριθμός ζώων που αναμένεται να αποδοκιμαστούν	Αναμενόμενα ποσοστά σμήνων που θα καταστραφούν σε ποσοστό ή να φέρουν αρρώστια ή να πεθάνουν	Αναμενόμενα ποσοστά ζώων που θα καταστραφούν σε ποσοστό ή να πεθάνουν
							u1	u2	u3				
ΑΙΤΩΛΙΑΝΑΙ	✓	13	288000	13	288000	13	0	0	0	0	0	0	
ΑΝ ΑΤΤΙΚΗ	✓	159	3285680	159	3295680	159	1	1	0	0	0	0	
ΑΡΚΑΔΙΑ	✓	27	133900	27	133900	27	0	0	0	0	0	0	
ΑΡΤΑ	✓	300	15000000	300	15000000	300	2	2	1	2	2	2	
ΒΟΙΩΤΙΑ	✓	628	8992820	628	8992820	628	3	3	2	3	3	2	
ΔΡΑΜΑ	✓	5	125000	5	125000	5	0	0	0	0	0	0	
ΔΡΑΚΕΚΑΝΗΣ	✓	32	111600	32	111600	32	0	0	0	0	0	0	
ΕΥΒΟΙΑ	✓	520	7180006	520	7180006	520	3	3	1	3	3	1	
ΗΛΕΙΑ	✓	18	45000	18	45000	18	0	0	0	0	0	0	
ΗΜΑΘΙΑ	✓	23	504000	23	504000	23	0	0	0	0	0	0	
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	✓	242	638899	242	638899	242	1	1	1	1	1	1	
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	✓	1193	2484793	1193	2484793	1193	6	6	3	6	6	3	
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	✓	3084	29603000	3084	29603000	3084	15	15	8	15	15	8	
ΚΑΡΔΑΛΑ	✓	51	635600	51	635600	51	0	0	0	0	0	0	
ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑ	✓	15	30000	15	30000	15	0	0	0	0	0	0	
ΚΙΛΙΚΙΑ	✓	95	2615180	95	2615180	95	0	0	0	0	0	0	
ΛΑΚΩΝΙΑ	✓	49	130820	49	130820	49	0	0	0	0	0	0	
ΛΑΡΙΣΑ	✓	16	220000	16	220000	16	0	0	0	0	0	0	
ΛΕΣΒΟΣ	✓	60	360000	60	360000	60	0	0	0	0	0	0	
ΞΑΝΘΗ	✓	22	1609350	22	1609350	22	0	0	0	0	0	0	
ΠΕΛΛΑ	✓	20	252200	20	252200	20	0	0	0	0	0	0	
ΠΙΕΡΙΑ	✓	270	8000000	270	8000000	270	1	1	1	1	1	1	

8. Λεπτομερής ανάλυση του κόστους του προγράμματος(αφορά τις επίσημες δειγματοληψίες)

Δαπάνες που συνδέονται με το εξής:	Προσδιορισμός	Αριθμός μονάδων	Κόστος μονάδας σε ευρώ	Συνολικό ποσό (σε ευρώ)	Ζητείται κοινοτική χρηματοδότηση (ναι/όχι)
1. Δοκιμές					
1.1 Δαπάνες ανάλυσης	Δοκιμή ISO 6579	116	20	2320	ναι
	Δοκιμή Οροτυποποίηση	23 ¹	30	690 ²	ναι
1.2 Δαπάνες δειγματοληψίας	Αναλώσιμα υλικά για τη συλλογή των δειγμάτων από την εκμετάλλευση				
1.3 Άλλες δαπάνες	Δοκιμή αντιμικροβιακής ευαισθησίας	4	9	36	ναι
2. Εμβολιασμός ή θεραπεία					
2.1 Αγορά του εμβολίου ή της θεραπείας					
2.2 Δαπάνες διανομής					

(συνεχίζεται)

¹ αριθμός μονάδων βακτηριολογικών δοκιμών (116) x υποθετικό επιπολασμό για *Salmonella spp* (20%)=23

² αριθμός μονάδων δοκιμών οροτυποποίησης (23) x τιμή μονάδας (30 ευρώ) = 690 ευρώ.

Χάρτης 1

ΑΙΤΩΛΩΝΙΑΣ	1
ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗ	2
ΒΟΙΩΤΙΑ	3
ΕΥΒΟΙΑ	4
ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	9
ΑΡΓΟΛΙΔΑ	11
ΑΡΚΑΔΙΑ	12
ΗΛΕΙΑ	14
ΚΟΡΙΝΘΙΑ	15

ΛΑΚΩΝΙΑ	16
ΜΕΣΣΗΝΙΑ	17
ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑ	23
ΑΡΤΑ	31
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑ	32
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	33
ΠΡΕΒΕΖΑ	34
ΛΑΡΙΣΑ	42
ΔΡΑΜΑ	52

ΗΜΑΘΙΑ	53
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	54
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	56
ΚΙΛΙΚΙΑ	57
ΠΕΛΛΑ	59
ΠΙΕΡΙΑ	61
ΣΕΡΡΕΣ	62
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	64
ΞΑΝΘΗ	72

ΡΟΔΟΠΗΣ	73
ΔΟΔΕΚΑΝΗΣΑ	81
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	82
ΛΕΣΒΟΣ	83
ΧΙΟΣ	85
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	91
ΛΑΣΙΘΙ	92
ΡΕΘΥΜΝΟ	93
ΧΑΝΙΑ	94

Annex C

We confirm that provisions of paragraph 1 and 2 of annex of Commission Regulation (EC) No 646/2007 are strictly followed in this submitted programme and stated at point 4.4.7 of part B of our submitted programme.

Regarding paragraph 4 of the above regulation (reporting and results) we follow the procedure as indicated below :

The prefectural authorities and the official laboratories involved in the programme, send the aggregated summary results of the implementation of the programme to the central authority every six months, using a predetermined format laid down in the manual for the official controls. This manual is accessible at the Ministry's web-site.

The central authority collects all the data from all the prefectural bodies and laboratories and report to the Commission.